

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + Refrain from automated querying Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

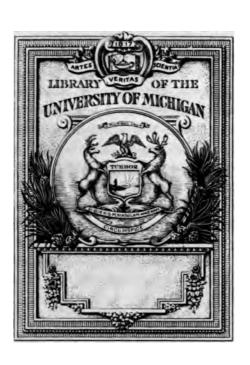
nar or so knys the follows. Although

▲ 868,748

XENOPHON HELLENICA V-VII

BENNETT

888 Xh B47 Copy 2

,				

COLLEGE SERIES OF GREEK AUTHORS

EDITED UNDER THE SUPERVISION OF

JOHN WILLIAMS WHITE AND THOMAS D. SEYMOUR.

XENOPHON

HELLENICA

BOOKS V-VII

EDITED

ON THE BASIS OF BÜCHSENSCHÜTZ'S EDITION

BY

CHARLES E. BENNETT

PROFESSOR IN BROWN UNIVERSITY

Boston, U.S.A., AND LONDON
PUBLISHED BY GINN & COMPANY
1892

ENTERED AT STATIONERS' HALL.

COPYRIGHT, 1892,

BY JOHN WILLIAMS WHITE AND THOMAS D. SEYMOUR.

ALL RIGHTS RESERVED.

TYPOGRAPHY BY J. S. CUSHING & Co., BOSTON, U.S.A.
PRESSWORK BY GINN & Co., BOSTON, U.S.A.

LIST OF ABBREVIATIONS

USED IN THE

COLLEGE SERIES OF GREEK AUTHORS.

abs. = absolute, absolutely. acc. = accusative.acc. to = according to. act. = active, actively. adj. = adjective, adjectively. adv. = adverb, adverbial, adverbially. Aeol. = Aeolic.antec. = antecedent. aor. = aorist. apod. = apodosis. App. = Appendix.appos. = apposition, appositive. art. = article. $\Lambda tt. = Attic.$ attrib. = attributive. aug. = augment. c., cc. = chapter, chapters (when numerals follow). cf. = compare.chap. = chapter. comp. = comparative.cond. = condition, conditional. conj. = conjunction. const. = construe, construction. contr. = contraction, contracted. co-ord. = co-ordinate.dat. = dative. decl. = declension.def. = definite. dem. = demonstrative. dep. = deponent.dim. = diminutive.

dir. = direct.disc. = discourse. Dor. = Doric. edit. = edition, editor. editt. = editions, editors. e.g. = for example. encl. = enclitic. Eng. = English. Ep. = Epic.epith. = epithet. equiv. = equivalent. esp. = especial, especially.etc. = and so forth. excl. = exclamation.f., ff. = following (after numerical statements). fem. = feminine. fin. = sub fine.freq. = frequently.fut. = future. G. = Goodwin's Greek Grammar. gen. = genitive. GMT. = Goodwin's Moods and Tenses. H. = Hadley's Greek Grammar, revised by F. D. Allen (1884). hist. pres. = historical present. ibid. = in the same place. i.l. = the same.i.e. = that is. impers. = impersonal, impersonally. impf. = imperfect. imv. = imperative.

in. = ad initium. indef. = indefinite. indic. = indicative. indir. = indirect. inf. = infinitive. interr. = interrogative, interrogatively. intr. = intransitive, intransitively. Introd. = Introduction. Ion. = Ionic.Kr. Spr. = Krüger's Sprachlehre, Erster Theil, fifth edition. Kr. Dial. = Krüger's Sprachlehre, Zweiter Theil, fifth edition. $\kappa \tau \dot{\epsilon} = \kappa \alpha i \tau \dot{\alpha} \dot{\epsilon} \dot{\epsilon} \hat{\eta} s.$ $\kappa \tau \lambda$. = $\kappa \alpha l \tau \dot{\alpha} \lambda o \iota \pi \dot{\alpha}$. Kühn. = Kühner's Ausführliche Grammatik, second edition. Kühner-Blass = third edition of the first part of the Grammatik, revised by F. Blass. $K\ddot{u}hner-Gerth = third edition of the$ second part of the Grammatik, revised by B. Gerth. Lat. = Latin. L. & S. = Liddell and Scott's Lexicon, seventh and eighth editions. l.c. = loco citato. lit. = literal, literally. masc. = masculine.mid. = middle.M. = Monro's Grammar of the Homeric Dialect. Ms., Mss. = manuscript, manuscripts. $\mathbf{n} \cdot = \mathbf{note}$. neg. = negative.neut. = neuter. nom. = nominative. obj. = object. obs. = observe, observation. opp. to = opposed to. opt. = optative. p., pp. = page, pages.part. gen. = partitive genitive. partic. = participle. pass. = passive, passively. pers. = person, personal, personally. pf. = perfect.

pl. = plural.plpf. = pluperfect. pred. = predicate.prep. = preposition.pres. = present. priv. = privative. prob. = probable, probably. pron. = pronoun. prop. = proper, properly. prot. = protasis. quot. = quoted, quotation. q.v. = which see.refl. = reflexive, reflexively. rel. = relative, relatively. Rem. = remark.S. = Schmidt's Rhythmic and Metric sc. = scilicet.SCG. = Gildersleeve's Syntax of Classical Greek, First Part. Schol. = scholiast. sent. = sentence. sing. = singular.subj. = subject. subjv. = subjunctive. subord. = subordinate. subst. = substantive, substantively. $\sup = \sup$ s.v. = sub voce.trans. = transitive, transitively. viz. = namely.v.l. = varia lectio.voc. = vocative. $\S, \S\S = section, sections.$ Plurals are formed generally by add-

ing s.

Generally small Roman numerals (lower-case letters) are used in referring to the books of an author; but A, B, Γ , etc. in referring to the books of the Iliad, and α , β , γ , etc. in referring to the books of the Odyssey.

In abbreviating the names of Greek authors and of their works, Liddell and Scott's practice is generally followed.

Greet: 6-2-44 50,000 20,000

PREFACE.

This edition of Hellenica V-VII is based upon Büchsenschütz's fourth edition, Leipsic, 1880. The few slight deviations from Büchsenschütz's text have been duly noted in the Appendix, but no attempt has been made to give credit for additional explanatory matter, which has been drawn with freedom from the admirable editions of Breitenbach, Kurz, and Grosser.

In the matter of the orthography of the Greek text, the Editor has aimed to conform as closely as possible to the recognized Attic standards of Xenophon's day, as determined by the evidence of contemporary inscriptions. Thus the spelling a has been restored in several words, e.g. Φλειούς, ἀποτείσαι, Τεισίφονος, Accusative-forms in -cis from nominatives in -cis have συμμείξαι. been discarded, and -éas has been written instead. In the inflexion of comparatives in -ων, -ονος, -ους has been restored for -ονες and -ovas, in accordance with the inscriptions. The syllabic augment has been retained in all pluperfects, and not has been written uniformly in augmented and reduplicated forms of verbs with initial εὐ-, e.g. ηὖρισκον, ηὐδοκίμει. It is hoped that these slight emendations of the conventional text will meet with the approval of teachers.

The thanks of the American Editor are hereby extended to Director Dr. Büchsenschütz for the kind permission to use his work, and to Professor Seymour, whose assistance in connexion with the proof-reading has imposed a special obligation.

				•
	,			

INTRODUCTION.

1. Contents of the First Four Books.—The first Book of the Hellenica takes up the narrative of the Peloponnesian War at the point where Thucydides's history ends (411 B.C.) and continues it for the next five years, including an account of the operations in the vicinity of the Hellespont, the return of Alcibiades to Athens, the Battle of the Arginusae, and the subsequent trial of the generals who were in command on that occasion.

The second Book covers the period from 405 to 403 B.C., and includes the disaster of the Athenians at Aegospotami, in September of the former year, the subsequent siege and surrender of Athens, the establishment of the Thirty Tyrants, the strife between Critias and Theramenes, with the death of the latter, and concludes with the overthrow of the Thirty by Thrasybulus, and the restoration of the democracy.

The events detailed in the third and fourth Books are chiefly connected with Sparta. The close of the Peloponnesian War had left that nation supreme in Greece, and she now ventured to extend her arms abroad. At the instance of the Asiatic Greeks. who were suffering from Persian oppression, the Spartan ephors, in 399 B.c., despatched first Thibron and later Dercylidas into Asia Minor. Neither of these generals accomplished much, and three years later Agesilaus, who had meanwhile been chosen king at Sparta, succeeded to the Asiatic command. He was brilliantly successful in his operations against the Persians, but in the midst of his career of conquest was suddenly recalled to take part in the hostilities which had recently broken out in Greece. pute, fomented by the Thebans between Phocis and Locris, had resulted in the formation of new alliances. Thebes, Athens, and Locris were ranged on one side; Sparta and Phocis, on the other. Agesilaus, though sacrificing prospects of further successes in Asia, promptly obeyed the summons of the ephors and returned to Greece. On his march through Boeotia he met and defeated

the allied enemies of Sparta in the Battle of Coronea in 394 B.C. The next year saw the struggle transferred to the Isthmus of Corinth, where, under the name of the Corinthian War, it was waged with varying success until 387 B.C. It is at this point that the fifth Book opens. Briefly stated, the subject of the remaining Books (v.-vii.) is the decline of the Spartan supremacy and the rise of Thebes.

2. The Peace of Antalcidas. - In 388 B.C., the Spartan Antalcidas had accompanied Tiribazus, satrap of Ionia, up to the court of the Great King at Susa. His object was to secure the intervention of the King, in bringing about a peace between the Greek states. He had long cherished this plan. As the personal enemy of Agesilaus and leader of the peace-party at home, he aimed, by bringing the war to an end, to deprive Agesilaus of the chief source of his glory and influence. Accordingly, four years before, he had appealed to Tiribazus to exert his influence for peace; but the attempt had failed in consequence of the opposition of the other Grecian states. His second effort, which was addressed directly to the King himself, was more successful, and in the spring of 387 B.C., Antalcidas, accompanied by Tiribazus, arrived in Greece, bringing the famous 'Peace of Antalcidas.' In this document, Artaxerxes claimed for himself the possession of the Greek cities of Asia Minor, and commanded the belligerent states of Hellas to make peace with each other, threatening to wage war upon such as refused compliance, 'on land, and on sea, with ships and with money.' The Peace was at once ratified by all the states. Agesilaus, who had hitherto opposed the policy of Antalcidas, now yielded his assent to the proposals of the King, and in fact was prompt to threaten with war the Thebans, who at first were disinclined to subscribe their name to the treaty unless allowed to do so in the name of the Boeotian confederacy.

The shameful nature of the Peace was evident from the beginning. It was an open sacrifice of the principle which had been maintained so vigilantly for more than a century, viz. the independence of the Asiatic Greeks,—a principle which Agesilaus himself had only recently fought to maintain, when setting sail from Aulis (like Agamemnon of old), he had invaded Asia, in

order to establish more securely the independence of the Hellenic population. That population was now summarily abandoned to the dominion of the Persian king; and the further spectacle was witnessed of the Greeks of Hellas appealing to the sanctions of that ruler, whom for generations they had defied, and through whose empire, within a dozen years, the 'Ten Thousand' had marched with impunity. The language of the Peace was also humiliating. It amounted to dictation. Isocrates in his *Panegyric* oration (iv. 176) indignantly characterizes it as 'an order, not a treaty,' — πρόσταγμα καὶ οὐ συνθήκας.

Quite as important as the foregoing was another feature of the Peace. The Spartans were appointed by the King executors (προστάται) of his orders, and at once proceeded to exercise their functions in a thoroughly despotic fashion. They had in fact already sufficiently shown their animus, by forcing Thebes to sign the treaty and to renounce her claims as mistress of the Boeotian confederacy. Sending now to Mantinea, which they fancied had been rather lukewarm during the recent Corinthian War, they ordered the inhabitants to tear down their walls and separate the city into the four or five villages of which it had been originally composed. The Mantineans refused compliance and prepared to stand a siege, but, after some ineffectual resistance, yielded to the Spartan demands. Similar proceedings were also instituted against Phlius and Corinth.

3. The Olynthian Confederacy. — In 384 B.C., ambassadors arrived at Lacedaemon from Acanthus and Apollonia, two cities situated on the Chalcidian peninsula. They brought tidings of the growing power of the Olynthian confederacy, an organization with Olynthus at its head, which already included most of the neighboring states and seemed likely soon to absorb the remainder. Although the confederacy was organized on a liberal democratic basis, yet the Acanthians and Apollonians, with their inherent Greek instincts of independence, had been unwilling to sacrifice their own autonomy, and had thus far succeeded in holding aloof. In order to ensure their permanent independence, they now appealed to Sparta to crush the confederacy.

After a short debate, the Spartans voted to send an army of

10,000 men against Olynthus. A small detachment under Eudamidas was despatched immediately, and a larger one soon after under Phoebidas; the departure of the main body, to be commanded by Teleutias, was delayed for some time.

- 4. Seizure of the Cadmea. Eudamidas proceeded at once to the vicinity of Olynthus, but Phoebidas stopped at Thebes. In this city there were, as usual, two factions, and party spirit ran The aristocrats were at present in a minority, but ready for any desperate move to secure the upper hand. Approaching Phoebidas, their leaders set before him the glory and advantage to be secured for him and his country by a vigorous coup de main. They proposed that he should march out from Thebes, as if on his way to Olynthus, and then suddenly return, thus taking the city unawares. The plan was completely successful. The Cadmea or citadel was captured and occupied by a Spartan garrison; in the city the democratic leaders were put to death or driven into exile, and the Spartan control of the town was absolute. Whether Phoebidas's act had been deliberately planned before he left Sparta, or was done on the spur of the moment, is uncertain. The Spartans dismissed him from his command, but still retained possession of the Cadmea. Rumor credited Agesilaus with having prompted the deed.
- 5. Subjugation of Olynthus.—The war against Olynthus lasted for five years. That city gained some successes, but was finally compelled to yield before the vigorous operations of the Lacedaemonians.

The overthrow of the Olynthian confederacy was undoubtedly a great calamity to Greece. It had been organized on equitable and liberal principles, and was perhaps the nearest approach yet made by the Greeks to a centralized government. Had it continued unmolested, there is every reason to believe that its influence would have been beneficent and civilizing. Its overthrow, moreover, removed what might otherwise have proved an effective barrier against Macedonian encroachments, and helped prepare the way for Philip and Chaeronea.

6. Expulsion of the Spartans from Thebes. — With the dissolution of the Olynthian confederacy Sparta's supremacy seemed

complete. She had humbled Athens; Thebes was in possession of her troops; Mantinea, Phlius, Argos, and Corinth had been severally disciplined for their shortcomings in the past; while the recent rival in the North, Olynthus, was now completely subdued. Under these circumstances a certain degree of complacency was not surprising. This was, however, soon to be dissipated. Ever since the seizure of the Cadmea, patriotic Thebans, living in exile at Athens, had been planning the liberation of their native city. Foremost among them was Pelopidas, a man of wealth and family, and intensely patriotic. Having concerted plans with trusted friends at home, a number of the exiles, one stormy afternoon in December, 379 B.C., stole unobserved into By a well-executed stroke they gained access to the persons of the oligarchical leaders, slew them, and then proclaimed the restoration of the democracy. The next day they assaulted the Cadmea, the Spartan garrison of which at once agreed to withdraw on assurance of safety.

- 7. Spartan Invasions of Boeotia.—The Spartans, though expelled from Boeotia, invaded the country repeatedly in the course of the next few years,—sometimes under the command of Agesilaus, and sometimes under that of his colleague Cleombrotus. Agesilaus's warfare was altogether the more aggressive; Cleombrotus was often charged with lack of desire to inflict damage upon the enemy, and doubtless lacked sympathy with the violent hatred of Thebes which was manifested by Agesilaus. Neither king, however, gained any decided military advantage.
- 8. Increase of Theban Power.—The results of the Spartan invasions of Boeotia were on the whole decidedly in favor of Thebes. The frequent inroads of her enemies developed the skill and endurance of the Theban soldiers, and had the further effect of re-establishing the Boeotian confederacy upon a firm basis. Stimulated by the personal influence and example of such leaders as Pelopidas and Epaminondas, a healthy national sentiment became diffused among the Boeotians, and exercised a powerful influence in developing and maintaining military skill and discipline.

An event which occurred in 378 B.C. gave the Thebans still another advantage. Sphodrias, who had been left by Cleombrotus

as harmost of Thespiae (one of the few Boeotian towns which yet remained under Spartan control), influenced by motives which are difficult to determine, conceived the plan of a night attack upon the Piraeus. The enterprise proved a complete failure, but the revulsion of feeling against Sparta, caused by this unprovoked attempt upon a neutral city, was such as to force Athens at once into an alliance with Thebes. The new relation was the more helpful to the latter city, as Athens at this time was organizing her second maritime confederacy, and was able to lend efficient naval aid to her ally, as soon became apparent in the overwhelming naval defeat administered by Chabrias to the Spartan admiral Pollis, at the Battle of Naxos, in 376 B.C.

- 9. Treaties of 374 B.C. and 371 B.C.—A general treaty of peace was ratified in 374 B.C., but hostilities were resumed on slight provocation in the same year. In 371 B.C., a congress was held at Sparta, and peace was concluded in accordance with the general provisions of the Peace of Antalcidas. No difficulty arose until the signing of the treaty. The Spartans had taken the oath and appended their signature in the name of their allies as well as themselves. The Thebans, headed by Epaminondas, hereupon demanded, on their part, the privilege of taking the oath in the name of the Boeotian confederacy. Upon this, Agesilaus, in great heat, excluded them from the peace, and prepared at once for an invasion of their territory.
- 10. Battle of Leuctra. The command of the Spartan troops was entrusted to Cleombrotus, and he at once entered Boeotia by way of Phocis. Such was the rapidity of his movements, that the two armies met at Leuctra within twelve days of the exclusion of the Thebans from the treaty. The Boeotians were commanded by Epaminondas, and the experience and discipline which they had gained during the recent harassing invasions of their country by the Spartans, now became apparent. The genius of Epaminondas had also originated a new plan of attack, while the famous Sacred Band of 300 chosen Thebans, commanded by Pelopidas, stood ready to make use of any advantage or to execute any stroke which required special daring. The encounter was sharp and decisive. Cleombrotus, with 400 Spartans and 1000

Peloponnesians, was left dead upon the field. It was the most crushing defeat ever sustained by Sparta, and the shattered remnants of her army at once withdrew to Peloponnesus.

- 11. Epaminondas's First Invasion of Peloponnesus. The war was now transferred to Peloponnesus. At the instance of the Arcadians, Epaminondas, in the year following the Battle of Leuctra, led an army of 70,000 men through Arcadia into Laconia, appeared before the city of Sparta, and continuing his course further south, assaulted and took by storm Gythium, the Lacedaemonian navy-yard. Convinced of the banefulness of Sparta's exclusive influence in Peloponnesus, he determined to restore nationality to the Messenians, whose territory for years had been reckoned as a part of Laconia, and whose population had been scattered wherever it could find refuge. On the slope of Mt. Ithome he assisted them to build the city of Messene as their capital, and thus laid anew for them the foundation of a national existence.
- 12. The Arcadian League. Even before the appearance of Epaminondas in Peloponnesus, the Arcadians, encouraged by the Spartan overthrow at Leuctra, had been agitating the question of a national league. The resolve was formed to combine the existing Arcadian communities into one central city, with a national assembly called the Ten Thousand, of $\mu\nu\rho\nu$. Epaminondas, arriving during the discussion of these plans, lent them his hearty support, and probably joined actively in the foundation of the Arcadian capital, Megalopolis, in the year 370 B.c.
- 13. Epaminondas's Subsequent Invasions of Peloponnesus. Again in the following year, 369 B.C., and subsequently in 367 B.C., Epaminondas invaded Peloponnesus. In the latter of these expeditions he endeavored to establish the Theban influence on a solid basis in Achaea by liberal treatment of the oligarchical party. This far-sighted and generous policy would probably have been successful, had it not been for the partisan conduct of the authorities at Thebes. Urged on by Epaminondas's opponents, they sent to the Achaean cities harmosts, whose vigorous conduct in expelling the oligarchs soon brought about a reaction and once more left the oligarchical element in supreme control.

14. Political Complications in Peloponnesus. — Meanwhile Athens, alarmed at the growing power of Thebes, had formed an alliance with Sparta, while the Arcadians, encouraged by recent successes, were gradually withdrawing from co-operation with Thebes, and were already acting independently. In 366 B.C., the year after Epaminondas's third invasion of Peloponnesus, Athens, though still in alliance with Sparta, formed a defensive league with Arcadia. Thus we have the curious spectacle of a state in alliance with Sparta, allying itself with one of Sparta's enemies. Athens's object, however, was not to injure Sparta, but rather to support the Arcadians in their growing indifference to Thebes, with which state they were still in nominal alliance.

The situation was further complicated in the following year by the outbreak of hostilities between the Arcadians and Eleans. The strife began with border troubles, but soon involved the entire population of both states. The Eleans appealed to the Lacedaemonians for support; but the Arcadians succeeded in gaining possession of Olympia, and actually celebrated the games there at the one hundred and fourth Olympiad, 364 B.C.

15. Internal Dissensions among the Arcadians. — During their occupation of Olympia, the Arcadians had plundered the rich treasures of the temples, and their leaders were now proceeding to use these as resources for the payment of troops and the general maintenance of the war. The sacrilegiousness of such conduct called forth indignant protests from many quarters, particularly from the Mantineans, who promptly sent money to pay their quota of the military expenses. Feeling and personal interest were so divided on the issue that two parties were soon formed. The supporters of those who had misused the sacred funds appealed to Thebes to intervene; the other element, headed by the Mantineans, as earnestly besought that city to hold aloof. The matter seemed at length in fair way of adjustment; a settlement had been agreed upon, and representatives from all Arcadia were present at Tegea to ratify the treaty; the day had been spent in feasting and merriment, and was drawing to a close, when the Theban harmost, stationed at Tegea, suddenly closed the gates of the town, and arrested all the oligarchs on whom he

could lay hands. The move is said to have been aimed particularly against the Mantineans, whose anti-Theban proclivities had recently been manifest. Another report was, that the seizures were made in consequence of a rumored conspiracy against the Theban troops who were stationed at Tegea.

The persons arrested were soon released; but the excitement caused by the incident, coupled with the prevailing jealousy of Thebes, precipitated a fresh conflict. Athens, Sparta, Elis, Achaea, and part of Arcadia, on the one hand, united against Thebes, supported by the remainder of Arcadia, on the other.

- 16. Battle of Mantinea. Epaminondas now for the fourth time invaded Peloponnesus. Marching upon Sparta, he entered the city, and was prevented from capturing it only by the merest accident. By a forced march he then planned to surprise and capture Mantinea; but by the timely arrival of a detachment of Athenian cavalry, he was a second time foiled of his purpose. The next day, with admirable strategy, he planned and fought the battle of Mantinea, employing the same tactics as at Leuctra. His success would have been complete had he not himself fallen mortally wounded, leaving his troops unnerved and incapable of following up and turning to account the victory already won.
- 17. Character of Xenophon's Narrative in Books V.-VII.— Xenophon's narrative in Books v.-vii. may be more fitly characterized as a collection of memoirs than as a history. In the first place, it is exceedingly incomplete; events of great moment are frequently passed over without a word of mention. Thus, in the account of Epaminondas's first invasion of Peloponnesus in 370 B.C., no mention is made of the foundation of Megalopolis, a movement to which he lent his influence and probably his active personal co-operation. Again, during the same expedition, Epaminondas had founded the town of Messene on the slopes of Mt. Ithome and raised the Messenians once more to the dignity and importance of a nation. Both of these events were of the greatest significance; both were the direct outcome of the Spartan defeat at Leuctra; yet neither is even so much as alluded to in Xenophon's account of Epaminondas's campaign. The Theban

operations in Thessaly in 364 B.C., against Alexander of Pherae, culminating in the death of Pelopidas and the complete defeat of Alexander, are passed over in silence, while other similar omissions are frequent.

As regards reference to individual names, Xenophon proceeds strangely in the case of Epaminondas. This statesman is really the central figure of the period under review. From the time of his first public appearance, after the expulsion of the Spartans from the Cadmea, to the time of his unhappy death at Mantinea, his was the controlling hand in Greek affairs. He stimulated the national spirit of his countrymen, he trained and guided them in war, he established anew the Boeotian confederacy, and stoutly defended the rights of Thebes against the assumptions of Agesilaus. After the victory at Leuctra his activity had occupied a much wider field. In Arcadia and Messenia he had been instrumental in establishing a new and better order, and had failed of the same in Achaea simply because of the partisan hostility of a few of his enemies at home. Few Greeks before him had made so near an approach to comprehensive statesmanship, or had been so actuated by a genuine patriotism for Greece as a whole, and so willing to make sacrifices for her interests. Yet, notwithstanding all this, Xenophon never once mentions Epaminondas's name until the events of his final campaign.

Xenophon's narrative, furthermore, is pervaded through and through with evidences of strong Spartan sympathies. This tendency is not surprising in one who had not only made his home for years in Peloponnesus, but had also enjoyed the intimate personal friendship of Agesilaus. It constitutes, nevertheless, a very serious defect in his work. The fault alluded to never takes the form of actual fabrication, but exhibits itself rather in the omission of important facts, in unfair imputations, and in lack of generosity in allowing credit to Sparta's enemies. Thus, the expulsion of the Spartans from the Cadmea is attributed to divine intervention, and a similar interpretation is put upon their defeat at Leuctra.

At times, it is true, Xenophon rises superior to his prejudices,
—as for instance, at the close of his work, where he makes at

least partial recognition of the genius of Epaminondas; but such instances are exceptional.

Xenophon's work, nevertheless, in spite of all its short-comings, is by far our most important source of knowledge for the history of the period which it covers. He is the only contemporary historian whose works have come down to us, and is earlier by several centuries than our sources of next importance, Diodorus and Plutarch. As compared with both these writers — particularly the former, — he is much the more trustworthy, and where discrepancies exist between their statements and his, criticism has shown that Xenophon's account is almost always entitled to the greater credit.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

E.

Καὶ τὰ μὲν δὴ περὶ Ἑλλήσποντον ᾿Αθηναίοις τε καὶ 1 Λακεδαιμονίοις τοιαῦτα ἢν. ὡν δὲ πάλω ὁ Ἐτεόνικος ἐν τἢ Αἰγίνη, καὶ ἐπιμιξία χρωμένων τὸν πρόσθεν χρόνον τῶν Αἰγινητῶν πρὸς τοὺς ᾿Αθηναίους, ἐπεὶ φανερῶς κατὰ 5 θάλατταν ὁ πόλεμος ἐπολεμεῖτο, συνδόξαν καὶ τοῖς ἐφόροις ἐφίησι λήζεσθαι τὸν βουλόμενον ἐκ τῆς ᾿Αττικῆς. οἱ δ' 2

Book V. 390 B.C. to 375 B.C. See Grote, History of Greece, chaps. lxxvlxxvii; Curtius, History of Greece, Book V, chaps. iv, v; Book VI, chap. i.

1. 1, 2. Beginning of hostilities between Athens and Aegina. Summer of 390 B.C.

1. μèν δή: a favorite expression of Xenophon in making a résumé, where a simple $\mu \ell \nu$ would suffice. Cf. 35; vii. 4. 11. — πάλιν: Xenophon nowhere states that Eteonicus had previously been in Aegina, though the present passage implies that. - & Έτεόνικος: the art. seems to indicate that this is the Eteonicus already mentioned in i. 1. 32, as Spartan harmost of Thasos. What his present office was, is not clear. - kai: used like the more freq. καίπερ to emphasize the concessive force of the partic. χρωμένων. G. 277, N. 1, b; H. 979. — χρωμένων Αίγινητών κτέ.: an ancient feud had existed between the Athenians and Aeginetans. The latter had been driven from their island at the beginning of the Peloponnesian War, 431 B.C. (Thuc. ii. 27), but had been restored by Lysander in 405 B.C., after the disaster of Aegospotami. Since the close of the war commercial relations apparently had sprung up again between the two states. - τον πρόσθεν χρόνον: i.e. during the recent past. — ὁ πόλεμος ἐπολεμεῖτο: the same expression also iv. 8. 1. It answers to the act. const. with cognate acc., πόλεμον πολεμείν. The cognate acc. is often retained in the passive const.; it seldom becomes, as here, the subj. of the pass. verb. See Kühn. 410, 2, note 2. The war referred to is the Corinthian War. See Introd. p. 2. — συνδόξαν: acc. abs., the partic. being impersonal. G. 278, 2; H. 973 and a. — Kal: i.e. the ephors also, as well as Eteonicus himself. — iding: urges on; 'authorized and encouraged,' Grote. So vi. 13. — τὸν βουλόμενον: everybody who wished.

'Αθηναίοι πολιορκούμενοι ὑπ' αὐτῶν, πέμψαντες εἰς Αἴγιναν καὶ ὁπλίτας καὶ στρατηγὸν αὐτῶν Πάμφιλον ἐπετείχισαν Αἰγινήταις καὶ ἐπολιόρκουν αὐτοὺς καὶ κατὰ γῆν 10 καὶ κατὰ θάλατταν δέκα τριήρεσιν. ὁ μέντοι Τελευτίας τυχῶν ἐπὶ τῶν νήσων ποι ἀφιγμένος κατὰ χρημάτων πόρον, ἀκούσας ταῦτα περὶ τοῦ ἐπιτειχισμοῦ ἐβοήθει τοῖς Αἰγινήταις καὶ τὸ μὲν ναυτικὸν ἀπήλασε, τὸ δ' ἐπιτείχισμα διεφύλαττεν ὁ Πάμφιλος.

2. πολιορκούμενοι: being blockaded.

— Τελευτίας: coming from Rhodes, iv. 8. 25. — ἐπὶ τῶν νήσων ποι: to some of the islands, viz. the Cyclades. Equiv. to ἐπὶ τῶν νήσων τινός. — κατὰ χρημάτων πόρον: to collect money. — τὸ ναυτικόν: i.e. the blockading fleet.

3, 4. Arrival of Hierax at Aegina. Departure of Teleutias. Spring of 389 B.C.

3. 'Iéρaξ: nothing is known of him beyond what is here stated. — μακα-ριώτατα: "with a great ovation."—δή: emphasizes the superlative. H. 1037, 4.—ούδεις δς ούκ: every one without exception. The customary form

of the expression is οὐδεὶς ὅστις οὐκ. ἢν or ἐστὶ, which is usually omitted, is sometimes expressed, e.g. vii. 5. 26 οὐδεὶς ἢν ὅστις οὐκ ϣͼτο.—ἐκεῖνον: emphasizes οὐδεἰς and its gen. τῶν στρατιωτῶν, by being placed between them.— ὅμως: note its position in the concessive clause, as in vi. 4. 14. H. 979 b.—καὶ ἀναγομένου: καὶ as in καὶ χρωμένων in 1. With ἀναγομένου supply αὐτοῦ. G. 278, 1, Ν.; H. 972 a.

4. ἐν τούτοις: in mentioning these incidents. — ἄξιον ἐννοεῖν: worthy of consideration, as opposed to ἀξιόλογον, worthy of mention. — ἤδη: here em-

καὶ χρημάτων καὶ κωδύνων ἀξιολογώτερον ἀνδρὸς ἔργον ἐστίν.

Ο δ' αὖ 'Ιέραξ τὰς μὲν ἄλλας ναῦς λαβὼν πάλιν ἔπλει 5
30 εἰς 'Ρόδον, ἐν Αἰγίνη δὲ τριήρεις δώδεκα κατέλιπε καὶ Γοργώπαν τὸν αὐτοῦ ἐπιστολέα ἀρμοστήν. καὶ ἐκ τούτου ἐπολιορκοῦντο μᾶλλον οἱ ἐν τῷ ἐπιτειχίσματι τῶν 'Αθηναίων ἡ οἱ ἐν τῷ πόλει· ὤστε ὑπὸ ψηφίσματος 'Αθηναίοι πληρώσαντες ναῦς πολλὰς ἀπεκομίσαντο ἐξ Αἰγίνης 35 πέμπτῳ μηνὶ τοὺς ἐκ τοῦ φρουρίου. τούτων δὲ γενομένων οἱ 'Αθηναίοι πάλιν αὖ πράγματα εἶχον ὑπό τε τῶν ληστῶν καὶ τοῦ Γοργώπα· καὶ ἀντιπληροῦσι ναῦς τρισκαίδεκα, καὶ αἰροῦνται Εὖνομον ναύαρχον ἐπ' αὐτάς. ὄντος δὲ τοῦ 'Ιέρακος ἐν τῷ 'Ρόδῳ οἱ Λακεδαιμόνιοι 6
40. 'Ανταλκίδαν ναύαρχον ἐκπέμπουσι, νομίζοντες καὶ Τιριβάζῳ τοῦτο ποιοῦντες μάλιστ' ἄν χαρίζεσθαι. ὁ δὲ 'Ανταλκίδας ἐπεὶ ἀφίκετο εἰς Αἴγιναν, συμπαραλαβὼν τὰς τοῦ Γοργώπα ναῦς ἔπλευσεν εἰς 'Εφεσον, καὶ τὸν

phatic like δή, but stronger. — ἀνδρὸς ἔργον: 'a true man's achievement,' Grote.

5-9. The Athenians withdraw from Aegina. Antalcidas succeeds Hierax. The Spartans are blockaded in Abydus. Naval fight on the Attic coast. Spring and summer of 388 B.C.

5. αὖ: with 'Ιέραξ, marking the transition to him from Teleutias.— πάλιν: the fleet had come to Aegina from Rhodes and now sailed back.— οἱ ἐν τῆ πόλιι: i.e. the Aeginetans.— ὑπὸ ψηφίσματος: in consequence of (i.e. in accordance with) a decree. H. 808 c.— τοὺς ἐκ τοῦ φρουρίου: ἐκ instead of ἐν, owing to the idea of motion involved in ἀπκομίσαντο.— πάλιν αὖ: pleonastic.— ὑπὸ ληστῶν:

the const. with ὑπό is justified by the pass. signification involved in πράγματα εἰχον, were annoyed. H. 820.— Γοργώπα: Dor. genitive. G. 39, 3; H. 149.— ναύαρχον: an unusual officer with the Athenians, whose fleets were usually commanded by στρατηγοί. ναύαρχος, however, is used of an Athenian commander, as here, in i. 6. 29.— ἐπ' αὐτάς: to the command of them.

6. 'Ανταλκίδαν: for his previous attempts to arrange a peace with Persia, through Tiribazus, satrap of Ionia, see iv. 8. 12 ff. — μάλιστ' ἄν χαρίζεσθαι: Antalcidas had already won the favor of Tiribazus. — συμπαραλαβών κτέ.: prob. for the purpose of making a greater display of power

μέν Γοργώπαν πάλιν ἀποπέμπει είς Αίγιναν σύν ταις 45 δώδεκα ναυσών, έπὶ δὲ ταῖς ἄλλαις Νικόλοχον ἐπέστησε τὸν ἐπιστολέα. καὶ ὁ μὲν Νικόλοχος βοηθῶν ᾿Αβυδηνοῖς έπλει έκεισε · παρατρεπόμενος δε είς Τένεδον εδήου την χώραν, καὶ χρήματα λαβών ἀπέπλευσεν εἰς "Αβυδον. οἱ 7 δὲ τῶν ᾿Αθηναίων στρατηγοὶ ἀθροισθέντες ἀπὸ Σαμοθρά-50 κης τε καὶ Θάσου καὶ τῶν κατ' ἐκεῖνα χωρίων ἐβοήθουν τοις Τενεδίοις. ώς δ' ήσθοντο είς Αβυδον καταπεπλευκότα τὸν Νικόλογον, ὁρμώμενοι ἐκ Χερρονήσου ἐπολιόρκουν αὐτὸν ἔχοντα ναῦς πέντε καὶ εἴκοσι δύο καὶ τριάκοντα ταις μεθ' έαυτων. ὁ μέντοι Γοργώπας ἀποπλέων έξ 'Εφέ-55 σου περιτυγχάνει Εὐνόμω καὶ τότε μέν κατέφυγεν είς Αίγιναν μικρον προ ήλίου δυσμών εκβιβάσας δ' εὐθύς έδείπνιζε τοὺς στρατιώτας. ὁ δ' Εὖνομος ὀλίγον χρόνον 8 ύπομείνας απέπλει. νυκτὸς δ' ἐπιγενομένης, φῶς ἔχων, ωσπερ νομίζεται, άφηγεῖτο, ὅπως μὴ πλανῶνται αἱ ἐπόμε-60 ναι. ὁ δὲ Γοργώπας ἐμβιβάσας εὐθὺς ἐπηκολούθει κατὰ τὸν λαμπτηρα, ὑπολειπόμενος, ὅπως μὴ φανερὸς εἶη μηδ' αίσθησιν παρέχοι, λίθων τε ψόφω των κελευστών άντὶ

upon his arrival in Ionia. — ταις δώδεκα: i.e. the twelve which he had previously had at Aegina; cf. 5. ἐπὶ ταις ἄλλαις ἐπέστησε: ἐπί with the dat. here, since the notion of being in command is predominant in the writer's mind, rather than of putting in command. In the latter case the acc. is used; cf. 5 ἐπ' αὐτάς. After leaving Ephesus, Antalcidas went up to Susa to the court of the king, as is implied in 25.—'Αβυδηνοίς: the Spartan harmost at Abydus, Anaxibius, had just been killed by the troops of Iphicrates. Cf. iv. 8. 34–39.

7. of & στρατηγοί: among them Iphicrates and Diotimus. See iv. 8.

39; v. 1. 25.— κατ' ἐκείνα: in that region, as vi. 2. 38. Cf. v. 4. 64 τ às $\pi \epsilon \rho l$ ἐκείνα $\pi \delta \lambda \epsilon is$. — δύο: here not declined; so frequently; cf. An. i. 2. 23 δύο $\pi \lambda \epsilon \theta \rho \omega \nu$. — $\pi \rho \delta$ ήλίου δυσμών: note the omission of the art., as freq. with such natural designations of time, especially when accompanied by a prep. See Kr. Spr. 50, 2, 12, and H. 661.

8. τὸν λαμπτῆρα: the torch-light.— ὅπως μὴ...παρέχοι: "in order not to be seen or heard." Cf. An. iv. 6. 13 ἀπελθεῖν τοσοῦτον ώς μὴ αἴσθησιν παρέχειν.— λίθων...χρωμένων: the κελευσταί generally gave the stroke to the rowers by chanting some rude

φωνής χρωμένων καὶ παραγωγή τῶν κωπῶν. ἐπεὶ δὲ θ ήσαν αἱ τοῦ Εὐνόμου πρὸς τἢ γἢ περὶ Ζωστήρα τῆς 65 ᾿Αττικής, ἐκέλευε τἢ σάλπιγγι ἐπιπλεῖν. τῷ δ᾽ Εὐνόμῳ ἐξ ἐνίων μὲν τῶν νεῶν ἄρτι ἐξέβαινον, οἱ δὲ καὶ ἔτι ὡρμίζοντο, οἱ δὲ καὶ ἔτι κατέπλεον. ναυμαχίας δὲ πρὸς τὴν σελήνην γενομένης, τέτταρας τριήρεις λαμβάνει ὁ Γοργώπας, καὶ ἀναδησάμενος ῷχετο ἄγων εἰς Αἴγιναν αἱ δ᾽ το ἄλλαι νῆςς αἱ τῶν ᾿Αθηναίων εἰς τὸν Πειραιᾶ κατέφυγον.

Μετὰ δὲ ταῦτα Χαβρίας ἐξέπλει εἰς Κύπρον βοηθῶν 10 Εὐαγόρα, πελταστάς τ' ἔχων ὀκτακοσίους καὶ δέκα τριήρεις. προσλαβῶν δὲ καὶ ᾿Αθήνηθεν ἄλλας τε ναῦς καὶ ὁπλίτας αὐτὸς μὲν τῆς νυκτὸς ἀποβὰς εἰς τὴν Αἴγιναν 75 πορρωτέρω τοῦ Ἡρακλείου ἐν κοίλω χωρίω ἐνήδρευσεν, ἔχων τοὺς πελταστάς. ἄμα δὲ τῆ ἡμέρα, ὤσπερ συνέκειτο, ἡκον οἱ τῶν ᾿Αθηναίων ὁπλῖται, Δημαινέτου αὐτῶν ἡγουμένου, καὶ ἀνέβαινον τοῦ Ἡρακλείου ἐπέκεινα ὡς ἑκκαίδεκα σταδίους, ἔνθα ἡ Τριπυργία καλεῖται. ἀκούσας 11 80 δὲ ταῦτα ὁ Γοργώπας ἐβοήθει μετά τε τῶν Αἰγινητῶν καὶ

melody. In this instance, resort is had to the quieter method of striking stones one upon another. — παραγωγη̂: only here in this sense, which moreover is not clear. The word probably refers to some peculiar method of handling the oars by which the noise was reduced to a minimum.

9. Ζωστήρα: promontory on the west coast of Attica, midway between Sunium and the Piraeus. — τῷ δ' Εὐνόμφ: dat. of interest. G. 184, 3, κ. 4; cf. H. 767. — ἐξ ἐνίων μέν: instead of ol μὲν ἐξ ἐνίων. — οἰ δέ: correl. with the ol μέν implied as subj. of ἐξέβαινον. — πρὸς τὴν σελήνην: by moonlight. Cf. Cyr. vii. 5. 27 πίνουσι πρὸς φῶς πολύ.

10-13. Defeat and death of Gorgopas at Aegina. Summer of 388 B.C. 10. Χαβρίας: he had previously been in Corinth. Diod. xiv. 92. It does not appear whence he set out. That it was not from Athens, is shown by προσλαβών 'Αθήνηθεν. — Εὐαγόρα: king of Salamis in Cyprus, and at war with the king of Persia. The Athenians had once previously sent assistance to him. Cf. iv. 8. 24. — αὐτὸς $\mu \ell \nu$: $\mu \ell \nu$ is equiv. to $\mu \eta \nu$, as freq. when combined with a dem. or pers. pronoun. - άποβάς είς την Αίγιναν: "having come to Aegina and disembarked there." - πορρωτέρω κτέ.: beyond the Heracleum. — ενθα . . . καλείται: for ἔνθα ἔστι τοῦτο ὃ ἡ Τριπυργία καλεῖται. Cf. Oec. 4. 6 ένθα δή ὁ σύλλογος καλείται.

σὺν τοίς τῶν νεῶν ἐπιβάταις καὶ Σπαρτιατῶν οἱ ἔτυχον αὐτόθι παρόντες ὀκτώ. καὶ ἀπὸ τῶν πληρωμάτων δὲ τῶν έκ των νεων έκήρυξε βοηθείν οσοι έλεύθεροι είεν. ωστ' έβοήθουν καὶ τούτων πολλοί, ο τι έδύνατο έκαστος οπλον 85 έχων. ἐπεὶ δὲ παρήλλαξαν οἱ πρῶτοι τὴν ἐνέδραν, ἐξανί- 12 στανται οἱ περὶ τὸν Χαβρίαν, καὶ εὐθὺς ἡκόντιζον καὶ έβαλλον. ἐπήεσαν δὲ καὶ οἱ ἐκ τῶν νεῶν ἀποβεβηκότες όπλιται. και οι μεν πρώτοι, ατε οὐδενὸς άθρόου όντος, ταχὺ ἀπέθανον, ὧν ἦν Γοργώπας τε καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι. 90 ἐπεὶ δὲ οὖτοι ἔπεσον, ἐτράπησαν δὴ καὶ οἱ ἄλλοι. καὶ απέθανον Αιγινητών μέν ώς πεντήκοντα καὶ έκατόν, ξένοι δὲ καὶ μέτοικοι καὶ ναῦται καταδεδραμηκότες οὐκ ἐλάττους διακοσίων. ἐκ δὲ τούτου οἱ μὲν ᾿Αθηναῖοι, ὥσπερ ἐν 13 εἰρήνη, ἔπλεον τὴν θάλατταν : οὐδὲ γὰρ τῷ Ἐτεονίκω 95 ήθελον οἱ ναῦται καίπερ ἀναγκάζοντι ἐμβάλλειν, ἐπεὶ μισθὸν οὐκ ἐδίδου.

11. ἐπιβάταις: marines. — Kal Σπαρτιατών κτέ.: i.e. σύν τούτοις Σπαρτιατών of έτυχον. The gen. depends upon the omitted antec. of of. Cf. An. i. 10. 3 εκφεύγει πρός τῶν Ἑλ- $\lambda \eta \nu \omega \nu$, of $\xi \tau \nu \chi o \nu \kappa \tau \dot{\epsilon}$. — $\dot{a} \pi \dot{o}$: used to designate the whole from which a part is taken, rather than that to which it belongs. Cf. 4. 15. — τῶν ἐκ Tŵy veŵy: the crews from out the ships. The addition of these words to $\pi \lambda \eta$ ρωμάτων is unnecessary, but it increases the vividness of the narrative. — ἐλεύθεροι: acc. to the speech of Cephisodotus vii. 1. 12, the sailors of the Spartans were in 369 B.C. either helots or mercenaries, and even the ἐπιβάται were not always Lacedaemonians. - δ τι έδύνατο: sc. λαβείν.

12. are . . . ovros: i.e. since they were not drawn up in a compact body.

— ol Λακεδαιμόνιοι: i.e. the eight Spartans mentioned in 11. — ναθται: i.e. the πληρώματα mentioned in 11. — καταδεδραμηκότες: who had hurriedly rushed ashore; const. only with ναθται. 13-17. Arrival of Teleutias at Ae-

gina. His address to the sailors.

13. Έτεονίκφ: possibly he had become harmost at Aegina on the death of Gorgopas. — ἀναγκάζοντι: though he tried to compel them. The pres. partic. as imperfect, with the conative force often belonging to the latter tense. G. 204, N. 1; H. 856 a. — ἐμ-βάλλειν: "row." The full expression was apparently ταῖς κώπαις ἐμβάλλειν, where ἐμβάλλειν is perhaps best taken intransitively, lean on, bend to. Cf. in cumbere remis; Homer ι 489 ἐμβαλέειν κώπης, with Ameis's note. Others supply χεῖρας with ἐμβάλλειν,

Έκ δὲ τούτου οἱ Λακεδαιμόνιοι Τελευτίαν αὖ ἐκπέμπουσιν έπι ταύτας τὰς ναῦς ναύαρχον. ὡς δὲ είδον αὐτὸν ήκοντα οί ναθται, υπερήσθησαν. ό δ' αυτους συγκαλέσας 100 εἶπε τοιάδε · " ο ἄνδρες στρατιῶται, ἐγὼ χρήματα μὲν 14 οὐκ ἔχων ήκω · ἐὰν μέντοι θεὸς ἐθέλη καὶ ὑμεῖς συμπροθυμήσθε, πειράσομαι τὰ ἐπιτήδεια ὑμῖν ὡς πλεῖστα πορίζειν. εὖ δ' ἴστε, ἐγὼ ὅταν ὑμῶν ἄρχω, εὖχομαί τε οὐδὲν ήττον ζην ύμας ή καὶ έμαυτόν, τά τ' έπιτήδεια θαυμάσαιτε 105 μεν αν ἴσως, εἰ φαίην βούλεσθαι ύμας μαλλον ἡ ἐμε ἔχειν. έγω δε νη τους θεους και δεξαίμην αν αυτός μαλλον δύο ήμέρας ἄσιτος ἢ ὑμᾶς μίαν γενέσθαι · ἢ γε μὴν θύρα ἡ έμη ανέφκτο μεν δήπου και πρόσθεν εισιέναι τῷ δεομένφ τι έμοῦ, ἀνεώξεται δὲ καὶ νῦν. ὤστε ὅταν ὑμεῖς πλήρη 16 110 έχητε τὰ ἐπιτήδεια, τότε καὶ ἐμὲ ὄψεσθε ἀφθονώτερον διαιτώμενον αν δε ανεχόμενόν με δρατε και ψύχη και θάλπη καὶ ἀγρυπνίαν, οἶεσθε καὶ ὑμεῖς ταῦτα πάντα καρτερείν. οὐδεν γὰρ εγώ τούτων κελεύω ὑμᾶς ποιείν, ἴνα άνιᾶσθε, άλλ' ΐνα έκ τούτων άγαθόν τι λαμβάνητε. καὶ 16

in this sense.— ἐπὶ ταύτας τὰς ναῦς: serving to restrict the application of the word ναύαρχον. Teleutias was not properly nauarch, i.e. commander of the entire navy, but simply commander of the ships at Aegina. The real nauarch was Antalcidas, represented in his absence by Nicolochus. See 6.

14. ἡ καί: instead of simple ή after a comp. accompanied by a negative. Cf. vi. 5. 39 οὐδὲν μᾶλλον Λακεδαιμονίοις ἡ καὶ ὑμῶν αὐτοῖς. — ἐμαυτόν: the pers. pron., not the reflexive, is regularly used as subj. of the infinitive. Cf. ἐμέ below. H. 684 b. — τά τ' ἐπιτήδεια: used by prolepsis (H. 878) as obj. of θανμάσαιτε, though in sense it is to be taken

with έχειν.— αὐτός: nom., yet co-ord. with the acc. ὑμᾶς. Cf. the accs. ἐμαντόν, ἐμὲ above. On the combination of nom. and acc., as here, see G. 138, N. 8 b; H. 940 b.— ὑμᾶς: sc. ἀσίτους.— ἀνέφκτο: the plpf., denoting a continued state as the result of a completed act. G. 200, N. 6; H. 849 and c.— εἰσιέναι: for entrance. Inf. of purpose. G. 265; H. 951.— ἀνεφξεται: will be open. Fut. perf. with force of future. G. 200, N. 9; H. 850 a. The form occurs only here.

15. olerθε . . . καρτερείν: do you also consider it your duty patiently to endure all this. οίομαι, like ἡγέομαι and roμίζω, also means to think fitting or necessary. Cf. iv. 7. 4 φοντο ἀπιέναι thought they would have to withdraw.

115 ἡ πόλις δέ τοι," ἔφη, "ὧ ἄνδρες στρατιῶται, ἡ ἡμετέρα, ἡ δοκεῖ εὐδαίμων εἶναι, εὖ ἴστε ὅτι τἀγαθὰ καὶ τὰ καλὰ ἐκτήσατο οὐ ῥᾳθυμοῦσα, ἀλλ' ἐθέλουσα καὶ πονεῖν καὶ κινδυνεύειν, ὁπότε δέοι. καὶ ὑμεῖς οὖν ἢτε μὲν καὶ πρότερον, ὡς ἐγὼ οἶδα, ἄνδρες ἀγαθοί · νῦν δὲ πειρᾶσθαι χρὴ 120 ἔτι ἀμείνους γίγνεσθαι, ἴν' ἡδέως μὲν συμπονῶμεν, ἡδέως δὲ συνευδαιμονῶμεν. τί γὰρ ἥδιον ἡ μηδένα ἀνθρώπων 17 κολακεύειν μήτε Ἑλληνα μήτε βάρβαρον ἔνεκα μισθοῦ, ἀλλ' ἑαυτοῖς ἰκανοὺς εἶναι τὰ ἐπιτήδεια πορίζεσθαι, καὶ ταῦτα ὅθενπερ κάλλιστον; ἡ γάρ τοι ἐν πολέμῳ ἀπὸ τῶν 125 πολεμίων ἀφθονία εὖ ἴστε ὅτι ἄμα τροφήν τε καὶ εὖκλειαν ἐν πᾶσιν ἀνθρώποις παρέχεται."

'Ο μεν ταῦτ' εἶπεν, οἱ δὲ πάντες ἀνεβόησαν παραγγέλ- 18 λειν ὅ τι ἀν δέη, ὡς σφῶν ὑπηρετησόντων. ὁ δὲ τεθυμένος ἐτύγχανεν · εἶπε δέ · " Αγετε, ὡ ἄνδρες, δειπνήσατε 130 μέν, ἄπερ καὶ ὡς ἐμέλλετε · προπαράσχεσθε δέ μοι μιᾶς ἡμέρας σῖτον. ἔπειτα δὲ ἤκετε ἐπὶ τὰς ναῦς αὐτίκα μάλα, ὅπως πλεύσωμεν ἔνθα θεὸς ἐθέλει, ἐν καιρῷ ἀφιξόμενοι." ἐπειδὴ δὲ ἦλθον, ἐμβιβασάμενος αὐτοὺς εἰς τὰς ναῦς ἔπλει 19

16. τάγαθά και τὰ καλά: apparently a peculiarly Spartan formula, like the Attic καλὸς κάγαθός. — γίγνεσθαι: to show yourselves; cf. i. 2. 10 κρατίστοις γενομένοις.

17. μήτε βάρβαρον: with reference to the attempts of Antalcidas to secure the favor and financial support of Persia, — a policy which Teleutias, as an adherent of the party of his brother Agesilaus, naturally opposed.
— ἐαυτοῖς . . . εἶναι: to be sufficient unto oneself, i.e. to be able one's self.
— καὶ ταῦτα: and that too. On this elliptical expression, see H. 612 a.

ἡ . . . ἀφθονία: i.e. the booty won from the enemy in war.

18-24. Teleutias makes a descent upon the Piraeus. Spring of 387 B.C. 18. ἀνεβόησαν: carries with it also the idea of urging or bidding. - arep και ώς έμελλετε: as you were going to do anyway. This meaning of ral us. even as it was, is unusual, but is found elsewhere, as Cyr. vi. 1. 17; Thuc. viii. 51. 2. For the accent of ωs, see G. 29, N. 1; H. 120. — προπαράσχεσθε: hold in readiness for yourselves. - µol: ethical dative. G. 184, 3, N. 6; H. 770. - evea eeds évent: implying that the omens of the sacrifices already alluded to were auspicious. The art. is commonly used with $\theta \epsilon \delta s$ only when some particular god is meant. H. 660 b.

της νυκτός είς τὸν λιμένα τῶν Αθηναίων, τοτὲ μὲν ἀνα-135 παύων καὶ παραγγέλλων ἀποκοιμᾶσθαι, τοτὲ δὲ κώπαις προσκομιζόμενος. εί δέ τις ὑπολαμβάνει ὡς ἀφρόνως έπλει δώδεκα τριήρεις έγων έπὶ πολλάς ναῦς κεκτημένους. έννοησάτω τὸν ἀναλογισμὸν αὐτοῦ. ἐκεῖνος γὰρ ἐνόμισεν 20 αμελέστερον μεν έχειν τους Αθηναίους περί το εν τώ 140 λιμένι ναυτικόν Γοργώπα ἀπολωλότος εἰ δὲ καὶ εἶεν τριήρεις δρμούσαι, ασφαλέστερον ήγήσατο ἐπ' είκοσι ναῦς ᾿Αθήνησιν οὖσας πλεῦσαι ἡ ἄλλοθι δέκα. τῶν μὲν γαρ έξω ήδει ότι κατα ναθν έμελλον οι ναθται σκηνήσειν, τῶν δὲ ᾿Αθήνησω ἐγίγνωσκεν ὅτι οἱ μὲν τριήραρχοι οἶκοι 145 καθευδήσοιεν, οἱ δὲ ναῦται ἄλλος ἄλλη σκηνήσοιεν. ἔπλει 21 μεν δή ταυτα διανοηθείς επειδή δε απείχε πέντε ή εξ στάδια τοῦ λιμένος, ἡσυχίαν είχε καὶ ἀνέπαυεν. ὡς δὲ ήμέρα ὑπέφαινεν, ἡγεῖτο · οἱ δὲ ἐπηκολούθουν. καὶ καταδύειν μέν οὐκ εἴα στρογγύλον πλοίον οὐδὲ λυμαίνεσθαι 150 ταις έαυτων ναυσίν εί δε που τριήρη ίδοιεν όρμουσαν, ταύτην πειρασθαι ἄπλουν ποιείν, τὰ δὲ φορτηγικὰ πλοία καὶ γέμοντα ἀναδουμένους ἄγειν ἔξω, ἐκ δὲ τῶν μειζόνων

19. της νυκτός: here, as in i. 6.28, with the art. which is often omitted. See on 7. — άναπαύων: sc. τούς ναύτας, as 21. — κόπαις προσκομιζόμενος: putting them to the oars. — ἔπλει: impf. ind. of dir. disc. retained in indir. discourse. G. 242, 1, n.; H. 935 b. — κεκτημένους: sc. τούς ᾿Αθηναίους. — τὸν ἀναλογισμὸν αὐτοῦ: i.e. the way in which Teleutias reasoned about the matter.

20. εἶεν... ὁρμοθσαι: periphrastic instead of ὁρμοῖεν. Such participial periphrases never became frequent in Attic prose. They serve to lend special emphasis to the predicate. Kühn. 353, note 3.— ἢ ἄλλοθι δέκα: short for ἢ ἐπὶ δέκα ἄλλοθι οὕσας. Cf.

3. 8 ὥσπερ 'Αγησιλάου. — τῶν τῶυ: i.e. the ships in foreign harbors. — κατὰ ναῦν: i.e. each on board his own vessel. — τὰμελλον σκηνήσειν: periphrastic future, representing the action as immediately expected or intended. G. 118, 6; H. 846 and a. The impf. here represents the pres. ind. of dir. disc.; for this unusual const., see G. 243, N. 2; H. 936.

21. μὰν δή: as in 1.—οὐκ ετα: forbade.—τατς ἐαυτῶν ναυσίν: dat. of instrument, to be taken with καταδύειν as well as λυμαίνεσθαι.—πειρῶσθαι: depends upon some word of ordering to be supplied from οὐκ ετα.—ἐκ δὲ τῶν μειζόνων: dependent upon

έμβαίνοντας όπου δύναιντο τους άνθρώπους λαμβάνειν. ήσαν δέ τινες οι και έκπηδήσαντες είς το Δείγμα έμπό-155 ρους τέ τινας καὶ ναυκλήρους συναρπάσαντες είς τὰς ναῦς εἰσήνεγκαν. ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἐπεποιήκει. τῶν δὲ ᾿Αθη- 22 ναίων οἱ μὲν αἰσθόμενοι ἔνδοθεν ἔθεον ἔξω σκεψόμενοι τίς ή κραυγή, οἱ δὲ ἔξωθεν οἴκαδε ἐπὶ τὰ ὅπλα, οἱ δὲ καὶ εἰς άστυ άγγελοῦντες. πάντες δ' 'Αθηναίοι τότε έβοήθησαν 160 καὶ ὁπλίται καὶ ἱππεῖς, ὡς τοῦ Πειραιῶς ἐαλωκότος. τὰ μὲν πλοία ἀπέστειλεν εἰς Αἴγιναν, καὶ τῶν τριήρων τρείς ή τέτταρας συναπαγαγείν ἐκέλευσε, ταίς δὲ ἄλλαις παραπλέων παρά την 'Αττικήν, άτε έκ τοῦ λιμένος πλέων, πολλά καὶ άλιευτικά ἔλαβε καὶ πορθμεῖα ἀνθρώπων μεστά, 165 καταπλέοντα ἀπὸ νήσων. ἐπὶ δὲ Σούνιον ἐλθων καὶ ὁλκάδας γεμούσας τὰς μέν τινας σίτου, τὰς δὲ καὶ ἐμπολῆς, έλαβε. ταῦτα δὲ ποιήσας ἀπέπλευσεν εἰς Αἴγιναν. καὶ 24 αποδόμενος τὰ λάφυρα μηνὸς μισθὸν προέδωκε τοῖς στρατιώταις. καὶ τὸ λοιπὸν δὲ περιπλέων ἐλάμβανεν ο τι 170 έδύνατο. καὶ ταῦτα ποιῶν πλήρεις τε τὰς ναῦς ἔτρεφε

λαμβάνειν. With έμβαίνοντας supply είς αὐτά. — Δείγμα: a bazaar, where goods were displayed for sale.

22. ἐπεποιήκει: unusual use of the plpf. for aorist. Cf. κατειλήφει in 27. — τῶν 'Αθηναίων: i.e. the inhabitants of the Piraeus, which was regarded as a part of Athens. — ἄστυ: i.e. Athens; the art. is often omitted with familiar designations of place and time. H. 661. Cf. urbs, used by the Romans for Rome. — 'Αθηναίοι: i.e. the Athenians from Athens. — ὡς ἐαλωκότος: under the impression that the Piraeus had been taken. ὡs refers the thought to the subj. of ἐβοήθησαν. G. 277, 6, N. 2; H. 978. — Πειραιῶς: for the form, see G. 53, 3, N. 3; H. 208 d.

23. τὰ πλοῖα: i.e. those which had been captured. — ἀπὸ νήσων: the art. is sometimes omitted with the pl. of νῆσον accompanied by a prep., when the reference is to the islands of the Aegean Sea. For the principle involved, see on 22 ἀστυ. Kr. Spr. 50, 2, 15. Cf. vi. 2. 12. — τὰς μέν τινας: τὶs is not infrequently added to ὁ μέν or ὁ δέ when no particular person is meant. H. 654 a.

24. προέδωκε: advanced. Cf. i. 5. 7; the word is not elsewhere used in this sense except in late writers. — τὸ λοιπόν: the rest of the time that he remained at Aegina. — ἔτρεφε: more properly applicable to the men than to the ships.

καὶ τοὺς στρατιώτας εἶχεν ἡδέως καὶ ταχέως ὑπηρετοῦντας.

Ο δὲ ἀνταλκίδας κατέβη μὲν μετὰ Τιριβάζου διαπε- 25 πραγμένος συμμαχεῖν βασιλέα, εἰ μὴ ἐθέλοιεν ἀθηναῖοι καὶ οἱ σύμμαχοι χρῆσθαι τῷ εἰρήνῃ ῷ αὐτὸς ἔλεγεν. ὡς 175 δ' ἤκουσε Νικόλοχον σὺν ταῖς ναυσὶ πολιορκεῖσθαι ἐν ἀΑβύδῳ ὑπὸ Ἰφικράτους καὶ Διοτίμου, πεζῷ ῷχετο εἰς Ἦριδον. ἐκείθεν δὲ λαβὼν τὸ ναυτικὸν νυκτὸς ἀνήγετο, διασπείρας λόγον ὡς μεταπεμπομένων τῶν Καλχηδονίων ὁρμισάμενος δὲ ἐν Περκώτῃ ἡσυχίαν εἶχεν. αἰσθόμενοι 26 180 δὲ οἱ περὶ Δημαίνετον καὶ Διονύσιον καὶ Λεόντιχον καὶ Φανίαν ἐδίωκον αὐτὸν τὴν ἐπὶ Προκοννήσου ὁ δ', ἐπεὶ ἐκεῖνοι παρέπλευσαν, ὑποστρέψας εἰς Ἦρδον ἀφίκετο, ἠκηκόει γὰρ ὅτι προσπλέοι Πολύξενος ἄγων τὰς ἀπὸ Συρακουσῶν καὶ Ἰταλίας ναῦς εἴκοσιν, ὅπως ἀναλάβοι 185 καὶ ταύτας. ἐκ δὲ τούτου Θρασύβουλος ὁ Κολλυτεὺς

25-30. Return of Antalcidas. Overthrow of the Athenian naval power in the Hellespont. Proposals to treat for peace. Summer of 387 B.C.

25. κατέβη: sc. from Susa. See οη 6. - διαπεπραγμένος συμμαχείν: the const. of the simple inf. after διαπράττεσθαι is less usual than that of ωστε and the infinitive. — η : sc. χρησθαι. Ελεγεν is used in the sense of ordered. Cf. i. 5. 9 λέγοντος σκοπείν. -Νικόλοχον: see 7. - Διοτίμου: mentioned by Polyaenus v. 22 as a skilful and enterprising leader. - ώς μεταπεμπομένων: gen. abs. explaining λόγον. The Athenians had held Chalcedon for several years (iv. 8. 28), and the present rumor was intended to excite apprehensions for the safety of their interests in that quarter. -Περκώτη: on the Hellespont, a short distance from Abydus; its harbor afforded a convenient cover for the fleet.

26. Δημαίνετος: last mentioned in connexion with Chabrias's attack on Aegina (10), whence he must have gone to the assistance of Iphicrates in the Hellespont. — την έπλ Προκοννήσου: sc. οδόν. The acc. is cognate. G. 159, N. 5; H. 715 b. — τὰς ἀπὸ Συρακουσών ναθς: Syracusan ships are often found assisting the Spartans. See i. 1. 18. The ships here mentioned were sent by the tyrant Dionysius, whom Conon had endeavored to win over to the side of Athens. - 'Iralias: ships from Thurii are mentioned also in i. 5. 19. άναλάβοι: sc. Antalcidas. — ὁ Κολλυτεύς: added in order to distinguish him from his greater contemporary Θρασύβουλος ὁ Στειριεύς, the liberator of Athens from the Thirty Tyrants.

έχων ναῦς ὀκτὰ ἔπλει ἀπὸ Θράκης, βουλόμενος ταῖς άλλαις 'Αττικαίς ναυσί συμμείξαι. ὁ δὲ 'Ανταλκίδας, ἐπεὶ 27 αὐτῷ οἱ σκοποὶ ἐσήμηναν ὅτι προσπλέοιεν τριήρεις ὀκτώ, έμβιβάσας τούς ναύτας είς δώδεκα ναύς τὰς ἄριστα πλε-190 ούσας, καὶ προσπληρώσασθαι κελεύσας, εἴ τις ἐνεδείτο, έκ των καταλειπομένων, ενήδρευεν ως εδύνατο άφανέστατα. έπεὶ δὲ παρέπλεον, εδίωκεν · οἱ δὲ ἰδόντες εφευγον. τὰς μεν οδυ βραδύτατα πλεούσας ταις άριστα πλεούσαις ταχύ κατειλήφει · παραγγείλας δε τοις πρωτόπλοις των μεθ' 195 έαυτοῦ μὴ ἐμβαλεῖν ταῖς ὑστάταις, ἐδίωκε τὰς προεχούσας. ἐπεὶ δὲ ταύτας ἔλαβεν, ἰδόντες οἱ ὕστεροι άλισκομένους σφων αὐτων τοὺς πρόπλους ὑπ' ἀθυμίας διὰ των βραδυτέρων ήλίσκοντο · ωσθ' ήλωσαν απασαι. ἐπεὶ δὲ 28 ηλθον αὐτῷ αἴ τε ἐκ Συρακουσῶν νηες εἴκοσιν, ηλθον δὲ 200 καὶ αἱ ἀπὸ Ἰωνίας, ὄσης ἐγκρατὴς ἦν Τιρίβαζος, συνεπληρώθησαν δὲ καὶ ἐκ τῆς ᾿Αριοβαρζάνους · — καὶ γὰρ ἦν ξένος ἐκ παλαιοῦ τῷ ᾿Αριοβαρζάνει, ὁ δὲ Φαρνάβαζος ἤδη ανακεκλημένος ώχετο ανω, ότε δή καὶ έγημε την βασιλέως θυγατέρα · — ὁ δὲ ᾿Ανταλκίδας γενομέναις ταις πάσαις

— συμμείξαι: the correct orthography, — not συμμίξαι. See Preface.

27. προσπληρώσασθαι: viz. the commanders of the separate vessels.

- ἐνεδεῖτο: sc. πληρωμάτων. — τῶν καταλειπομένων: those left behind in Abydus. — κατειλήφει: see on ἐπεποιήκει 22. — σφῶν αὐτῶν: partitive, and hence in pred. position. G. 142, n.; H. 730 d. — διὰ τῶν βραδυτέρων: by means of the slower ones.

28. $\hat{\eta}\lambda\theta\sigma\nu$ at $\tau\epsilon$, $\hat{\eta}\lambda\theta\sigma\nu$ se kat: the use of the particles in this sent. is peculiar, since $\tau\epsilon$ and se kat are not generally used as correlatives; moreover, in cases of anaphora (emphatic repetition of the same word,

as here $\hbar \lambda \theta o \nu$) the first member usually takes no particle whatever, when the second is introduced by de kal. It seems here as if the two members of the anaphora were connected by δέ, and in addition the subjects joined to each other by τέ, καί. — 'Αριοβαρ-Cávous: mentioned in i. 4. 7 as the subordinate of Pharnabazus. — ην: sc. Antalcidas. — Φαρνάβαζος: who was hostile to the Spartans, iv. 8. 7. 33. — avw: up to Susa. Here in his new relationship he was effectually hindered from opposing the will of Artaxerxes and from interfering with the plans of Tiribazus and Antalcidas. - ὁ δὲ 'Ανταλκίδας: instead of 205 ναυσὶ πλείοσω ἡ ὀγδοήκοντα ἐκράτει τῆς θαλάττης ·
ὅστε καὶ τὰς ἐκ τοῦ Πόντου ναῦς ᾿Αθήναζε μὲν ἐκώλυε
καταπλεῖν, εἰς δὲ τοὺς ἑαυτῶν συμμάχους κατῆγεν. οἱ 29
μὲν οὖν ᾿Αθηναῖοι, ὁρῶντες μὲν πολλὰς τὰς πολεμίας ναῦς,
φοβούμενοι δὲ μὴ ὡς πρότερον καταπολεμηθείησαν, συμ-

210 μάχου Λακεδαιμονίοις βασιλέως γεγενημένου, πολιορκούμενοι δὲ ἐκ τῆς Αἰγίνης ὑπὸ τῶν ληστῶν, διὰ ταῦτα μὲν ἰσχυρῶς ἐπεθύμουν τῆς εἰρήνης. οἱ δ' αὖ Λακεδαιμόνιοι φρουροῦντες μόρα μὲν ἐν Λεχαίφ, μόρα δ' ἐν Ὀρχομενῷ, φυλάττοντες δὲ τὰς πόλεις, αἶς μὲν ἐπίστευον, μὴ ἀπό-

215 λοιντο, αίς δε ηπίστουν, μη αποσταίεν, πράγματα δ' έχοντες και παρέχοντες περί την Κόρωθον, χαλεπως έφερον τῷ πολέμω. οι γε μην 'Αργείοι, εἰδότες φρουράν τε πεφασμένην έφ' έαυτοὺς και γιγνώσκοντες, ὅτι ἡ τῶν μηνῶν ὑποφορὰ οὐδὲν ἔτι σφᾶς ἀφελήσει, και οῦτοι εἰς

220 τὴν εἰρήνην πρόθυμοι ἢσαν. ὤστ' ἐπεὶ παρήγγειλεν ὁ 30 Τιρίβαζος παρεῖναι τοὺς βουλομένους ὑπακοῦσαι ἢν βασιλεὺς εἰρήνην καταπέμποι, ταχέως πάντες παρεγένοντο. ἐπεὶ δὲ συνῆλθον, ἐπιδείξας ὁ Τιρίβαζος τὰ βασιλέως σημεῖα ἀνεγίγνωσκε τὰ γεγραμμένα. εἶχε δὲ ὧδε ·

the conclusion to ἐπεὶ δὲ ἢλθον, we have a new sent., in which the contents of the previous protasis are briefly summarized in the words γενομέναις . . . ὀγδοήκοντα. Cf. vi. I. 13. — τὰς ἐκ τοῦ Πόντου ναθς: i.e. grainships. Cf. i. I. 35. — ἐαυτῶν: i.e. of himself and his followers.

29. Δε πρότερον: i.e. at the close of the Peloponnesian War, in 405-4 B.C. — ληστών: see 5. — διά ταθτα: an emphatic summary of the three preceding clauses. — ἐν Λεχαίφ: see iv. 5. 18. — ἐν 'Ορχομενῷ: see iv. 3. 15. — πράγμωτα κτέ: being annoyed and causing annoyance, as iv. 5. 19. — χα-

λεπῶς ἔφερον τῷ πολέμῳ: cf. iii. 4. 9 βαρέως φέρων τῷ ἀτιμία. The acc. const. also occurs, as vii. 1. 44 χαλεπῶς φέρων τὸ φρόνημα, and sometimes ἐπί with the dat., as vii. 4. 21 χαλεπῶς δὲ ἡ πόλις φέρουσα ἐπὶ τῷ πολωρκία. — οἴ γε μήν: γὲ μήν is used to denote an emphatic transition. Kühn. 502 f. — ἡ ... ὑποφορά: the Argives had often resorted to the ruse of pretending to celebrate certain festivals, in order to avert impending hostilities. See iv. 7. 2.

30. πάντες: ambassadors from the different states. Cf. 32 οι πρέσβεις. — παρεγένοντο: sc. prob. to Sardis. — σημεία: here, seal.

225 "'Αρταξέρξης βασιλεὺς νομίζει δίκαιον τὰς μὲν ἐν τῆ ³¹ 'Ασία πόλεις ἑαυτοῦ εἶναι καὶ τῶν νήσων Κλαζομενὰς καὶ Κύπρον, τὰς δὲ ἄλλας 'Ελληνίδας πόλεις καὶ μικρὰς καὶ μεγάλας αὐτονόμους ἀφεῖναι πλὴν Λήμνου καὶ Ἰμβρου καὶ Σκύρου· ταύτας δὲ ὤσπερ τὸ ἀρχαῖον εἶναι 'Αθηναίων.
230 ὁπότεροι δὲ ταύτην τὴν εἰρήνην μὴ δέχονται, τούτοις ἐγὼ πολεμήσω μετὰ τῶν ταῦτα βουλομένων καὶ πεζῆ καὶ κατὰ θάλατταν καὶ ναυσὶ καὶ χρήμασιν."

'Ακούοντες οὖν ταῦτα οἱ ἀπὸ τῶν πόλεων πρέσβεις, 32 ἀπήγγελλον ἐπὶ τὰς ἑαυτῶν ἔκαστοι πόλεις. καὶ οἱ μὲν 235 ἄλλοι πάντες ὤμνυσαν ἐμπεδώσειν ταῦτα, οἱ δὲ Θηβαῖοι ἠξίουν ὑπὲρ πάντων Βοιωτῶν ὀμνύναι. ὁ δὲ 'Αγησίλαος οὐκ ἔφη δέξασθαι τοὺς ὄρκους, ἐὰν μὴ ὀμνύωσω, ὤσπερ τὰ βασιλέως γράμματα ἔλεγεν, αὐτονόμους εἶναι καὶ μικρὰν καὶ μεγάλην πόλω. οἱ δὲ τῶν Θηβαίων πρέσβεις 240 ἔλεγον, ὅτι οὐκ ἐπεσταλμένα σφίσι ταῦτα εἴη. "'Ιτε νυν,"

31-34. Peace of Antalcidas. Summer of 387 B.C. On the Peace in general, see Introd. p. 2 f.

31. Khajouevás: in Ionia, originally situated upon the mainland, but subsequently rebuilt upon an adjacent island (Paus. vii. 3. 9). Alexander the Great connected the island with the mainland by a mole. — **Κύπρον**: the termination of the alliance between Athens and Euagoras of Cyprus was one of the chief aims of Artaxerxes in making this treaty. - και μικράς και μεγάhas: an old formula. Cf. Thuc. v. 77. 3. — Λήμνου, Σκύρου: these had belonged to Athens since early times. -- ὁπότεροι: sc. of the two hostile parties. - Séxovrai: the ind. instead of the subjv., indicates that the immediate acceptance of the terms of the treaty is demanded and assumed.

- ἐγὰ πολεμήσω: note the change of person from that in βασιλεύς νομίζει.
 - ταῦτα: i.e. to accept the treaty.

32. oi Θηβαίοι: the Thebans had gradually reduced the Boeotian cities, which originally formed a free league. to a condition of dependence upon Thebes. — ὑπὲρ πάντων Βοιωτών: i.e. as representatives of the Boeotian league. - Séfarba: the anomalous aor, inf. for fut. after a verb of saying. GMT. 127 (23, 2, N. 2 and 3, of the old edition). — αὐτονόμους είναι: pres., where we should expect the future. The direct statement is evidently thought of as al πόλεις αὐτόνομοί είσιν, - a more vivid and emphatic form than al πόλεις αὐτόνομοι ἔσονται. Cf. 33 λέγοντες ότι άφιασι τας πόλεις αὐτονόμους, corresponding to άφίεμεν κτλ. of the dir. discourse. Cf. i. 3. 9 δρκους έδοσαν μη πολεμείν. — **ἴτε νυν**:

έφη ὁ ᾿Αγησίλαος, "καὶ ἐρωτᾶτε · ἀπαγγέλλετε δ' αὐτοῖς καὶ ταῦτα, ότι εἰ μὴ ποιήσουσι ταῦτα, ἔκσπονδοι ἔσονται." οί μεν δη ώχοντο. ὁ δε Αγησίλαος διὰ την πρὸς Θη- 33 βαίους έχθραν οὐκ ἔμελλεν, ἀλλὰ πείσας τοὺς ἐφόρους 245 εὐθὺς ἐθύετο. ἐπειδὴ δὲ ἐγένετο τὰ διαβατήρια, ἀφικόμενος είς την Τεγέαν διέπεμπε των μεν ίππέων κατά τούς περιοίκους επισπεύσοντας, διέπεμπε δε και ξεναγούς είς τὰς πόλεις. πρὶν δὲ αὐτὸν ὁρμηθηναι ἐκ Τεγέας, παρησαν οί Θηβαίοι λέγοντες, ότι ἀφιᾶσι τὰς πόλεις αὐτο-250 νόμους. καὶ οὖτω Λακεδαιμόνιοι μὲν οἴκαδε ἀπῆλθον, Θηβαίοι δ' είς τὰς σπονδὰς είσελθείν ήναγκάσθησαν, αὐτονόμους ἀφέντες τὰς Βοιωτίας πόλεις. οἱ δ' αὖ Κορίν- 34 θιοι οὐκ ἐξέπεμπον τὴν τῶν ᾿Αργείων φρουράν. ἀλλ' ὁ 'Αγησίλαος καὶ τούτοις προείπε, τοῖς μέν, εἰ μὴ ἐκπέμ-255 ψοιεν τοὺς 'Αργείους, τοῖς δέ, εἰ μὴ ἀπίοιεν ἐκ τῆς Κορίνθου, ότι πόλεμον έξοίσει πρὸς αὐτούς. ἐπεὶ δὲ φοβηθέντων αμφοτέρων εξήλθον οι Αργείοι και αυτή εφ' αυτής ή των Κορινθίων πόλις εγένετο, οἱ μεν σφαγεῖς καὶ οἱ

ror is very rarely used in Att. prose with the imperative. Cf. iv. 1. 39 μέμνησό νυν. — αὐτοῖς: i.e. your fellow-citizens, the Thebans.

33. ούκ ἔμελλεν: the second congress apparently had met at Sparta. — ἐθύετο: sc. the customary sacrifice, when setting out upon a campaign. — ἐγένετο: sc. εθ, turned out favorably. Cf. 3. 14; vi. 5. 12. — διαβατήρια: offered to Zeus and Athena. Cf. de rep. Laced. 13. 2 ὁ δὲ βασιλεὸ ἐκεῖ θύεται Διὶ καὶ ᾿Αθηνᾶ. — ἐπισπεύσοντας: here transitive, to urge them on. It agrees with τινίς, to be supplied as obj. of διέπεμπε. — διέπεμπε δὲ καὶ ξεναγούς: anaphora of διέπεμπε as of ħλθον in 28. ξεναγούς is Dor. form,

its ā corresponding to Att. η . G. 30, 1; H. 30, D, (2). The duty of the ξεναγοί was to collect the allied contingents, lead them to the Spartan army, and act as their commanders.

34. οὐκ ἐξέπεμπον: were unwilling to dismiss. Impf. of desired action; it marks 'resistance to pressure.' Kühn. 382, 6. — φρουράν: the anti-Spartan party in Corinth had formed a close union with Argos in 392 B.C., and were depending upon Argive support to perpetuate their power. iv. 4. 2-13; Diod. xiv. 92. — ἐγένετο αὐτὴ ἐφ' αὐτῆς: came to have control over itself; i.e. to be independent of Argive influence, — οἰ σφαγεῖς:

μεταίτιοι τοῦ ἔργου αὐτοὶ γνόντες ἀπῆλθον ἐκ τῆς Κορίν-280 θου · οἱ δ' ἄλλοι πολίται ἄκοντες κατεδέχοντο τοὺς πρόσθεν φεύγοντας.

Ἐπεὶ δὲ ταῦτ' ἐπράχθη καὶ ὡμωμόκεσαν αἱ πόλεις 35 ἐμμενεῖν τῆ εἰρήνη, ἡν κατέπεμψε βασιλεύς, ἐκ τούτου διελύθη μὲν τὰ πεζικά, διελύθη δὲ καὶ τὰ ναυτικὰ στρα-265 τεύματα. Λακεδαιμονίοις μὲν δὴ καὶ 'Αθηναίοις καὶ τοῖς συμμάχοις οὖτω μετὰ τὸν ὖστερον πόλεμον τῆς καθαιρέσεως τῶν 'Αθήνησι τειχῶν αὖτη πρώτη εἰρήνη ἐγένετο. ἐν δὲ τῷ πολέμῳ μᾶλλον ἀντιρρόπως τοῖς ἐναντίοις πράτ-36 τοντες οἱ Λακεδαιμόνιοι πολὺ ἐπικυδέστεροι ἐγένοντο ἐκ 270 τῆς ἐπ' 'Ανταλκίδου εἰρήνης καλουμένης. προστάται γὰρ γενόμενοι τῆς ὑπὸ βασιλέως καταπεμφθείσης εἰρήνης καὶ τὴν αὐτονομίαν ταῖς πόλεσι πράττοντες, προσέλαβον μὲν σύμμαχον Κόρινθον, αὐτονόμους δὲ ἀπὸ τῶν Θηβαίων τὰς Βοιωτίδας πόλεις ἐποίησαν, οὖπερ πάλαι ἐπεθύμουν, ἔπαυ-275 σαν δὲ καὶ 'Αργείους Κόρινθον σφετεριζομένους, φρουρὰν φήναντες ἐπ' αὐτούς, εἰ μὴ ἐξίοιεν ἐκ Κορίνθον.

the reference is to the massacre of the adherents of the Spartan party in Corinth. iv. 4. 2 ff. — τοῦ ἔργου: i.e. the revolution by which the former constitution of Corinth was over-thrown and the Argive alliance formed. — αὐτοὶ γνόντες: of their own motion. — ἀπῆλθου: they were cordially received by the Athenians in recognition of their previous assistance. Dem. xx. 53.

35, 36. Results of the Peace.

35. μετὰ τὸν ὕστερον πόλεμον κτέ: this was the first peace since the beginning of the war following the destruction of the walls of Athens. καθαιρέσεως depends upon ὕστερον. For the order of words, cf. iii. 2. 30 τὴν μεταξύ πόλιν

'Hρalas και Μακίστου. The war referred to is the Boeotian-Corinthian War. See Introd. p. 2. The walls of Athens were torn down in the autumn of 404 B.C.

36. ἀντιρρόπως πράττοντες: equiv. to ἀντίρροποι ὅντες. — μᾶλλον: i.e. rather holding their own than showing any special superiority. — προστάται: executors. — προστέλαβον: received in addition to their former allies. — ἐπεθύμουν: sc. the Lacedaemonians. This point of Spartan policy is mentioned also v. 2. 16. — φρουρὰν φήναντες κτέ.: see Appendix. — αὐτονόμους ἀπὸ τῶν Θηβαίων: αὐτόνομος is here used in the pregnant sense of independent and free; hence the genitive. Cf. vii. 1. 36.

Τούτων δὲ προκεχωρηκότων ὡς ἐβούλοντο, ἔδοξεν αὐ- 2 τοίς, όσοι έν τῷ πολέμω τῶν συμμάχων ἐπέκειντο καὶ τοίς πολεμίοις εὐμενέστεροι ήσαν ή τη Λακεδαίμονι, τούτους κολάσαι καὶ κατασκευάσαι ώς μὴ δύναιντο ἀπιστεῖν. 5 πρώτον μεν οὖν πέμψαντες ώς τοὺς Μαντινέας ἐκέλευσαν αὐτοὺς τὸ τεῖχος περιαιρεῖν, λέγοντες, ὅτι οὐκ αν πιστεύσειαν άλλως αὐτοῖς μὴ σὺν τοῖς πολεμίοις γενέσθαι. αἰσθάνεσθαι γὰρ ἔφασαν καὶ ὡς σῖτον ἔξέπεμπον τοῖς 2 Αργείοις σφων αὐτοῖς πολεμούντων, καὶ ὡς ἔστι μὲν ὅτε 10 οὐδὲ συστρατεύοιεν ἐκεχειρίαν προφασιζόμενοι, ὁπότε δὲ καὶ ἀκολουθοῖεν, ὡς κακῶς συστρατεύοιεν. ἔτι δὲ γιγνώσκειν έφασαν φθονούντας μέν αὐτούς, εἴ τι σφίσιν ἀγαθὸν γίγνοιτο, έφηδομένους δ', εί τις συμφορά προσπίπτοι. έλέγοντο δὲ καὶ αἱ σπονδαὶ ἐξεληλυθέναι τοις Μαντινεῦσι 15 τούτω τῷ ἔτει αἱ μετὰ τὴν ἐν Μαντινεία μάχην τριακονταετείς γενόμεναι. ἐπεὶ δ' οὐκ ἤθελον καθαιρείν τὰ τείχη, φρουράν φαίνουσιν έπ' αὐτούς. 'Αγησίλαος μέν οὖν 3 έδεήθη της πόλεως άφειναι αύτον ταύτης της στρατηγίας λέγων, ότι τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἡ τῶν Μαντινέων πόλις πολλὰ

2. 1-7. Proceedings of Sparta against Mantinea. 386 B.C. to autumn of 385 B.C.

1. ἐπέκειντο: here in the sense, had been hostile. So also vi. 5. 35; vii. 2. 10; usually it is employed to denote the actual attack. — ἀπωτείν: softened expression for ἀπειθείν. — μη γενέσθαι: as subj. supply αὐτούς from the preceding αὐτοῖς. On μή instead of the common μή οὐ after a neg. verb, see G. 283, 7; H. 1034. Cf. vi. I. 1 οὐ δυνήσοιντο μή πείθεσθαι. The aor. inf. instead of the fut. is common after expressions of hoping, trusting, etc. G. 203, N. 2; H. 948 a.

2. ETTI HEV STE: i.e. evlote Hev. some-

times. G. 152, N. 2; H. 998 b.—
ἐκεχειρίαν προφασιζόμενοι: i.e. on account of some festival. See iv. 2.
16.—ἐφηδομένους: as illustrated by the joy of the Mantineans at the destruction of the Spartan mora by Iphicrates. iv. 5. 18.— al σπονδαί κτέ.: the treaty prob. was made in 416 B.C., some two years after the battle of Mantinea, which was fought in 418 B.C. Thuc. v. 81.— Mavrivevoi: dat. of interest. G. 184, 3, N. 4; H. 771.

3. τῷ πατρί: i.e. Archidamus. The war referred to is the Third Messenian War, which broke out 466 B.C. The immediate occasion of the strug-

μεταίτιοι τοῦ ἔργου αὐτοὶ γνόντες ἀπῆλθον ἐκ τῆς Κορίν-260 θου · οἱ δ' ἄλλοι πολῖται ἄκοντες κατεδέχοντο τοὺς πρόσθεν φεύγοντας.

Ἐπεὶ δὲ ταῦτ' ἐπράχθη καὶ ὡμωμόκεσαν αἱ πόλεις 35 ἐμμενεῖν τῆ εἰρήνη, ἡν κατέπεμψε βασιλεύς, ἐκ τούτου διελύθη μὲν τὰ πεζικά, διελύθη δὲ καὶ τὰ ναυτικὰ στρα-265 τεύματα. Λακεδαιμονίοις μὲν δὴ καὶ ᾿Αθηναίοις καὶ τοῖς συμμάχοις οὖτω μετὰ τὸν ὖστερον πόλεμον τῆς καθαιρέσεως τῶν ᾿Αθήνησι τειχῶν αὖτη πρώτη εἰρήνη ἐγένετο. ἐν δὲ τῷ πολέμῳ μᾶλλον ἀντιρρόπως τοῖς ἐναντίοις πράτ- 36 τοντες οἱ Λακεδαιμόνιοι πολὺ ἐπικυδέστεροι ἐγένοντο ἐκ 270 τῆς ἐπ' ᾿Ανταλκίδου εἰρήνης καλουμένης. προστάται γὰρ γενόμενοι τῆς ὑπὸ βασιλέως καταπεμφθείσης εἰρήνης καὶ τὴν αὐτονομίαν ταῖς πόλεσι πράττοντες, προσέλαβον μὲν σύμμαχον Κόρινθον, αὐτονόμους δὲ ἀπὸ τῶν Θηβαίων τὰς Βοιωτίδας πόλεις ἐποίησαν, οὖπερ πάλαι ἐπεθύμουν, ἔπαυ-275 σαν δὲ καὶ ᾿Αργείους Κόρινθον σφετεριζομένους, φρουρὰν φήναντες ἐπ' αὐτούς, εἰ μὴ ἐξίοιεν ἐκ Κορίνθου.

the reference is to the massacre of the adherents of the Spartan party in Corinth. iv. 4. 2 ff. — τοῦ ἔργου: i.e. the revolution by which the former constitution of Corinth was overthrown and the Argive alliance formed. — αὐτοὶ γνόντες: of their own motion. — ἀπῆλθον: they were cordially received by the Athenians in recognition of their previous assistance. Dem. xx. 53.

35, 36. Results of the Peace.

35. μετά τὸν ὕστερον πόλεμον κτέ.: this was the first peace since the beginning of the war following the destruction of the walls of Athens. καθαιρέσεως depends upon ὕστερον. For the order of words, cf. iii. 2. 30 τὴν μεταξύ πόλιν

'Hρalas και Μακίστου. The war referred to is the Boeotian-Corinthian War. See Introd. p. 2. The walls of Athens were torn down in the autumn of 404 B.C.

36. ἀντιρρόπως πράττοντες: equiv. to ἀντίρροποι δντες. — μᾶλλον: i.e. rather holding their own than showing any special superiority. — προστάται: executors. — προστλαβον: received in addition to their former allies. — ἐπεθύμουν: sc. the Lacedaemonians. This point of Spartan policy is mentioned also v. 2. 16. — φρουρὰν φήναντες κτέ.: see Appendix. — αὐτονόμους ἀπὸ τῶν Θηβαίων: αὐτόνομος is here used in the pregnant sense of independent and free; hence the genitive. Cf. vii. 1. 36.

Τούτων δὲ προκεχωρηκότων ώς ἐβούλοντο, ἔδοξεν αὐ- 2 τοις, όσοι ἐν τῷ πολέμω τῶν συμμάχων ἐπέκειντο καὶ τοις πολεμίοις εὐμενέστεροι ήσαν ή τη Λακεδαίμονι, τούτους κολάσαι καὶ κατασκευάσαι ώς μὴ δύναιντο ἀπιστείν. 5 πρώτον μέν οὖν πέμψαντες ώς τοὺς Μαντινέας ἐκέλευσαν αὐτοὺς τὸ τεῖχος περιαιρεῖν, λέγοντες, ὅτι οὐκ αν πιστεύσειαν άλλως αὐτοῖς μη σὺν τοῖς πολεμίοις γενέσθαι. αἰσθάνεσθαι γὰρ ἔφασαν καὶ ὡς σῖτον ἐξέπεμπον τοῖς 2 'Αργείοις σφῶν αὐτοῖς πολεμούντων, καὶ ὡς ἔστι μὲν ὅτε 10 οὐδὲ συστρατεύοιεν ἐκεχειρίαν προφασιζόμενοι, ὁπότε δὲ καὶ ἀκολουθοῖεν, ὡς κακῶς συστρατεύοιεν. ἔτι δὲ γιγνώσκειν έφασαν φθονούντας μέν αὐτούς, εἶ τι σφίσιν ἀγαθὸν γίγνοιτο, έφηδομένους δ', εί τις συμφορά προσπίπτοι. έλέγοντο δὲ καὶ αἱ σπονδαὶ ἐξεληλυθέναι τοῖς Μαντινεῦσι 15 τούτω τῷ ἔτει αἱ μετὰ τὴν ἐν Μαντινεία μάχην τριακονταετεις γενόμεναι. έπει δ' οὐκ ήθελον καθαιρείν τὰ τείχη, φρουράν φαίνουσιν έπ' αὐτούς. 'Αγησίλαος μέν οὖν 3 έδεήθη της πόλεως ἀφείναι αύτον ταύτης της στρατηγίας λέγων, ότι τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἡ τῶν Μαντινέων πόλις πολλὰ

2. 1-7. Proceedings of Sparta against Mantinea. 386 B.C. to autumn of 385 B.C.

1. ἐπέκειντο: here in the sense, had been hostile. So also vi. 5. 35; vii. 2. 10; usually it is employed to denote the actual attack. — ἀπιστείν: softened expression for ἀπειθείν. — μη γενέσθαι: as subj. supply αὐτούν from the preceding αὐτοῖς. On μή instead of the common μἡ οὐ after a neg. verb, see G. 283, 7; H. 1034. Cf. vi. I. 1 οὐ δυνήσοιντο μἡ πείθεσθαι. The aor. inf. instead of the fut. is common after expressions of hoping, trusting, etc. G. 203, N. 2; H. 948 a.

2. ETTI pèr ôte : i.e. évlote pér, some-

times. G. 152, N. 2; H. 998 b.—
ἐκεχειρίαν προφασιζόμενοι: i.e. on account of some festival. See iv. 2.
16.—ἐφηδομένους: as illustrated by the joy of the Mantineans at the destruction of the Spartan mora by Iphicrates. iv. 5. 18.— al σπονδαί κτέ.: the treaty prob. was made in 416 B.C., some two years after the battle of Mantinea, which was fought in 418 B.C. Thuc. v. 81.— Mauriveor: dat. of interest. G. 184, 3, N. 4; H. 771.

3. τψ πατρί: i.e. Archidamus. The war referred to is the Third Messenian War, which broke out 466 s.c. The immediate occasion of the strug-

20 ύπηρετήκοι έν τοις πρός Μεσσήνην πολέμοις. 'Αγησίπολις δὲ ἐξήγαγε τὴν φρουρὰν καὶ μάλα Παυσανίου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ φιλικῶς ἔχοντος πρὸς τοὺς ἐν Μαντινεία τοῦ δήμου προστάτας. ώς δε ενέβαλε, πρώτον μεν την γην. έδήου. ἐπεὶ δὲ οὐδ' οὖτω καθήρουν τὰ τείχη, τάφρον 4 25 ὦρυττε κύκλφ περὶ τὴν πόλιν, τοῖς μὲν ἡμίσεσι τῶν στρατιωτῶν προκαθημένοις σὺν τοῖς ὅπλοις τῶν ταφρευόντων, τοις δ' ημίσεσιν έργαζομένοις. έπει δε εξείργαστο ή τάφρος, ἀσφαλῶς ἦδη κύκλω τεῖχος περὶ τὴν πόλιν ώκοδόμησεν. αἰσθόμενος δέ, ὅτι ὁ σῖτος ἐν τῆ πόλει πολὺς 30 ένείη, εὐετηρίας γενομένης τῷ πρόσθεν ἔτει, καὶ νομίσας χαλεπον έσεσθαι, εί δεήσει πολύν χρόνον τρύχειν στρατείαις τήν τε πόλιν καὶ τοὺς συμμάχους, ἀπέχωσε τὸν ρέοντα ποταμον δια της πόλεως μάλ' όντα ευμεγέθη. έμφραχθείσης δε της απορροίας ήρετο το ύδωρ ύπέρ τε 35 των ύπὸ ταις οἰκίαις καὶ ύπὲρ των ύπὸ τῷ τείχει θεμελίων. βρεχομένων δε των κάτω πλίνθων και προδιδουσων τας 5 ανω, τὸ μὲν πρῶτον ἐρρήγνυτο τὸ τεῖχος, ἔπειτα δὲ καὶ έκλίνετο. οἱ δὲ χρόνον μέν τινα ξύλα ἀντήρειδον καὶ

gle was an earthquake, the results of which were so disastrous to the Spartans as to encourage the Messenians and helots to rise in rebellion. Thuc. i. 101. 2; Diod. xi. 63.—καὶ μάλα: these words combined with an adjective idea express the very highest degree of the quality. Cf. 4. 16 καὶ μάλα ἀποροῦντας.— Παυσανίου: see on 6.—τοῦ δήμου: i.e. of the popular party.

4. τοῖς ἡμίστεσι: instrumental dat., generally used of things, but occasionally of persons, particularly to denote an army or part of an army. Cf. An. vi. 4. 27 φυλαττόμενοι Ικανοῖς φύλαξιν. — τῶν ταφρευόντων: dependent of the control of the con

dent upon the prep. in προκαθημένοις. G. 177; H. 751. — πολύς: predicatively. — στρατείαις: i.e. several campaigns. — τὴν πόλιν: i.e. Sparta. — ποταμόν: i.e. the Ophis. — διά τῆς πόλεως: when an attrib. partic. has a modifier, either the partic. or its modifier may follow the subst. G. 142, 2, N. 5; H. 667 a. Cf. iv. 3. 2 al συμπέμπουσαι πόλεις ἡμῖν τούς στρατιώτας. For another admissible arrangement see on 3. 3. — τύμεγέθη: sc. in consequence of recent rains.

5. $\pi \lambda (\nu \theta \omega \nu)$: acc. to Paus. viii. 8.7, the walls of Mantinea were of unbaked bricks; the $\theta \epsilon \mu \epsilon \lambda \iota \alpha$ were prob.

έμηχανώντο ώς μη πίπτοι ό πύργος επεί δε ήττώντο 40 τοῦ ὕδατος, δείσαντες μὴ πεσόντος πη τοῦ κύκλω τείχους δοριάλωτοι γένοιντο, ώμολόγουν περιαιρήσειν. Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἔφασαν σπείσεσθαι, εἰ μὴ καὶ διοικιούντο κατά κώμας. οί δ' αὖ νομίσαντες ἀνάγκην εἶναι, συνέφασαν καὶ ταῦτα ποιήσειν. οἰομένων δὲ ἀποθανεῖ- 6 45 σθαι τῶν ἀργολιζόντων καὶ τῶν τοῦ δήμου προστατῶν, διεπράξατο ὁ πατὴρ παρὰ τοῦ Αγησιπόλιδος ἀσφάλειαν αὐτοῖς γενέσθαι ἀπαλλαττομένοις ἐκ τῆς πόλεως, ἐξήκοντα οὖσι. καὶ ἀμφοτέρωθεν μὲν τῆς ὁδοῦ ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πυλών έχοντες τὰ δόρατα οἱ Λακεδαιμόνιοι έστασαν, θεώ-50 μενοι τους εξιόντας. και μισούντες αυτούς όμως απείχοντο αὐτῶν ῥῷον ἡ οἱ βέλτιστοι τῶν Μαντινέων. καὶ τοῦτο μεν ειρήσθω μέγα τεκμήριον πειθαρχίας. ἐκ δὲ τούτου 7 καθηρέθη μεν το τείχος, διωκίσθη δ' ή Μαντίνεια τετραχή, καθάπερ τὸ ἀρχαῖον ῷκουν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἤχθοντο, 55 ότι τὰς μὲν ὑπαρχούσας οἰκίας ἔδει καθαιρεῖν, ἄλλας δὲ οἰκοδομεῖν : ἐπεὶ δὲ οἱ ἔχοντες τὰς οὐσίας ἐγγύτερον μὲν φκουν των χωρίων όντων αὐτοῖς περὶ τὰς κώμας, ἀριστο-

of stone. — ὁ πύργος: the tower at that part of the wall which first began to give way. — ἡττῶντο τοῦ ιδατος: "when they could no longer resist the action of the water." The gen. is dependent upon the comparative idea involved in ἡττῶντο, which is here equiv. to ἡττους ἡσαν. G. 175, 2; H. 749. — τοῦ κύκλῳ τείχους: cf. German Ringmauer. — διοικοίντο: Mantinea had originally been formed by the union of several distinct villages, — five acc. to Diod. xv. 5. The Spartans now demand a return to the primitive organization. Cf. 7.

6. anotavelota: viz. by their oligarchical opponents in the city.

άργολιζόντων: the democratic element in Mantinea received cordial support from the Argives; it was in fact at the instance of the latter that the Mantineans originally surrounded their city with walls. Strabo viii. 387.— ὁ πατήρ: the father of Agesipolis, Pausanias, who was living in exile in Tegca. See 3 and iii. 5. 25.— οἱ βάλτιστοι: the members of the oligarchical party. So frequently.

7. τετραχή: acc. to others, they were separated into five villages. Diod. xv. 5. — oi ἔχοντες τὰς οὐσίας: "the wealthy aristocratic land-owners." — τῶν χωρίων: i.e. their landed estates.

κρατία δ' έχρωντο, ἀπηλλαγμένοι δ' ἦσαν των βαρέων δημαγωγων, ἤδοντο τοῖς πεπραγμένοις. καὶ ἔπεμπον μὲν 60 αὐτοῖς οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐ καθ' ἔνα, ἀλλὰ κατὰ κώμην ἕκάστην ξεναγόν. συνεστρατεύοντο δ' ἐκ των κωμων πολὺ προθυμότερον ἢ ὅτε ἐδημοκρατοῦντο. καὶ τὰ μὲν δὴ περὶ Μαντινείας οὖτω διεπέπρακτο, σοφωτέρων γενομένων ταύτη γε των ἀνθρώπων τὸ μὴ διὰ τειχων ποταμὸν 65 ποιεῖσθαι.

Οἱ δ' ἐκ Φλειοῦντος φεύγοντες αἰσθανόμενοι τοὺς Λακε- 8 δαιμονίους ἐπισκοποῦντας τῶν συμμάχων ὁποῖοί τινες ἔκαστοι ἐν τῷ πολέμῳ αὐτοῖς ἐγεγένηντο, καιρὸν ἡγησάμενοι ἐπορεύθησαν εἰς Λακεδαίμονα καὶ ἐδίδασκον ὡς, ἔως το μὲν σφεῖς οἶκοι ἦσαν, ἐδέχετό τε ἡ πόλις τοὺς Λακεδαιμονίους εἰς τὸ τεῖχος καὶ συνεστρατεύοντο ὅποι ἡγοῖντο ἐπεὶ δὲ σφας αὐτοὺς ἐξέβαλον, ὡς ἔπεσθαι μὲν οὐδαμοῖ ἐθέλοιεν, μόνους δὲ πάντων ἀνθρώπων Λακεδαιμονίους οὐ δέχοιντο εἶσω τῶν πυλῶν. ἀκούσασιν οὖν ταῦτα τοῖς 9

- ήδοντο τοις πεπραγμένοις: the statement is not trustworthy, and betrays Xenophon's philo-Laconian tendencies (see Introd. p. 10); after the defeat of the Spartans at Leuctra, the Mantineans at once rebuilt their city. See vi. 5. 3. - où kal' Eva: distributive, not one each time. Instead of the natural antithesis άλλὰ κατὰ τέτταρας (non singulos sed quaternos) we have κατά κώμην ἐκάστην. - περί **Mayrivelas:** instead of $\pi \epsilon \rho l$ with the acc. limiting a subst., $\pi \epsilon \rho l$ with the gen. sometimes is used, but only when the whole expression is connected with a verb capable of being construed with $\pi \epsilon \rho l$ with the gen., e.q. πράττειν, λέγειν, etc., so that the gen. in such cases seems to be used by a species of attraction. Kühn. 437, 1, c.

— ταύτη γε: in this particular at least; explained by the following infinitive.
— τὸ ποιεῖσθαι: acc. dependent upon σοφωτέρων γενομένων which is here equiv. to διδαχθέντων.

8-10. Proceedings of Sparta against Phlius. 383 B.C.

8. Φλειοῦντος: the correct orthography, — not Φλιοῦντος. See Preface. — of φεύγοντες: i.e. members of the oligarchical party who had been banished upon the establishment of the democracy, iv. 8. 15. — ὁποτοί τινες: see on 4. 13. — ἐγεγένηντο: the rare plpf. in indir. disc. representing the perf. of dir. discourse. G. 243, N. 2. — συνεστρατεύοντο: supply the subj. from ἡ πόλις. — τῶν πυλῶν: part. gen. with adv. of place. G. 182, 2; H. 757.

75 εφόροις άξιον εδοξεν επιστροφής είναι. και πεμψαντες πρός την των Φλειασίων πόλιν έλεγον ώς φίλοι μέν οί φυγάδες τη Λακεδαιμονίων πόλει είεν, άδικοῦντες δ' οὐδεν φεύγοιεν. άξιοῦν δ' ἔφασαν μὴ ὑπ' ἀνάγκης, ἀλλὰ παρ' έκόντων διαπράξασθαι κατελθείν αὐτούς. α δη ἀκού-80 σαντες οἱ Φλειάσιοι ἔδεισαν, μὴ εἰ στρατεύσαιντο ἐπ' αὐτούς, τῶν ἔνδοθεν παρείησάν τινες αὐτοὺς εἰς τὴν πόλιν. καὶ γὰρ συγγενεῖς πολλοὶ ἔνδον ἦσαν τῶν φευγόντων καὶ άλλως εὐμενεῖς, καὶ οἷα δὴ ἐν ταῖς πλείσταις πόλεσι νεωτέρων τινές ἐπιθυμοῦντες πραγμάτων κατάγειν ἐβούλοντο 85 την φυγήν. τοιαθτα μέν δη φοβηθέντες έψηφίσαντο κατα- 10 δέχεσθαι τοὺς φυγάδας καὶ ἐκείνοις μὲν ἀποδοῦναι τὰ έμφανη κτήματα, τοὺς δὲ τὰ ἐκείνων πριαμένους ἐκ δημοσίου την τιμην ἀπολαβείν εί δέ τι ἀμφίλογον πρὸς άλλήλους γίγνοιτο, δίκη διακριθήναι. καὶ ταῦτα μὲν 90 αὖ περὶ τῶν Φλειασίων φυγάδων ἐν ἐκείνω τῷ χρόνω ἐπέπρακτο.

Έξ 'Ακάνθου δὲ καὶ 'Απολλωνίας, αἴπερ μέγισται τῶν 11 περὶ "Ολυνθον πόλεων, πρέσβεις ἀφίκοντο εἰς Λακεδαίμονα. ἀκούσαντες δ' οἱ ἔφοροι ὧν ἔνεκα ἡκον, προσήγαγον

9. ἐκόντων: sc. αὐτῶν. — διαπράξασθαι κατελθεῖν: instead of the more usual ἄστε κατελθεῖν. — τῶν ἔνδοθεν: by attraction instead of τῶν ἔνδον, the inhabitants of the town being conceived of as acting from within outwards. H. 788 b. Cf. I. 5 ἀπεκομίσαντο τοὺς ἐκ τοῦ φρουρίον. — καὶ ἄλλως εὐμενεῖς: sc. τοῖς φεύγουσι. — οἰα δή . . . πόλεσι: as is wont to happen in most cities. — νεωτέρων . . . πραγμάτων: rer um no varum cu pidi. An unusual use of νεώτερος. — τὴν ψυγήν: equiv. to τοὺς φυγάδας, — the abstract for the concrete.

10. τὰ ἐμφανῆ: i.e. property which could be proved to belong to them, as opposed to τὶ ἀμφίλογον below. — τοὺς ... ἀπολαβεῖν: i.e. for those, who had bought the property of the exiles, to be reimbursed from the public treasury. — αὖ: with reference to events at Mantinea. Cf. 3.25. — περὶ τῶν ψυγάδων: see on 7.

11-19. Ambassadors from Acanthus and Apollonia ask Sparta for aid against Olynthus. Spring of 383 B.C.

11. Acanthus and Apollonia were cities on the peninsula of Chalcidice.

95 αὐτοὺς πρός τε τὴν ἐκκλησίαν καὶ τοὺς συμμάχους. ἔνθα 12 δὴ Κλειγένης ᾿Ακάνθιος ἔλεξεν· "³Ω ἄνδρες Λακεδαιμόνιοί τε καὶ σύμμαχοι, οἰόμεθα λανθάνειν ὑμᾶς πρᾶγμα μέγα φυόμενον ἐν τῷ Ἑλλάδι. ὅτι μὲν γὰρ τῶν ἐπὶ Θράκης μεγίστη πόλις ὑλυνθος σχεδὸν πάντες ἐπίστασθε. οὖτοι 100 τῶν πόλεων προσηγάγοντο ἐφ᾽ ῷτε νόμοις τοῖς αὐτοῖς χρῆσθαι καὶ συμπολιτεύειν· ἔπειτα δὲ καὶ τῶν μειζόνων

ο των ποκεων προσηγαγονίο εφ φιε νομοις τοις **αυτοις** χρησθαι καὶ συμπολιτεύειν· ἔπειτα δὲ καὶ τῶν μειζόνων προσέλαβόν τινας. ἐκ δὲ τούτου ἐπεχείρησαν κα**ὶ τὰς** τῆς Μακεδονίας πόλεις ἐλευθεροῦν ἀπὸ ᾿Αμύντου τοῦ Μακεδόνων βασιλέως. ἐπεὶ δὲ εἰσήκουσαν αἰ ἐ**γγύτατα** 13

105 αὐτῶν, ταχὺ καὶ ἐπὶ τὰς πόρρω καὶ μείζους ἐπορεύοντο · καὶ κατελίπομεν ἡμεῖς ἔχοντας ἦδη ἄλλας τε πολλὰς καὶ Πέλλαν, ἤπερ μεγίστη τῶν ἐν Μακεδονία πόλεων · καὶ ᾿Αμύνταν δὲ ἢσθανόμεθα ἀποχωροῦντά τε ἐκ τῶν πόλεων καὶ ὄσον οὐκ ἐκπεπτωκότα ἦδη ἐκ πάσης Μακεδονίας.

110 πέμψαντες δὲ καὶ πρὸς ἡμᾶς καὶ πρὸς ᾿Απολλωνιάτας οἱ ᾿Ολύνθιοι προείπον ἡμῖν, ὅτι εἰ μὴ παρεσόμεθα συστρατευσόμενοι, ἐκεῖνοι ἐφ᾽ ἡμᾶς ἴοιεν. ἡμεῖς δέ, ιω ἀνδρες 14
Λακεδαιμόνιοι, βουλόμεθα μὲν τοῖς πατρίοις νόμοις χρῆσθαι καὶ αὐτοπολῖται εἶναι · εἰ μέντοι μὴ βοηθήσει τις,

115 ἀνάγκη καὶ ἡμῖν μετ' ἐκείνων γίγνεσθαι. καίτοι νθυ γ' ήδη αὐτοῖς εἰσὶν ὁπλῖται μὲν οὐκ ἐλάττους ὀκτακοσίων,

— πρός τε τὴν ἐκκλησίαν κτέ.: i.e. the assembly in which not only the Spartans, but also their allies were represented. Cf. vi. 3. 3 τους ἐκκλή-τους

12. Ste $\mu \ell \nu$: without following clause with $\delta \ell$, cf. vi. 3. 15; 4. 20. In such cases $\mu \ell \nu$ has the emphatic force of $\mu \eta \nu$. — over: i.e. the Olynthians. — $\tau \delta \nu$ $\tau \delta \lambda \epsilon \omega \nu$: some of the cities. Part. genitive. G. 170, 1; H. 736. The following $\tau \delta \nu$ $\mu \epsilon_i \zeta \delta \nu \omega \nu$ shows that by $\tau \delta \nu$ $\tau \delta \lambda \epsilon \omega \nu$ we are to understand some

of the smaller cities. — ἐφ' ψτε: with the inf. of result, as regularly. G. 267; H. 999 a. — χρησθαι: εc. τὰς πόλεις. — ἔπειτα δέ: without preceding πρῶτον μέν. — ἐπεχείρησαν ἐλευθεροῦν: they had met with some success in this endeavor. Diod. xv. 19.

13. Πέλλαν: the residence of the Macedonian kings, until Philip restored the capital to Pydna. — δσον οὐκ ἤδη: already all but.

14. ὁκτακοσίων: the text can hardly be correct, since the number

πελτασταί δε πολύ πλείους ή τοσούτοι : ίππεις γε μέντοι, έὰν καὶ ἡμεῖς μετ' αὐτῶν γενώμεθα, ἔσονται πλείους ἡ χίλιοι. κατελίπομεν δε καὶ Αθηναίων καὶ Βοιωτών πρέ- 15 120 σβεις ήδη αὐτόθι. ήκούομεν δέ, ώς καὶ αὐτοῖς 'Ολυνθίοις έψηφισμένον είη συμπέμπειν πρέσβεις είς ταύτας τὰς πόλεις περί συμμαχίας. καίτοι εί τοσαύτη δύναμις προσγενήσεται τη τε 'Αθηναίων καὶ Θηβαίων ἰσχύι, ὁρᾶτε," έφη, "όπως μη οὐκέτι εὐμεταχείριστα έσται έκεινα ὑμίν. 125 έπεὶ δὲ καὶ Ποτείδαιαν έχουσιν ἐπὶ τῷ ἰσθμῷ τῆς Παλλήνης οὖσαν, νομίζετε καὶ τὰς ἐντὸς ταύτης πόλεις ὑπηκόους έσεσθαι αὐτῶν. τεκμήριον δ' έτι έστω ὑμῖν καὶ τοῦτο, ότι ἰσχυρῶς αὖται αἱ πόλεις πεφόβηνται · μάλιστα γὰρ μισοῦσαι τοὺς 'Ολυνθίους όμως οὐκ ἐτόλμησαν μεθ' ἡμῶν 130 πρεσβείας πέμπειν διδαξούσας ταῦτα. ἐννοήσατε δὲ καὶ 16 τόδε, πως είκὸς ύμας της μεν Βοιωτίας έπιμεληθηναι όπως μη καθ' εν είη, πολύ δε μείζονος άθροιζομένης δυνάμεως άμελησαι, καὶ ταύτης οὐ κατὰ γην μόνον, άλλὰ καὶ κατὰ θάλατταν ἰσχυρᾶς γιγνομένης. τί γὰρ δὴ καὶ ἐμποδών,

is so small, and is, moreover, out of all proportion to the cavalry force. Dem. xix. 263 mentions the Olynthian forces a short time later as consisting of 4600 infantry and 400 cavalry. See Appendix.

15. 'Ολυνθίοις: dat. of agent. G. 188, 3; H. 769.— συμπέμπειν: i.e. send envoys with the Athenian and Theban ambassadors upon their return.— ὁρᾶτε: take care.— ὅπως μὴ σῶκτι κτέ.: instead of μή and μὴ οὐ, after verbs of fearing, we some μπὸ find, as here, ὅπως μἡ and ὅπως μὴ οὐ with the fut. indicative. G. 218, N. 1; H. 887 a.— ἐκείνα: i.e. the power of the Olynthians.— Ποτείδαιαν: a Corinthian colony, situated a few miles

south of Olynthus upon the narrow isthmus of the peninsula of Pallene. On the orthography Ποτείδαιαν, not Ποτίδειαν, see Preface.

16. πῶς εἰκός: sc. ἐστί. This expression has the force of a potential opt., πῶς εἰκὸς ἀν είη, and hence is followed by the opt. clause ὅπως μὴ είη, where we might have expected the fut. indicative. Cf. iii. 4. 18 ὅπου γὰρ ἀνδρες θεούς σέβοιντο, πῶς οὐκ εἰκὸς ἐνταῦθα πάντα ἐλπίδων μεστὰ εἶναι; — καθ΄ ἔν: generally used in the sense of singly, here of united, as iii. 4. 27. — The reference is to Agesilaus's course in preventing the continuance of the Boeotian confederacy. 1. 32. — ἐμποδών: sc. τοῦ μὴ ἰσχυρὰν γίγνε-

135 οπου ξύλα μεν ναυπηγήσιμα έν αὐτη τη χώρα έστί, χρημάτων δὲ πρόσοδοι ἐκ πολλῶν μὲν λιμένων, πολλῶν δ' έμπορίων, πολυανθρωπία γε μὴν διὰ τὴν πολυσιτίαν ύπάρχει; ἀλλὰ μὴν καὶ γείτονές γ' εἰσὶν αὐτοῖς Θρậκες 17 οί άβασίλευτοι, οι θεραπεύουσι μέν και νυν ήδη τους 140 'Ολυνθίους · εἰ δὲ ὑπ' ἐκείνους ἔσονται, πολλή καὶ αῦτη δύναμις προσγένοιτ αν αὐτοίς. τούτων μην ἀκολουθούντων καὶ τὰ ἐν τῷ Παγγαίῳ χρύσεια χείρα ἃν αὐτοίς ήδη ορέγοι. καὶ τούτων ἡμεῖς οὐδεν λέγομεν ο τι οὐ καὶ ἐν τῷ τῶν 'Ολυνθίων δήμω μυριόλεκτόν ἐστι. τό γε μὴν 18 145 φρόνημα αὐτῶν τί ἄν τις λέγοι; καὶ γὰρ ὁ θεὸς ἴσως έποίησεν αμα τῷ δύνασθαι καὶ τὰ φρονήματα αἔξεσθαι των ανθρώπων. ήμεις μεν ούν, ω ανδρες Λακεδαιμόνιοί τε καὶ σύμμαχοι, έξαγγέλλομεν ότι οὖτω τάκει έχει. ύμεις δε βουλεύεσθε, εί δοκεί άξια επιμελείας είναι. δεί 150 γε μην ύμας καὶ τόδε είδεναι, ώς ην είρηκαμεν δύναμιν μεγάλην οὖσαν, οὖπω δυσπάλαιστός ἐστιν · αἱ γὰρ ἄκουσαι των πόλεων της πολιτείας κοινωνούσαι, αύται, άν τι ίδωσιν αντίπαλον, ταχὺ αποστήσονται εἰ μέντοι συγκλει- 19 σθήσονται ταις τε έπιγαμίαις και έγκτήσεσι παρ' άλλή-155 λοις, ας εψηφισμένοι είσί, καὶ γνώσονται ότι μετα των κρατούντων ἔπεσθαι κερδαλέον ἐστίν, ὧσπερ ᾿Αρκάδες, όταν μεθ' ύμων ἴωσι, τά τε αύτων σώζουσι καὶ τὰ ἀλλότρια άρπάζουσιν, ἴσως οὐκέθ' ὁμοίως εὖλυτα ἔσται."

 $\sigma\theta\alpha\iota$. — γὲ μήν: after two clauses connected by $\mu\ell\nu$, $\delta\ell$, a third is occasionally introduced by γὲ μήν, as more emphatic than $\delta\ell$. So iv. 2. 17; v. 1. 29.

17. πολλή δύναμις: pred., αῦτη being subject. Hence the omission of the article. — τὰ χρύσεια: on the mainland of Thrace opposite Thasos.

The mountains here still bear the name Pangaea. — χείρα ὀρέγοι: i.e. be added to their resources.

18. τί ἄν τις λέγοι: how could one characterize?

19. ἐπιγαμίαις καὶ ἐγκτήσεσι: where two states were in alliance, the citizens of the one often received the privilege of contracting marriage and

Λεχθέντων δε τούτων εδίδοσαν οι Λακεδαιμόνιοι τοις 20 160 συμμάχοις λόγον καὶ ἐκέλευον συμβουλεύειν ο τι γιγνώσκει τις ἄριστον τη Πελοποννήσω τε καὶ τοῖς συμμάχοις. έκ τούτου μέντοι πολλοί μέν συνηγόρευον στρατιάν ποιείν, μάλιστα δε οί βουλόμενοι χαρίζεσθαι τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ ἔδοξε πέμπειν τὸ εἰς τοὺς μυρίους σύνταγμα ἐκάστην 165 πόλιν. λόγοι δὲ ἐγένοντο ἀργύριον τε ἀντ' ἀνδρῶν ἐξεῖναι 21 διδόναι τη βουλομένη των πόλεων, τριώβολον Αίγιναιον κατ' ἄνδρα, ἱππέας τε εἴ τις παρέχοι, ἀντὶ τεττάρων ὁπλιτῶν τὸν μισθὸν τῷ ἱππεῖ δίδοσθαι · εἰ δέ τις τῶν πόλεων 22 έκλίποι την στρατιάν, έξειναι Λακεδαιμονίοις έπιζημιοῦν 170 στατήρι κατὰ τὸν ἄνδρα τῆς ἡμέρας. ἐπεὶ δὲ ταῦτα 23 έδοξεν, αναστάντες οἱ ᾿Ακάνθιοι πάλιν ἐδίδασκον ὡς ταῦτα καλὰ μὲν εἴη τὰ ψηφίσματα, οὐ μέντοι δυνατὰ ταχὺ περανθήναι. βέλτιον οδυ έφασαν είναι, έν φ αύτη ή παρασκευή άθροίζοιτο, ώς τάχιστα άνδρα έξελθεῖν άρχοντα

acquiring property in the other. The effect of such privileges in the present instance would naturally be to cement the existing union more firmly.

— ἀρτάζειν: for the predatory tendencies of the Arcadians, see iii. 2.
26; vi. 5. 30. — εδλυτα ἔσται: as subj. supply in thought τὰ τῆς δυνάμεως.

20-24. Sparta declares war against Olynthus. Departure of Eudamidas; his successes. Summer of 383 B.C.

20. ἐδίδοσαν λόγον: gave them permission to speak. — Πελοποννήσφ: here synonymous with Lacedaemon. — στρατιάν ποιείν: raise an army. An unusual expression. The customary phrase is φρουράν φαίνειν οτ στρατιάν συλλέγειν. — τὸ . . . σύνταγμα: i.e. its quota. of an army of 10,000 men. Cf. 37 την els τοὺς μυρίους σύνταξιν.

21. λόγοι ἐγένοντο: it was proposed.
— τριάβολον Αίγιναῖον: i.e. three

obols per day for the pay of a substitute. Three obols were half a drachma. The Attic drachma was worth about 20 cents, the Aeginetan about 28 cents; hence three Aeginetan obols were equivalent to about 14 cents. — μισθόν . . . δίδοσθαι : i.e. each horseman should receive the pay of four hoplites, viz. two drachmas, with the implication that where the horseman was not furnished, this sum might be paid instead. The same relation in value between the services of cavalry and hoplites is mentioned in connexion with later operations by Diod. xv. 31.

22. ERNITO: fail to join. Cf. Cicero's use of deserere, in Cat. ii. 3 qui vadimonia deserere quam illum exercitum maluerunt, who preferred to forfeit their bail rather than FAIL TO JOIN that army.

175 καὶ δύναμιν ἐκ Λακεδαίμονός τε, ὄση αν ταχὰ ἐξέλθοι, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων πόλεων · τούτου γὰρ γενομένου τάς τε οὖπω προσκεχωρηκυίας πόλεις στῆναι αν καὶ τὰς βεβιασμένας ἦττον αν συμμαχεῖν. δοξάντων δὲ καὶ τούτων ἐκπέμπου- 24 σιν οἱ Λακεδαιμόνιοι Εὐδαμίδαν, καὶ σὺν αὐτῷ νεοδαμώ- 180 δεις τε καὶ τῶν περιοίκων καὶ τῶν Σκιριτῶν ἄνδρας ὡς δισχιλίους. ὁ μέντοι Εὐδαμίδας ἐξιὼν Φοιβίδαν τὸν ἀδελφὸν ἐδεήθη τῶν ἐφόρων τοὺς ὑπολειπομένους τῶν ἑαυτῷ προστεταγμένων ἀθροίσαντα μετιέναι · αὐτὸς δὲ ἐπεὶ ἀφίκετο εἰς τὰ ἐπὶ Θράκης χωρία, ταῖς μὲν δεομέναις

185 τῶν πόλεων φρουροὺς ἔπεμπε, Ποτείδαιαν δὲ καὶ προσέλαβεν ἐκοῦσαν, σύμμαχον ἤδη ἐκείνων οὖσαν, καὶ ἐντεῦθεν ὁρμώμενος ἐπολέμει ὧσπερ εἰκὸς τὸν ἐλάττω ἔχοντα δύναμιν.

Ο δὲ Φοιβίδας, ἐπεὶ ἠθροίσθησαν αὐτῷ οἱ ὑπολειφθέν- 25
190 τες τοῦ Εὐδαμίδου, λαβὼν αὐτοὺς ἐπορεύετο. ὡς δ' ἐγένοντο ἐν Θήβαις, ἐστρατοπεδεύσαντο μὲν ἔξω τῆς πόλεως
περὶ τὸ γυμνάσιον · στασιαζόντων δὲ τῶν Θηβαίων, πολε-

23. Son av taxù & Aou: as great as could set forth quickly. — othqui: hesitate, i.e. would not join the Olynthians.

24. δοξάντων τούτων: the acc. abs. is commoner than the gen. abs. in this expression. G. 278, 2, N.; H. 974 a. - νεοδαμώδεις: helots who had been made free but had not received citizenship. - Σκιριτών: inhabitants of the Sciritis, a mountainous district on the northern border of Laconia. They constituted an independent body of 600 light-armed troops famous for their bravery, who always fought on the left wing of the Spartan army. Thuc. v. 67. — Φοιβίδαν τὸν ἀδελφόν: note the emphatic position. — τῶν προστεταγμένων: part. genitive. ἐκείνων: i.e. the Olynthians. See 15. 25-36. Seizure of the Cadmea by Phoebidas. Execution of Ismenias. Summer of 383 B.C.

25. οἱ ὑπολειφθέντες: the remainder of the 2000 assigned to Eudamidas. - τοῦ Εὐδαμίδου: gen. of separation. - iv OhBais: i.e. in the district of Thebes. — τὸ γυμνάσιον: Pausanias, ix. 23. 1, mentions a gymnasium situated near the Proetidian gates to the northeast of the city. - στασιαζόντων: after the Peace of Antalcidas the aristocratic party had gained the upper hand in Thebes, so that the Thebans even lent assistance to the Spartans in their operations against Mantinea. Plut. Pelop. 4; Paus. ix. 13. 1. Subsequently, however, the democratic party, encouraged possibly by

μαρχοῦντες μεν ετύγχανον Ισμηνίας τε καὶ Λεοντιάδης, διάφοροι δε όντες άλλήλοις καὶ άρχηγὸς εκάτερος τῶν 195 έταιριών. ὁ μὲν οὖν Ἰσμηνίας διὰ τὸ μίσος τών Λακεδαιμονίων οὐδε ἐπλησίαζε τῷ Φοιβίδα · ὁ μέντοι Λεοντιάδης άλλως τε έθεράπευεν αὐτόν, καὶ ἐπεὶ εἰσωκειώθη, ἔλεγε τάδε · "Εξεστί σοι, & Φοιβίδα, τῆδε τῆ ἡμέρα μέγιστα 26 άγαθὰ τῆ σεαυτοῦ πατρίδι ὑπουργήσαι · ἐὰν γὰρ ἀκολου-200 θήσης έμοὶ σὺν τοῖς ὁπλίταις, εἰσάξω σε έγὼ εἰς τὴν άκρόπολιν. τούτου δε γενομένου νόμιζε τὰς Θήβας παντάπασιν ύπο Λακεδαιμονίοις καὶ ἡμῖν τοῖς ὑμετέροις φίλοις έσεσθαι. καίτοι νθν μέν, ως δράς, αποκεκήρυκται μηδένα 27 μετά σοῦ στρατεύειν Θηβαίων ἐπ' 'Ολυνθίους · ἐὰν δέ γε 205 σὺ ταῦτα μεθ' ἡμῶν πράξης, εὐθύς σοι ἡμεῖς πολλοὺς μὲν όπλίτας, πολλούς δε ίππεας συμπεμψομεν ωστε πολλή δυνάμει βοηθήσεις τῷ ἀδελφῷ, καὶ ἐν ῷ μέλλει ἐκείνος Ολυνθον καταστρέφεσθαι, σὺ κατεστραμμένος ἔσει Θήβας, πολὺ μείζω πόλω 'Ολύν θ ου." ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ 28 210 Φοιβίδας, ανεκουφίσθη καὶ γὰρ ἦν τοῦ λαμπρόν τι ποιῆσαι πολύ μαλλον ή του ζήν έραστής, ου μέντοι λογιστικός γε οὐδε πάνυ φρόνιμος εδόκει είναι. επεί δε ώμολόγησε ταῦτα, προορμήσαι μέν αὐτὸν ἐκέλευσεν, ὧσπερ συνεσκευασμένος ήν είς τὸ ἀπιέναι · "ἡνίκα δ' αν ή καιρός, 215 πρὸς σὲ ηξω ἐγώ," ἔφη ὁ Λεοντιάδης, "καὶ αὐτός σοι ἡγή-

the increasing power of the Olynthian confederacy, had come to exercise equal power with its opponents in the administration of the city.

—πολεμαρχοῦντες: the polemarchs formed the chief governing board in Thebes, as in Orchomenus and other Boeotian cities.—ἐταιριῶν: political clubs, called also συνωμοσίαι. Cf. ii. 4. 21; Thuc. viii. 54. 4.

27. ταῦτα πράξης: i.e. seize the

citadel. — τῷ ἀδελφῷ: i.e. Eudamidas. — "Ολυνθον καταστρέφεσθαι, κατεστραμμένος ἔσει Θήβας: note the chiasm. κατεστραμμένος ἔσει is an unusual periphrasis.

28. λογιστικός: thoughtful in planning. — φρόνιμος: considerate of consequences. — προορμήσαι: here intransitive. Cf. the similar use of ελαύνειν, έχειν etc. G. 195, 2; H. 810. — ἐκελευσεν: sc. Leontiades.

σομαι." ἐν ῷ δὲ ἡ μὲν βουλὴ ἐκάθητο ἐν τῆ ἐν ἀγορῷ 29 στο δια το τας γυναίκας έν τη Καδμεία θεσμοφοριάζειν. θέρους δε όντος καὶ μεσημβρίας πλείστη ήν ερημία εν ταις όδοις, έν τούτω προσελάσας έφ' ιππου ό Λεοντιάδης 220 αποστρέφει τε τὸν Φοιβίδαν καὶ ἡγεῖται εὐθὺς εἰς τὴν άκρόπολιν. καταστήσας δ' έκει του Φοιβίδαν και τους μετ' αὐτοῦ καὶ παραδούς τὴν βαλανάγραν αὐτῷ τῶν πυλών, καὶ εἰπών μηδένα παριέναι εἰς τὴν ἀκρόπολιν οντινα μη αυτός κελεύοι, ευθύς έπορεύετο πρός την βου-225 λήν. $\epsilon \lambda \theta \dot{\omega} \nu$ δ ϵ $\epsilon i \pi \epsilon$ τάδ ϵ "Οτι $\mu \dot{\epsilon} \nu$, $\dot{\omega}$ $\dot{a} \nu \delta \rho \epsilon \varsigma$, Λακεδαι- 30 μόνιοι κατέχουσι την ακρόπολιν, μηδεν αθυμείτε · οὐδενὶ γάρ φασι πολέμιοι ήκειν, όστις μη πολέμου έρα εγω δε τοῦ νόμου κελεύοντος έξειναι πολεμάρχω λαβείν, εί τις δοκεί άξια θανάτου ποιείν, λαμβάνω τουτονί Ἰσμηνίαν, ώς 230 πολεμοποιούντα. καὶ ὑμεῖς δὲ οἱ λοχαγοί τε καὶ οἱ μετὰ τούτων τεταγμένοι, ανίστασθε, καὶ λαβόντες απαγάγετε τοῦτον ἔνθα εἴρηται." οἱ μὲν δὴ εἰδότες τὸ πρᾶγμα παρῆ- 31 σάν τε καὶ ἐπείθοντο καὶ συνελάμβανον τῶν δὲ μὴ είδότων, έναντίων δε όντων τοις περί Λεοντιάδην, οι μεν 235 έφευγον εὐθὺς έξω της πόλεως, δείσαντες μη ἀποθάνοιεν. οί δὲ καὶ οἴκαδε πρῶτον ἀπεχώρησαν : ἐπεὶ δὲ εἰργμένον τὸν Ἰσμηνίαν ἦσθοντο ἐν τῆ Καδμεία, τότε δὴ ἀπεχώρησαν είς τὰς 'Αθήνας οἱ ταὐτὰ γιγνώσκοντες 'Ανδροκλείδα

29. θεσμοφοριάζειν: the Thesmophoria was a festival in honor of Demeter occurring at harvest time, in June, and celebrated by women alone. — βαλανάγραν: the polemarchs presumably alternated in the custody of the keys. — παριέναι: let pass.

30. τοῦ νόμου κελεύοντος κτέ.: a mingling of two ideas, νίz. τοῦ νόμου άγορεύοντος έξεῖναι πολεμάρχω λαβεῖν and τοῦ νόμου κελεύοντος πολέμαρχον

λαβεῖν. — λαμβάνω τουτονὶ Ἰστηνιαν: ef. the similar scene between Critias and Theramenes, ii. 3. 51. — πολεμοποιοῦντα: further explained in 35. — οἱ λοχαγοὶ κτέ.: prob. Lacedaemonian troops, whom Leontiades had brought with him from the Cadmea. — ἔνθα εξρηται: i.e. to prison. Cf. ii. 3. 54 λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες οὖ δεῖ.

31. 'Ανδροκλείδα: mentioned also in iii. 5. 1, in conjunction with Isme-

τε καὶ Ἰσμηνία μάλιστα τριακόσιοι. ὡς δὲ ταῦτ' ἐπέ- 32 240 πρακτο, πολέμαρχον μέν άντὶ Ἰσμηνίου άλλον είλοντο, ό δε Λεοντιάδης εὐθὺς εἰς Λακεδαίμονα ἐπορεύετο. έκει τους μεν εφόρους και της πόλεως το πληθος χαλεπώς έχοντας τῷ Φοιβίδα, ὅτι οὐ προσταχθέντα ὑπὸ τῆς πόλεως ταῦτα ἐπεπράχει · ὁ μέντοι Αγησίλαος ἔλεγεν, ὅτι εἰ μὲν 245 βλαβερὰ τῆ Λακεδαίμονι πεπραχώς εἶη, δίκαιος εἶη ζημιοῦσθαι εἰ δὲ ἀγαθά, ἀρχαῖον εἶναι νόμιμον έξεῖναι τὰ τοιαθτα αθτοσχεδιάζειν. "αθτὸ οθν τοθτ'," έφη, "προσήκει σκοπείν, πότερον άγαθὰ ἡ κακά ἐστι τὰ πεπραγμένα." έπειτα μέντοι ὁ Λεοντιάδης έλθων είς τους έκκλήτους 33 250 έλεγε τοιάδε · " Ανδρες Λακεδαιμόνιοι, ώς μέν πολεμικώς ύμω είχον οἱ Θηβαῖοι, πρὶν τὰ νῦν πεπραγμένα γενέσθαι, καὶ ὑμεῖς ἐλέγετε · έωρᾶτε γὰρ ἀεὶ τούτους τοῖς μὲν ὑμετέροις δυσμενέσι φιλικώς έχοντας, τοις δ' ύμετέροις φίλοις έχθρους όντας. οὐκ ἐπὶ μὲν τὸν ἐν Πειραιεί δημον, πολε-255 μιώτατον όντα ύμιν, οὐκ ήθέλησαν συστρατεύειν, Φωκεῦσι

nias, as hostile to Sparta; the dat. depends upon ταὐτά, which is construed like an adj. of likeness. G. 186; H. 773 a.—μάλιστα: nearly, with numerals.

32. ἄλλον: i.e. Archias. See 4. 2.
— οὐ προσταχθέντα: contradicted by Diod. xv. 20, who says secret orders had been given the Spartan leaders to capture the Cadmea if they found an opportunity.— ὁ μέντοι ᾿Αγησίλαος: acc. to Plut. Ages. 24 the Spartans regarded the act of Phoebidas as inspired by Agesilaus. Their indignation seems to have been directed as much against the latter as the former.— δίκαιος είη ζημιοῦσθαι: pers. const. instead of the impersonal. H. 944 a.— νόμιμον: used here as substantive.— τὰ τοιαῦτα: τοιοῦτος

may take the art. when there is a definite reference to a quality already mentioned. Kühn. 465, 5. Cf. G. 141 d.

33. ἐκκλήτους: doubtless the same as the ἐκκλησία or Spartan assembly mentioned in 11 and iv. 6. 3. It is uncertain how this assembly was constituted. Cf. ii. 4. 38. — δυσμενέσι: used as substantive. -- ούκ . . . συστρατεύειν : they were asked to assist the Lacedaemonians against Thrasybulus, but refused. See ii. 4. 30. The first our introduces the question; the second ούκ is to be taken with ήθέλησαν: were they not unwilling? - Φωκεῦσι: the Thebans (i.e. the democratic party led by Ismenias and Androclides) had embroiled the Locrians and Phocians in a dispute, and had then taken sides with the former. iii. 5. 3, 4. Introd. p. 1.

δὲ ὅτι ὑμᾶς εὐμενεῖς ὄντας ἐώρων, ἐπεστράτευον; ἀλλὰ 34 μην καὶ πρὸς 'Ολυνθίους εἰδότες ὑμᾶς πόλεμον ἐκφέροντας συμμαχίαν εποιούντο, καὶ ύμεις γε τότε μεν ἀεὶ προσείχετε τὸν νοῦν, πότε ἀκούσεσθε βιαζομένους αὐτοὺς τὴν 260 Βοιωτίαν ύφ' αύτοις είναι · νύν δ' έπει τάδε πέπρακται. οὐδεν ύμας δεί Θηβαίους φοβείσθαι άλλ' άρκέσει ύμων μικρά σκυτάλη ώστε έκειθεν πάντα ύπηρετεισθαι όσων αν δέησθε, έαν ωσπερ ήμεις ύμων, ούτω και ύμεις ήμων έπιμελησθε." ἀκούουσι ταῦτα τοῖς Λακεδαιμονίοις ἔδοξε 35 265 τήν τε ακρόπολιν ωσπερ κατείληπτο φυλάττειν καὶ Ίσμηνία κρίσω ποιήσαι. ἐκ δὲ τούτου πέμπουσι δικαστάς Λακεδαιμονίων μεν τρείς, άπο δε των συμμαχίδων ένα άφ έκάστης καὶ μικράς καὶ μεγάλης πόλεως. ἐπεὶ δὲ συνεκαθέζετο τὸ δικαστήριον, τότε δὴ κατηγορείτο τοῦ Ἰσμη-270 νίου καὶ ὡς βαρβαρίζοι καὶ ὡς ξένος τῷ Πέρση ἐπ' οὐδενὶ άγαθώ της Έλλάδος γεγενημένος είη καὶ ώς των παρά βασιλέως χρημάτων μετειληφώς είη καὶ ότι της έν τη

34. συμμαχίαν έποιούντο: prob. conative imperfect. There is no evidence that an actual alliance had been made, though negotiations are mentioned in 15. Cf. also 27. — τότε: here refers indefinitely to the past, as opp. to the present. - τάδε: i.e. the seizure of the Cadmea by Phoebidas. -σκυτάλη: the Spartan cipher dispatch. A strip of leather was wound around a staff diagonally, and upon the surface thus formed the dispatches were written lengthwise, so that when unrolled they became unintelligible. The person to whom the dispatch was addressed was provided with a staff of the proper size, which thus enabled him to read the message. See Plut. Lys. 19. — $\epsilon \kappa \epsilon i \theta \epsilon \nu$: i.e. $\Theta \eta \beta \eta \theta \epsilon \nu$, as implied by the preceding OnBalous.

35. φυλάττειν: Phoebidas nevertheless is said by Plut. Pelop. 6 to have been deprived of his command and fined 100,000 drachmas. Cf. Diod. xv. 20; Nepos, Pelop. 1. — крісти ποιήσαι: institute proceedings. - πέμπουσι: this seems to indicate that the trial was conducted at Thebes. Plut. Pelop. 5 says that both the trial and execution of Ismenias occurred at Sparta. - συμμαχίδων: εc. πόλεων from πόλεως. — και μικράς και μεyálns: the Spartans wished their unrighteous proceedings to seem to receive the sanction of a pan-Hellenic tribunal. - κατηγορείτο: impersonal. - βαρβαρίζοι: stronger than μηδίζοι would have been. - των χρημάτων: acc. to iii. 5. 1 fifty talents had been distributed in Corinth, Thebes, and

Έλλάδι ταραχής πάσης ἐκεῖνός τε καὶ ᾿Ανδροκλείδας αἰτιώτατοι εἶεν. ὁ δὲ ἀπελογεῖτο μὲν πρὸς πάντα ταῦτα, 36 275 οὐ μέντοι ἔπειθέ γε τὸ μὴ οὐ μεγαλοπράγμων τε καὶ κακοπράγμων είναι. καὶ ἐκείνος μὲν κατεψηφίσθη καὶ άποθνήσκει · οἱ δὲ περὶ Λεοντιάδην εἶχόν τε τὴν πόλιν καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἔτι πλείω ὑπηρέτουν ἡ προσετάττετο αὐτοῖς. τούτων δὴ πεπραγμένων οἱ Λακεδαιμόνιοι 37 280 πολύ δὴ προθυμότερον τὴν εἰς τὴν Ολυνθον στρατιὰν συναπέστελλον. καὶ ἐκπέμπουσι Τελευτίαν μὲν άρμοστήν, τὴν δ' εἰς τοὺς μυρίους σύνταξιν αὐτοί τε ἄπαντας συνεξέπεμπον, καὶ εἰς τὰς συμμαχίδας πόλεις σκυτάλας διέπεμπον, κελεύοντες ακολουθείν Τελευτία κατά τὸ δόγμα 285 τῶν συμμάχων. καὶ οι τε ἄλλοι προθύμως τῷ Τελευτία. ύπηρέτουν, καὶ γὰρ οὐκ ἀχάριστος ἐδόκει είναι τοῖς ὑπουργοῦσί τι, καὶ ἡ τῶν Θηβαίων δὲ πόλις, ἄτε καὶ Αγησιλάου όντος αὐτῷ ἀδελφοῦ, προθύμως συνέπεμπε καὶ ὁπλίτας καὶ ἱππέας. ὁ δὲ σπεύδων μὲν οὐ μάλα ἐπορεύετο, ἐπιμε- 38 290 λόμενος δε τοῦ τε μη άδικων τοὺς φίλους πορεύεσθαι καὶ τοῦ ὡς πλείστην δύναμω ἀθροίζειν. προέπεμπε δὲ καὶ πρὸς 'Αμύνταν, καὶ ἡξίου αὐτὸν καὶ ξένους μισθοῦσθαι

καὶ τοῖς πλησίον βασιλεῦσι χρήματα διδόναι, ὡς συμμά-

Argos. Ismenias and Androclides are both mentioned as recipients. Note that the three indictments $\beta a \rho \beta a \rho (\zeta_0)$, $\xi \epsilon ros \epsilon \ell \eta$, $\chi \rho \eta \mu \delta \tau \omega \nu \mu \epsilon \tau \epsilon \iota \lambda \eta \phi \dot{\omega} s \epsilon \ell \eta$ are really but one.

36. μη ού: on μη ού instead of μη after neg. expressions, see G. 283, 7; H. 1034. — κατεψηφίσθη και άποθυήσται: on the change from aor. to hist. pres. see H. 828, second example. Cf. 41 καταβάλλουσι και κατέτρωσαν.

37-43. Successes of Teleutias before Olynthus. 382 B.C.

37. συναπίστελλον: the prep. σύν prob. refers to the co-operation of the allies, as mentioned more explicitly further on. — ἄπαντες: see Appendix. — τὴν σύνταξιν: see on 20. — οἴ τε ἄλλοι, καί, δέ: τέ, καί, δέ occurs also ii. 4. 6; iii. 4. 24; καί, καί, δέ vii. 4. 30. — Τελευτία: on his popularity, see 1. 3.

38. οὐ μάλα: const. with σπεύδων.
—'Αμύνταν: king of Macedonia. See
12. — ὡς συμμάχους εἶναι: the inf. with ὡς here expresses purpose, i.e. a result to be attained. Kr. Spr. 65, 3,

χους είναι, είπερ βούλοιτο την άρχην άναλαβείν. Επεμπε 295 δε καὶ πρὸς Δέρδαν τὸν Ἐλιμίας ἄρχοντα, διδάσκων ὅτι οί 'Ολύνθιοι κατεστραμμένοι την μείζω δύναμιν Μακεδονίας είεν, καὶ οὐκ ἀνήσουσι τὴν ἐλάττω, εἰ μή τις αὐτοὺς παύσει τῆς ὕβρεως. ταῦτα δὲ ποιῶν, μάλα πολλὴν ἔχων 39 στρατιάν άφίκετο είς την έαυτών συμμαχίδα. έπεὶ δ' 300 ήλθεν είς την Ποτείδαιαν, έκειθεν συνταξάμενος έπορεύετο είς την πολεμίαν. καὶ πρὸς μὲν την πόλιν ἰων οὖτ' ἔκαεν οὖτ' ἔκοπτε, νομίζων, εἴ τι ποιήσειε τούτων, ἐμποδὼν αν αὐτῷ πάντα γίγνεσθαι καὶ προσιόντι καὶ ἀπιόντι· ὁπότε δὲ ἀναχωροίη ἀπὸ τῆς πόλεως, τότε ὀρθῶς ἔχειν κόπτοντα 305 τὰ δένδρα ἐμποδὼν καταβάλλειν, εἴ τις ὅπισθεν ἐπίοι. ὡς 40 δὲ ἀπείχεν ἀπὸ τῆς πόλεως οὐδὲ δέκα στάδια, ἔθετο τὰ οπλα, εὐώνυμον μεν αὐτὸς έχων, οὖτω γὰρ συνέβαινεν αὐτῷ κατὰ τὰς πύλας ἰέναι ἡ ἐξήεσαν οἱ πολέμιοι, ἡ δὲ άλλη φάλαγξ τῶν συμμάχων ἀπετέτατο πρὸς τὸ δεξιόν. 310 καὶ τῶν ἱππέων δὲ τοὺς μὲν Λάκωνας καὶ τοὺς Θηβαίους καὶ οσοι τῶν Μακεδόνων παρησαν ἐπὶ τῷ δεξιῷ ἐτάξατο, παρὰ δὲ αὐτῷ εἶχε Δέρδαν τε καὶ τοὺς ἐκείνου ἱππέας ὡς είς τετρακοσίους διά τε τὸ ἄγασθαι τοῦτο τὸ ἱππικὸν καὶ διὰ τὸ θεραπεύειν τὸν Δέρδαν, ὡς ἡδόμενος παρείη. ἐπεὶ 41

4. Cf. H. 953 a. — βούλοιτο: sc. Amyntas. — Έλιμίας: a district of western Macedonia, on the border of Epirus. — είεν, ἀνήσουσι: note the change of mood in order to give greater vividness to the second statement. G. 243; H. 932, 2. — της τβρεως: gen. of separation. G. 174; H. 748.

39. ξαυτών: i.e. of himself and his troops, as in 1.28.— συμμαχίδα: sc. χώραν. — συνταξάμενος: i.e. drawn up ready for battle. — πρός μέν την πόλιν: sc. Olynthus.

40. ἔθετο τὰ ὅπλα: sc. to make ready for battle.— εὐώνυμον ἔχων: the right wing—seldom the left wing as here—was the regular station of the Lacedaemonian general in time of battle.— εὐώνυμον: without the art., as iv. 4. 9. H. 661. Cf. τὸ δεξών below.—οὕτω συνέβαινεν: explains why Teleutias did not take his stand on the right.— παρὰ δὲ αὐτῷ: i.e. as the place of honor.—ώς εἰς: about; pleonastic. Cf. 4. 14 ως περὶ ἐκατόν, and see on vi. 2. 38.— παρείη: sc. Derdas.

315 δε και οι πολέμιοι ελθόντες αντιπαρετάξαντο ύπο τώ τείχει, συσπειραθέντες αὐτῶν οἱ ἱππεῖς ἐμβάλλουσι κατὰ τούς Λάκωνας καὶ Βοιωτούς. καὶ Πολύχαρμόν τε τὸν Λακεδαιμόνιον ιππαρχον καταβάλλουσιν από τοῦ ίππου καὶ κείμενον πάμπολλα κατέτρωσαν, καὶ άλλους ἀπέκτει-320 ναν, καὶ τέλος τρέπονται τὸ ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρατι ἱππικόν. φευγόντων δε των ίππεων ενεκλινε καὶ τὸ εχόμενον πεζὸν αὐτῶν, καὶ ὅλον δ' αν ἐκινδύνευσεν ἡττηθῆναι τὸ στράτευμα, εί μη Δέρδας έχων τὸ έαυτοῦ ίππικὸν εὐθὺς πρὸς τὰς πύλας τῶν 'Ολυνθίων ήλασεν. ἐπήει δὲ καὶ ὁ Τελευ-325 τίας σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν ἐν τάξει. ὡς δὲ ταῦτα ἦσθοντο 42 οί 'Ολύνθιοι ίππεις, δείσαντες μη αποκλεισθείεν των πυλών, αναστρέψαντες απεχώρουν πολλή σπουδή. ένθα δη ὁ Δέρδας παρελαύνοντας παμπόλλους ίππέας αὐτῶν ἀπέκτεινεν. ἀπεχώρησαν δὲ καὶ οἱ πεζοὶ τῶν Ὀλυνθίων 330 είς τὴν πόλιν οὐ μέντοι πολλοί αὐτῶν ἀπέθανον, ἄτε έγγυς του τείχους όντος. ἐπεὶ δὲ τροπαιόν τε ἐστάθη καὶ 43 ή νίκη αὖτη τῷ Τελευτία ἐγεγένητο, ἀπιὼν δὴ ἔκοπτε τὰ δένδρα. καὶ τοῦτο μὲν στρατευσάμενος τὸ θέρος διῆκε καὶ τὸ Μακεδονικὸν στράτευμα καὶ τὸ τοῦ Δέρδα · πολ-335 λάκις μέντοι καὶ οἱ Ὀλύνθιοι καταθέοντες εἰς τὰς τῶν Λακεδαιμονίων συμμαχίδας πόλεις έλεηλάτουν καὶ ἄνδρας

*Αμα δὲ τῷ ἦρι ὑποφαινομένω οἱ μὲν 'Ολύνθιοι ἱππεῖς 3

41. Λάκωνας καὶ Βοιωτούς: i.e. the cavalry on the right. The foot were drawn up on the left with Teleutias.

— ἐμβάλλουσι, κατέτρωσαν: the change of tenses as in 36. — πάμπολλα: cognate acc. G. 159, n. 2; H. 716 b. — τὸ ἐχόμενον: standing next. On the position of the partic., see G. 142, 2, n. 5; H. 667 a. Cf. 2. 4 τὸν ῥέοντα ποταμὸν διὰ τῆς πόλεως.

ἀπεκτίννυον.

— αὐτῶν: gen. with verb of touching. G. 171, 1; H. 738.— δλον: with pred. force.

43. στρατευσάμενος: having kept the field.— άπεκτίννυον: as if from άποκτιννών. Cf. vi. 5. 22 συμμιγνύουσι, 23 έπιδεικνύοντες.

8. 1-7. Death of Teleutias. Spring of 381 B.C.

1. ὑποφαινομένφ: found only here,

οντες ως έξακόσιοι κατεδεδραμήκεσαν είς την 'Απολλωνίαν αμα μεσημβρία καὶ διεσπαρμένοι έλεηλάτουν · ὁ δὲ Δέρδας ἐτύγχανε ταύτη τῆ ἡμέρα ἀφιγμένος μετὰ τῶν 5 ίππέων των έαυτοῦ καὶ άριστοποιούμενος έν τη 'Απολλωνία. $\dot{\omega}$ ς δ' εἶδε την καταδρομήν, ήσυχίαν εἶχε, τούς θ ιππους έπεσκευασμένους και τους αμβάτας έξωπλισμένους έχων. ἐπειδὴ δὲ καταφρονητικῶς οἱ Ὀλύνθιοι καὶ εἰς τὸ προάστειον καὶ εἰς αὐτὰς τὰς πύλας ἤλαυνον, τότε δὴ 10 συντεταγμένους έχων έξελαύνει. οι δε ώς είδον, είς φυγήν 2 ωρμησαν. ὁ δ' ως απαξ ετρεψατο, οὐκ ἀνῆκεν ενενήκοντα στάδια διώκων καὶ ἀποκτιννύς, ἔως πρὸς αὐτὸ κατεδίωξε των 'Ολυνθίων τὸ τεῖχος. καὶ ἐλέγετο ὁ Δέρδας ἀποκτεῖναι έν τούτω τω έργω περί ογδοήκοντα ίππέας. καὶ ἀπὸ 15 τούτου τειχήρεις τε μαλλον ήσαν οἱ πολέμιοι καὶ τῆς χώρας ὀλίγην παντελώς εἰργάζοντο. προϊόντος δὲ τοῦ 3 χρόνου, καὶ τοῦ Τελευτίου ἐστρατευμένου πρὸς τὴν τῶν 'Ολυνθίων πόλιν, ώς εἶ τι δένδρον ὑπόλοιπον ἤ τι εἰργασμένον τοις πολεμίοις φθείροι, έξελθόντες οι 'Ολύνθιοι 20 ίππεις ήσυχοι πορευόμενοι διέβησαν τὸν παρὰ τὴν πόλιν ρέοντα ποταμόν, καὶ ἐπορεύοντο ἡσυχῆ πρὸς τὸ ἐναντίον στράτευμα. ώς δ' είδεν ὁ Τελευτίας, αγανακτήσας τη

in place of the act. ὑποφαίνων. Cf. 4. 58 ὑποφαίνοντος τοῦ ἡρος. — ἀμβάτας: Dor. for Att. ἀναβάτας. The form arises by apocope of a and assimilation of the nasal.

2. οὐκ ἀνήκεν κτέ: 'brachylogy' for ἐδίωξεν ἐνενήκοντα στάδια καὶ οὐκ ἀνῆκε διώκων καὶ ἀποκτιννός. — ἔργω: here in sense of battle. So also πρᾶγμα. Cf. vii. 1. 17; 2. 19, and Eng. action. — ὀλίγην: attracted from ὀλίγον. H. 730 e. Cf. G. 168, n. 1. — παντελώς: limits ὀλίγην. Its position lends spe-

cial emphasis. Cf. vii. 4. 37 $\delta \lambda l \gamma o u s$ $\pi d \nu u$.

3. εἴ τι: by the omission of the verb, this expression occasionally acquires the force of any, every. Cf. Cyr. v. 2. δ έλαύνοντας βοῦς, αἶγας, οἶς, σῦς, καὶ εἴ τι βρωτόν. Kr. Spr. 60, 10, 2. — τοῖς πολεμίοις: dat. of agent. G. 188, 3; H. 769. — τὸν παρὰ τὴν πόλιν κτέ.: one of the three regular orders in such cases. G. 142, 2, n. 5 end. See on 2. 4, where the arrangement of words is different. — ἡσυχῆ: a variation of ἦσυχοι above.

τόλμη αὐτῶν εὐθὺς Τλημονίδαν τὸν τῶν πελταστῶν αρχοντα δρόμω φέρεσθαι είς αὐτοὺς ἐκέλευσεν. οἱ δὲ 4 25 'Ολύνθιοι ώς είδον προθέοντας τοὺς πελταστάς, ἀναστρέψαντες ἀπεχώρουν ήσυχοι, καὶ διέβησαν πάλιν τὸν ποταμόν. οι δ' ήκολούθουν μάλα θρασέως, και ώς φεύγουσι διώξαντες επιδιέβαινον. ένθα δή οι 'Ολύνθιοι ίππεις, ήνίκα έτι εὐχείρωτοι αὐτοῖς έδόκουν εἶναι οἱ διαβεβηκότες. 30 αναστρέψαντες έμβάλλουσιν αὐτοῖς, καὶ αὐτόν τε ἀπέκτειναν τὸν Τλημονίδαν καὶ τῶν ἄλλων πλείους ἡ έκατόν. ὁ 5 δὲ Τελευτίας ώς εἶδε τὸ γιγνόμενον, ὀργισθείς, ἀναλαβών τὰ ὅπλα ἦγε μὲν ταχὺ τοὺς ὁπλίτας, διώκειν δὲ καὶ τοὺς πελταστάς ἐκέλευε καὶ τοὺς ἱππέας καὶ μὴ ἀνιέναι. 35 λοὶ μὲν οὖν δὴ καὶ ἄλλοι τοῦ καιροῦ ἐγγυτέρω τοῦ τείχους διώξαντες κακῶς ἀπεχώρησαν, καὶ ἐκείνοι δ' ἐπεὶ ἀπὸ τῶν πύργων έβάλλοντο, ἀποχωρείν τε ήναγκάζοντο τεθορυβημένως καὶ προφυλάττεσθαι τὰ βέλη. ἐν τούτω δὴ οί β 'Ολύνθιοι ἐπεξελαύνουσι μεν τους ιππέας, έβοήθουν δε καί 40 οἱ πελτασταί· τέλος δὲ καὶ οἱ ὁπλῖται ἐπεξέθεον, καὶ τεταραγμένη τη φάλαγγι προσπίπτουσι. καὶ ὁ μὲν Τελευτίας ένταθθα μαχόμενος ἀποθνήσκει. τούτου δε γενομένου εὐθὺς καὶ οἱ ἀμφ' αὐτὸν ἐνέκλιναν, καὶ οὐδεὶς ἔτι ἴστατο, άλλα πάντες έφευγον, οι μεν έπι Σπαρτώλου, οι δε έπι 45 'Ακάνθου, οί δὲ εἰς 'Απολλωνίαν, οί πλεῖστοι δὲ εἰς Ποτείδαιαν. ώς δ' άλλος άλλη έφευγον, οὖτω καὶ οἱ πολέμιοι

^{4.} φεύγουσι: const. with αὐτοῖς to be supplied with ἐπιδιέβαινον.— ἔτι εὐχείρωτοι: i.e. before resuming their regular order after crossing.

^{5.} πολλοι μὲν δὴ ἀπεχώρησαν: a general statement. "Many others have often fared ill for having pursued the enemy too close to their

city walls." — τοῦ καιροῦ ἐγγυτέρω: too near. Cf. vii. 5. 13 πορρωτέρω τοῦ καιροῦ. — τείχους: dependent upon ἐγγυτέρω. G. 182, 2; H. 757.

ἐπεξελαύνουσι: here with obj.;
 it is generally intransitive. — Σπαρτώλου κτέ.: the four places here mentioned correspond to the four points

ἄλλος ἄλλοσε διώκοντες παμπληθείς ἀπέκτειναν ἀνθρώπους καὶ ὅ τι περ ὄφελος ἢν τοῦ στρατεύματος.

'Εκ μέντοι γε τῶν τοιούτων παθῶν ἐγώ φημι ἀνθρώπους το παιδεύεσθαι μάλιστα μὲν οὖν ὡς οὐδ' οἰκέτας χρὴ ὀργῆ κολάζειν · πολλάκις γὰρ καὶ δεσπόται ὀργιζόμενοι μείζω κακὰ ἔπαθον ἡ ἐποίησαν · ἀτὰρ ἀντιπάλοις τὸ μετ' ὀργῆς ἀλλὰ μὴ γνώμη προσφέρεσθαι ὅλον ἁμάρτημα. ἡ μὲν γὰρ ὀργὴ ἀπρονόητον, ἡ δὲ γνώμη σκοπεῖ οὐδὲν ἡττον μή 55 τι πάθη ἡ ὅπως βλάψη τι τοὺς πολεμίους.

Τοῖς δ' οὖν Λακεδαιμονίοις, ἐπεὶ ἦκουσαν τὸ πρᾶγμα, 8 βουλευομένοις ἐδόκει οὐ φαύλην πεμπτέον δύναμιν εἶναι, ὅπως τό τε φρόνημα τῶν νενικηκότων κατασβεσθείη καὶ μὴ μάτην τὰ πεποιημένα γένοιτο. οὖτω δὲ γνόντες ἡγε-60 μόνα μὲν ᾿Αγησίπολιν τὸν βασιλέα ἐκπέμπουσι, μετ' αὐτοῦ δὲ ὥσπερ ᾿Αγησιλάου εἰς τὴν ᾿Ασίαν τριάκοντα Σπαρτιατῶν. πολλοὶ δὲ αὐτῷ καὶ τῶν περιοίκων ἐθελον-9 ταὶ καλοὶ κἀγαθοὶ ἠκολούθουν, καὶ ξένοι τῶν τροφίμων καλουμένων, καὶ νόθοι τῶν Σπαρτιατῶν, μάλα εὐειδεῖς τε

of the compass.— δ τι περ όφελος ἢν: "the flower of the army." Cf. vi. 2. 23.

7. ἀτάρ: infrequent in prose; it has the force of an emphatic $\delta \epsilon$. — ἀπρονόητον: $sc. \epsilon \sigma \tau \ell$. The verbal adj. has here an active meaning, as occasionally elsewhere in Att. prose. Cf. Plato, Critias, 115 a, $\sigma \tau \alpha \kappa \tau \delta s$, trickling. For the gender of the pred. adj., see G. 138, N. 1, c; H. 617. — ἡ δὲ γνώμη κτέ: "discretion aims no less to avoid injury than to inflict it upon the enemy."

8, 9. Departure of a new expedition under Agesipolis. Summer of 381 B.C.

8. ὧσπερ Άγησιλάου: in comparisons introduced by ὧσπερ, a prep. is not generally repeated. The expe-

dition referred to took place in 396–394 B.C. — τριάκοντα Σπαρτιατών: sc. as an advisory council. See iii. 4. 2.

9. περιοίκων: descendants of the early inhabitants of Peloponnesus. They paid tribute to the Spartans and had no share in the government, but were free. — τροφίμων: the τρόφιμοι were sons of foreign parents, who were occasionally received at Sparta to be brought up with the Spartan youths. The sons of Xenophon and Phocion were examples of such. νόθοι τών Σπαρτιατών: their mothers were slaves. They received their training along with boys of legitimate birth and sometimes received full citizenship, as in the case of Lysander. At maturity they formed

65 καὶ τῶν ἐν τἢ πόλει καλῶν οὐκ ἄπειροι. συνεστρατεύοντο δὲ καὶ ἐκ τῶν συμμαχίδων πόλεων ἐθελονταί, καὶ Θετταλῶν γε ἱππεῖς, γνωσθῆναι τῷ ᾿Αγησιπόλιδι βουλόμενοι, καὶ ᾿Αμύντας δὲ καὶ Δέρδας ἔτι προθυμότερον ἢ πρόσθεν. ᾿Αγησίπολις μὲν δὴ ταῦτα πράττων ἐπορεύετο ἐπὶ τὴν το Ἦνθον.

Ή δὲ τῶν Φλειασίων πόλις, ἐπαινεθεῖσα μὲν ὑπὸ τοῦ 10 ᾿Αγησιπόλιδος, ὅτι πολλὰ καὶ ταχέως αὐτῷ χρήματα εἰς τὴν στρατιὰν ἔδοσαν, νομίζουσα δ᾽ ἔξω ὅντος ᾿Αγησιπόλιδος οὐκ ἄν ἐξελθεῖν ἐπ᾽ αὐτοὺς ᾿Αγησίλαον, οὐδ᾽ ἄν γενέ75 σθαι ὥστε ἄμα ἀμφοτέρους τοὺς βασιλέας ἔξω Σπάρτης εἶναι, θρασέως οὐδὲν τῶν δικαίων ἐποίουν τοῖς κατεληλυθόσιν. οἱ μὲν γὰρ δὴ φυγάδες ἡξίουν τὰ ἀμφίλογα ἐν ἴσῷ δικαστηρίῷ κρίνεσθαι · οἱ δὲ ἠνάγκαζον ἐν αὐτῆ τῆ πόλει διαδικάζεσθαι. λεγόντων δὲ τῶν κατεληλυθότων · "Καὶ τίς 80 ἄν αὖτη δίκη εἶη ὅπου αὐτοὶ οἱ ἀδικοῦντες δικάζοιεν;" οὐδὲν εἰσήκουον. ἐκ τούτου μέντοι ἔρχονται εἰς Λακεδαίμονα οἱ 11 κατελθόντες κατηγορήσοντες τῆς πόλεως, καὶ ἄλλοι δὲ τῶν οἴκοθεν συνηκολούθουν, λέγοντες ὅτι πολλοῖς καὶ τῶν πολιτῶν οὐ δοκοῖεν δίκαια πάσχειν. ἀγανακτήσασα δὲ

the class known as μόθακες or μόθωνες.

— τῶν . . . καλῶν: i.e. the advantages of the training given to free Spartans. Cf. 4. 32, 33. — ταῦτα πράττων: under these favorable circumstances.

10-17. Campaign of Agesilaus against Phlius. He lays siege to the city. Summer of 381 B.C.

10. χρήματα έδοσαν: acc. to 2. 21 the allies were to have the privilege of contributing either men or an equivalent in money. — γενέσθαι ώστε: after γίγνεσθαι in the sense of happen the inf. with ώστε sometimes occurs instead of the simple infinitive. —

θρασίως οὐδὲν ἐποίουν: boldly refused to do anything. — τῶν δικαίων: acc. to 2. 10, they had pledged themselves to settle disputed claims by legal process. — τοῖς κατεληλυθόσιν: i.e. the banished aristocrats who had been restored. Cf. 2. 8-10. — ἐν τοψ δικαστηρίω: before an impartial tribunal. — καὶ τίς: καὶ at the beginning of an interr. sentence often lends emphasis. Cf. 15 ἐρωτώμενος δὲ καὶ τί τοῦτο ἄν είη. — αὕτη: subject. — δίκη: predicate. See on 2. 17.

11. τῶν οἴκοθεν: by attraction for τῶν οἴκοι. See on 2. 9 τῶν ἔνδοθεν.

85 τούτοις των Φλειασίων ή πόλις έζημίωσε πάντας όσοι μή πεμπούσης της πόλεως ήλθον είς Λακεδαίμονα. οἱ δὲ 12 ζημιωθέντες οἴκαδε μεν ὤκνουν ἀπιέναι, μένοντες δ' εδίδασκον ώς οδτοι μέν είησαν οί βιαζόμενοι ταθτα, οίπερ σφας τε έξέβαλον και Λακεδαιμονίους απέκλεισαν, οδτοι δε οί 90 πριάμενοί τε τὰ σφέτερα καὶ βιαζόμενοι μὴ ἀποδιδόναι, οδτοι δε καὶ νῦν διαπεπραγμένοι εἰσὶ ζημιωθήναι σφας αὐτοὺς εἰς Λακεδαίμονα ἐλθόντας, ὅπως τοῦ λοιποῦ μηδεὶς τολμώη ιέναι δηλώσων τὰ ἐν τῆ πόλει γιγνόμενα. τῷ δ' 13 οντι ύβρίζειν δοκούντων των Φλειασίων φρουράν φαίνουσιν 95 ἐπ' αὐτοὺς οἱ ἔφοροι. ἦν δὲ οὐ τῷ ᾿Αγησιλάῳ ἀχθομένω ταῦτα καὶ γὰρ τῷ μὲν πατρὶ αὐτοῦ ᾿Αρχιδάμῳ ξένοι ήσαν οἱ περὶ Ποδάνεμον, καὶ τότε τῶν κατεληλυθότων ήσαν · αὐτῷ δὲ οἱ ἀμφὶ Προκλέα τὸν Ἱππονίκου. ὡς δὲ 14 τῶν διαβατηρίων γενομένων οὐκ ἔμελλεν, ἀλλ' ἐπορεύετο, 100 πολλαὶ πρεσβεῖαι ἀπήντων καὶ χρήματα ἐδίδοσαν, ὥστε μη εμβάλλειν. ὁ δε ἀπεκρίνατο ὅτι οὐχ ἴνα ἀδικοίη στρατεύοιτο, άλλ' όπως τοις άδικουμένοις βοηθήσειεν. οί δὲ τελευτώντες πάντα ἔφασκον ποιήσειν, ἐδέοντό τε 15 μη έμβάλλειν. ὁ δὲ πάλιν ἔλεγεν ώς οὐκ αν πιστεύσειε

12. μένοντες: viz. at Sparta. — ὡς οὖτοι . . . ἐξέβαλον: that those who attempted this violence were the ones who had banished them. — ἀπέκλεισαν: did not let them in. Cf. 2. 22 ἐκλίποι, and see iv. 4. 15; v. 2. 8. — βιαζόμενοι μὴ ἀποδιδόναι: "endeavoring by violence to avoid giving up." Cf. Thuc. vii. 79. 1. ἐβιάσαντο πρὸς τὸν λόφον ἐλθεῦν. — σφῶς αὐτούς: cf. σφῶς above. — τοῦ λοιποῦ: in the future. Gen. of time. G. 179, 1; H. 759.

13. δοκούντων Φλειασίων: the gen. abs. const. for greater emphasis, instead of δοκοῦντας agreeing with (ἐπ') αὐτούς. — ἦν . . . άχθομένψ ταθτα:

these measures were not distasteful to Agesilaus. Dat. of interest. G. 184, 3, N. 5; H. 771 a.—'Αρχιδάμφ: i.e. Archidamus II., who was king from 469 to 427 B.C.—αὐτῷ: to him himself.—οὶ άμφὶ Προκλέα: sc. ξένοι που.

14. διαβατηρίων γενομένων: see on 1. 33. — έδίδοσαν: were willing to give, offered. Conative imperfect. G. 200, N. 2; H. 832. — ώστε: denotes purpose, i.e. a result to be attained. Cf. 4. 1 ώστε τυραννεῖν, 21 ώστε λαθεῖν. G. 266, 2; H. 953 a.

15. τελευτώντες: finally, as in 17.

- ἔφασκον: rare in Attic prose.—

105 λόγοις, καὶ γὰρ τὸ πρότερον ψεύσασθαι αὐτούς, ἀλλ' ἔργου τινὸς πιστοῦ δεῖν ἔφη. ἐρωτώμενος δέ· "Καὶ τί τοῦτ' ἄν εἴη;" πάλιν ἀπεκρίνατο· "*Οπερ καὶ πρόσθεν," ἔφη, "ποιήσαντες οὐδὲν ὑφ' ἡμῶν ἠδικήθητε." τοῦτο δὲ ἢν τὴν ἀκρόπολιν παραδοῦναι. οὐκ ἐθελόντων δὲ αὐτῶν τοῦτο 16

110 ποιείν, ενέβαλε τε είς την χώραν καὶ ταχὺ περιτειχίσας επολιόρκει αὐτούς. πολλῶν δε λεγόντων Λακεδαιμονίων ώς ὀλίγων ενεκεν ἀνθρώπων πόλει ἀπεχθάνοιντο πλέον πεντακισχιλίων ἀνδρῶν· καὶ γὰρ δὴ ὅπως τοῦτ' ἔνδηλον εἴη, οἱ Φλειάσιοι ἐν τῷ φανερῷ τοῖς ἔξω ἐξεκλησίαζον· ὁ

115 μέντοι 'Αγησίλαος πρὸς τοῦτο ἀντεμηχανήσατο. ὁπότε 17 γὰρ ἐξίοιεν ἢ διὰ φιλίαν ἢ διὰ συγγένειαν τῶν φυγάδων, ἐδίδασκε συσσίτιά τε αὐτῶν κατασκευάζειν καὶ εἰς τὰ ἐπιτήδεια ἰκανὸν διδόναι, ὁπόσοι γυμνάζεσθαι ἐθέλοιεν· καὶ ὅπλα δὲ ἐκπορίζειν ἄπασι τούτοις διεκελεύετο, καὶ μὴ

120 ὀκνεῖν εἰς ταῦτα χρήματα δανείζεσθαι. οἱ δὲ ταῦτα ὑπηρετοῦντες ἀπέδειξαν πλείους χιλίων ἀνδρῶν ἄριστα μὲν
τὰ σώματα ἔχοντας, εὐτάκτους δὲ καὶ εὐοπλοτάτους · ὧστε
τελευτῶντες οἱ Λακεδαιμόνιοι ἔλεγον ὡς τοιούτων δέοιντο
συστρατιωτῶν.

καl τί: on this use of καl, see on 10.— δπερ καl πρόσθεν κτέ.: "the same means as you formerly adopted to escape harm." καl is adverbial. The reference is to the time when the Phliasians had put their citadel in the hands of the Spartans. See iv. 4. 15.

16. πολλών λεγόντων: the sent is not completed, but a new const. is begun at δ μέντοι. — ἀπαχθάνοιντο: sc. the Lacedaemonians. — πλέον: on this use of the neut. without η, instead of the inflected form, see G. 175, 1, n. 2; H. 647. — ἀνδρών: limits πόλει. —

ev φανερφ τοις εξω: in a place visible to those outside, i.e. to the besiegers.—πρὸς τοῦτο: "against the reproach that he was supporting the interests of a few and incurring the hatred of the many."

17. ἐξίοιεν: sc. τινές, i.e. deserters from the city. — ἐδίδασκε: sc. τοὺς φυγάδας. — αὐτῶν: i.e. the exiles and their friends. — εἰς τὰ ἐπιτήδεια: sc. of the deserters. — γυμνάζεσθαι: to be understood of military exercise. — ἄριστα: adverb. — τὰ σώματα: acc. of specification. Cf. Oec. 21. 7 οὶ ἀν αὐτῶν ἄριστα τὸ σῶμα ἔχωσι.

125 Καὶ ᾿Αγησίλαος μὲν δὴ περὶ ταῦτα ἦν. ὁ δὲ ᾿Αγησί- 18 πολις εὐθὺς ἐκ τῆς Μακεδονίας προσιὼν ἔθετο πρὸς τῆ πόλει τῶν ᾿Ολυνθίων τὰ ὅπλα. ἐπεὶ δὲ οὐδεὶς ἀντεξήει αὐτῷ, τότε τῆς ᾿Ολυνθίας εἴ τι ὑπόλοιπον ἦν ἐδήου καὶ εἰς τὰς συμμαχίδας ἰὼν αὐτῶν ἔφθειρε τὸν σῖτον · Τορώνην 130 δὲ καὶ προσβαλὼν εἶλε κατὰ κράτος. ἐν δὲ τούτοις ὅντα 19 κατὰ θέρους ἀκμὴν καῦμα πυριφλεγὲς λαμβάνει αὐτόν. ὡς δὲ πρόσθεν ἑωρακότα τὸ ἐν ᾿Αφύτει τοῦ Διονύσου ἱερὸν ἔρως αὐτὸν τότ ἔσχε τῶν τε σκιερῶν σκηνημάτων καὶ τῶν λαμπρῶν καὶ ψυχρῶν ὑδάτων. ἐκομίσθη μὲν οὖν ἐκεῖσε 135 ἔτι ζῶν, ὅμως μέντοι ἑβδομαῖος ἀφ᾽ οὖ ἔκαμεν ἔξω τοῦ ἱεροῦ ἐτελεύτησε. καὶ ἐκεῖνος μὲν ἐν μέλιτι τεθεὶς καὶ κομισθεὶς οἴκαδε ἔτυχε τῆς βασιλικῆς ταφῆς.

'Αγησίλαος δὲ τοῦτο ἀκούσας οὐχ ἢ τις ἀν ῷετο ἐφή- 20 σθη ὡς ἀντιπάλῳ, ἀλλὰ καὶ ἐδάκρυσε καὶ ἐπόθησε τὴν 140 συνουσίαν. συσκηνοῦσι μὲν γὰρ δὴ βασιλεῖς ἐν τῷ αὐτῷ, ὅταν οἴκοι ὧσιν· ὁ δὲ 'Αγησίπολις τῷ 'Αγησιλάῳ ἱκανὸς μὲν ἢν καὶ ἡβητικῶν καὶ θηρευτικῶν καὶ ἱππικῶν καὶ παιδικῶν λόγων μετέχειν· πρὸς δὲ τούτοις καὶ ὑπη-δεῖτο αὐτὸν ἐν τἢ συσκηνίᾳ, ὥσπερ εἰκὸς πρεσβύτερον.

18-20. Death of Agesipolis. Summer of 380 B.C.

18. 'Αγησίπολις: last mentioned in 9 as having set out for Olynthus.

19. κατὰ θέρους ἀκμήν: i.e. in midsummer. Cf. Thuc. ii. 19. 1 τοῦ θέρους ἀκμάζοντος. — σκηνημάτων, ὑδάτων: sc. of the temple (consecrated enclosure) of Dionysus. — ἄκαμεν: fell ill. — ἄξω τοῦ ἰεροῦ: death within the sacred precincts would have polluted the sanctity of the place. — ἐν μέλιτι τεθείς: Diod. χν. 93 relates the same story concerning the body

of Agesilaus, who died subsequently in Egypt. — της βασιλικής ταφής: Herodotus, vi. 58, gives a full description of the funeral observances. They included suspension of all business, public and private, for ten days.

20. ὡς ἀντιπάλφ: sc. αὐτῷ τελευτήσαντι. Agesipolis formed a marked contrast to Agesilaus. He was a lover of peace and opposed to the subjugation of the other Grecian states, particularly by such unscrupulous measures as Agesilaus was only too ready to adopt. — συσκηνούσι: they eat to-

145 καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι ἀντ' ἐκείνου Πολυβιάδην άρμοστὴν ἐπὶ τὴν "Ολυνθον ἐκπέμπουσιν.

Ο δ' Αγησίλαος ήδη μεν ύπερέβαλε τον χρόνον, όσου 21 έλέγετο ἐν τῷ Φλειοῦντι σῖτος εἶναι · τοσοῦτον γὰρ ἐγκράτεια γαστρός διαφέρει, ώστε οι Φλειάσιοι τον ημισυν 150 ψηφισάμενοι σίτον τελείν ή πρόσθεν καὶ ποιούντες τούτο τὸν διπλάσιον τοῦ εἰκότος χρόνον πολιορκούμενοι διήρκεσαν. καὶ τόλμα δὲ ἀτολμίας ἔσθ' ὅτε τοσοῦτον διαφέρει, 22 ὧστε Δελφίων τις, λαμπρὸς δοκῶν εἶναι, λαβὼν πρὸς αύτον τριακοσίους ἄνδρας Φλειασίων ίκανος μεν ήν κωλύειν 155 τους βουλομένους εἰρήνην ποιείσθαι, ίκανὸς δὲ οἶς ἡπίστει ειρξας φυλάττειν, έδύνατο δε είς τε τας φυλακας αναγκάζειν τὸ πληθος ιέναι καὶ τούτους έφοδεύων πιστούς παρέχεσθαι. πολλάκις δε μεθ' ών είχε περί αύτον καὶ εκθέων ἀπέκρουε φύλακας ἄλλοτ' ἄλλη τοῦ περιτετειχισμένου 160 κύκλου. ἐπεὶ μέντοι οἱ ἐπίλεκτοι οὖτοι πάντα τρόπον 23 ζητοῦντες οὐχ ηυρισκον σίτον ἐν τῆ πόλει, ἐκ τούτου δὴ πέμψαντες πρὸς τὸν Αγησίλαον ἐδέοντο σπείσασθαι πρε-

gether. — δ δὶ 'Αγησίπολις κτέ.: Agesipolis was the sort of man to share Agesilaus's conversation about the days of his youth, his hunting and equestrian exploits, and his love adventures. — δοῦσθερ εἰκὸς πρεσβύτερον: sc. ἢν ὑπαιδεῖσθει, as was fitting he should honor an older man.

21-25. End of the campaign against Phlius. Summer of 379 B.C.

21. δσου: gen. of measure, dependent upon στος. G. 167, 5; H. 729 d.

- ἐλέγετο: viz. by the deserters.—
τοσούτον . . . διαφέρει : moderation differs so much from gluttony. After διαφέρει is implied, 'in case of necessity men can live well for a longer time than they think,' or some similar

thought. — γαστρός: gen. of separation with διαφέρει. G. 174; H. 748. — τελεῖν: consume. — τοῦ εἰκότος: equiv. to $\hat{\eta}$ εἰκός $\hat{\eta}$ ν. The gen. with διπλάσιον is that of comparison. G. 175, 1, \aleph , 1; H. 755 a.

22. λαμπρὸς δοκῶν εἶναι: appearing to hold a commanding position. — εἴς τε τὰς φυλακὰς κτέ.: to compel them to man the guard-posts. — κύκλου: the line of circumvallation. The gen. depends upon ἄλλη. G. 182, 2; H. 757.

23. οἱ ἐπίλεκτοι: i.e. Delphion's 300. — ζητοῦντες: sc. for supplies which might be secretly withheld. — σπείσασθαι κτέ.: sc. αὐτόν referring to Agesilaus. Το make a truce with an embassy which should go to Lacedae-

σβεία είς Λακεδαίμονα ἰούση · δεδόχθαι γὰρ σφίσιν έφασαν επιτρέπειν τοις τέλεσι των Λακεδαιμονίων χρή-165 σασθαι τῆ πόλει ο τι βούλοιντο. ὁ δὲ ὀργισθεὶς ὅτι 24 ακυρον αὐτὸν ἐποίουν, πέμψας μὲν πρὸς τοὺς οἴκοι φίλους διεπράξατο έαυτω έπιτραπηναι τὰ περί Φλειουντος, έσπείσατο δὲ τῆ πρεσβεία. φυλακῆ δὲ ἔτι ἰσχυροτέρα ἡ πρότερον εφύλαττεν, ίνα μηδείς των έκ της πόλεως εξίοι. 170 ομως μέντοι ο γε Δελφίων καὶ στιγματίας τις μετ' αὐτοῦ, ος πολλά ύφείλετο όπλα των πολιορκούντων, ἀπέδρασαν νύκτωρ. ἐπεὶ δὲ ἡκον ἐκ τῆς Λακεδαίμονος ἀπαγγέλ- 25 λοντες, ότι ή πόλις επιτρέποι Αγησιλάφ διαγνώναι τὰ έν Φλειοῦντι ὅπως αὐτῷ δοκοίη, ᾿Αγησίλαος δὴ οὕτως ἔγνω, 175 πεντήκοντα μεν ἄνδρας των κατεληλυθότων, πεντήκοντα δε των οίκοθεν πρώτον μέν ανακρίναι οντινά τε ζην έν τη πόλει καὶ ὅντινα ἀποθανεῖν δίκαιον εἴη · ἔπειτα δὲ νόμους θείναι, καθ' οθς πολιτεύσοιντο · έως δ' αν ταθτα διαπράξωνται, φυλακήν καὶ μισθὸν τοῖς φρουροῖς εξ μηνῶν κατέ-180 λιπε. ταῦτα δὲ ποιήσας τοὺς μὲν συμμάχους ἀφῆκε, τὸ δὲ πολιτικὸν οἴκαδε ἀπήγαγε. καὶ τὰ μὲν περὶ Φλειοῦντα ούτως αὖ ἐπετετέλεστο ἐν ὀκτώ μησὶ καὶ ἐνιαυτῷ.

mon, i.e. to give them pledges of safe conduct. — πρεσβεία: dat. of union or association. G. 186; H. 772. — τοῖς τέλεσι: the ephors. — χρήσασθαι... βούλοιντο: to treat the city as they wished; regular formula for unconditional submission. Cf. ii. 4. 37. — δτι: sc. χρήσασθαι. The acc. is cognate. G. 159, N. 2; H. 716 b.

24. ἄκυρον...ἐποίουν: treated him as without authority in the matter. That he was really ἄκυρος is shown clearly by the context.—ἐκ τῆς πόλως: by attraction, for ἐν τῷ πόλω, as frequently.

25. ἀπαγγέλλοντες: sc. τινές. Cf. vi. 5. 25 ἦκον λέγοντες. — τῶν οἴκοθεν: Agesilaus doubtless took good care that none but members of the oligarchical party should be selected. — πολιτεύσοιντο: rel. clause of purpose in indir. disc. changed from fut. ind. of dir. disc., after a secondary tense. G. 236 and N. 3. — τοῖς φρουροῖς: i.e. τῷ φυλακῷ. — τὸ δὲ πολιτικόν: i.e. the army of Spartan citizens as opposed to the allies. — αῦ: calls attention to these elsewhere. Cf. 2. 10 ταῦτα μὲν αῦ.

Καὶ ὁ Πολυβιάδης δὲ παντάπασι κακῶς ἔχοντας 26 λιμῷ τοὺς Ὀλυνθίους διὰ τὸ μήτε ἐκ τῆς γῆς λαμβάνειν 185 μήτε κατὰ θάλατταν εἰσάγεσθαι σῖτον αὐτοῖς, ἠνάγκασε πέμψαι εἰς Λακεδαίμονα περὶ εἰρήνης. οἱ δ' ἐλθόντες πρέσβεις αὐτοκράτορες συνθήκας ἐποιήσαντο τὸν αὐτὸν μὲν ἐχθρὸν καὶ φίλον Λακεδαιμονίοις νομίζειν, ἀκολουθεῖν δὲ ὅποι ἄν ἡγῶνται καὶ σύμμαχοι εἶναι. καὶ ὀμόσαντες 190 ταύταις ἐμμενεῖν οὕτως ἀπῆλθον οἴκαδε.

Προκεχωρηκότων δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις ὧστε Θηβαί- 27 ους μὲν καὶ τοὺς ἄλλους Βοιωτοὺς παντάπασιν ἐπ' ἐκείνοις εἶναι, Κορινθίους δὲ πιστοτάτους γεγενῆσθαι, 'Αργείους δὲ τεταπεινῶσθαι διὰ τὸ μηδὲν ἔτι ἀφελεῖν αὐτοὺς τῶν 195 μηνῶν τὴν ὑποφοράν, 'Αθηναίους δὲ ἠρημῶσθαι, τῶν δ' αὖ συμμάχων κεκολασμένων οῦ δυσμενῶς εἶχον αὐτοῖς, παντάπασιν ἤδη καλῶς καὶ ἀσφαλῶς ἡ ἀρχὴ ἐδόκει αὐτοῖς κατεσκευάσθαι.

Πολλά μεν οὖν ἄν τις ἔχοι καὶ ἄλλα λέγειν καὶ Ἑλλη- 4 νικὰ καὶ βαρβαρικά, ὡς θεοὶ οὖτε τῶν ἀσεβούντων οὖτε τῶν ἀνόσια ποιούντων ἀμελοῦσι · νῦν γε μὴν λέξω τὰ προκείμενα. Λακεδαιμόνιοί τε γὰρ οἱ ὀμόσαντες αὐτονό-

26, 27. Subjugation of Olynthus. The Spartan power at its height. 379 B.C.

26. λαμβάνειν, εἰσάγεσθαι: note the change of subject. Sc. σῖτον as obj. of λαμβάνειν. — οἱ δ' ἐλθόντες... αὐτοκράτορες: the ambassadors having come with full powers. On the order of the words, see on 2.4. — τὸν αὐτὸν... νομίζειν: "to have the same friends and foes, as the Lacedaemonians." Λακεδαιμονίοις is dat. of resemblance after τὸν αὐτόν. G. 186; H. 773 a. — οὕτως: resumes the preceding participial clause.

27. προκεχωρηκότων: the omitted

subj. is explained by the following infinitives. Cf. ii. 4. 29 οὕτω δὲ προχωρούντων, as things were going on thus. G. 278, 1, n.; H. 972 a. — τῶν μηνῶν τὴν ὑποφοράν: see on 1. 29. — ἡρημῶσθαι: sc. of their allies.

4. 1-12. Overthrow of the Spartan power in Thebes. Winter of 379-8 B.C.

1. πολλά...λέγειν: "one might adduce many other instances to show that the gods," etc.— ἀσεβούντων, ἀνόσια ποιούντων: the former with reference to the gods, the latter with reference to men.— ἀμελοῦσι: leave unpunished.— γὲ μήν: see on 1. 29.— ὁμόσαντες: sc. at the Peace of An-

5 μους ἐάσεω τὰς πόλεις τὴν ἐν ❷ήβαις ἀκρόπολιν κατασχόντες ὑπ' αὐτῶν μόνων τῶν ἀδικηθέντων ἐκολάσθησαν, πρότερον οὐδ' ὑφ' ἑνὸς τῶν πώποτε ἀνθρώπων κρατηθέντες, τούς τε τῶν πολιτῶν εἰσαγαγόντας εἰς τὴν ἀκρόπολιν αὐτοὺς καὶ βουληθέντας Λακεδαιμονίοις δουλεύειν τὴν 10 πόλιν, ὧστε αὐτοὶ τυραννεῶν, τὴν τούτων ἀρχὴν ἑπτὰ μόνον τῶν φυγόντων ἤρκεσαν καταλῦσαι. ὡς δὲ τοῦτ' ἐγένετο διηγήσομαι.

^{*}Ήν τις Φυλλίδας, δς έγραμμάτευε τοῖς περὶ ᾿Αρχίαν πο- 2 λεμάρχοις, καὶ τἄλλα ὑπηρέτει, ὡς ἐδόκει, ἄριστα. τούτῳ 15 δ΄ ἀφιγμένῳ ᾿Αθήναζε κατὰ πρᾶξίν τινα καὶ πρόσθεν γνώριμος ὧν Μέλων τῶν ᾿Αθήναζε πεφευγότων Θηβαίων συγγίγνεται, καὶ διαπυθόμενος μὲν τὴν περὶ ᾿Αρχίαν τε τὸν πολεμαρχοῦντα καὶ τὴν περὶ Φίλιππον τυραννίδα, γνοὺς δὲ μισοῦντα αὐτὸν ἔτι μᾶλλον αὐτοῦ τὰ οἴκοι, 20 πιστὰ δοὺς καὶ λαβών συνέθετο ὡς δεῖ ἔκαστα γίγνεσθαι. ἐκ δὲ τούτου προσλαβὼν ὁ Μέλων ἔξ τοὺς ἐπιτηδειοτάτους 3 τῶν φευγόντων ξιφίδια ἔχοντας καὶ ἄλλο ὅπλον οὐδέν,

talcidas. See 1. 32. — ὑπ' αὐτῶν μόνων κτέ.: by the injured ones alone; aὐτόs sometimes occurs, as here, with μόνος to strengthen it; cf. Cyr. iii. 3. 38. — τῶν άδικηθέντων: viz. the Thebans. — ἐκολάσθησαν: sc. at Leuctra several years later, in 371 B.C. - οὐδ' ὑφ' ἐνός: οὐδείς and μηδείς with a prep. or the particle dv are often thus resolved for emphasis. - τους είσαγαγόντας και βουλευθέντας: anacoluthon. Instead of these accs, being the obj. of καταλῦσαι, the const. is changed and την τούτων άρχην is made object. ώστε αύτοι τυραννείν: denoting purpose. See on 3. 14 and cf. 4. 21. The nom. instead of the acc. as subj. is irregular, as though of είσηγαγον instead of τούς είσαγαγόντας had preceded. -

έπτὰ μόνον τῶν φυγόντων: seven only of the exiles. Plutarch, Pelop. 8, gives twelve as the number. In all some 300 fled from Thebes to Athens, at the time when the Cadmea was seized by Phoebidas. See 2. 31.

2. τοῖς περὶ 'Αρχίαν πολεμάρχοις: there were only two polemarchs; hence the reference here is to Archias and Philip alone. Cf. Diod. ii. 60 τοὺς περὶ 'Ιαμβοῦλον, referring to Iambulus and his sole attendant.—καὶ πρόσθεν γνάριμος ἄν: being also before acquainted with him.—καὶ τὴν περὶ Φίλιππον: we should have expected τὴν περὶ 'Αρχίαν τε καὶ Φίλιππον τοὺς πολεμαρχοῦντας τυραννίδα.— αὐτοῦ: gen. of comparison.

3. δ Mέλων: the real leader was

έρχεται πρώτον μέν είς την χώραν νυκτός επειτα δέ ήμερεύσαντες έν τινι τόπω ερήμω πρός τας πύλας ήλθον, 25 ως δη έξ άγροῦ ἀπιόντες, ἡνίκαπερ οἱ ἀπὸ τῶν ἔργων όψιαίτατοι. ἐπεὶ δ' εἰσηλθον εἰς τὴν πόλιν, διενυκτέρευσαν μέν έκείνην την νύκτα παρά Χάρωνί τινι, καὶ την έπιουσαν δ' ήμέραν διημέρευσαν. ὁ μὲν οὖν Φυλλίδας 4 τά τε ἄλλα ἐπεμελεῖτο τοῖς πολεμάρχοις, ὡς ᾿Αφροδίσια 30 ἄγουσιν ἐπ' ἐξόδω τῆς ἀρχῆς, καὶ δὴ καὶ γυναῖκας πάλαι ύπισχνούμενος άξειν αὐτοῖς τὰς σεμνοτάτας καὶ καλλίστας τῶν ἐν Θήβαις τότ' ἔφη ἄξειν. οἱ δέ— ἦσαν γὰρ τοιοῦτοι — μάλα ἡδέως προσεδέχοντο νυκτερεύειν. ἐπεὶ δὲ δ έδείπνησάν τε καὶ συμπροθυμουμένου ἐκείνου ταχὺ ἐμεθύ-35 σθησαν, πάλαι κελευόντων άγειν τὰς έταίρας, έξελθών ήγαγε τοὺς περὶ Μέλωνα, τρεῖς μὲν στείλας ὡς δεσποίνας, τους δ' άλλους ώς θεραπαίνας. κάκείνους μέν εἰσήγαγεν 6 είς τὸ ταμιείον τοῦ πολεμαρχείου, αὐτὸς δ' εἰσελθών εἶπε τοις περί Αρχίαν, ότι οὐκ ἄν φασιν εἰσελθειν αί γυναικες, 40 εἴ τις τῶν διακόνων ἔνδον ἔσοιτο. ἔνθεν οἱ μὲν ταχὺ έκέλευον πάντας έξιέναι, ὁ δὲ Φυλλίδας δοὺς οἶνον εἰς ένὸς

Pelopidas, whose name Xenophon avoids mentioning. - την χώραν: i.e. Boeotia. Acc. to Plutarch they were accompanied from Athens to the Boeotian boundaries by some 100 Theban exiles, who there awaited the outcome of the enterprise. - πρὸς τὰς πύλας: "to different gates," having approached the city from various directions. — ώς δη έξ άγροῦ άπιόντες: as if returning from the country. They were disguised as hunters and farmers. - ήνίκα περ κτέ.: at the time when the last laborers come in. Sc. πρὸς πύλας ξρχονται. - Χάρωνι: who, when informed of the plot, had offered his house as a meeting-place for the conspirators. Plut. Pelop. 7. — διημέρευσαν: sc. παρά τῷ Χάρωνι.

4. τά τε άλλα ἐπεμελεῖτο: made the other arrangements. For the cognate acc., see G. 159, N. 2; H. 716 b.— 'Αφροδίσια: here not a festival in honor of the goddess 'Αφροδίτη, but in celebration of the successful conclusion of their official duties. Festivals of rejoicing were also celebrated by sailors under the same name. — ἄγουσιν: dat. pl. with πολεμάρχοις. — τοιοῦτοι: i.e. of the sort to be pleased with such a proposition.

5. κελευόντων: supply αὐτῶν as subj. of the gen. abs. construction.

6. els evos kte.: to the house of one of

των διακόνων έξέπεμψεν αὐτούς. ἐκ δὲ τούτου εἰσήγαγε τὰς έταίρας δή, καὶ ἐκάθιζε παρ' ἐκάστω. ἦν δὲ σύνθημα, έπεὶ καθίζοιντο, παίειν εὐθὺς ἀνακαλυψαμένους. οἱ μὲν δὴ 7 45 οὖτω λέγουσιν αὐτοὺς ἀποθανεῖν, οἱ δὲ καὶ ὡς κωμαστὰς είσελθόντας τους άμφι Μέλωνα άποκτείναι τους πολεμάρχους. λαβών δε ό Φυλλίδας τρείς αὐτών επορεύετο επί την τοῦ Λεοντιάδου οἰκίαν κόψας δὲ την θύραν εἶπεν, ὅτι παρά τῶν πολεμάρχων ἀπαγγεῖλαι τι βούλοιτο. ὁ δὲ 50 ετύγχανε μεν χωρίς κατακείμενος έτι μετά δείπνον καί ή γυνη έριουργούσα παρεκάθητο. ἐκέλευσε δὲ τὸν Φυλλίδαν, πιστον νομίζων εἰσιέναι, οἱ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθον, τον μεν αποκτείναντες, την δε γυναικα φοβήσαντες κατεσιώπησαν. έξιόντες δε είπον την θύραν κεκλεισθαι εί δε 55 λήψοιντο ἀνεωγμένην, ήπείλησαν ἀποκτείναι ἄπαντας τοὺς έν τη οἰκία. ἐπεὶ δὲ ταῦτ' ἐπέπρακτο, λαβών δύο ὁ Φυλ- 8 λίδας των ανδρων ήλθε πρός τὸ αναγκαίον, καὶ εἶπε τῷ εἰργμοφύλακι, ὅτι ἄνδρα ἄγοι παρὰ πολεμάρχων, ὃν εἰρξαι δέοι. ως δε ανέωξε, τοῦτον μεν εὐθὺς απέκτειναν, τοὺς δε 60 δεσμώτας έλυσαν. καὶ τούτους μέν ταχὺ τῶν ἐκ τῆς

the servants. Supply olkov, which along with some other designations of place is sometimes omitted with έν and είs. G. 141, N. 4; H. 730 a. — δή: ironically. — ἀνακαλυψαμένους: agrees with the omitted subj. of παίειν.

7. οἱ δὲ καὶ κτέ.: this account is given also by Plut. de genio Socr. 30.— λαβῶν δὲ ὁ Φυλλίδας: the account in Plut. Pelop. 11 assigns to Pelopidas the leadership in the murder of Leontiades.— Λεοντιάδου: it was he who had surrendered the Cadmea to Phoebidas. See 2. 29.— χωρίς: without company.— ἔτι: the Greeks often continued to recline on their couches after the meal was over.— τὸν... κατεσιώπη-

σαν: "killed him and silenced his wife by frightening her." The particles μὲν...δέ are used as if the two objs. were dependent upon the same verb κατεσιώπησαν.— εἶπον: ordered.— κεκλεῖσθαι: to be shut and kept shut. The perf. is occasionally used to denote an action, soon to occur, and also the continuous state resulting from the act.— Cf. vi. 4. 25 παρήγγειλαν συνεσκευάσθαι πάντας, ordered them to pack up and be ready, and the imv. πεποίησο Cyr. iv. 2. 7. G. 202, 2, κ. 2.— ἀποκτεῖναι: for the aor., cf. 1. 32 δέξασθαι.

8. τὸ ἀναγκαῖον: the prison. The word in this sense seems to have been

στοᾶς ὅπλων καθελόντες ὤπλισαν καὶ ἀγαγόντες ἐπὶ τὸ 'Αμφείον θέσθαι ἐκέλευον τὰ ὅπλα. ἐκ δὲ τούτου εὐθὺς 9 εκήρυττον εξιέναι πάντας Θηβαίους, ίππέας τε καὶ ὁπλίτας, ώς τῶν τυράννων τεθνεώτων. οἱ δὲ πολίται, ἔως μὲν 65 νὺξ ἦν, ἀπιστοῦντες ἡσυχίαν εἶχον · ἐπεὶ δ' ἡμέρα τ' ἦν καὶ φανερον ήν το γεγενημένον, ταχύ δή καὶ οἱ όπλιται καὶ οἱ ἱππεῖς σὺν τοῖς ὅπλοις ἐξεβοήθουν. ἔπεμψαν δ' ίππέας οἱ κατεληλυθότες καὶ ἐπὶ τοὺς πρὸς τοῖς ὁρίοις 'Αθηναίων δύο τῶν στρατηγῶν. οἱ δ' εἰδότες τὸ πρᾶγμα, 70 εφ' δ ἀπεστάλκεσαν*. δ μέντοι εν τῆ ἀκροπόλει άρμοστὴς 10 έπεὶ ήσθετο τὸ νυκτερινὸν κήρυγμα, εὐθὺς ἔπεμψεν εἰς Πλαταιάς καὶ Θεσπιάς ἐπὶ βοήθειαν. καὶ τοὺς μὲν Πλαταιέας αἰσθόμενοι προσιόντας οἱ τῶν Θηβαίων ἱππεῖς άπαντήσαντες ἀπέκτειναν αὐτῶν πλέον ἡ εἴκοσιν · ἐπεὶ δὲ 75 είσηλθον ταῦτα πράξαντες καὶ οἱ ᾿Αθηναῖοι ἀπὸ τῶν όρίων ήδη παρήσαν, προσέβαλον πρὸς τὴν ἀκρόπολίν. ώς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἐν τῆ ἀκροπόλει ὀλίγοι ὄντες, τήν τε 11

peculiar to the Boeotians.—τῶν δπλων: part. gen. used as obj. of καθελόρτες. G. 170, 1; H. 736. The weapons were trophies which were hung up in the στοά, as memorials of victory.—'Αμφείον: sanctuary of Amphion, mythical founder of Thebes, situated in the vicinity of the Cadmes.

9. Εξώναι: sc. out of their houses.

-δύο τῶν στρατηγῶν: cf. 19. — oi δ' elδότες κτέ.: the sent. is incomplete and prob. corrupt. It contained possibly some explanation of the fact that two Athenian generals were at the Boeotian boundary with an army. Acc. to Diod. xv. 25 f. the Athenians despatched an army of 5000 hoplites and 500 horse under Demophon, to the assistance of

Thebes. But his account is untrustworthy.

10. Illaraiás: destroyed in the Peloponnesian War, 427 B.C., by the Lacedaemonians, but rebuilt by them and restored to the descendants of the Plataeans after the Peace of Antalcidas. Lacedaemonian garrisons were stationed in both Plataea and Thespiae. Plataea in consequence of its old hostility to Thebes naturally inclined to the side of the Lacedaemonians, in spite of all they had suffered at the hands of the latter.

11. is iyvwoav . . . ovres: when those in the citadel perceived that they were few. They are said to have numbered some 1500, as against ten times that number in the attacking party. On the supplementary partic. see G.

προθυμίαν τῶν προσιόντων ἀπάντων ἐώρων, καὶ τῶν κηρυγμάτων μεγάλων γιγνομένων τοῖς πρώτοις ἀναβᾶσιν, ἐκ 80 τούτων φοβηθέντες εἶπον, ὅτι ἀπίοιεν ἄν, εἰ σφίσιν ἀσφάλειαν μετὰ τῶν ὅπλων ἀπιοῦσι διδοῖεν. οἱ δὲ ἄσμενοί τε ἔδοσαν ἃ ἢτουν καὶ σπεισάμενοι καὶ ὅρκους ὀμόσαντες ἐπὶ τούτοις ἐξέπεμπον. ἐξιόντων μέντοι, ὅσους ἐπέγνωσαν τῶν 12 ἐχθρῶν ὄντας, συλλαμβάνοντες ἀπέκτειναν. ἢσαν δέ τινες 85 οῦ καὶ ὑπὸ ᾿Αθηναίων τῶν ἀπὸ τῶν ὁρίων ἐπιβοηθησάντων ἐξεκλάπησαν καὶ διεσώθησαν. οἱ μέντοι Θηβαῖοι καὶ τοὺς παίδας τῶν ἀποθανόντων, ὅσοις ἢσαν, λαβόντες ἀπέσφαξαν.

'Επεὶ δὲ ταῦτα ἐπύθοντο οἱ Λακεδαιμόνιοι, τὸν μὲν 13 άρμοστὴν τὸν ἐγκαταλιπόντα τὴν ἀκρόπολιν καὶ οὐκ ἀνα-90 μείναντα τὴν βοήθειαν ἀπέκτειναν, φρουρὰν δὲ φαίνουσιν ἐπὶ τοὺς Θηβαίους. καὶ 'Αγησίλαος μὲν λέγων ὅτι ὑπὲρ τετταράκοντα ἀφ' ἤβης εἴη, καὶ ὥσπερ τοῖς ἄλλοις τοῖς τηλικούτοις οὐκέτι ἀνάγκη εἴη τῆς ἑαυτῶν ἔξω στρατεύεσαι, οὔτω δὴ καὶ βασιλεῦσι τὸν αὐτὸν νόμον ὅντα ἀπε-95 δείκνυε. κἀκεῖνος μὲν δὴ λέγων ταῦτα οὐκ ἐστρατεύετο.

280; Η. 982.— καὶ τῶν κηρυγμάτων μεγάλων γιγνομένων: co-ord. with ώς δὲ ἔγνωσαν, τήν τε ἐώρων, and equiv. to ἐπεὶ τὰ κηρύγματα μεγάλα ῆν.— κηρύγματα: i.e. the promises of reward to him who should first scale the citadel.— ἐπὶ τούτοις: on these terms.— ἐξέπεμπον: let them depart.

12. ξιόντων: gen. abs. with omitted subject. Cf. 5 κελευόντων. — τῶν ἐχ-θρῶν ὄντας. belonging to their opponents. The reference is to their political opponents, many of whom had taken refuge in the Cadmea upon learning of the assassination of the polemarchs. — ξεκλάπησαν: were secretly brought away. — δσοις ἦσαν: as many as had children.

13-18. Expedition of Cleombrotus against Thebes. 378 B.C.

13. τὸν μὲν άρμοστήν: acc. to Plut. Pelop. 13 and Diod. xv. 27 three Spartan commanders were in the Cadmea, of whom two were condemned to death while the other was heavily fined. — ὑπὲρ τετταράκοντα κτέ.: sc. έτη. Over forty years beyond the military age. The military age was twenty, and service might be regularly required up to sixty. - της έαυτων: their own country. - ούτω . . . άπεδείκνυε: anacoluthon for ουτω δή και βασιλεύσιν δ αὐτὸς νόμος είη. On the form, see on 2. 43. — κάκείνος . . . λέγων: resumes and completes the logically unfinished οὐ μέντοι τούτου γε ἔνεκεν κατέμεινεν, ἀλλ' εὖ εἰδώς, ὅτι εἰ στρατηγοίη, λέξοιεν οἱ πολῖται, ὡς ᾿Αγησίλαος, ὅπως βοηθήσειε τοῖς τυράννοις, πράγματα τἢ πόλει παρέχοι. εἴα οὖν αὐτοὺς βουλεύεσθαι ὁποῖόν τι βούλοιντο περὶ τού-

- 100 των. οἱ δ' ἔφοροι διδασκόμενοι ὑπὸ τῶν μετὰ τὰς ἐν 14 Θήβαις σφαγὰς ἐκπεπτωκότων Κλεόμβροτον ἐκπέμπουσι, πρῶτον τότε ἡγούμενον, μάλα χειμῶνος ὅντος. τὴν μὲν οὖν δι' Ἐλευθερῶν ὁδὸν Χαβρίας ἔχων ᾿Αθηναίων πελταστὰς ἔφύλαττεν · ὁ δὲ Κλεόμβροτος ἀνέβαινε κατὰ τὴν
- 105 εἰς Πλαταιὰς φέρουσαν. προϊόντες δὲ οἱ πελτασταὶ περιτυγχάνουσιν ἐπὶ τῷ ἄκρῳ φυλάττουσι τοῖς ἐκ τοῦ ἀναγκαίου λελυμένοις, ὡς περὶ ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα οὖσι. καὶ τούτους μὲν ἄπαντας, εἰ μή τις ἐξέφυγεν, οἱ πελτασταὶ ἀπέκτειναν· αὐτὸς δὲ κατέβαινε πρὸς τὰς Πλαταιάς, ἔτι
- 110 φιλίας οὖσας. ἐπεὶ δὲ εἰς Θεσπιὰς ἀφίκετο, ἐκεῖθεν ὁρμη- 15 θεὶς εἰς Κυνὸς κεφαλὰς οὖσας Θηβαίων ἐστρατοπεδεύσατο. μείνας δὲ ἐκεῖ περὶ ἑκκαίδεκα ἡμέρας ἀπεχώρησε πάλιν εἰς Θεσπιάς. κἀκεῖ μὲν ἀρμοστὴν κατέλιπε Σφο-

sentence which precedes.— εὖ είδὼς ... παρέχοι: Agesilaus had already been the object of such reproaches at the siege of Phlius. See 3. 16. — ὁποιόν τι: τls is occasionally added to ὁποῖος without perceptibly affecting its meaning. Cf. 2. 8 ὁποῖοί τινες.

14. Κλεόμβροτον: brother and successor of Agesipolis. — μάλα χειμώνος όντος: μάλα is not infrequently used with substs, which have an adj. force. Cf. ii. 4. 2 και μάλ εύημερίας ούσης. — δι' Έλευθερῶν: Eleutherae was in northwestern Attica near the Boeotian boundary, and in the direct line of communication between Athens and Thebes. Cleombrotus took a route lying further to the west, not

with any purpose of avoiding Chabrias, but because it was the most direct road to Thebes. - Xapplas: last mentioned in 1. 10-12 in connection with the defeat and death of Gorgopas. He was then on his way to Cyprus to assist Euagoras against Artaxerxes. Acc. to Diod. xv. 29 he had recently returned from service under the Egyptian king Acoris. κατά την: sc. δδόν, along the road. έπὶ τῷ ἄκρφ: on the summit, viz. of Mt. Cithaeron, over which Cleombrotus had to pass on his way to Plataea. - τοις λελυμένοις: see 8. - ώς περί: pleonastic. Cf. 2. 40 ws els. - II haraiás: see on 10.

15. Κυνὸς κεφαλάς: near Thebes; to be distinguished from the Cynos-

δρίαν καὶ ἀπὸ τῶν συμμάχων τὸ τρίτον μέρος ἐκάστων. 115 παρέδωκε δε αὐτῷ καὶ χρήματα, ὄσα ἐτύγχανεν οἴκοθεν έχων, καὶ ἐκέλευσε ξενικὸν προσμισθοῦσθαι. καὶ ὁ μὲν 16 Σφοδρίας ταῦτ' ἔπραττεν. ὁ δὲ Κλεόμβροτος ἀπηγεν ἐπ' οίκου την διά Κρεύσιος τους μεθ' έαυτου στρατιώτας και μάλα ἀποροῦντας πότερά ποτε πόλεμος πρὸς Θηβαίους ή 120 εἰρήνη εἴη· ἤγαγε μὲν γὰρ εἰς τὴν τῶν Θηβαίων τὸ στράτευμα, ἀπηλθε δὲ ώς ἐδύνατο ἐλάχιστα κακουργήσας. απιόντι γε μὴν ἄνεμος αὐτῷ ἐξαίσιος ἐπεγένετο, ον καὶ 17 οἰωνίζοντό τινες σημαίνειν πρὸ τῶν μελλόντων. πολλὰ μέν γὰρ καὶ ἄλλα βίαια ἐποίησεν, ἀτὰρ καὶ ὑπερβάλ-125 λοντος αὐτοῦ μετὰ τῆς στρατιᾶς ἐκ τῆς Κρεύσιος τὸ καθῆκον ἐπὶ θάλατταν ὄρος πολλούς μὲν ὄνους κατεκρήμνισεν αὐτοῖς σκεύεσι, πάμπολλα δὲ ὅπλα ἀφαρπασθέντα ἐξέπνευσεν είς τὴν θάλατταν. τέλος δὲ πολλοὶ οὐ δυνάμενοι 18 σὺν τοῖς ὅπλοις πορεύεσθαι, ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ ἄκρου 130 κατέλιπον λίθων έμπλήσαντες ύπτίας τὰς ἀσπίδας. καὶ τότε μέν της Μεγαρικής έν Αίγοσθένοις έδείπνησαν ώς

cephalae in Thessaly. — ἀπὸ τῶν συμμάχων: instead of the part. genitive. Cf. 1. 11 ἀπὸ τῶν πληρωμάτων.

16. την διά Κρεύσιος: sc. όδόν; the road through Creusis. The acc. is adverbial. G. 160, 2; H. 719 a. Κρεύσωs is the so-called Ionic genitive. The road through Creusis led over the western slope of Mt. Cithaeron, and was the most frequented route from Boeotia to Peloponnesus. - kal μάλα: a more emphatic μάλα. See οη 2.3 και μάλα. — πότερά ποτε: ποτέ emphasizes the interr., as often in Homer. Cf. 1. 4 $\tau \ell$ $\pi o \tau \epsilon$. — $\tau \eta \nu$: sc. $\gamma \hat{\eta} \nu$. — ώs . . . κακουργήσας: Cleombrotus seems to have resembled his brother Agesipolis in his dislike of war. His appearance in Theban territory, however, was not without its effect.

17. ἀπιόντι αὐτῷ: as he was on his way back. — σημαίνειν κτέ.: σημαίνειν is used absolutely, — was a sign of what was going to happen. The allusion is to the defeat of Cleombrotus at Leuctra. — ἀτάρ: see on 3. 7. — τῶν μελλόντων: sc. γενέσθαι. — τὸ καθηκον ὄρος: i.e. some spur of Cithaeron. — αὐτοῖς σκεύεσι: buggage and all. Dat. of accompaniment. G. 188, 5, κ.; H. 774 a. Cf. i. 2. 12 αὐτοῖς ἀνδράσι. — ὅπλα: here for ἀσπίδας, shields.

18. ἔνθεν . . . τοῦ ἄκρου: here and there on the summit. — λίθων: gen. of fulness. G. 172, 2; H. 743. — ὡς ἐδύναντο: as well as they could, considering the loss of the σκεύη.

έδύναντο · τῆ δ' ὑστεραία ἐλθόντες ἐκομίσαντο τὰ ὅπλα. καὶ ἐκ τούτου οἴκαδε ἤδη ἔκαστοι ἀπήεσαν · ἀφῆκε γὰρ αὐτοὺς ὁ Κλεόμβροτος.

135 Οἱ μὲν οὖν ᾿Αθηναῖοι ὁρῶντες τὴν τῶν Λακεδαιμονίων 19 ρώμην καὶ ὅτι πόλεμος ἐν Κορίνθω οὐκέτι ἦν, ἀλλ᾽ ἦδη παριόντες τὴν ᾿Αττικὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι εἰς τὰς Θήβας ἐνέβαλλον, οὖτως ἐφοβοῦντο ὥστε καὶ τὼ δύο στρατηγώ, ὡ συνηπιστάσθην τὴν τοῦ Μέλωνος ἐπὶ τοὺς περὶ Λεον-140 τιάδην ἐπανάστασιν, κρίναντες τὸν μὲν ἀπέκτειναν, τὸν δέ, ἐπεὶ οὐχ ὑπέμεινεν, ἐφυγάδευσαν.

Οἱ δ' αὖ Θηβαῖοι καὶ αὐτοὶ φοβούμενοι, εἰ μηδένες 20 ἄλλοι ἢ αὐτοὶ πολεμήσοιεν τοῖς Λακεδαιμονίοις, τοιόνδε εὐρίσκουσι μηχάνημα. πείθουσι τὸν ἐν ταῖς Θεσπιαῖς 145 ἀρμοστὴν Σφοδρίαν, χρήματα δόντες, ὡς ὑπωπτεύετο, ἐμβαλεῖν εἰς τὴν ᾿Αττικήν, ἵν᾽ ἐκπολεμήσειε τοὺς ᾿Αθηναίους πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους. κἀκεῖνος πειθόμενος αὐτοῖς, προσποιησάμενος τὸν Πειραιᾶ καταλήψεσθαι, ὅτι δὴ ἀπύλωτος ἢν, ἦγεν ἐκ τῶν Θεσπιῶν πρωὶ δειπνήσαντας

19. Conviction of the Athenian generals. 378 B.C.

πόλεμος έν Κορίνθφ: the Corinthian War, which had lasted up to the Peace of Antalcidas, had hindered the Spartans from passing by land beyond the boundaries of Peloponnesus. — ήν, ἐνέβαλλον: the rare impf. ind. representing the pres. of dir. discourse. G. 243, N. 2; H. 936. Cf. 41 ἐφαίνοντο, and the similar rare use of the plpf. ind. in indir. disc. representing the perf. ind. of dir. disc., as 2. 8 έγεγένηντο. A different principle is involved where the impf. ind. of dir. disc. is retained in the indir. disc., - as regularly, e.q. I. 19 έπλει. — ούτως ώστε: construed with the ind. as vii. 4. 32. — τὰ δύο στρατηγά: see 9. — ἀπέκτειναν κτέ.: their object was to clear themselves of the charge of breaking the Peace, to which the conduct of the two generals had exposed them.

20-24. Sphodrias attempts to surprise the Piraeus. Spring of 378 B.C.

20. εἰ πολεμήσειεν: opt. in implied indir. discourse. G. 248, 2; H. 937.

— ὡς ὑπωπτεύετο: const. with χρήματα δόντες. Xenophon regards it as certain that Sphodrias was persuaded in some way.—ἐκπολεμήσειε: here make hostile.— ἀπύλωτος: acc. to this, when Conon rebuilt the walls of Athens, in 393 B.C., the Piraeus was not

150 τοὺς στρατιώτας, φάσκων πρὸ ἡμέρας κατανύσεω εἰς τὸν Θριᾶσι δ' αὐτῷ ἡμέρα ἐπεγένετο, καὶ οὐδὲν 21 Πειραιᾶ. έντεθθεν εποίησεν ωστε λαθείν, άλλ' επεί άπετράπετο, βοσκήματα διήρπασε καὶ οἰκίας ἐπόρθησε. τῶν δὲ ἐντυχόντων τινές της νυκτός φεύγοντες είς το άστυ άπηγ-155 γελλον τοις 'Αθηναίοις, ότι στράτευμα πάμπολυ προσίοι. οί μεν δη ταχύ όπλισάμενοι καὶ ίππεῖς καὶ όπλιται έν φυλακή τής πόλεως ήσαν. των δε Λακεδαιμονίων καὶ 22 πρέσβεις ετύγχανον 'Αθήνησιν όντες παρά Καλλία τώ προξένω 'Ετυμοκλής τε καὶ 'Αριστόλοχος καὶ 'Ωκυλλος . 160 οΰς οἱ ᾿Αθηναῖοι, ἐπεὶ τὸ πρᾶγμα ἠγγέλθη, συλλαβόντες έφύλαττον, ώς καὶ τούτους συνεπιβουλεύοντας. έκπεπληγμένοι τε ήσαν τῷ πράγματι καὶ ἀπελογοῦντο ὡς ούκ αν ποτε ούτω μωροί ήσαν ώς, εί ήδεσαν καταλαμβανόμενον τὸν Πειραιᾶ, ἐν τῷ ἄστει ᾶν ὑποχειρίους αὐτοὺς 165 παρείχον, καὶ ταῦτα παρὰ τῷ προξένω, οὖ τάχιστ' ἂν

completely fortified.—κατανύσειν: arrive; sc. δδόν, which in 49 is expressed.

21. Θριάσι: locative, like Αθήνησι.
G. 61, n. 2; H. 220. Thria is an Attice deme, some twenty miles northwest of Athens, not far from Eleusis.
— και οὐδὲν κτέ.: and after that he made no effort to escape notice, as might have been expected, considering that the failure of his enterprise was apparent.
— ὥστε λαθείν: denoting purpose, as
1. H. 953 a.— ἐν ψυλακῆ κτέ.: were engaged in guarding the city.

22. πρέσβεις: the purpose of this embassy is unknown. — Καλλία: the wealthy patron of the sophists. The scene of Xenophon's Symposium and of Plato's Protagoras is laid at his house. The office of Lacedaemonian proxenus was hereditary in his family. See vi. 3. 4. — Έτυμοκλής κτέ.: three seems to have been the regular num-

ber sent on a Spartan embassy. άπελογοῦντο: they said in their defence that they would never have been so foolish, had they known it was proposed to seize the Piraeus, as to put themselves in the power of the Athenians in the city, and that too at the house of the πρόξενος, where they would be found at The indir. disc. retains the modes and tenses of the dir. disc. in conditional sentences of the contraryto-fact type. G. 245; H. 935 a. The dir. disc. would have been: οὐκ ἀν $\hat{\eta}\mu\epsilon\nu\ldots\omega$ s, ϵi $\hat{\eta}\sigma\mu\epsilon\nu$, \ldots $\hat{a}\nu$ $\pi a\rho\epsilon i\chi o$ μεν . . . οῦ ἄν ηὑρέθημεν. — ὡς παρείχομεν: ωs, like ωστε, is used occasionally with the ind., where we expect the inf., e.g. iv. 1. 33 ουτω διάκειμαι, ω's ούδὲ δεῖπνον ἔχω, I am brought to such straits that I haven't even a dinner, where we should have expected ωστε έχειν. So here ώς αν παρέχειν would

ηύρέθησαν. ἔτι δ' ἔλεγον, ώς εὖδηλον καὶ τοῖς 'Αθηναίοις 28 έσοιτο, ότι οὐδ' ή πόλις των Λακεδαιμονίων ταῦτα συνήδει. Σφοδρίαν γαρ εὖ εἰδέναι ἔφασαν ὅτι ἀπολωλότα πεύσοιντο ύπο της πόλεως. κάκεινοι μεν κριθέντες μηδεν συνειδέναι 170 ἀφείθησαν. οι δ' ἔφοροι ἀνεκάλεσάν τε τὸν Σφοδρίαν 24 καὶ ὑπηγον θανάτου. ἐκεῖνος μέντοι Φοβούμενος οὐγ ύπήκουσεν · όμως δε καίπερ ούχ ύπακούων είς την κρίσιν άπέφυγε. καὶ πολλοῖς ἔδοξεν αυτη δὴ ἀδικώτατα ἐν Λακεδαίμονι ή δίκη κριθήναι. έγένετο δε τοῦτο τὸ αἴτιον. την υίδη τῶ Σφοδρία, Κλεώνυμος ὄνομα, ἡλικίαν τε 25 175 έχων την άρτι έκ παίδων καὶ άμα κάλλιστός τε καὶ εὐδοκιμώτατος των ήλίκων. τούτου δε έρων ετύγχανεν Αρχίδαμος ὁ Αγησιλάου. οἱ μὲν οὖν τοῦ Κλεομβρότου φίλοι, άτε έταιροι όντες τῷ Σφοδρία, ἀπολυτικῶς αὐτοῦ είχον, 180 τον δέ γε 'Αγησίλαον καὶ τοὺς ἐκείνου φίλους ἐφοβοῦντο, καὶ τοὺς διὰ μέσου δέ · δεινὰ γὰρ ἐδόκει πεποιηκέναι. έκ τούτου δὲ ὁ μὲν Σφοδρίας εἶπε πρὸς τὸν Κλεώνυμον · 26 "Εξεστί σοι, ω υίε, σωσαι τον πατέρα, δεηθέντι 'Αρχιδάμου εύμενη 'Αγησίλαον έμοὶ είς την κρίσιν παρασχείν." 185 ὁ δὲ ἀκούσας ἐτόλμησεν ἐλθεῖν πρὸς τὸν ᾿Αρχίδαμον καὶ

have been the more usual form of expression. As with $\pi a \rho \epsilon \hat{\imath} \chi o \nu$ serves to indicate that the clause ω 's $\pi a \rho \epsilon \hat{\imath} \chi o \nu$, though subord., is an integral part of the unreal apodosis.

23. Σφοδρίαν: prolepsis. H. 878.

— eð elδévau κτέ.: said they knew well
that they would hear that Sphodrias had
been executed.

24. ὑπηγον θανάτου: accused him on a capital charge.—εἰς την κρίσιν: dependent upon the notion of presenting himself involved in ὑπακούων. Cf. i. 1. 23 els Λακεδαίμονα ἐάλωσαν.— ἀπέφυγε: was acquitted.—τοῦτο: the fol-

lowing, used as predicate. The word in this sense is rare, and is mostly confined to the neuter. H. 696 a.

25-33. Acquittal of Sphodrias through the influence of Agesilaus.

25. ἡλικίαν κτέ.: just emerging from boyhood.— ἐταῖροι: i.e. members of the same political party.— ἀπολυτικῶς εἶχον: were disposed to acquit. Equiv. to ἀπολυτικῶ ἤσαν.— αὐτοῦ: depends upon ἀπολυτικῶς, as an adv. derived from an adj. which governs the genitive. G. 180, 2, 182, 1; H. 754 a, 756.— τοὺς διὰ μέτου: "those who belonged to neither party."

έδειτο σωτήρα αὐτῷ τοῦ πατρὸς γενέσθαι. ὁ μέντοι 27 Αρχίδαμος ίδων μεν τον Κλεώνυμον κλάοντα συνεδάκρυε παρεστηκώς · ἀκούσας δὲ δεομένου ἀπεκρίνατο · " 'Αλλ', δ Κλεώνυμε, ἴσθι μέν, ὅτι ἐγὼ τῷ ἐμῷ πατρὶ οὐδ' ἀντιβλέ-190 πειν δύναμαι, άλλα κάν τι βούλωμαι διαπράξασθαι έν τη πόλει, πάντων μαλλον ή τοῦ πατρὸς δέομαι · ὅμως δ', ἐπεὶ σὺ κελεύεις, νόμιζε πᾶσάν με προθυμίαν έξειν ταῦτά σοι πραχθήναι." καὶ τότε μὲν δὴ ἐκ τοῦ φιλιτίου εἰς τὸν οἶκον 28 έλθων ανεπαύετο του δ' όρθρου αναστάς εφύλαττε μή 195 λάθοι αὐτὸν ὁ πατὴρ ἐξελθών. ἐπεὶ δὲ εἶδεν αὐτὸν έξιόντα, πρώτον μέν, εί τις τών πολιτών παρήν, παρίει τούτους διαλέγεσθαι αὐτῷ, ἔπειτα δ', εἴ τις ξένος, ἔπειτα δὲ καὶ τῶν θεραπόντων τῷ δεομένω παρεχώρει. τέλος δ', ἐπεὶ ἀπὸ τοῦ Εὐρώτα ἀπιὼν ὁ ᾿Αγησίλαος εἰσῆλθεν 200 οἴκαδε, ἀπιὼν ὤχετο οὐδὲ προσελθών. καὶ τῆ ὑστεραία δὲ ταὐτὰ ταῦτα ἐποίησεν. ὁ δ' Αγησίλαος ὑπώπτευε μὲν 29 ων ενεκεν εφοίτα, οὐδεν μέντοι ήρωτα, ἀλλ' εἴα αὐτόν. ὁ δ' αὖ 'Αρχίδαμος ἐπεθύμει μέν, ὧσπερ εἰκός, ὁρᾶν τὸν Κλεώνυμον · όπως μέντοι ἔλθοι πρὸς αὐτὸν μὴ διειλεγ-205 μένος τῷ πατρὶ περὶ ὧν ἐκείνος ἐδεήθη οὐκ είχεν. οἱ δὲ άμφὶ τὸν Σφοδρίαν οὐχ ὁρῶντες τὸν Αρχίδαμον ἰόντα, πρόσθεν δε θαμίζοντα, έν παντί ήσαν, μη λελοιδορημένος

27. συνεδάκρυε παρεότηκώς: stood and wept. Cf. An. i. 3. 2 έδάκρυε πολύν χρόνον έστώς. — προθυμίαν ξέειν: equiv. to προθυμεῖσθαι and so followed by the infinitive.

28. φιλιτίου: the place where the common meals of the Spartans (συσσίτια) were held. The meals themselves were also called by this name. Another form of the word is φειδίτιου, φιδίτιου. — παρεχώρει: made way for. — τοῦ Εὐρώτα: the public place of assembly for the sports of the youths

and the deliberations of the elders was on the banks of the Eurotas. On the form of the gen., see G. 39, 3; H. 149. Cf. 1. 5 Γοργώπα.— enel elσήλθεν: these words show that Archidamus must have followed his father throughout the day.

29. εία: sc. φοιτᾶν. — δπως έλθοι οδκ είχε: was at a loss to know how he could come. έλθοι represents a deliberative subjv. of dir. disc., πῶς έλθω; — ἰόντα: sc. to Cleonymus. — θαμίζοντα: the pres. partic. acquires the

ύπ' 'Αγησιλάου είη. τέλος μέντοι ὁ 'Αρχίδαμος ἐτόλμησε 30 προσελθείν καὶ εἰπείν : " ΤΩ πάτερ, Κλεώνυμός με κελεύει 210 σου δεηθήναι σωσαί οἱ τὸν πατέρα καὶ ἐγὼ ταῦτά σου δέομαι, εὶ δυνατόν." ὁ δ' ἀπεκρίνατο · "'Αλλὰ σοὶ μὲν έγωγε συγγνώμην έχω · αὐτὸς μέντοι ὅπως αν συγγνώμης τύχοιμι παρά της πόλεως άνδρα μη καταγιγνώσκων άδικείν οίς έχρηματίσατο έπὶ κακῷ τῆς πόλεως οὐχ ὁρῶ." ὁ 31 215 δὲ τότε μὲν πρὸς ταῦτα οὐδὲν εἶπεν, ἀλλ' ἡττηθεὶς τοῦ δικαίου ἀπηλθεν. ὖστερον δὲ ἡ αὐτὸς νοήσας ἡ διδαγθεὶς ὑπό του εἶπεν ἐλθών · " ᾿Αλλ' ὅτι μέν, ὧ πάτερ, εἰ μηδεν ήδικει Σφοδρίας, ἀπέλυσας ἃν αὐτὸν οἶδα · νῦν δέ, εὶ ἡδίκηκέ τι, ἡμῶν ἔνεκα συγγνώμης ὑπὸ σοῦ τυχέτω." ὁ 220 δὲ εἶπεν · " Οὐκοῦν ἄν μέλλη καλὰ ταῦθ' ἡμῖν εἶναι, οὕτως έσται." ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἀκούσας μάλα δύσελπις ὧν ἀπήει. τῶν δὲ τοῦ Σφοδρία φίλων τις διαλεγόμενος Ἐτυμοκλεί 32 εἶπεν, "'Υμεῖς μέν, οἶμαι," ἔφη, "πάντες οἱ Αγησιλάου φίλοι ἀποκτενείτε τὸν Σφοδρίαν." καὶ ὁ Ἐτυμοκλης, "Μὰ Δία

force of the perf. owing to the influence of πρόσθεν. G. 200, N. 4; H. 826. Cf. the Latin jam diu combined with the present.— ἐν παντὶ ἦσαν: were in great anxiety. Cf. vi. 1. 12 els πᾶν ἀφίκετο. A dependent gen, such as φόβον, is to be supplied in thought. Cf. Thuc. vii. 55. 1 ol ᾿Αθηναῖοι ἐν παντὶ δὴ ἀθυμίας ῆσαν.

30. ἄνδρα: verbs compounded with κατά, which have the force of feeling or acting against, usually take the gen. of the person and freq. the acc. of the crime or charge (G. 173, 2 N.; H. 752). The const., as here, of the acc. with inf. is unusual. Cf. the pass. const. in i. 7. 20 ἐἀν καταγνωσθŷ άδικεῖν. — μὴ καταγιγνώσκων: with conditional force. — ots κτέ.: equiv. to τούτοις ofs, in those things wherein he

sought his own advantage to the injury of the state.

31. ἡττηθεὶς τοῦ δικαίου: "unable to say anything against the justice of the reply." For the gen., see on 2. 5 ἡττῶντο τοῦ ὕδατος. — ἡδίκει: equiv. to a plpf. in the sense had done wrong. H. 827. — ὑπὸ σοῦ: gen. of agent on account of the passive notion contained in συγγνώμης τυχέτω, which is equiv. to let him be pardoned.

32. Έτυμοκλει: one of the three ambassadors mentioned in 22, who had assured the Athenians most positively that Sphodrias would be punished.— ἄφη: redundant.— οι ᾿Αγησιλάου φίλοι: as already indicated in 25, the party of Agesilaus was opposed to that to which Sphodrias be-

225 οὐκ ἄρα ταὖτ'," ἔφη, "ποιήσομεν Αγησιλάω, ἐπεὶ ἐκεῖνός γε πρὸς πάντας ὄσοις διείλεκται ταὐτὰ λέγει, μὴ άδικεῖν μὲν Σφοδρίαν άδύνατον είναι · ὄστις μέντοι παις τε ών και αιδίσκος καὶ ήβων πάντα τὰ καλὰ ποιων διετέλεσε, χαλεπον είναι τοιούτον άνδρα αποκτιννύναι την γάρ 230 Σπάρτην τοιούτων δείσθαι στρατιωτών." ὁ οὖν ἀκούσας 33 ταῦτα ἀπήγγειλε τῷ Κλεωνύμω. ὁ δ' ἡσθείς, εὐθὺς ἐλθὼν προς τον Αρχίδαμον είπεν . "Οτι μεν ήμων επιμελή ήδη ἴσμεν εὖ δ' ἐπίστω, ᾿Αρχίδαμε, ὅτι καὶ ἡμεῖς πειρασόμεθα έπιμελεισθαι ώς μήποτε σὺ ἐπὶ τῆ ἡμετέρα φιλία 235 αἰσχυνθῆς." καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλὰ καὶ ζῶν ἄπαντ' έποίει όσα καλά έν τη Σπάρτη, καὶ έν Λεύκτροις πρό τοῦ βασιλέως μαχόμενος σύν Δείνωνι τῷ πολεμάρχω τρὶς πεσών πρώτος τών πολιτών έν μέσοις τοις πολεμίοις ἀπέθανε. καὶ ἡνίασε μὲν εἰς τὰ ἔσχατα ᾿Αρχίδαμον, ὡς δ᾽ 240 ὑπέσχετο, οὐ κατήσχυνεν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκόσμησε. τοιούτω μεν δη τρόπω Σφοδρίας απέφυγε.

Των μέντοι 'Αθηναίων οἱ βοιωτιάζοντες ἐδίδασκον τὸν 34 δῆμον ὡς οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐχ ὅπως τιμωρήσαιντο, ἀλλὰ καὶ ἐπαινέσειαν τὸν Σφοδρίαν, ὅτι ἐπεβούλευσε ταῖς 'Αθή-

245 ναις. καὶ ἐκ τούτου οἱ ᾿Αθηναῖοι ἐπύλωσάν τε τὸν Πειραιᾶ, ναῦς τε ἐναυπηγοῦντο, τοῖς τε Βοιωτοῖς πάση προθυμίᾳ ἐβοήθουν. οἱ δ᾽ αὖ Λακεδαιμόνιοι φρουράν τε 35 ἔφηναν ἐπὶ τοὺς Θηβαίους, καὶ τὸν ᾿Αγησίλαον νομί-

longed.— οὐκ ἄρα κτέ.: we shall not then do like Agesilaus.— 'Αγησιλάφ: dat. of resemblance. G. 186; H. 773.— πάντα τὰ καλά: "his whole duty."

33. ἐν Λεύκτροις: at the battle of Leuctra seven years later, where Sphodrias also fell. vi. 4. 14. — ἡνίασε: sc. the circumstance of his death. — εἰς τὰ ἔσχατα: exceedingly.

34-41. First campaign of Agesilaus in Boeotia. Summer of 378 B.C.

34. ούχ δπως . . . άλλά καί: not only not . . . but even. There is an ellipsis of ού with τιμωρήσαιντο. H. 1035 a. Cf. Lat. non modo for non modo non. — ἐπύλωσαν: cf. 20 ἀπύλωτος. — ἐναυπηγοῦντο: this marks the beginning of a new Athenian league. See Introd. p. 6.

σαντες φρονιμώτερον αν σφίσι του Κλεομβρότου ήγει-250 σθαι έδεοντο αὐτοῦ ἄγειν τὴν στρατιάν. ὁ δὲ εἰπών, ὅτι οὐδεν αν ο τη πόλει δοκοίη αντειπείν παρεσκευάζετο είς τὴν ἔξοδον. γιγνώσκων δ' ὅτι εἰ μή τις προκαταλήψοιτο 36 τὸν Κιθαιρώνα, οὐ ράδιον ἔσται είς τὰς Θήβας έμβαλείν, μαθών πολεμοῦντας τοὺς Κλειτορίους τοῖς 'Ορχομενίοις καὶ 255 ξενικον τρέφοντας, εκοινολογήσατο αὐτοῖς, όπως γένοιτο τὸ ξενικὸν αὐτῷ, εἴ τι δεηθείη. ἐπεὶ δὲ τὰ διαβατήρια 37 έγένετο, πέμψας, πρὶν ἐν Τεγέα αὐτὸς εἶναι, πρὸς τὸν άρχοντα των παρά τοις Κλειτορίοις ξένων και μισθον δούς μηνὸς ἐκέλευε προκαταλαβείν αὐτούς τὸν Κιθαιρώνα. 260 τοις δ' 'Ορχομενίοις είπεν, έως στρατεία είη, παύσασθαι τοῦ πολέμου · εἰ δέ τις πόλις στρατιᾶς οὖσης ἔξω ἐπὶ πόλιν στρατεύσοι, έπὶ ταύτην έφη πρώτον ιέναι κατά τὸ δόγμα τῶν συμμάχων. ἐπεὶ δὲ ὑπερέβαλε τὸν Κιθαι- 38 ρωνα, έλθων είς Θεσπιας έκειθεν όρμηθεις ήει έπι την των 265 Θηβαίων χώραν. εύρων δε άποτεταφρευμένον τε καὶ άπεσταυρωμένον κύκλω τὸ πεδίον καὶ τὰ πλείστου άξια τῆς χώρας, στρατοπεδευόμενος άλλοτε άλλη καὶ μετ' άριστον έξάγων έδήου της χώρας τὰ πρὸς ξαυτοῦ τῶν σταυρωμά-

35. σφίσι: ethical dat. G. 184, 3, κ. 6; H. 770. — δτι άν άντειπεῖν: a mingling of two constructions, — δτι άν άντειπεῖν. With the present attitude of Agesilaus, cf. that taken 13, where he refused on the ground of age to lead the army against Thebes.

36. προκαταλήψοιτο τὸν Κιθαιρώνα: Mt. Cithaeron commanded the direct route into Boeotia.—εls τὰs Θήβας: into the territory of Thebes. Cf. 2. 25 ἐν Θήβαις.—Κλειτορίους, 'Ορχομενίοις: Clitor was in northwestern, Orchomenus in eastern Arcadia.—αὐτοῖς: the inhabitants of Clitor. — et τ_1 Sendeln: sc. advoû (i.e. τ 00 ξενικού). In case he had any need of it. τ 1 is cognate acc. G. 159, n. 2; H. 716 b. Cf. 3. 23 δ τ_1 χρήσασθαι βούλοιντο.

37. είπεν: commanded, as in 7.—
πρώτον: i.e. before doing anything else.

38. της χόρας τὰ πρὸς ἐαυτοῦ κτέ.: those parts of the country which were on his side of the palisade. της χώρας is part. gen. limiting τὰ πρὸς ἐαυτοῦ, while σταυρωμάτων and τάφρου depend upon the phrase πρὸς ἐαυτοῦ, which here has the force of a prep. in the sense, on this side of.

των καὶ τῆς τάφρου. οἱ γὰρ πολέμιοι, ὅπου ἐπιφαίνοιτο 270 ὁ ᾿Αγησίλαος, ἀντιπαρήεσαν αὐτῷ ἐντὸς τοῦ χαρακώματος ώς άμυνούμενοι. καί ποτε άποχωροῦντος αὐτοῦ ἦδη τὴν 39 έπὶ τὸ στρατόπεδον, οἱ τῶν Θηβαίων ἱππεῖς τέως ἀφανεῖς οντες έξαίφνης δια των ωδοποιημένων του χαρακώματος έξόδων έξελαύνουσι, καὶ οία δὴ ἀπιόντων πρὸς δείπνον 275 καὶ συσκευαζομένων τῶν πελταστῶν, τῶν δὲ ἱππέων τῶν μεν έτι καταβεβηκότων, των δ' αναβαινόντων, επελαύνουσι · καὶ τῶν τε πελταστῶν συχνοὺς κατέβαλον καὶ τῶν ίππέων Κλέαν καὶ Ἐπικυδίδαν Σπαρτιάτας, καὶ τῶν περιοίκων ένα, Εὐδικον, καὶ τῶν Θηβαίων τινὰς φυγάδας, οὖπω 280 ἀναβεβηκότας ἐπὶ τοὺς ἴππους. ὡς δὲ ἀναστρέψας σὺν 40 τοις όπλίταις έβοήθησεν ο Αγησίλαος, οι τε ίππεις ήλαυνον έναντίον τοις ίππεῦσι και τὰ δέκα ἀφ' ηβης έκ των όπλιτων έθει σύν αὐτοίς. οἱ μέντοι των Θηβαίων ἱππεῖς έφκεσαν ύποπεπωκόσι που έν μεσημβρία · ύπέμενον μέν 285 γὰρ τοῖς ἐπελαύνουσιν ὧστ' ἐξακοντίζειν τὰ δόρατα, ἐξικνοῦντο δ' οὖ. ἀναστρέφοντες δὲ ἐκ τοσούτου ἀπέθανον αὐτῶν δώδεκα. ὡς δὲ κατέγνω ὁ ᾿Αγησίλαος, ὅτι ἀεὶ μετ 41 άριστον καὶ οἱ πολέμιοι ἐφαίνοντο, θυσάμενος ἄμα τῆ ήμερα ήγεν ώς οδόν τε τάχιστα, καὶ παρήλθε δι' έρημίας

39. τήν: sc. δδόν.— ola δή: the words give the real reason, not an alleged one. In this use ἀτε is commoner.— πρὸς δεῖπνον: to be const. both with ἀπιόντων and συσκευαζομένων.— δυσκευαζομένων: here in the general sense make ready.— καταβεβηκότων: equiv. to οὐπω ἀναβεβηκότων, not having yet mounted.

40. τὰ δέκα ἀφ' ἥβης: "those who had been for not more than ten years subject to military duty," including all between 20 and 30 years of age.

— ὑποπεπωκόσι ἐν μεσημβρία: i.e.

like persons who had drunk a bit at the mid-day meal and so lost their wits.— τοις ἐπελαύνουσιν: the dat. is unusual; ὑπομένω regularly governs the accusative.— σῦ: for the accent, see G. 29, n. 1; H. 112 a.— ἀναστρέφοντες: concessive.— δάδεκα αὐτῶν: in a sort of partitive apposition to the subj. implied in ἀναστρέφοντες.

41. μετ' ἄριστον ἐφαίνοντο: the emphasis is on the words μετ' ἄριστον, that it was always after breakfast that the enemy appeared. For the tense and mood of ἐφαίνοντο, see on 19.—δί

290 εἶσω τῶν χαρακωμάτων. ἐκ δὲ τούτου τὰ ἐντὸς ἔτεμνε καὶ ἔκαε μέχρι τοῦ ἄστεως. ταῦτα δὲ ποιήσας καὶ πάλιν ἀποχωρήσας εἰς Θεσπιάς, ἐτείχισε τὸ ἄστυ αὐτοῖς· καὶ ἐκεῖ μὲν Φοιβίδαν κατέλιπεν ἁρμοστήν, αὐτὸς δ' ὑπερβαλῶν πάλιν εἰς τὰ Μέγαρα τοὺς μὲν συμμάχους διῆκε, τὸ 295 δὲ πολιτικὸν στράτευμα ἐπ' οἴκου ἀπήγαγεν.

Έκ δὲ τούτου ὁ Φοιβίδας ἐκπέμπων μὲν ληστήρια 42 έφερε καὶ ήγε τοὺς Θηβαίους, καταδρομάς δὲ ποιούμενος έκακούργει την χώραν. οί δ' αὖ Θηβαίοι ἀντιτιμωρείσθαι βουλόμενοι στρατεύουσι πανδημεὶ ἐπὶ τὴν Θεσπιέων 300 χώραν. ἐπεὶ δ' ἦσαν ἐν τῆ χώρα, ὁ Φοιβίδας σὺν τοῖς πελτασταίς προσκείμενος οὐδαμοῦ εία αὐτοὺς ἀποσκεδάννυσθαι της φάλαγγος · ώστε οί Θηβαίοι μάλα άχθόμενοι τη έμβολη θάττονα την ἀποχώρησιν ἐποιοῦντο, καὶ οἱ ορεωκόμοι δε απορριπτουντες ον είλήφεσαν καρπον απή-305 λαυνον οἴκαδε · οὖτω δεινὸς φόβος τῷ στρατεύματι ἐνέπεσεν. ὁ δὲ ἐν τούτω θρασέως ἐπέκειτο, περὶ αύτὸν μὲν 43 έχων τὸ πελταστικόν, τὸ δ' ὁπλιτικὸν ἐν τάξει ἔπεσθαι κελεύσας. καὶ ἐν ἐλπίδι ἐγένετο τροπὴν τῶν ἀνδρῶν ποιήσασθαι · αὐτός τε γὰρ ἐρρωμένως ἡγεῖτο, καὶ τοῖς 310 άλλοις ἄπτεσθαι τῶν ἀνδρῶν παρεκελεύετο, καὶ τοὺς τῶν Θεσπιέων ὁπλίτας ἀκολουθεῖν ἐκέλευεν. ὡς δὲ ἀποχω- 44

έρημίαξ: sc. πολεμίων, which it expressed in iii. 4. 21 δί έρημίας πολεμίων πορευόμενος, "without finding any enemies." — μέχρι τοῦ ἄστεος: it was while Agesilaus was marching towards Thebes on this occasion that he 'was daunted by the firm attitude and excellent array of the troops of Chabrias. They had received orders to await his approach on high and advantageous ground, with their shields resting on their knee and their spears protended. So imposing was their

appearance that Agesilaus called off his troops without daring to complete the charge.' Grote x. 128 f.— αὐτοῖς: i.e. the Thespians.— Φοιβίδαν: he who had seized the Cadmea.— ὑπερβαλών: sc. τὸν Κιθαιρῶνα.— τὸ δὲ πολιτικόν: see on 3. 25.

42-46. Enterprises of Phoebidas. His death. Autumn of 378 B.C.

42. τῆ ἐμβολῆ: i.e. with the success of the invasion. — θάττονα: quicker than they would have done, had they met with success.

ρούντες οι των Θηβαίων ιππεις έπι νάπη αδιαβάτω έγίγνοντο, πρώτον μεν ήθροίσθησαν, έπειτα δε ανέστρεφον διὰ τὸ ἀπορεῖν ὅπη διαβαῖεν. οἱ μὲν οὖν πελτασταὶ 315 ολίγοι όντες οι πρώτοι φοβηθέντες αὐτούς ἔφυγον· οι δὲ ίππεις αὖ τοῦτο ὡς εἶδον, ἐδιδάχθησαν ὑπὸ τῶν φευγόντων έπιθέσθαι αὐτοῖς. καὶ ὁ μὲν δὴ Φοιβίδας καὶ δύο ἡ τρεῖς 45 μετ' αὐτοῦ μαχόμενοι ἀπέθανον, οἱ δὲ μισθοφόροι τούτου γενομένου πάντες έφυγον. ἐπεὶ δὲ φεύγοντες ἀφίκοντο 320 πρὸς τοὺς ὁπλίτας τῶν Θεσπιέων, κἀκεῖνοι, μάλα πρόσθεν μέγα φρονούντες μη ύπείξειν τοις Θηβαίοις, ἔφυγον, οὐδέν τι πάνυ διωκόμενοι καὶ γὰρ ἦν ἦδη ὀψέ. καὶ ἀπέθνησκον μεν ου πολλοί, ομως δε ου πρόσθεν έστησαν οί Θεσπιείς, πρὶν ἐν τῷ τείχει ἐγένοντο. ἐκ δὲ τούτου πάλιν 46 325 αὖ τὰ τῶν Θηβαίων ἀνεζωπυρεῖτο, καὶ ἐστρατεύοντο εἰς Θεσπιας και είς τας άλλας τας περιοικίδας πόλεις. ὁ μέντοι δήμος έξ αὐτῶν εἰς τὰς Θήβας ἀπεχώρει · ἐν πάσαις γαρ ταις πόλεσι δυναστείαι καθειστήκεσαν, ώσπερ έν Θήβαις. ὥστε καὶ οἱ ἐν ταύταις ταις πόλεσι φίλοι τῶν 330 Λακεδαιμονίων βοηθείας έδεοντο. μετά δε τον Φοιβίδα θάνατον πολέμαρχον μέν καὶ μόραν οἱ Λακεδαιμόνιοι κατὰ θάλατταν πέμψαντες τὰς Θεσπιὰς ἐφύλαττον.

44. οἱ πρῶτοι: in part. app. to οἰ πελτασταί. G. 137, N. 2; H. 624 d. — ἐδιδάχθησαν κτέ.: i.e. the flight of the Lacedaemonian peltasts suggested to the Theban cavalry the notion of pursuit.

45. μάλα . . . φρονοῦντες: being proudly confident. μέγα is to be const. with φρονοῦντες, while μάλα modifies the phrase μέγα φρονοῦντες. On the perf. force of the pres. partic. with πρόσθεν, see on 29 θαμίζοντα.

46. πάλιν αὖ: pleonastic, as in I. 5, end; vii. 4. 22. — δημος: the demo-

cratic party, as frequently.—Suvaorata: oligarchical governments like
that of Leontiades at Thebes, had
been established also in the other
Boeotian cities. At present, however,
the adherents of the popular party in
most cities were increasing in power,
being encouraged by the success of
the democratic movement at Thebes,
while the oligarchs, on the other
hand, were appealing to Sparta for
support.—wore: sc. in consequence
of the withdrawal of the popular party
and the attacks of the Thebans.

Έπεὶ δὲ τὸ ἔαρ ἐπέστη, πάλω ἔφαινον φρουρὰν οἱ ἔφο- 47 ροι είς τὰς Θήβας, καὶ τοῦ ᾿Αγησιλάου, ἦπερ τὸ πρόσθεν, 835 έδέοντο ήγεισθαι. ὁ δ' ὑπὲρ τῆς ἐμβολῆς ταὐτὰ γιγνώσκων, πρίν καὶ τὰ διαβατήρια θύεσθαι, πέμψας πρὸς τὸν έν Θεσπιαίς πολέμαρχον έκέλευε προκαταλαβείν τὸ ὑπὲρ της κατά τὸν Κιθαιρώνα ὁδοῦ ἄκρον καὶ φυλάττειν, ἔως αν αὐτὸς ἔλθη. ἐπεὶ δὲ τοῦτο ὑπερβαλων ἐν ταῖς Πλα- 48 340 ταιαίς εγένετο, πάλιν προσεποιήσατο είς τὰς Θεσπιὰς πρώτον ιέναι, και πέμπων άγοράν τε έκέλευε παρασκευάζειν καὶ τὰς πρεσβείας ἐκεῖ περιμένειν · ὥστε οἱ Θηβαῖοι ίσχυρῶς τὴν πρὸς Θεσπιῶν ἐμβολὴν ἐφύλαττον. ὁ δὲ 49 'Αγησίλαος τῆ ὑστεραία ἄμα τῆ ἡμέρα θυσάμενος ἐπο-345 ρεύετο την έπ' Ἐρυθράς καὶ ώς στρατεύματι δυοίν ήμέραιν όδον έν μια κατανύσας έφθασεν ύπερβας το κατα Σκώλον σταύρωμα, πρίν έλθειν τους Θηβαίους ἀπὸ τῆς φυλακής, καθ' ήν τὸ πρόσθεν εἰσήλθε. τοῦτο δὲ ποιήσας τὰ πρὸς ἔω τῆς τῶν Θηβαίων πόλεως ἐδήου μέχρι τῆς

47-55. Second campaign of Agestlaus in Boeotia. Spring and summer of 377 B.C.

47. $\tau \delta$ $\pi \rho \delta \sigma \delta \epsilon v$: see 36. — $\tilde{v}\pi \epsilon \rho$: here in the sense of $\pi \epsilon \rho l$, — a use not freq. till later. — $\tau \alpha \tilde{v}\tau \dot{\alpha}$: i.e. the same necessity of securing possession beforehand of the mountain passes. — $\pi \rho l v \kappa \dot{\alpha} l$: even before. In the preceding year Agesilaus had waited until sacrificing the $\delta \iota \alpha \beta \alpha \tau \dot{\eta} \rho \iota \alpha$ before directing the occupation of Cithaeron. See 37.

48. πάλιν: const. with léval, go against Thespias again, as he had done in the year before. — άγοράν: an open market for his soldiers. — τὰς πρεσβείας: embassies from various Grecian states. — τὴν ἐμβολήν: the pass. Cf. iv. 3. 10.

49. ἐπορεύετο ἐπ' Ἐρυθράς: Agesilaus had employed the same strategy on previous occasions. During his campaign in Asia Minor in 396 B.C., having given out that he would attack Tissaphernes in Caria, he suddenly turned northward into Phrygia and marched unopposed to the neighborhood of Dascylium, the residence of the satrap Pharnabazus. - ώς στρατεύματι: for an army; limiting the idea contained in δυοίν ημέραιν όδόν. Cf. Soph. Oed. Col. 20 μακράν γάρ ως γέροντι όδον. G. 184, 5; Η. 771; 1054, 1 α. — ἀπὸ της φυλακης: "from guarding the place, where he had entered before," lit. from the guarded place. — πρὸς ξω της πόλεως: for the gen., see on 38 πρός ξαυτοῦ τῶν σταυρωμάτων, -- δυοῖν ἐτοῦν μὴ εἰληφέναι καρπὸν ἐκ τῆς γῆς πέμπουσιν 395 ἐπὶ δυοῖν τριήροιν ἄνδρας εἰς Παγασὰς ἐπὶ σῖτον δέκα τάλαντα δόντες. ᾿Αλκέτας δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος φυλάττων ، Ωρεόν, ἐν ῷ ἐκεῖνοι τὸν σῖτον συνεωνοῦντο, ἐπληρώσατο τρεῖς τριήρεις, ἐπιμεληθεὶς ὅπως μὴ ἐξαγγελθείη. ἐπεὶ δὲ ἀπήγετο ὁ σῖτος, λαμβάνει ὁ ᾿Αλκέτας τόν τε σῖτον καὶ 400 τὰς τριήρεις, καὶ τοὺς ἄνδρας ἐζώγρησεν οὐκ ἐλάττους ὅντας ἡ τριακοσίους. τούτους δὲ εἶρξεν ἐν τῆ ἀκροπόλει, οῦπερ αὐτὸς ἐσκήνου. ἀκολουθοῦντος δέ τινος τῶν Ὠρει- 57 τῶν παιδός, ὡς ἔφασαν, μάλα καλοῦ τε κἀγαθοῦ, καταβαίνων ἐκ τῆς ἀκροπόλεως περὶ τοῦτον ἦν. καταγνόντες δὲ 405 οἱ αἰχμάλωτοι τὴν ἀμέλειαν, καταλαμβάνουσι τὴν ἀκρόπολιν, καὶ ἡ πόλις ἀφίσταται · ὥστ' εὐπόρως ἤδη οἱ Θηβαῖοι σῖτον παρεκομίζοντο.

Υποφαίνοντος δὲ πάλιν τοῦ ἦρος ὁ μὲν ᾿Αγησίλαος κλι- 58 νοπετὴς ἦν. ὅτε γὰρ ἀπῆγε τὸ στράτευμα ἐκ τῶν Θηβῶν, 410 ἐν τοῖς Μεγάροις ἀναβαίνοντος αὐτοῦ ἐκ τοῦ ᾿Αφροδισίου εἰς τὸ ἀρχεῖον ῥήγνυται ὁποία δὴ φλέψ, καὶ ἐρρύη τὸ ἐκ τοῦ σώματος αἷμα εἰς τὸ ὑγιὲς σκέλος. γενομένης δὲ τῆς κνήμης ὑπερόγκου καὶ ὀδυνῶν ἀφορήτων, Συρακόσιός τις ἰατρὸς σχάζει τὴν παρὰ τῷ σφυρῷ φλέβα αὐτοῦ. ὡς δὲ

56, 57. Revolt of Oreus on the island of Euboea. Autumn of 377 B.C.

56. Παγασάς: a Thessalian port on the Pagasaean Gulf, a place of export for grain and other agricultural products.—'Ωρεόν: situated on the northern coast of Euboea, opposite Pagasae. Its earlier name was Histiaea.—
ἐν ψ: temporal, while.— ἐπληρώσατο: manned.— ἀπήγετο: sc. from Pagasae.

57. ἀκολουθοῦντος: being an habitual attendant upon him. — περλ τοῦτον ἦν: was engrossed with him. Cf. vii. 4. 28 περλ τοὺς Ἡλείους εἶχον.

58. Illness of Agesilaus. Autumn of 377 B.C. to 376 B.C.

δ μέν: the correlative is ol δέ at the beginning of 59. But μέν is first repeated with έκεῖνος at the close of 58, to resume the thought after the account of Agesilaus's illness. — όποία δὴ φλέψ: some vein or other, to be explained by the omission of ούκ οίδα. — τὸ ὑγιὰς σκέλος: Agesilaus was lame in one leg. Cf. iii. 3. 3. — ἀφορήτων: sc. γενομένων. Cf. vi. 1. 8 Φαρσάλου προσγενομένης καὶ τῶν έξ ὑμῶν ἡρτημένων πόλεων (sc. προσγε

- 415 ἄπαξ ἦρξατο, ἔρρει αὐτῷ νύκτα τε καὶ ἡμέραν τὸ αἷμα, καὶ πάντα ποιοῦντες οὐκ ἐδύναντο σχεῖν τὸ ῥεῦμα πρὶν ἐλιποψύχησε τότε μέντοι ἐπαύσατο. καὶ οὔτως ἐκεῖνος μὲν ἀποκομισθεὶς εἰς Λακεδαίμονα ἠρρώστει τό τε λοιπὸν θέρος καὶ διὰ χειμῶνος.
- 420 Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, ἐπεὶ ἔαρ ὑπέφαινε, πάλιν φρουράν 59 τε ἔφαινον καὶ Κλεόμβροτον ἡγεῖσθαι ἐκέλευον. ἐπεὶ δ' ἔχων τὸ στράτευμα πρὸς τῷ Κιθαιρῶνι ἐγένετο, προήεσαν αὐτῷ οἱ πελτασταὶ ὡς προκαταληψόμενοι τὰ ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ. Θηβαίων δὲ καὶ ᾿Αθηναίων προκατέχοντές τινες τὸ 425 ἄκρον τέως μὲν εἴων αὐτοὺς ἀναβαίνειν · ἐπεὶ δ' ἐπ' αὐτοῖς ἡσαν, ἐξαναστάντες ἐδίωκον καὶ ἀπέκτειναν περὶ τετταράκοντα. τούτου δὲ γενομένου ὁ Κλεόμβροτος ἀδύνατον νομίσας τὸ ὑπερβῆναι εἰς τὴν τῶν Θηβαίων ἀπῆγέ τε καὶ
- 430 Συλλεγέντων δὲ τῶν συμμάχων εἰς Λακεδαίμονα λόγοι 60 ἐγίγνοντο ἀπὸ τῶν συμμάχων, ὅτι διὰ μαλακίαν κατατριβήσοιντο ὑπὸ τοῦ πολέμου. ἐξεῖναι γὰρ σφίσι ναῦς πληρώσαντας πολὺ πλείους τῶν ᾿Αθηναίων ἐλεῦν λιμῷ τὴν
 πόλιν αὐτῶν · ἐξεῖναι δὲ ἐν ταῖς αὐταῖς ταύταις ναυσὶ καὶ
 435 εἰς Θήβας στράτευμα διαβιβάζειν, εἰ μὲν βούλοιντο, ἐπὶ

roμένων). — νύκτα τε καὶ ἡμέραν: a night and a day. — πάντα ποιοθντες: in spite of all efforts. — ἐπαύσατο: sc. τὸ ῥεῦμα. — θέρος, χειμώνος: sc. of 377 B.C.

διηκε τὸ στράτευμα.

59. Failure of a third campaign against Thebes. Spring of 376 B.C. προήσσαν αὐτῷ οἰ πελτασταί: his peltasts went in advance; αὐτῷ is dat. of interest. G. 184, 3, n. 4; H. 766. Τὰ ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ: the same as 47 τὸ ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ.

60-66. Maritime war between Athens and Sparta. 376-375 B.C.

60. ἀπὸ τῶν συμμάχων: the prep. emphasizes the notion of source rather than that of agency. — διὰ μαλακίαν: on account of lack of energy in prosecuting the war. — ἐλεῖν λιμῷ: i.e. compel it to capitulate in consequence of famine. — σψίσι, πληρώσαντας: the transition from the dat. to the acc. is common after ξέστι. Cf. iv. I. 35. — διαβιβάζειν: the transportation of troops across the Gulf of Corinth seems to have been impossible on account of the maritime supremacy of Athens. Hence the plan to humble

Φωκέων, εί δε βούλοιντο, έπὶ Κρεύσιος. ταῦτα δε λογισά- 61 μενοι έξήκοντα μεν τριήρεις επλήρωσαν, Πόλλις δ' αὐτῶν ναύαρχος έγένετο. καὶ μέντοι οὐκ ἐψεύσθησαν οἱ ταῦτα γνόντες, άλλ' οἱ ᾿Αθηναῖοι ἐπολιορκοῦντο · τὰ γὰρ σιτα-440 γωγὰ αὐτοῖς πλοῖα ἐπὶ μὲν τὸν Γεραιστὸν ἀφίκετο, ἐκεῖθεν δ' οὐκέτι ήθελε παραπλείν, τοῦ ναυτικοῦ ὄντος τοῦ Λακεδαιμονίων περί τε Αἴγιναν καὶ Κέω καὶ Ανδρον. γνόντες δὲ οἱ ᾿Αθηναῖοι τὴν ἀνάγκην ἐνέβησαν αὐτοὶ εἰς τὰς ναῦς καὶ ναυμαχήσαντες πρὸς τὸν Πόλλω Χαβρίου ἡγουμένου 445 νικῶσι τῆ ναυμαχία. καὶ ὁ μὲν σῖτος τοῖς ᾿Αθηναίοις οὖτω παρεκομίσθη. παρασκευαζομένων δὲ τῶν Λακεδαι- 62 μονίων στράτευμα διαβιβάζειν έπὶ τοὺς Βοιωτούς, έδεήθησαν οἱ Θηβαῖοι τῶν ᾿Αθηναίων περὶ Πελοπόννησον στράτευμα πέμψαι, νομίσαντες εί τοῦτο γένοιτο, οὐ δυνα-450 τον ἔσεσθαι τοις Λακεδαιμονίοις ἄμα μεν την έαυτων χώραν φυλάττειν, αμα δε τας περί εκείνα τα χωρία συμμαχίδας πόλεις, άμα δὲ στράτευμα διαβιβάζειν ίκανὸν πρὸς έαυτούς. καὶ οἱ ᾿Αθηναῖοι μέντοι ὀργιζόμενοι τοῖς 63 Λακεδαιμονίοις δια το Σφοδρία έργον προθύμως έξέπεμ-

Athens first and attack Thebes afterwards.— ἐπὶ Φωκέων, ἐπὶ Κρεύσιος: on the side of the Phocians or from the vicinity of Creusis (see on 16), i.e. from the north of Thebes or from the south, as they might choose.

61. ἐπολιορκοῦντο: were blockaded, as in 1.2.—Γεραιστόν: at the southern extremity of Euboea. — ήθελε: were able. The literal notion of ήθελε, were willing, must be thought of as applying to the crews, not to the vessels themselves. — αὐτοί: as opposed to hired sailors. — ναυμαχήσαντες: this battle is known as the Battle of Naxos. It occurred Sept. 9, 376 B.C. Half of the Lacedaemonian ships

were either sunk or captured. This was the occasion on which the young Phocion first distinguished himself. The victory brought fresh accessions to the new Athenian maritime confederacy. See on 34.

62. διαβιβάζειν: sc. across the Corinthian Gulf. The following events belong to the year 375 B.C.— περλ Πελοπόννησον: i.e. in order to harass the coasts of the Lacedaemonians and their allies.—ἐαντούς: i.e. the Thebans.

63. ὀργιζόμενοι: more from resentment against the Lacedaemonians than out of love for Thebes, whose increased power was beginning to cause jealousy at Athens. — τὸ Σφο-

455 ψαν περί την Πελοπόννησον ναθς τε έξηκοντα πληρώσαντες καὶ στρατηγὸν αὐτῶν Τιμόθεον έλόμενοι. ἄτε δὲ είς τὰς Θήβας οὐκ ἐμβεβληκότων τῶν πολεμίων οὖτ' ἐν ῶ Κλεόμβροτος ήγε τὴν στρατιὰν ἔτει οὖτ' ἐν ῷ Τιμόθεος περιέπλευσε, θρασέως δή εστρατεύοντο οί Θηβαίοι επί 460 τὰς περιοικίδας πόλεις καὶ πάλιν αὐτὰς ἀνελάμβανον. ὁ 64 μέντοι Τιμόθεος περιπλεύσας Κέρκυραν μέν εὐθὺς ὑφ' έαυτω εποιήσατο ου μέντοι ήνδραποδίσατο ουδε άνδρας έφυγάδευσεν οὐδε νόμους μετέστησεν έξ ων τὰς περί έκεινα πόλεις απάσας εύμενεστέρας έσχεν. αντεπλήρω- 65 465 σαν δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ναυτικὸν καὶ Νικόλοχον ναύαρχον, μάλα θρασὺν ἄνδρα, ἐξέπεμψαν · ος ἐπειδὴ είδε τὰς μετὰ Τιμοθέου ναῦς, οὐκ ἐμέλλησε, καίπερ εξ νεών αὐτῷ ἀπουσών τῶν ᾿Αμβρακιωτίδων, ἀλλὰ πέντε καὶ πεντήκοντα έχων ναθς έξήκοντα οδσαις ταθς μετά Τιμο-470 θέου εναυμάχησε. καὶ τότε μεν ἡττήθη, καὶ τροπαιον δ Τιμόθεος έστησεν έν 'Αλυζία. ὁ δὲ ἀνειλκυσμένων τῶν 68 Τιμοθέου νεών καὶ ἐπισκευαζομένων, ἐπεὶ παρεγένοντο αὐτῷ αἱ ᾿Αμβρακιώτιδες εξ τριήρεις, ἐπὶ τὴν ᾿Αλυζίαν έπλευσεν, ένθα ην ὁ Τιμόθεος. ὡς δ' οὐκ ἀντανηγε, τρο-475 παιον αὖ κἀκείνος ἐστήσατο ἐν ταις ἐγγυτάτω νήσοις. ὁ

δρία ἔργον: see 20 ff. — Τιμόθεον: the talented son of Conon. He had been general in 378 B.C. along with Chabrias and Callistratus. — ἐν ψ ἦγε: as in 59. — ἐστρατεύοντο οἱ Θηβαίοι: it was during these struggles that the Battle of Tegyra occurred, in which Pelopidas defeated a superior number of Lacedaemonians led on by the Orchomenian harmost. Plut. Pelop. 17; Diod. xv. 27.

64. περιπλεύσας: sc. around Peloponnesus. — ὑφ' ἐαυτφ: the dat. is

the regular const. in this sense, not the accusative. — τὰς περὶ ἐκεῖνα πόλεις: see on 1. 7. — Further details of the exploits of Timotheus may be found in Diod. xv. 36; Cor. Nep. Timoth. 2.

65. Νικόλοχον: mentioned in 1.6 as the ἐπιστολεύς of Antalcidas.— 'Αλυζία: in Acarnania, opposite the island Leucas. This battle occurred in June, 275 B.C.

66. κάκεινος: he likewise. — πλέον η : on this use of the neut., unchanged

δὲ Τιμόθεος ἐπεὶ ἄς τε εἶχεν ἐπεσκεύασε καὶ ἐκ Κερκύρας ἄλλας προσεπληρώσατο, γενομένων αὐτῷ τῶν πασῶν πλέον ἡ ἑβδομήκοντα, πολὺ δὴ ὑπερεῖχε ναυτικῷ χρήματα μέντοι μετεπέμπετο ᾿Αθήνηθεν · πολλῶν γὰρ ἐδεῖτο, 480 ἄτε πολλὰς ναῦς ἔχων.

for case and number, see H. 647, last had received only thirteen talents, a ex. — πολλών γὰρ ἐδεῖτο: Timotheus sum quite insufficient for his needs.

ΣT.

Οἱ μὲν οὖν ᾿Αθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι περὶ ταῦτα 1 ἢσαν. οἱ δὲ Θηβαῖοι ἐπεὶ κατεστρέψαντο τὰς ἐν τῆ Βοιωτία πόλεις, ἐστράτευον καὶ εἰς τὴν Φωκίδα. ὡς δ᾽ αὖ καὶ οἱ Φωκεῖς ἐπρέσβευον εἰς τὴν Λακεδαίμονα καὶ ἔλεγον, δοτι εἰ μὴ βοηθήσοιεν, οὐ δυνήσοιντο μὴ πείθεσθαι τοῖς Θηβαίοις, ἐκ τούτου οἱ Λακεδαιμόνιοι διαβιβάζουσι κατὰ θάλατταν εἰς Φωκέας Κλεόμβροτόν τε τὸν βασιλέα καὶ μετ᾽ αὐτοῦ τέτταρας μόρας καὶ τῶν συμμάχων τὸ μέρος.

Σχεδον δε περί τοῦτον τον χρόνον και εκ Θετταλίας 2 10 ἀφικνεῖται προς το κοινον των Λακεδαιμονίων Πολυδάμας Φαρσάλιος. οὖτος δε και εν τη ἄλλη Θετταλία μάλα ηὐδοκίμει, και εν αὐτη δε τη πόλει οὖτως εδόκει καλός τε κάγαθὸς εἶναι, ὥστε και στασιάσαντες οι Φαρσάλιοι παρακατέθεντο αὐτῷ τὴν ἀκρόπολιν και τὰς προσόδους 15 ἐπέτρεψαν λαμβάνοντι, ὄσα ἐγέγραπτο ἐν τοῖς νόμοις,

Book VI. Spring of 374 B.C. to spring of 369 B.C. Grote, History of Greece, chaps. lxxvii, lxxviii; Curtius, History of Greece, Book VI, chaps. i. ii.

1. 1. Cleombrotus invades Phocis. Spring of 374 B.C.

κατεστρέψαντο: see v. 4. 63. The subjugation of the Boeotian cities was followed by the establishment of a new Boeotian confederacy less liberal than the old, the principle of the equality of the several cities giving way before the aggressive policy of Thebes.— «Is την Φωκίδα: the Phocians had before sustained hostile relations with the Thebans (iii. 5. 4), and had recently been allies of the

Lacedaemonians, to judge from v. 4. 60. See Diod. xv. 31.— μη πείθεσθαι: instead of the usual μη οδ. See on v. 2. 1.— τὸ μέρος: i.e. the part proportional to that sent by the Spartans themselves. As there were six Spartan morae in all, the proportional part of the allies would be two-thirds of their entire contingent. Cf. An. v. 3. 4 διέλαβον οἱ στρατηγοὶ τὸ μέρος ἔκαστος.

2, 3. Arrival of the Pharsalian Polydamas at Sparta. Spring of 374 B.C.

2. τὸ κοινόν: i.e. the assembly of the Spartans and their allies. — καλ δέ: after preceding καί, as iii. 4. 24 after τέ. — τῷ πόλει: i.e. Pharsalus. — δσα: the antec. is the understood obj. of ἀναλίσκειν.

είς τε τὰ ἱερὰ ἀναλίσκειν καὶ εἰς τὴν ἄλλην διοίκησω.
κἀκεῖνος μέντοι ἀπὸ τούτων τῶν χρημάτων τήν τε ἄκραν 3
φυλάττων διέσωζεν αὐτοῖς καὶ τἄλλα διοικῶν ἀπελογίζετο
κατ' ἐνιαυτόν. καὶ ὁπότε μὲν ἐνδεὴς εἴη, παρ' ἑαυτοῦ
20 προσετίθει, ὁπότε δὲ περιγένοιτο τῆς προσόδου, ἀπελάμβανεν. ἦν δὲ καὶ ἄλλως φιλόξενός τε καὶ μεγαλοπρεπὴς
τὸν Θετταλικὸν τρόπον. οὖτος οὖν ἐπεὶ ἀφίκετο εἰς τὴν
Λακεδαίμονα, εἶπε τοιάδε:

"Έγώ, ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, πρόξενος ὑμῶν ὧν καὶ 4 25 εὐεργέτης ἐκ πάντων ὧν μεμνήμεθα προγόνων ἀξιῶ, ἐάν τέ τι ἀπορῶ, πρὸς ὑμᾶς ἰέναι, ἐάν τέ τι χαλεπὸν ὑμῖν ἐν τἢ Θετταλία συνιστήται, σημαίνειν. ἀκούετε μὲν οὖν, εὖ οἶδ' ὅτι, καὶ ὑμεῖς Ἰάσονος ὄνομα· ὁ γὰρ ἀνὴρ καὶ δύναμιν ἔχει μεγάλην καὶ ὀνομαστός ἐστιν. οὖτος δὲ σπονδὰς

3. The te akpay: i.e. the acropolis, as iv. 4. 15. - ένδεης είη: sc. προσόδων, as is indicated by what follows. παρ' έαυτοῦ: equiv. to άπὸ τῶν έαυτοῦ χρημάτων, from his own resources. προσετίθει: as obj. supply χρήματα, which is also to be understood as the subj. of περιγένοιτο. - περιγένοιτο της προσόδου: was left over from the revenue. Cf. ii. 3. 8 à περιεγένοντο των $\phi \delta \rho \omega \nu$. — $\mu \epsilon \gamma \alpha \lambda \sigma m \rho \epsilon \pi \eta s$: the Thessalians were noted for their extravagance and love of display, - qualities induced by the fertility and wealth of their country. Cf. Athen. xiv. 662 f, who elsewhere, xii. 527 a, affirms this particularly of the Pharsalians.

4-16. Polydamas's Speech at Sparta.
4. εὐεργέτης: a title of honor conferred by states upon each other or upon individuals who had done the state a service. The title was often handed down from father to son, as in the case of προξενία. It included

certain rights and privileges, which are frequently enumerated in inscriptions, viz. : προμαντεία, προεδρία, προδικία, ἀσυλία, ἔγκτησις γης καὶ οἰκίας, άτέλεια πάντων καὶ τάλλα ὅσα καὶ τοῖs άλλοις προξένοις και εὐεργέταις. - ἐκ πάντων κτέ.: Polydamas's language is not precise. He means that he is the hereditary proxenus and euergetes of the Spartans; - that he is now proxenus and euergetes, and that his ancestors were before him. άξιω: I deem it fitting. - τι: cognate acc. G. 159, n. 2; H. 716 b. Cf. Thuc. v. 40. 3 άποροῦντες ταῦτα. ου οίδ' ότι: an idiomatic expression, always involving the ellipsis of some word, as here ἀκούετε. Cf. 10. -'Iágovos: tyrant of Pherae. He was a man of brilliant mental qualities, and is said to have been a pupil of the famous rhetorician Gorgias. Among his friends he counted Timotheus and Isocrates.—σπονδάς: Jason had been at war with the Pharsalians.

30 ποιησάμενος συνεγένετό μοι, καὶ εἶπε τάδε· '°Οτι μέν, ὧ 5 Πολυδάμα, καὶ ἄκουσαν τὴν ὑμετέραν πόλω δυναίμην αν παραστήσασθαι, έξεστί σοι έκ τῶνδε λογίζεσθαι. ἐγὼ γάρ,' έφη, ' έχω μεν Θετταλίας τὰς πλείστας καὶ μεγίστας πόλεις συμμάχους · κατεστρεψάμην δ' αὐτὰς ὑμῶν σὺν 35 αὐταῖς τὰ ἐναντία ἐμοὶ στρατευομένων. καὶ μὴν οἶσθά γε, ότι ξένους έχω μισθοφόρους είς έξακισχιλίους, οίς, ώς έγω οίμαι, οὐδεμία πόλις δύναιτ' αν ραδίως μάχεσθαι. ἀριθμὸς μὲν γάρ,' ἔφη, 'καὶ ἄλλοθεν οὐκ ᾶν ἐλάττων ἐξέλθοι · άλλὰ τὰ μὲν ἐκ τῶν πόλεων στρατεύματα τοὺς μὲν 40 προεληλυθότας ήδη ταις ήλικίαις έχει, τους δ' ουπω άκμάζοντας · σωμασκοῦσί γε μὴν μάλα ὀλίγοι τινές ἐν ἐκάστη πόλει · παρ' έμοὶ δὲ οὐδεὶς μισθοφορεῖ, ὅστις μὴ ἱκανός έστιν έμοὶ ἴσα πονεῖν.' αὐτὸς δ' έστί, λέγειν γὰρ χρὴ β πρὸς ὑμᾶς τάληθη, καὶ τὸ σῶμα μάλα εὖρωστος καὶ 45 ἄλλως φιλόπονος. καὶ τοίνυν τῶν παρ' αὐτῷ πεῖραν λαμβάνει καθ' έκάστην ήμέραν · ήγείται γάρ σὺν τοῖς ὅπλοις καὶ ἐν τοῖς γυμνασίοις καὶ ὅταν ποι στρατεύηται. καὶ οθς μεν αν μαλακούς των ξένων αισθάνηται, εκβάλλει, οθς δ' αν δρά φιλοπόνως και φιλοκινδύνως έχοντας πρός τους 50 πολέμους, τιμά τούς μέν διμοιρίαις, τούς δέ τριμοιρίαις,

5. δτι μέν: the clause with μέν is not followed by the anticipated clause with δέ. What the latter would have been, may be inferred from 7 κρεῖττόν μοι δοκεῖ είναι ἐκόντας ὑμῶς μᾶλλον ἢ ἄκοντας προσαγαγέσθαι. — Πολυδάμα: the voc. of proper names in -ας, gen. -αντος, sometimes ends in -α instead of -αν, after the analogy of nouns in -ας of the first declension. H. 170 D. — μεγίστας πόλεις: as Larissa, Crannon, etc. — τὰ ἐναντία: adv., like ἐναντία iii. 5. 11. — ξένους, μισθοφόρους: not tautological. The ξένοι are mentioned as

opposed to the Thessalians, on whom also Jason could rely for assistance.

— τὰ μὰν ἐκ τῶν πόλεων στρατεύματα: armies composed of citizens, often designated as τὰ πολιτικά στρατεύματα. Cf. v. 3. 25.— ὀλίγοι τινές: some few.— δστις μή: on μή in cond. rel. sents., see G. 283, 2; H. 1021.

6. αὐτὸς δέ: the conj. introduces a parenthetical explanation by Polydamas of Jason's language. — σὺν τοῖς ὅπλοις: in full armor. Const. with the subject. — ἐν τοῖς γυμνασίοις: on the parade-ground. — διμοιρίαις: i.e. double

τούς δὲ καὶ τετραμοιρίαις, καὶ ἄλλοις δώροις καὶ νόσων γε θεραπείαις καὶ περὶ ταφὰς κόσμω· ὥστε πάντες ἴσασιν οί παρ' έκείνω ξένοι, ότι ή πολεμική αὐτοῖς άρετή έντιμότατόν τε βίον καὶ ἀφθονώτατον παρέχεται. ἐπεδείκνυε δέ 7 55 μοι είδότι, ότι καὶ ὑπήκοοι ήδη αὐτῷ εἶεν Μαρακοὶ καὶ Δόλοπες καὶ 'Αλκέτας ὁ ἐν τῆ 'Ηπείρω ὖπαρχος · 'ωστε,' έφη, 'τί αν έγω φοβούμενος οὐ ράδίως αν ύμας οἰοίμην καταστρέψεσθαι; τάχα οὖν ὑπολάβοι ἄν τις ἐμοῦ ἄπει-"Τί οὖν μέλλεις καὶ οὐκ ήδη στρατεύεις ἐπὶ τοὺς 60 Φαρσαλίους; " ότι νη Δία τῷ παντὶ κρεῖττόν μοι δοκεῖ είναι έκόντας ύμας μαλλον ή ακοντας προσαγαγέσθαι. βιασθέντες μεν γαρ ύμεις τ' αν βουλεύοισθε ο τι δύναισθε κακὸν ἐμοί, ἐγώ τ' αν ὑμας ὡς ἀσθενεστάτους βουλοίμην είναι εί δε πεισθέντες μετ' έμου γένοισθε, δήλον ότι 65 αὖξοιμεν ἃν ὅ τι δυναίμεθα ἀλλήλους. γιγνώσκω μὲν οὖν, 8 ἇ Πολυδάμα, ὅτι ἡ σὴ πατρὶς εἰς σὲ ἀποβλέπει · ἐὰν δέ μοι φιλικώς αὐτὴν ἔχειν παρασκευάσης, ὑπισχνοῦμαί σοι,' έφη, 'έγω μέγιστόν σε των έν τη Ελλάδι μετ' έμε καταστήσειν. οίων δὲ πραγμάτων τὰ δεύτερά σοι δίδωμι 70 ἄκουε, καὶ μηδὲν πίστευέ μοι ο τι ᾶν μὴ λογιζομένω σοι άληθες φαίνηται. οὐκοῦν τοῦτο μεν εὖδηλον ἡμῖν, ὅτι

pay. — περὶ ταφὰς κόσμφ: with honor in connexion with burial. A prepositional phrase may be used as attrib. modifier of a subst., even when the latter is not accompanied by the article. Cf. Thuc. iv. 10.4 και οὐκ ἐν γῦ στρατός ἐστιν, there is not a land army.

7. Μαρακοὶ καὶ Δόλοπες: Aetolian tribes. — ἀλκέτας: king of the Molossians in Epirus. — τί ἄν ἐγὰ φοβούμενος, ἄν οἰοίμην: note the resumption of dir. discourse. ἄν is repeated because its force attaches equally to φοβούμενος and οἰοίμην. "What should

I fear that I should not think myself able to subdue you?" H. 864.— ηδη: at once.— νη Δία: on the force of this expression, see G. 163; H. 723.— τῷ παντί: altogether.— μᾶλλον: really superfluous after the comp. κρεῖττον, but used to strengthen the contrast between ἐκόντας and ἄκοντας. Cf. An. iv. 6. 11 πολύ οδν κρεῖττον μᾶλλον η.

8. ἔχειν παρασκευάσης: the simple inf. with παρασκευάζω, as after συμπράττειν, ii. 3. 13. αὐτήν is subj. of ἔχειν. — πραγμάτων . . . ἄκουε: hear in what sort of an enterprise it is that I

Φαρσάλου προσγενομένης καὶ τῶν ἐξ ὑμῶν ἠρτημένων πόλεων εὐπετῶς αν εγώ ταγὸς Θετταλῶν άπάντων κατασταίην · ως γε μήν, όταν ταγεύηται Θετταλία, είς έξακι-75 σχιλίους μέν οἱ ἱππεύοντες γίγνονται, ὁπλῖται δὲ πλείους ἡ μύριοι καθίστανται. ὧν ἐγὼ καὶ τὰ σώματα καὶ τὴν 9 μεγαλοψυχίαν όρων οίμαι αν αυτών εί καλώς τις έπιμελοίτο, οὐκ είναι έθνος ὁποίω αν άξιώσαιεν ὑπήκοοι είναι πλατυτάτης γε μην γης ούσης Θετταλίας, 80 πάντα τὰ κύκλω ἔθνη ὑπήκοα μέν ἐστιν, ὅταν ταγὸς ένθάδε καταστή · σχεδον δε πάντες οι ταύτη ακοντισταί είσιν. ωστε καὶ πελταστικώ είκὸς ὑπερέχειν τὴν ἡμετέραν δύναμιν. καὶ μὴν Βοιωτοί γε καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ὅσοι 10 Λακεδαιμονίοις πολεμούντες ύπάρχουσί μοι σύμμαχοι. 85 καὶ ἀκολουθεῖν τοίνυν ἀξιοῦσιν ἐμοί, ἃν μόνον ἀπὸ Λακεδαιμονίων έλευθερώ αὐτούς. καὶ 'Αθηναίοι δέ, εὖ οἶδ' ὅτι, πάντα ποιήσαιεν αν ωστε σύμμαχοι ήμιν γενέσθαι · άλλ' έγω οὐκ ἄν μοι δοκω πρὸς αὐτοὺς φιλίαν ποιήσασθαι.

give you the second place. — πόλεων: sc. προσγενομένων. Cf. v. 4. 58. - ταγός: Thessaly consisted of a number of independent states, which formed, however, a sort of league, and prob. in time of need elected a common leader or rayos. The word is peculiarly Thessalian, and is applied also to the military leaders of single cities. - ως γε μήν: moreover that. Correlative with the preceding τοῦτο μέν. ξακισχίλιοι: this number is large as compared with the number of footsoldiers (πλείους η μύριοι). It is to be explained by the fact that the leading classes in Thessaly served almost exclusively in the cavalry. Cf. iv. 3. 9. Isocrates, viii. 118, reckons the Thessalian cavalry at 3000 men.

9. oluat av: av belongs to elvat.

Cf. 4. 2.— ἐστίν: instead of ἔσται, since the matter is regarded by Jason as an accomplished fact.— οἱ ταύτη: referring to πάντα τὰ κύκλψ ἔθνη. The neighboring tribes were mostly mountaineers who could easily furnish light-armed troops.

10. πολεμοῦντες: sc. elσlv, which is frequently omitted after πάντες δσοι with a participle. Cf. de re equestri II. 12 πάντες δσοι συμπαρεπόμενοι.— εδ οίδ' δτι: elliptical, as in 4.— πάντα ποιήσαιεν &ν ώστε: the same const. also Mem. ii. 9. 6 πάντ' έποlει ώστε άπαλλαγῆναι τοῦ 'Αρχεδήμου. The usual const. after ποιέυ as final clause with ώς οι δπως. Cf. iv. I. 40; vii. 4. 21.— ώστε ... γενέσθαι: denoting purpose as in v. 3. 14. H. 953 a.— οὐκ &ν ... ποιήσασθαι: acc. to

νομίζω γὰρ ἔτι ράον τὴν κατὰ θάλατταν ἢ τὴν κατὰ γῆν 90 ἀρχὴν παραλαβείν ἄν. εἰ δὲ εἰκότα λογίζομαι, σκόπει, 11 έφη, 'καὶ ταῦτα. ἔχοντες μέν γε Μακεδονίαν, ἔνθεν καὶ 'Αθηναίοι τὰ ξύλα ἄγονται, πολὺ δήπου πλείους ἐκείνων ίκανοὶ ἐσόμεθα ναθς ποιήσασθαι. ἀνδρών γε μὴν ταύτας πληροῦν πότερον Αθηναίους ή ήμας εἰκὸς μαλλον δύνα-95 σθαι, τοσούτους καὶ τοιούτους ἔχοντας πενέστας; τούς γε μην ναύτας τρέφειν πότερον ήμας ίκανωτέρους είκος είναι τοὺς δι' ἀφθονίαν καὶ ἄλλοσε σῖτον ἐκπέμποντας ἡ 'Αθηναίους τοὺς μηδ' αὐτοῖς ἱκανὸν ἔχοντας, αν μη πρίωνται; καὶ χρήμασί γε εἰκὸς δήπου ἡμᾶς ἀφθονωτέροις χρῆσθαι 12 100 μη είς νησύδρια ἀποβλέποντας, ἀλλ' ήπειρωτικὰ ἔθνη καρπουμένους. πάντα γὰρ δήπου τὰ κύκλω φόρον φέρει, όταν ταγεύηται τὰ κατὰ Θετταλίαν. οἶσθα δὲ δήπου ὅτι καὶ βασιλεὺς ὁ Περσῶν οὐ νήσους ἀλλ' ἤπειρον καρπούμενος πλουσιώτατος ανθρώπων έστίν ον έγω υπήκοον 105 ποιήσασθαι έτι εὐκατεργαστότερον ἡγοῦμαι εἶναι ἡ τὴν

Dem. XLIX. 10, Jason abandoned this intention and became the ally of Athens in the succeeding year, 373 B.C.

— τὴν κατὰ θάλατταν άρχὴν παραλαβεῖν: in which event he would not need the help of Athens.

11. el... λογίζομαι: "as to whether my calculations are correct."—τὰ ξύλα: wood for ship-building was obtained by the Athenians chiefly from Macedonia. Cf. v. 2. 16. — πε-νέστας: originally a conquered tribe like the Spartan Εἴλωτες, afterwards increased by prisoners of war. They formed a link between the freemen and the born slaves. The word is probably derived from Penestia, a district on the borders of Macedonia and Illyria. — ᾿Αθηναίους . . . πρίωνται: the soil of Attica was not espe-

cially fertile, and, in spite of careful cultivation, could not be made to produce sufficient for the population, so that considerable grain had to be imported. Cf. i. 1.35; v. 4.61. The chief significance of the disaster of Aegospotami in the Peloponnesian War lay in the fact that it gave the Spartans command of the Euxine and thus took away from Athens the chief source of her grain supply.

12. νησύδρια: Athens at the time of her greatest influence had drawn her revenue chiefly from the tributary islands of the Aegean. The diminutive νησύδρια is used for the purpose of instituting a contemptuous comparison with ἡπειρωτικά ξθνη. — τὰ κατὰ Θετταλίαν: matters in Thessaly.

δν ἐγὰ κτέ: that Jason really

Έλλάδα. οίδα γὰρ πάντας τοὺς ἐκεῖ ἀνθρώπους πλὴν ένὸς μᾶλλον δουλείαν ἡ ἀλκὴν μεμελετηκότας, οἶδα δὲ ὑφ' οίας δυνάμεως και της μετά Κύρου άναβάσης και της μετ' 'Αγησιλάου είς πῶν ἀφίκετο βασιλεύς.' ἐπεὶ δὲ ταῦτ' 13 110 εἰπόντος αὐτοῦ ἐγὼ ἀπεκρινάμην ὅτι τὰ μὲν ἄλλα ἀξιόσκεπτα λέγει, τὸ δὲ Λακεδαιμονίοις όντας φίλους ἀποστηναι πρός τους έναντίους, μηδέν έχοντας έγκαλεω, 'τοῦτ',' ἔφην, 'ἄπορόν μοι δοκεῖ εἶναι·' ὁ δ' ἐπαινέσας με καὶ εἰπών, ὅτι μαλλον έκτέον μου εἴη, ὅτι τοιοῦτος εἴην, 115 έφηκέ μοι έλθόντι πρὸς ὑμᾶς λέγειν τάληθη, ὅτι διανοοῖτο στρατεύειν έπὶ Φαρσαλίους, εἰ μὴ πεισοίμεθα. αἰτεῖν οὖν έκελευε βοήθειαν παρ' ύμων. 'καὶ έὰν μεν θεοὶ,' ἔφη, 'διδωσιν ωστε σε πείθειν ίκαν ην πέμπειν συμμαχίαν ως έμοὶ πολεμείν, ἄγ', ἔφη, 'καὶ τούτω χρώμεθα ο τι αν ἀπο-120 βαίνη ἐκ τοῦ πολέμου · ἀν δέ σοι μὴ δοκῶσιν ἱκανῶς βοηθείν, οὐκ ήδη ἀνέγκλητος ἃν δικαίως εἴης, εἰ τῆ πατρίδι, ή σε τιμά, καὶ σὺ πράττοις τὰ κράτιστα; περὶ 14

meditated an attack upon the Persian empire, is affirmed by Isocrates v. 119. — πάντας πλην ένός: i.e. all except the king. The vassals of the king were regarded as his property, so that he alone was looked upon as free. - ὑφ' οίας δυνάμεως: the gen. with $\dot{v}\pi\dot{o}$, on account of the passive notion involved in είς πῶν ἀφίκετο. H. $820. - \tau \eta s$ metà $K \acute{v} \rho o v$, $\tau \dot{\eta} s$ met 'Αγησιλάου: the exact number of Greek troops with Cyrus before the Battle of Cunaxa is given in An. i. 7. 10 as 12,900. Agesilaus, on the expedition referred to, was voted 8000 troops (iii. 4. 2-4), but not all of these were called out. — είς παν άφίκετο: was reduced to great extremities. See on v. 4. 29.

13. ἐπεὶ δὲ κτέ.: anacoluthon. The

clause beginning with $\tau \delta$ $\delta \epsilon$, instead of depending upon άπεκρινάμην, is made by the insertion of ξφην to stand as an independent clause. In this way it happens that the clause δ δè... $\delta \phi \hat{\eta} \kappa \epsilon$, which is really the conclusion of the sentence beginning έπει δὲ ταῦτα, appears as a separate sentence introduced by &c. Cf. v. I. 28. — ἐκτέον μου: the verbal adj. is used with the sense of the middle, Exeσbal τινος, hold fast to some one. έφηκε: permitted. - συμμαχίαν: auxiliaries. So also iv. 8. 24. - ώς πολεμείν: expressing purpose, as in v. 2. 38. lkavos is generally followed by the simple inf., as in 14. — τούτφ χρώμεθα κτέ.: "let us abide by the result, whatever it is."—εἰ πράττοις κράτιστα: i.e. if you should ally yourself with me.

τούτων δη έγω ηκω προς ύμας και λέγω πάντα, όσα έκει αὐτός τε ὁρῶ καὶ ἐκείνου ἀκήκοα. καὶ νομίζω οὖτως 125 έχειν, ὦ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, ὡς εἰ μὲν πέμψετε ἐκεῖσε δύναμιν μη έμοι μόνον άλλα και τοις άλλοις Θετταλοίς ίκανην δοκούσαν είναι πρὸς Ἰάσονα πολεμείν, ἀποστήσονται αὐτοῦ αἱ πόλεις πασαι γὰρ φοβοῦνται ὅποι ποτὲ προβήσεται ή τοῦ ἀνδρὸς δύναμις · εἰ δὲ νεοδαμώδεις καὶ 130 ἄνδρα ἰδιώτην οἴεσθε ἀρκέσειν, συμβουλεύω ἡσυχίαν έχειν. εὖ γὰρ ἴστε, ὅτι πρός τε μεγάλην ἔσται ῥώμην ὁ 15 πόλεμος καὶ πρὸς ἄνδρα, δς φρόνιμος μὲν οὖτω στρατηγός έστιν, ώς όσα τε λανθάνειν καὶ όσα φθάνειν καὶ όσα βιάζεσθαι ἐπιχειρεῖ οὐ μάλα ἀφαμαρτάνει. ἱκανὸς γάρ 135 έστι καὶ νυκτὶ οσαπερ ἡμέρα χρησθαι, καὶ όταν σπεύδη, άριστον καὶ δείπνον ποιησάμενος άμα πονείσθαι. οἴεται δε καὶ ἀναπαύεσθαι χρηναι, ὅταν ἀφίκηται ἔνθ' αν ώρμημένος ή και διαπράξηται α δεί και τους μεθ' αυτού δε ταὐτὰ είθικεν. ἐπίσταται δὲ καὶ ὅταν ἐπιπονήσαντες 140 ἀγαθόν τι πράξωσιν οἱ στρατιῶται, ἐκπλῆσαι τὰς γνώμας αὐτῶν · ὤστε καὶ τοῦτο μεμαθήκασι πάντες οἱ μετ' αὐτοῦ, ότι ἐκ τῶν πόνων καὶ τὰ μαλακὰ γίγνεται. καὶ μὴν 16 έγκρατέστατός γέ έστιν ὧν έγὼ οἶδα τῶν περὶ τὸ σῶμα

14. νομίζω ούτως έχειν: equiv. to a verb of saying, and hence followed by a clause with ωs. — ιδιώτην: a private person, as opposed to a king.

15. βώμην: variation of the more usual δύναμις, as in vii. 4. 16. — μέν: the correlative is και μήν in the next paragraph. — ώς άφαμαρτάνει: ώς with the ind. denoting result occurs occasionally instead of the customary ώστε or ώς with the infinitive. See on v. 4. 22. — δσα... ἐπιχειρεί: as many things as he undertakes to accomplish by secrecy, by forestalling others, or by

force. The expression seems to stand for δσα λανθάνων και φθάνων και βιαζόμενος πράττειν έπιχειρεῖ. — οὐ μάλα: not easily. — άφαμαρτάνει: rare in prose and used by Xenophon only here. — νυκτι . . . χρήσθαι: to make as much use of night as of day. The same quality is attributed by Xenophon in nearly the same words to Agesilaus. Ages. 6.6. δσαπερ is cognate acc. — ποιησάμενος: the use of the aor. partic. here instead of the pres. seems unnatural.

16. και μήν: emphatic transition,

ήδονων· ωστε οὐδὲ διὰ ταῦτα ἀσχολίαν ἔχει τὸ μὴ πράτ145 τειν ἀεὶ τὸ δεόμενον. ὑμεῖς οὖν σκεψάμενοι εἴπατε πρὸς ἐμέ, ωσπερ ὑμῶν προσήκει, ὁποῖα δυνήσεσθέ τε καὶ μέλλετε ποιήσειν."

Ο μεν ταθτα είπεν. οι δε Λακεδαιμόνιοι τότε μεν άνε- 17 βάλοντο την ἀπόκρισιν τη δ' ύστεραία καὶ τη τρίτη 150 λογισάμενοι τάς τ' έξω μόρας όσαι αὐτοῖς εἶεν καὶ τὰς περί Λακεδαίμονα πρός τὰς τῶν ᾿Αθηναίων τριήρεις καὶ τὸν πρὸς τοὺς ὁμόρους πόλεμον ἀπεκρίναντο, ὅτι ἐν τῷ παρόντι οὐκ ἄν δύναιντο ίκανὴν αὐτῷ ἐκπέμψαι ἐπικουρίαν, άλλ' ἀπιόντα συντίθεσθαι αὐτὸν ἐκέλευον ὅπη 155 δύναιτο ἄριστα τά τε έαυτοῦ καὶ τὰ τῆς πόλεως. κάκεῖνος 18 μέντοι έπαινέσας την άπλότητα της πόλεως άπηλθε. καὶ την μεν ακρόπολω των Φαρσαλίων έδειτο του Ίασονος μη άναγκάσαι αὐτὸν παραδοῦναι, ὅπως τοῖς παρακαταθεμένοις διασώζη τούς δε έαυτοῦ παίδας έδωκεν όμήρους, 160 ὑποσχόμενος αὐτῷ τήν τε πόλιν πείσας ἐκοῦσαν σύμμαχον ποιήσειν καὶ ταγὸν συγκαταστήσειν αὐτόν. ὡς δὲ τὰ πιστὰ ἔδοσαν ἀλλήλοις, εὐθὺς μὲν οἱ Φαρσάλιοι εἰρήνην ήγον, ταχὺ δὲ ὁ Ἰάσων ὁμολογουμένως ταγὸς τῶν Θετταλών καθειστήκει. ἐπεί γε μὴν ἐτάγευσε, διέταξεν 19

and further strengthened by $\gamma \epsilon$. — τὸ πράττειν: dependent upon ἀσχολίαν, which also takes the gen. of the articular inf., e.g. Mem. i. 3. 11 ἀσχολίαν τοῦ ἐπιμεληθῆναι. — μή: instead of μὴ οὀ, as in 1. 1; v. 2. 1. — τὸ δεόμενον: sc. πράττεσθαι. Cf. Cyr. ii. 3. 3 τῶν πράττεσθαι δεομένων. — ποιήσειν: on the tense see G. 202, 3, π .; H. 846.

17-19. Reply of the Lacedaemonians. The Pharsalians join Jason.

17. τάς τ' έξω μόρας: i.e. the four that had been sent into Phocis. See 1.

1.—τὰς τῶν 'Αθηναίων τριήρεις: those under Timotheus referred to in v. 4. 63.—τὸν πρὸς τοὺς ὁμόρους πόλεμον: it is not known what neighbors are here referred to; possibly the Messenians, whom the presence of an Athenian fleet in their vicinity may have encouraged to revolt.

18. την άκρόπολιν: his fellow-citizens had entrusted its care to him, as narrated in 2. — συγκαταστήσειν: i.e. join with the other states in making him ταγός.

19. erayeure: the inceptive agrist.

165 ίππικόν τε δσον έκάστη πόλις δυνατή ήν παρέχειν καὶ ὁπλιτικόν. καὶ ἐγένοντο αὐτῷ ἱππεῖς μὲν σὺν τοῖς συμμάχοις πλείους ἡ ὀκτακισχίλιοι, ὁπλῖται δὲ ἐλογίσθησαν οὐκ ἐλάττους δισμυρίων, πελταστικόν γε μὴν ἱκανὸν πρὸς πάντας ἀνθρώπους ἀντιταχθήναι · ἔργον γὰρ ἐκείνων γε 170 καὶ τὰς πόλεις ἀριθμήσαι. προείπε δὲ καὶ τοῖς περιοίκοις πᾶσι τὸν φόρον, ὧσπερ ἐπὶ Σκόπα τεταγμένος ἡν, φέρειν. καὶ ταῦτα μὲν οὖτως ἐπεραίνετο · ἐγὼ δὲ πάλιν ἐπάνειμι, ὅθεν εἰς τὰς περὶ Ἰάσονος πράξεις ἐξέβην.

Οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ σύμμαχοι συνελέγοντο εἰς 2 τοὺς Φωκέας, οἱ δὲ Θηβαῖοι ἀναχωρήσαντες εἰς τὴν αὑτῶν ἐφύλαττον τὰς εἰσβολάς. οἱ δ' ᾿Αθηναῖοι αὐξανομένους μὲν ὁρῶντες διὰ σφᾶς τοὺς Θηβαίους χρήματά τε οὐ συμ-5 βαλλομένους εἰς τὸ ναυτικόν, αὐτοὶ δὲ ἀποκναιόμενοι καὶ χρημάτων εἰσφοραῖς καὶ ληστείαις ἐξ Λἰγίνης καὶ φυλακαῖς τῆς χώρας, ἐπεθύμησαν παύσασθαι τοῦ πολέμου, καὶ πέμψαντες πρέσβεις εἰς Λακεδαίμονα εἰρήνην ἐποιήσαντο. Εὐθὺς δ' ἐκεῖθεν δύο τῶν πρέσβεων πλεύσαντες κατὰ 2

G. 200, N. 5, b; H. 841.— πρὸς πάντας άνθρώπους: "to meet the world."
— ἔργον: sc. ἐστί, it is difficult.— ἐπὶ Σκόπα: Scopas was ruler of Crannon and Pherae, and ταγός of Thessaly, at the time of the Persian wars. Simonides, the lyric poet, was his friend, and sang in verse the praises of Scopas and the Scopadae.— περὶ Ἰάσονος: for the gen. instead of the acc., see on v. 2. 7.

2. 1. The Athenians make peace with Sparta. Summer of 374 B.C.

The history of the events alluded to in 1.1 is here resumed.

ληστείαις: cf. v. i. 1.— εἰρήνην ἐποιήσαντο: according to Cornelius Nepos, Timotheus 2. 2, one of the conditions of the peace was, that Sparta

should recognize Athens's maritime supremacy. Diodorus, xv. 38. 1, says the peace was arranged at the instance of the king of Persia, whose object was to secure Greek mercenaries for a war against Egypt by stopping domestic quarrels in Greece. Acc. to the same writer, Thebes, refusing to guarantee the autonomy of the Boeotian cities, was shut out from the peace; but it is probable that Diodorus has confounded this peace with that of 371 B.C.; see 3. 20.

2-14. The war is renewed. Late Summer of 374 B.C. Timotheus ordered to Corcyra. Spring of 373 B.C. His removal. Autumn of 373 B.C. Preparations of Iphicrates. Winter of 373-372 B.C.

- 10 δόγμα της πόλεως είπον τῷ Τιμοθέῳ ἀποπλεῖν οἴκαδε ὡς εἰρήνης οὖσης · ὁ δ' ἄμα ἀποπλέων τοὺς τῶν Ζακυνθίων φυγάδας ἀπεβίβασεν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν. ἐπεὶ δὲ οί 8 έκ της πόλεως Ζακύνθιοι πέμψαντες πρός τους Λακεδαιμονίους έλεγον οία πεπονθότες είεν ύπὸ τοῦ Τιμοθέου, 15 εὐθὺς οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀδικεῖν τε ἡγοῦντο τοὺς 'Αθηναίους καὶ ναυτικὸν πάλιν κατεσκεύαζον καὶ συνετάττοντο είς έξήκοντα ναῦς ἀπ' αὐτῆς τε τῆς Λακεδαίμονος καὶ Κορίνθου καὶ Λευκάδος καὶ ᾿Αμβρακίας καὶ Ἦλιδος καὶ Ζακύνθου καὶ 'Αχαίας καὶ 'Επιδαύρου καὶ Τροιζήνος 20 καὶ Έρμιόνος καὶ Αλιέων. ἐπιστήσαντες δὲ ναύαρχον 4 Μυάσιππον ἐκέλευον τῶν τε ἄλλων ἐπιμελεῖσθαι τῶν κατ' ἐκείνην τὴν θάλατταν καὶ στρατεύειν ἐπὶ Κέρκυραν. έπεμψαν δε καὶ πρὸς Διονύσιον διδάσκοντες, ώς καὶ έκείνω χρήσιμον είη την Κέρκυραν μη ύπ' 'Αθηναίοις 25 είναι. καὶ ὁ μὲν δὴ Μνάσιππος, ἐπεὶ συνελέγη αὐτῷ 5
 - 2. Timobio: after the Battle of Alyzia (see v. 4.65) he had remained till now in the same waters, off the coast of Acarnania. τῶν Ζακυνθίων: there had been dissensions in Zacynthus. The leaders of the popular party had been driven out, and had taken refuge on the fleet of Timotheus. Acc. to Diod. xv. 45, Timotheus transferred the exiles to a fortified stronghold whence they could harass their opponents.
 - 3. άδικεῖν: acc. fo Diod. xv. 45, the Lacedaemonians demanded satisfaction of the Athenians, but the latter refused it.— συνετάττοντο: got in order, organized.— καὶ, καὶ κτέ.: note the polysyndeton as indicating the number of Sparta's allies.
 - 4. ἐπὶ Κέρκυραν: acc. to Diod. xv. 46, the Spartans were induced to undertake this enterprise by certain

citizens of Corcyra, who had promised their help in the subjugation of the island. — πρός Διονύσιον: tyrant of Syracuse, the first of the name. Conon had sought to secure his assistance for the Athenians, but Dionysius had uniformly lent his help to the Spartans. Cf. v. 1. 26. His favorable attitude toward them was determined by the fact that they had rendered him great service in establishing and maintaining his despotism at Syracuse. See Diod. xiv. 10; 44; 70. - χρήσιμον: inasmuch as Corcyra lay in the route from Greece to Sicily. In the Peloponnesian War it had furnished a station to the Athenians, at the time of the Sicilian Expedition. See Thuc. vi. 32.2 es την Κέρκυραν ένθαπερ καὶ τὸ άλλο στράτευμα συνελέγετο, 42. 1 οἱ δ' Αθηναῖοι ήδη ἐν τῆ Κερκύρα αὐτοί τε οἱ σύμμαχοι ἄπαντες ἦσαν.

τὸ ναυτικόν, ἔπλευσεν εἰς τὴν Κέρκυραν : εἶχε δὲ καὶ μισθοφόρους σύν τοις έκ Λακεδαίμονος μετ' αὐτοῦ στρατευομένοις οὐκ ἐλάττους χιλίων καὶ πεντακοσίων. ἐπεὶ β δὲ ἀπέβη, ἐκράτει τε τῆς γῆς καὶ ἐδήου ἐξειργασμέ-30 νην μέν παγκάλως καὶ πεφυτευμένην τὴν χώραν, μεγαλοπρεπείς δε οἰκήσεις καὶ οἰνώνας κατεσκευασμένους ἐπὶ των άγρων · ωστ' έφασαν τους στρατιώτας είς τουτο τρυφης έλθειν, ωστ' οὐκ εθέλειν πίνειν, εί μη ανθοσμίας είη. καὶ ἀνδράποδα δὲ καὶ βοσκήματα πάμπολλα ἡλίσκετο 35 έκ των άγρων. ἔπειτα δὲ κατεστρατοπεδεύσατο τῷ μὲν 7 πεζφ ἐπὶ λόφφ ἀπέχοντι τῆς πόλεως ὡς πέντε στάδια, πρὸ τῆς χώρας ὄντι, ὅπως ἀποτέμνοιτο ἐντεῦθεν, εἴ τις ἐπὶ την χώραν των Κερκυραίων έξίοι το δε ναυτικόν είς τάπὶ θάτερα της πόλεως κατεστρατοπέδευσεν, ένθεν ώετ' αν τα 40 προσπλέοντα καὶ προαισθάνεσθαι καὶ διακωλύειν. πρὸς 8 δὲ τούτοις καὶ ἐπὶ τῷ λιμένι, ὁπότε μὴ χειμὼν κωλύοι, έφωρμει · έπολιόρκει μεν δη ούτω την πόλιν. έπει δε οί Κερκυραίοι έκ μεν της γης οὐδεν ελάμβανον διὰ τὸ κρατεισθαι κατά γην, κατά θάλατταν δε οὐδεν εἰσήγετο 45 αὐτοῖς διὰ τὸ ναυκρατεῖσθαι, ἐν πολλῆ ἀπορία ἦσαν · καὶ 9 πέμποντες πρός τους 'Αθηναίους βοηθείν τε έδεοντο και έδίδασκον ώς μέγα μεν άγαθον άποβάλοιεν άν, εί Κερ-

^{5.} ἔπλευσεν: sc. in the spring of 373 B.C.

^{6. ∞}στ' οὐκ ἐθέλειν: ωστ' οὐκ instead of ωστε μή, as though the thought were ἔφασαν αὐτοὺς οὐκ ἐθέλειν (direct οὐκ ἐθέλομεν). Yet ωστ' οὐ instead of ωστε μή sometimes occurs even when the above explanation is impossible. H. 1023 b. — πίνειν: οἰνον (from οἰνῶνας) is to be supplied, as obj. of πίνειν, and οἰνος with ἀνθοσμίας.

^{7.} πρὸ τῆς χώρας: i.e. between the

city and the cultivated fields.— els τάπι θάτερα: on the other side. The phrase τάπι θάτερα is used as a subst. dependent upon els. Cf. An. v. 4. 10 είσβάλλειν ἐκ τοῦ ἐπι θάτερα.— κατεστρατοπέδευσεν: stationed. Seldom used of a fleet.

^{8.} ἐλάμβανον κατὰ γήν, κατὰ θάλατταν εἰσήγετο: chiastic arrangement.

^{9. ¿}δίδασκον: the same arguments were urged by the Corcyrean envoys

κύρας στερηθείεν, τοις δε πολεμίοις μεγάλην αν ίσχυν προσβάλοιεν · έξ οὐδεμιᾶς γὰρ πόλεως πλήν γε 'Αθηνῶν 50 οὖτε ναῦς οὖτε χρήματα πλείω αν γενέσθαι. κεῖσθαι τὴν Κέρκυραν ἐν καλῷ μὲν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου καὶ τῶν πόλεων, αι ἐπὶ τοῦτον καθήκουσιν, ἐν καλώ δε του την Λακωνικήν χώραν βλάπτειν, έν καλλίστω δὲ τῆς τε ἀντιπέραν Ἡπείρου καὶ τοῦ εἰς Πελοπόννησον 55 ἀπὸ Σικελίας παράπλου. ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ ' $A\theta\eta$ - 10 ναίοι ἐνόμισαν ἰσχυρῶς ἐπιμελητέον είναι, καὶ στρατηγὸν πέμπουσι Στησικλέα είς έξακοσίους έχοντα πελταστάς, 'Αλκέτου δε εδεήθησαν συνδιαβιβάσαι τούτους. ούτοι μέν νυκτός διακομισθέντες που της χώρας εἰσηλθον 60 είς την πόλιν. έψηφίσαντο δε και εξήκοντα ναθς πληροῦν, Τιμόθεον δ' αὐτῶν στρατηγὸν ἐχειροτόνησαν. ὁ 12 δ' οὐ δυνάμενος αὐτόθεν τὰς ναῦς πληρῶσαι, ἐπὶ νήσων πλεύσας ἐκείθεν ἐπειρᾶτο συμπληροῦν, οὐ φαῦλον ἡγούμενος είναι έπὶ συγκεκροτημένας ναθς είκη περιπλεθσαι. 65 οἱ δ' ᾿Αθηναῖοι νομίζοντες αὐτὸν ἀναλοῦν τὸν τῆς ὥρας εἰς 18 τον περίπλουν χρόνον, συγγνώμην οὐκ ἔσχον αὐτῷ, ἀλλὰ

at the outbreak of the Peloponnesian War. Cf. Thuc. i. 32-36. — $\ell\nu$ καλφ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου: favorably with respect to the Corinthian Gulf. The gen. depends upon $\ell\nu$ καλφ, as the equivalent of an adverb. H. 757 a, second paragraph. — παράπλου: instead of διάπλου, since the route followed the coast.

10. 'Αλκέτου: ruler of the Molossians in Epirus. See I. 7. — συνδια-βιβάσαι: to assist in the transportation. The Athenian troops marched first to Epirus and there took ship for Corcyra.

11. $\pi \circ \psi$: διακομισθέντες is used in

a pregnant sense: "having been transported and having landed"; hence $\pi o \dot{v}$ instead of $\pi o \dot{t}$.

12. ἐπὶ νήσων: i.e. the islands of the Aegean. For the omission of the art. in such cases, see on v. 1. 23.—
οὐ φαῦλον: no trivial matter, i.e. a great risk.—συγκεκροτημένας: this word properly applies to the crews rather than to the ships as here.—
εἰκῆ: rashly.—περιπλεῦσαι: sc. Peloponnesus.

13. ἀναλοῦν: instead of the more usual ἀναλίσκειν, which Xenophon also uses, e.g. 1. 2.—τὸν τῆς ἄρας εἰς τὸν περίπλουν χρόνον: the favorable

παύσαντες αὐτὸν τῆς στρατηγίας Ἰφικράτην ἀνθαιροῦνται. ὁ δ' ἐπεὶ κατέστη στρατηγός, μάλα ὀξέως τὰς ναῦς 14 ἐπληροῦτο καὶ τοὺς τριηράρχους ἠνάγκαζε. προσέλαβε 70 δὲ παρὰ τῶν ᾿Αθηναίων καὶ εἴ πού τις ναῦς περὶ τὴν ᾿Αττικὴν ἔπλει καὶ τὴν Πάραλον καὶ τὴν Σαλαμινίαν, λέγων, ὡς ἐὰν τἀκεῖ καλῶς γένηται, πολλὰς αὐτοῖς ναῦς ἀποπέμψοι. καὶ ἐγένοντο αὐτῷ αἱ ἄπασαι περὶ ἑβδομήκοντα. ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ οἱ Κερκυραῖοι οὖτω σφόδρα 15 ἔπείνων, ὧστε διὰ τὸ πλῆθος τῶν αὐτομολούντων ἐκήρυξεν ὁ Μνάσιππος πεπρᾶσθαι ὄστις αὐτομολοίη. ἐπεὶ δὲ οὐδὲν ῆττον ηὐτομόλουν, τελευτῶν καὶ μαστιγῶν ἀπέπεμπεν. οἱ μέντοι ἔνδοθεν τούς γε δούλους οὐκ ἐδέχοντο πάλιν εἰς τὸ τεῖχος, ἀλλὰ πολλοὶ ἔξω ἀπέθνησκον. ὁ δ' 16 80 αὖ Μνάσιππος ὁρῶν ταῦτα ἐνόμιζε τε ὅσον οὐκ ἤδη ἔχειν

time for the voyage. — παύσαντες: Timotheus, probably with the assistance of Jason or Alectas, was acquitted in the proceedings instituted against him, but did not again receive his command. — 'Ιφικράτην: Iphicrates had been serving under the king of Persia in Egypt. He and Timotheus now exchanged places.

14. ὀξέως: by stringent measures.—
τοὺς τριηράρχους: sc. τριηραρχεῖν, i.e. he compelled the citizens to equip the galleys. The wealthiest citizens, to the number of some 1200, were obliged to perform this service, the responsibility for a single trireme being shared by a number of citizens together, sometimes as many as sixteen. The state furnished the vessel, the trierarchs everything else, including the commander. With the declining patriotism of the Athenians, this obligation naturally came to be increasingly irksome.— περὶ τὴν ᾿Αττικὴν

the: i.e. was cruising about to protect the coast. — την Πάραλον: the 'Paralus' and 'Salaminia' were usually employed only for embassies and other official business.

15-26. Defeat of the Lacedaemonians at Corcyra. Spring of 372 B.C.

15. ούτω σφόδρα ἐπείνων: the siege had already lasted more than a year. - ώστε ἐκήρυξεν: co-ord. expression, where we might have expected subordination, $\omega \sigma \tau \epsilon$ with infinitive. The present form lays greater stress on the fact stated. G. 237, Rem.; H. 927. - exhputer: in pregnant sense, "issued a proclamation commanding." - πεπράσθαι: the perf. as representing not merely a completed act, but also the following continued state, 28 κεκλείσθαι, shut and keep shut, v. 4. 7; συνεσκευάσθαι νί. 4. 25. - τελευτών: at last. Adverbially, not correlative with μαστιγών.

16. δσον οὐκ ἥδη κτέ.: already all

την πόλιν καὶ περὶ τοὺς μισθοφόρους ἐκαινούργει καὶ τούς μέν τινας αὐτῶν ἀπομίσθους ἐπεποιήκει, τοῖς δέ τισι καὶ δυοίν ήδη μηνοίν ὤφειλε τὸν μισθόν, οὐκ ἀπορών, ὡς έλέγετο, χρημάτων καὶ γὰρ τῶν πόλεων αἱ πολλαὶ αὐτῶ 85 ἀργύριον ἀντὶ τῶν ἀνδρῶν ἔπεμπον, ἄτε καὶ διαποντίου της στρατείας οὖσης. κατιδόντες δὲ ἀπὸ τῶν πύργων οἱ 17 έκ της πόλεως τάς τε φυλακάς χείρον ή πρόσθεν φυλαττομένας έσπαρμένους τε κατά την χώραν τους άνθρώπους, έπεκδραμόντες τους μέν τινας αὐτῶν ἔλαβον, τους δὲ κατέ-90 κοψαν. αἰσθόμενος δὲ ὁ Μνάσιππος αὐτός τε ἐξωπλίζετο 18 καὶ όσους είχεν όπλίτας ἄπασιν έβοήθει καὶ τοὺς λοχαγούς καὶ τούς ταξιάρχους έξάγεω έκέλευε τούς μισθοφόρους. ἀποκριναμένων δέ τινων λοχαγών, ὅτι οὐ ῥάδιον 19 είη μη διδόντας τάπιτήδεια πειθομένους παρέχειν, τον μέν 95 τινα βακτηρία, τὸν δὲ τῷ στύρακι ἐπάταξεν. οὖτω μὲν δὴ άθύμως έχοντες καὶ μισοῦντες αὐτὸν συνεξηλθον πάντες. οπερ ηκιστα είς μάχην συμφέρει. ὁ δ' ἐπεὶ παρετάξατο, 20 αὐτὸς μέν τοὺς κατὰ τὰς πύλας τῶν πολεμίων τρεψάμενος έπεδίωκεν · οἱ δ' ἐπεὶ ἐγγὺς τοῦ τείχους ἐγένοντο, ἀνεστρέ-100 φοντό τε καὶ ἀπὸ τῶν μνημάτων ἔβαλλον καὶ ἡκόντιζον.

but had possession. — άπομίσθους ἐπεποιήκει: had dismissed. Cf. Dem. xxIII, 154 ἐκεῖνος ἀπόμωσθος γίγνεται παρά Τιμοθέου, he is dismissed, etc. — τοὺς μέν τινας, τοῖς δέ τιστ: τἰς is generally omitted with the second correlative. Cf. 19 τὸν μέν τινα, τὸν δέ. — άργύριον ἀντὶ τῶν ἀνδρῶν: as, explained in v. 2. 21.

18. τοὺς λοχαγοὺς καὶ τοὺς ταξιάρχους: the λόχος contained about 100 men; the τάξις consisted of two λόχοι.

19. τάπιτήδεια: here in the sense of μισθός. "The needful," i.e. the means of procuring provisions, since

the soldiers provided their own supplies. — $\tau \hat{\eta}$ $\beta a \kappa \tau \eta \rho i \phi$: flogging was not uncommon in the Spartan army and the commander seems to have been accustomed to carry a staff. With the general picture here presented compare that of Clearchus as given in An. ii. 3. 11.

20. μνημάτων: it was the universal custom among the Greeks to bury the dead outside the city walls, especially along the leading highways. Cf. also the Roman tombs along the Appian Way, and the Street of Tombs at Pompeii.— ἔβαλλον καὶ ἡκόντιζον: shot (arrows) and hurled javelins.—

άλλοι δ' έκδραμόντες καθ' έτέρας πύλας έπιτίθενται άθρόοι τοις ἐσχάτοις οι δ' ἐπ' ὀκτὼ τεταγμένοι, ἀσθενὲς νομί- 21 σαντες τὸ ἄκρον τῆς φάλαγγος ἔχειν, ἀναστρέφειν ἐπειρῶντο. ὡς δ' ἦρξαντο ἐπαναχωρείν, οἱ μὲν πολέμιοι ὡς 105 φεύγουσιν ἐπέθεντο, οἱ δ' οὐκέτι ἐπανέστρεψαν· καὶ οἱ έχόμενοι δ' αὐτῶν εἰς φυγὴν ὥρμων. ὁ δὲ Μνάσιππος 22 τοις μέν πιεζομένοις οὐκ ἐδύνατο βοηθείν διὰ τοὺς ἐκ τοῦ κατ' άντικρυ προσκειμένους, άει δ' έλείπετο συν έλάττοσιν. τέλος δ' οἱ πολέμιοι ἀθρόοι γενόμενοι πάντες ἐπετί-110 θεντο τοις περί τὸν Μνάσιππον, ἤδη μάλα ὀλίγοις οὖσι. καὶ οἱ πολίται ὁρῶντες τὸ γιγνόμενον ἐπεξήεσαν. ἐπεὶ δ' 23 έκείνον ἀπέκτειναν, εδίωκον ήδη ἄπαντες. έκινδύνευσαν δ' αν καὶ τὸ στρατόπεδον έλειν σὺν τῷ χαρακώματι, εἰ μὴ οί διώκοντες τὸν ἀγοραιόν τε ὄχλον ιδόντες καὶ τὸν τῶν 115 θεραπόντων καὶ τὸν τῶν ἀνδραπόδων, οἰηθέντες ὄφελός τι αὐτῶν εἶναι, ἀπεστρέφοντο. καὶ τότε μὲν τροπαῖόν τε 24 ιστασαν οἱ Κερκυραίοι τούς τε νεκρούς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν. ἐκ δὲ τούτου οἱ μὲν ἐν τῆ πόλει ἐρρωμενέστεροι έγεγένηντο, οί δ' έξω έν πάση δη άθυμία ήσαν. καὶ γὰρ 120 ελέγετο ότι Ἰφικράτης τε όσον οὐκ ήδη παρείη, καὶ οί

τοις ἐσχάτοις: the extremity (of the wing).

21. oi δ' ἐπ' ὀκτὼ τεταγμένοι κτέ.: those at the extremity of the wing (οἱ ἔσχατοι), being drawn up only eight deep, thought themselves too weak (ἀσθενές) to withstand their enemies, who were in a solid column (ἀθρόοι), and so attempted to strengthen their line by increasing its depth. To do this they began to wheel the troops (ἀναστρέφειν) at the end (τὸ ἄκρον τῆς φάλαγγος), so as to double the depth at that point. But the manoeuvre created confusion, and

panic ensued. — άναστρέφειν: supply τους στρατιώτας as object. — οὐκέτι ἐπανέστρεψαν: they did not finish the evolution. — ἄρμων: here intransitive.

22. δεί: to be taken with ελάττοσιν. "Those who remained with him, continued to grow fewer and fewer."

23. τὸν ἀγοραῖον ὅχλον: the crowd of camp-followers, who sold provisions and other articles. — ὅφελος κτ ϵ: i.e. having thought them able-bodied troops. See on v. 3. 6.

24. ἐρρωμενέστεροι: on the comparison see H. 251 b.— δή: emphasizing πάση, as in v. 1. 3.— δσον οὐκ

Κερκυραίοι δὲ τῷ ὄντι ναῦς ἐπλήρουν. Ὑπερμένης δέ, 25 δς ἐτύγχανεν ἐπιστολιαφόρος τῷ Μνασίππῳ ἄν, τό τε ναυτικὸν πᾶν ὄσον ἢν ἐκεῖ συνεπλήρωσε, καὶ περιπλεύσας πρὸς τὸ χαράκωμα τὰ πλοῖα πάντα γεμίσας τῶν τε 125 ἀνδραπόδων καὶ τῶν χρημάτων ἀπέστελλεν· αὐτὸς δὲ σύν τε τοῖς ἐπιβάταις καὶ τοῖς περισωθεῖσι τῶν στρατιωτῶν διεφύλαττε τὸ χαράκωμα· τέλος δὲ καὶ οὖτοι μάλα τετα- 26 ραγμένοι ἀναβάντες ἐπὶ τὰς τριήρεις ἀπέπλεον, πολὺν μὲν σῖτον, πολὺν δὲ οἶνον, πολλὰ δὲ ἀνδράποδα καὶ ἀσθε-130 νοῦντας στρατιώτας καταλιπόντες· δεινῶς γὰρ ἐπεφόβηντο μὴ καταληφθεῖεν ὑπὸ τῶν ᾿Αθηναίων ἐν τῆ νήσῳ. καὶ ἐκεῖνοι μὲν εἰς Λευκάδα ἀπεσώθησαν.

Ο δὲ Ἰφικράτης ἐπεὶ ἦρξατο τοῦ περίπλου, ἄμα μὲν 27 ἔπλει, ἄμα δὲ πάντα ὅσα εἰς ναυμαχίαν παρεσκευάζετο ·

135 εὐθὺς μὲν γὰρ τὰ μεγάλα ἱστία αὐτοῦ κατέλιπεν, ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν πλέων · καὶ τοῖς ἀκατίοις δέ, καὶ εἰ φορὸν πνεῦμα εἴη, ὀλίγα ἐχρῆτο · τῆ δὲ κώπη τὸν πλοῦν ποιούμενος ἄμεινόν τε τὰ σώματα ἔχειν τοὺς ἄνδρας καὶ ἄμεινον τὰς ναῦς πλεῖν ἐποίει. πολλάκις δὲ καὶ ὅπου 28

ήδη: as in 16.— ἐπλήρουν: the idea receives greater vividness by being expressed as a fact, instead of being made dependent upon ἐλέγετο.

25. ἐπιστολιαφόρος: the second in command, elsewhere designated as ἐπιστολεύς. Cf. i. 1. 23.

26. είς Λευκάδα άπεσώθησαν: cf. i. 3. 22 άπεσώθη είς Δεκέλειαν.

27-32. Iphicrates's voyage to Corcyra. Spring of 372 B.C.

27. δσα els ναυμαχίαν: εc. ἐπιτήδεια ħν. Cf. vii. 2. 21 δσα els πεζὸν παρεσκευ-άζοντο. — τὰ μεγάλα ἰστία: the triremes, in addition to the chief mast (Ιστός μέγας), usually carried another smaller mast. This was called ἰστός

άκάτειος. On each mast were two sails. of which those on the chief mast were called Ιστία μεγάλα, and those on the smaller mast ίστία ἀκάτεια or ἀκάτια.αὖτοῦ: i.e. in Athens. Another instance of leaving the sails behind is given in i. 1. 13. The object was to have the ships ready for action. — ολίγα: cognate acc.; cf. 1. 15 δσαπερ χρησθαι. -τη κώπη: used here as a collective term, and by metonymy for ἐρέταις, oarsmen. Cf. Hdt. v. 30. 3 δκτακισχιλίη άσπίς, eight thousand shields, i.e. soldiers. So also ή ἵππος, αίχμή, λόγχη. — ἄμεινον τὰ σώματα ἔχειν: σώματα is acc. of specification, as in v. 3.. 17.

140 μέλλοι ἀριστοποιείσθαι τὸ στράτευμα ἡ δειπνοποιείσθαι, ἐπανήγαγεν αν τὸ κέρας ἀπὸ τῆς γῆς κατὰ ταῦτα τὰ χωρία. ἐπεὶ δ' ἐπιστρέψας αν καὶ ἀντιπρώρους καταστήσας τὰς τριήρεις ἀπὸ σημείου ἀφίει ἀνθαμιλλασθαι είς την γην, μέγα δη νικητήριον ήν το πρώτους καὶ ύδωρ 145 λαβείν καὶ εἴ του ἄλλου ἐδέοντο καὶ πρώτους ἀριστῆσαι. τοις δ' ύστάτοις αφικομένοις μεγάλη ζημία ήν τό τε έλαττοῦσθαι πᾶσι τούτοις καὶ ὅτι ἀνάγεσθαι ἄμα ἔδει, ἐπεὶ σημήνειε · συνέβαινε γάρ τοις μέν πρώτοις άφικνουμένοις καθ' ήσυχίαν απαντα ποιείν, τοίς δε τελευταίοις διά φυλακάς γε μήν, εἰ τύχοι ἐν τῆ πολεμία 29 150 $\sigma \pi o \nu \delta \hat{\eta} \varsigma$. άριστοποιούμενος, τὰς μὲν ἐν τῆ γῆ, ὧσπερ προσήκει, καθίστη, έν δὲ ταῖς ναυσὶν αἰρόμενος αὖ τοὺς ἱστοὺς ἀπὸ τούτων έσκοπείτο. πολύ οὖν ἐπὶ πλέον οὖτοι καθεώρων ἡ οί έκ τοῦ ὁμαλοῦ, ἀφ' ὑψηλοτέρου καθορῶντες. ὅπου δὲ 155 δειπνοποιοίτο καὶ καθεύδοι, ἐν μὲν τῷ στρατοπέδω νύκτωρ πῦρ οὐκ ἔκαε, πρὸ δὲ τοῦ στρατεύματος φῶς ἐποίει, ἵνα μηδείς λάθη προσιών. πολλάκις δέ, εἰ εὐδία εἴη, εὐθὺς δειπνήσας ανήγετο καὶ εί μεν αύρα φέροι, θέοντες αμα

28. ἐπανήγαγεν ἄν: the aor. with dv denoting repeated action is rare. The impf. with $d\nu$ is much more common. G. 206; H. 835 b. — τὸ κέρας: i.e. the fleet proceeding έπλ κέρως, one ship behind another, as opposed to $\epsilon \pi i \phi \dot{a} \lambda a \gamma \gamma os$ (30), side by side. — $\epsilon \pi i$ στρέψας κτέ.: Iphicrates would withdraw the ships some distance from the coast, opposite the place where he intended to land (κατὰ ταῦτα τὰ $\chi\omega\rho la$), and then turning their prows toward the land would give the signal for rowing to the shore. - ἐπιστρέψας αν: apparently the iterative use of the aor. partic. with dv, corresponding to the aor. ind. with dv as

seen in ἐπανήγαγεν ἄν. Cf. 4. 11 λαβὼν δ' ἄν ... ἀν ἐστρατεύετο, Cyr. viii. 3. 8. — μέγα ... ἀρυστήσαι: it was a great feat (lit. prize) to be the first to get water and whatever else they needed, and to be the first to breakfast. — πῶσι τούτοις: in all these things. — ἄμα: i.e. along with those who reached shore first. — καὶ ὅτι ἔδει: correlative with the inf. ἐλαττοῦσθαι. — σημήνωι: sc. ὁ σαλπιγκτής. Η. 602 c. — καθ' ἡσυχίαν, διὰ σπουδής: note the change of preposition.

29. πολύ: separated from the comp. as An. iii. 2. 19 πολύ ἡμεῖς ἐπ' ἀσφαλεστέρου ὀχήματός ἐσμεν. — θέοντες: i.e. sailing, opp. to ἐλαύνειν, rowing.

άνεπαύοντο · εἰ δὲ ἐλαύνειν δέοι, κατὰ μέρος τοὺς ναύτας 160 ἀνέπαυεν. ἐν δὲ τοῖς μεθ' ἡμέραν πλοῖς ἀπὸ σημείων 30 τοτε μεν επί κέρως ήγε, τοτε δ' επί φάλαγγος · ωστε αμα μεν επλεον, αμα δε πάντα οσα είς ναυμαγίαν και ήσκηκότες καὶ ἐπιστάμενοι εἰς τὴν ὑπὸ τῶν πολεμίων, ὡς ιμοντο, κατεχομένην θάλατταν άφικνοῦντο. καὶ τὰ μὲν πολλὰ ἐν 165 τῆ πολεμία καὶ ἠρίστων καὶ ἐδείπνουν · διὰ δὲ τὸ τάναγκαία μόνον πράττειν καὶ τὰς βοηθείας ἔφθανεν ἀναγόμενος καὶ ταχὺ ἐπέραινε. περὶ δὲ τὸν Μνασίππου θάνατον 31 έτύγχανεν ών της Λακωνικής περί τὰς Σφαγίας. εἰς τὴν 'Ηλείαν δε ἀφικόμενος καὶ παραπλεύσας το τοῦ 'Αλφειοῦ 170 στόμα ύπὸ τὸν Ἰχθῦν καλούμενον ὡρμίσατο. τῆ δ' ὑστεραία έντεῦθεν ἀνήγετο ἐπὶ τῆς Κεφαλληνίας, οὖτω καὶ τεταγμένος καὶ τὸν πλοῦν ποιούμενος ώς, εἰ δέοι, πάντα όσα χρή παρεσκευασμένος ναυμαχοίη. καὶ γὰρ τὰ περὶ τοῦ Μνασίππου αὐτόπτου μεν οὐδενὸς ἡκηκόει, ὑπώπτευε 175 δε μη απάτης ένεκεν λέγοιτο, καὶ εφυλάττετο επεὶ μέντοι άφίκετο εἰς τὴν Κεφαλληνίαν, ἐνταῦθα δὴ σαφῶς ἐπύθετο καὶ ἀνέπαυε τὸ στράτευμα.

Οἶδα μὲν οὖν ὅτι ταῦτα πάντα, ὅταν οἴωνται ναυμαχή- 32

30. μεθ' ἡμέραν: by day.— ἐπὶ κέρως: in column.— ἐπὶ φάλαγγος: side by side.— δσα εἰς ναυμαχίαν: as in 27. — τὰ πολλά: adverbially. — ἐν τῷ πολεμία: i.e. on the coast of Laconia. — τὰς βοηθείας ἔφθανεν ἀναγόμενος: "he embarked again before the enemy rallied to attack him." βοηθείας is the dir. obj. of ἔφθανεν. The word is used of rushing to ward off a hostile invasion.— ταχὰ ἐπέραινε: sc. ὀδόν, was soon on his way again. Cf. v. 4. 20 κατανύσειν, sc. ὀδόν, which in 49 is expressed. Kurz suggests supplying ἄριστον καὶ δεῖπνον

from the preceding ἡρίστων και ἐδείπνουν.

31. τὰς Σφαγίας: consisting of Sphacteria and two other small islands situated off the Messenian town of Pylus. The islands are reckoned as a part of Laconia, since Messenia had by conquest long formed a part of that country.—τὸν Ἰχθῦν: a promontory on the coast of Elis.—ὡς: final clause with opt. instead of the consecutive clause with the inf. which we naturally expect.—τὰ περὶ τοῦ Μνασίπτου: the gen. instead of the acc., attracted by ἡκηκόει. See on v. 2. 7.

σειν ἄνθρωποι, καὶ ἀσκεῖται καὶ μελετᾶται · ἀλλὰ τοῦτο 180 ἐπαινῶ, ὅτι ἐπεὶ ἀφικέσθαι ταχὺ ἔδει ἔνθα τοῖς πολεμίοις ναυμαχήσειν ῷετο, ηὖρετο ὅπως μήτε διὰ τὸν πλοῦν ἀνεπιστήμονας εἶναι τῶν εἰς ναυμαχίαν μήτε διὰ τὸ ταῦτα μελετᾶν βραδύτερόν τι ἀφικέσθαι.

Καταστρεψάμενος δὲ τὰς ἐν τῆ Κεφαλληνία πόλεις 33
185 ἔπλευσεν εἰς Κέρκυραν. ἐκεῖ δὲ πρῶτον μὲν ἀκούσας ὅτι προσπλέοιεν δέκα τριήρεις παρὰ Διονυσίου βοηθήσουσαι τοῖς Λακεδαιμονίοις, αὐτὸς ἐλθὼν καὶ σκεψάμενος τῆς χώρας ὅθεν τούς τε προσπλέοντας δυνατὸν ἦν ὁρᾶν καὶ τοὺς σημαίνοντας εἰς τὴν πόλιν καταφανεῖς εἶναι, ἐνταῦθα
190 κατέστησε τοὺς σκοπούς. κἀκείνοις μὲν συνέθετο προσ- 34 πλεόντων τε καὶ ὁρμούντων ὡς δέοι σημαίνειν αὐτὸς δὲ τῶν τριηράρχων προσέταξεν εἴκοσιν, οῦς δεήσοι, ἐπεὶ κηρύξειεν, ἀκολουθεῖν · εἰ δέ τις μὴ ἀκολουθήσοι, προεῖπε μὴ μέμψεσθαι τὴν δίκην. ἐπεὶ δ' ἐσημάνθησαν προσ195 πλέουσαι καὶ ἐκηρύχθη, ἀξία ἐγένετο θέας ἡ σπουδή · οὐδεὶς γὰρ ὅστις οὐ δρόμω τῶν μελλόντων πλεῦν εἰσέβη

32. δπως: combined with the inf. as also in Oec. 7. 29 πειρᾶσθαι δπως ω'ς βέλτιστα τὰ προσήκοντα έκάτερον ἡμῶν διαπράττεσθαι. The const. is to be explained as a mingling of the inf. with the δπως-clause.

33-39. Exploits of Iphicrates in the Ionian Sea and on the coast of Peloponnesus. His colleagues. 372-371 B.C.

33. πρώτον μέν: instead of έπειτα δέ corresponding to this, we have έπει δὲ ἐσημάνθησαν in 34. Cf. v. 2. 7. — παρά Διονυσίου: see 4. — τῆς χώρας: part. gen. dependent upon δθεν. — καταφανείς: sc. ἐν τῷ πόλει, as shown by the preceding εἰς τὴν πόλιν.

34. προσπλεόντων τε καλ δρμούν-

των κτέ.: supply των πολεμίων as subj., when they have in sight and when they came to anchor. A different signal was given for each occasion. On the omission of the subj. of the gen. abs. const., see G. 278, 1, N.; H. 972 a. ούς δεήσοι: rel. clause of purpose in indir. disc. after secondary tense: dir. ους δεήσει. - μη μέμψεσθαι την δίκην: ironically, they should not find fault with the punishment (as being too light), i.e. they should find it severe. On un for ou after verbs of hoping and promising, see G. 283, 3: H. 1024, last two examples and the following remark. - οὐδεὶς δστις οὐ: emphatic for every single one. See on v. 1. 3. — τῶν μελλόντων: dependent upon οὐδείς.

είς τὰς ναῦς. πλεύσας δὲ ἔνθα ἦσαν αἱ πολέμιαι τριή- 35 ρεις, καταλαμβάνει ἀπὸ μὲν τῶν ἄλλων τριήρων εἰς τὴν γην τους ανδρας έκβεβηκότας, Μελάνιππος μέντοι δ 200 'Ρόδιος τοῖς τε άλλοις συνεβούλευε μὴ μένειν ἐνταῦθα καὶ αὐτὸς πληρωσάμενος τὴν ναῦν έξέπλει. ἐκεῖνος μὲν οὖν καίπερ ἀπαντών ταις Ἰφικράτους ναυσίν ὅμως ἀπέφυγεν · αί δὲ ἀπὸ Συρακουσῶν νῆες ἄπασαι ἑάλωσαν αὐτοῖς άνδράσιν. ὁ μέντοι Ἰφικράτης τὰς μὲν τριήρεις ἀκρωτη- 36 205 ριασάμενος έλκων κατηγάγετο είς τον Κερκυραίων λιμένα, των δε ανδρων συνέβη εκάστω τακτον αργύριον αποτείσαι, πλην Κρινίππου τοῦ ἄρχοντος· τοῦτον δ' ἐφύλαττεν, ώς ἢ πραξόμενος πάμπολλα χρήματα ἢ ώς πωλήσων. κάκεινος μεν ύπο λύπης αὐθαιρέτω θανάτω ἀποθνήσκει, 210 τους δ' άλλους ὁ Ἰφικράτης ἀφηκε, Κερκυραίους ἐγγυητὰς δεξάμενος των χρημάτων. καὶ τοὺς μὲν ναύτας γεωρ- 37 γούντας τοις Κερκυραίοις τὸ πλείστον διέτρεφε, τοὺς δὲ πελταστάς καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν νεῶν ὁπλίτας ἔχων διέβαινεν είς την 'Ακαρνανίαν καὶ έκει ταις μέν φιλίαις πόλεσιν 215 ἐπεκούρει, εἴ τίς τι δέοιτο, Θυριεῦσι δέ, μάλα καὶ ἀνδράσιν άλκίμοις καὶ χωρίον καρτερον ἔχουσιν, ἐπολέμει · καὶ τὸ ἀπὸ Κερκύρας ναυτικὸν προσλαβών, σχεδὸν περὶ 38 ένενήκοντα ναθς, πρώτον μέν είς Κεφαλληνίαν πλεύσας

35. συνεβούλευε: sc. before the attack. In English we should expect the plpf.; but the Greek often emphasizes the repetition or continuance of the action where the English does not.— Μελάνιππος ὁ Ῥόδιος: he accordingly did not belong to the Syracusan contingent.— αὐτοῖς ἀνδράστιν: dat. of accompaniment, the prep. being omitted, as regularly where αὐτοῖς is used. G. 188, δ, κ.; H. 774 a. 36. συνέβη ἐκάστος: agreed with each of the men. Supply ἔκαστον as

subj. of ἀποτεῖσαι. Each was to pay a fixed sum, presumably according to his rank and means. — ἀποτεῖσαι: the correct orthography, — not ἀποτῖσαι. See Preface. — τῶν χρημάτων: i.e. the stipulated ransoms.

37. τl: cognate acc. as in v. 4. 36.

— Θυριεθοτι: inhabitants of the town
Thyrium in northern Acarnania. —

μάλα: modifies both ἀλκίμοις and καρτερόν. Its position makes it strongly emphatic.

38. σχεδόν: pleonastic. Cf. v. 2.

χρήματα ἐπράξατο, τὰ μὲν παρ' ἑκόντων, τὰ δὲ παρ' 220 ἀκόντων · ἔπειτα δὲ παρεσκευάζετο τήν τε τῶν Λακεδαιμονίων χώραν κακῶς ποιεῖν καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατ' ἐκεῖνα πόλεων πολεμίων οὐσῶν τὰς μὲν ἐθελούσας προσλαμβάνειν, τοῖς δὲ μὴ πειθομένοις πολεμεῦν.

Έγὼ μὲν δὴ ταύτην τὴν στρατηγίαν τῶν Ἰφικράτους 39 225 οὐχ ἦκιστα ἐπαινῶ, ἔπειτα καὶ τὸ προσελέσθαι κελεῦσαι ἑαυτῷ Καλλίστρατόν τε τὸν δημηγόρον, οὐ μάλα ἐπιτή-δειον ὄντα, καὶ Χαβρίαν, μάλα στρατηγὸν νομιζόμενον. εἴτε γὰρ φρονίμους αὐτοὺς ἡγούμενος εἶναι συμβούλους λαβεῖν ἐβούλετο, σῶφρόν μοι δοκεῖ διαπράξασθαι, εἴτε 230 ἀντιπάλους νομίζων, οὕτω θρασέως μήτε καταρραθυμῶν μήτε καταμελῶν μηδὲν φαίνεσθαι, μεγάλα φρονοῦντος ἐφ' ἑαυτῷ τοῦτό μοι δοκεῖ ἀνδρὸς εἶναι. κἀκεῖνος μὲν δὴ ταῦτ' ἔπραττεν.

Οί δὲ ᾿Αθηναῖοι ἐκπεπτωκότας μὲν ὁρῶντες ἐκ τῆς 3 Βοιωτίας Πλαταιέας, φίλους ὄντας, καὶ καταπεφευγότας

40 ω's els. — κατ' έκεινα: in that district, as v. 1. 7. — τοις δε μη πειθομένοις: as if πολιτων, instead of πόλεων, had preceded.

39. $\bar{\epsilon}\pi\epsilon\iota\tau\alpha$: without preceding $\pi\rho\hat{\omega}$ τον, as occasionally elsewhere. - προσελέσθαι: supply τον δήμον as subject. - Καλλίστρατον: he was leader of the anti-Theban party at Athens, and favored an alliance with Sparta. In 377 B.C. he had been general along with Timotheus and Chabrias. - imτήδειον: favorably inclined, as 3. 14. - μάλα στρατηγόν: μάλα with a subst. (of adj. meaning), as v. 4. 14 μάλα χειμώνος δντος. — σώφρον: i.e. σωφρόν τι. Cf. Mem. ii. 7. 13 θαυμαστον ποιείς. - είτε άντιπάλους νομίζων: sc. συμβούλους λαβείν έβούλετο. ούτω θρασέως ... φαίνεσθαι: φαίνεσθαι is subj. of δοκεῖ. τοῦτο merely resumes the idea already expressed by the infinitive.—καταρραθυμῶν, καταμλῶν: the former refers to neglect as the result of indolence, the latter to neglect as the result of heedlessness. The nom. (for acc.) is here used in consequence of the influence of the preceding νομίζων.—μεγάλα φρονοῦντος ἰφ΄ ἐαντῷ ἀνδρός: of a man proud in his self-reliance.

3. 1-3. Congress of Greek states at Sparta. Summer of 371 B.C.

1. Ilharasias: the Plataeans had not been able to maintain their independence of Thebes since the expulsion of the Spartans from Boeotia in 376 B.C. They accordingly appealed to the Athenians to be allowed to form an alliance with them; but the

προς αύτούς, ίκετεύοντας δε Θεσπιέας μη σφας περιιδείν απόλιδας γενομένους, οὐκέτι ἐπήνουν τοὺς Θηβαίους, ἀλλὰ 5 πολεμείν μεν αὐτοίς τὰ μεν ήσχύνοντο, τὰ δε ἀσυμφόρως έχειν έλογίζοντο · κοινωνείν γε μήν αὐτοίς ὧν ἔπραττον οὐκέτι ήθελον, ἐπεὶ ἐώρων στρατεύοντάς τε αὐτοὺς ἐπὶ φίλους άρχαίους τη πόλει Φωκέας, καὶ πόλεις πιστάς τ' έν τῷ πρὸς τὸν βάρβαρον πολέμω καὶ φίλας έαυτοῖς 10 ἀφανίζοντας. ἐκ τούτων δὲ ψηφισάμενος ὁ δῆμος εἰρή- 2 νην ποιήσασθαι πρώτον μέν είς Θήβας πρέσβεις έπεμψε παρακαλοῦντας ἀκολουθεῖν, εἰ βούλοιντο, εἰς Λακεδαίμονα περί είρήνης · έπειτα δε εξέπεμψαν και αὐτοι πρέσβεις. ην δὲ τῶν αἰρεθέντων Καλλίας Ἱππονίκου, Αὐτοκλης 15 Στρομβιχίδου, Δημόστρατος 'Αριστοφώντος, 'Αριστοκλής, Κηφισόδοτος, Μελάνωπος, Λύκαιθος. $\int \vec{\epsilon} \pi \epsilon \hat{i} \delta \hat{\epsilon} 3$ προσηλθον έπὶ τοὺς ἐκκλήτους τε τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τοὺς συμμάχους.] καὶ Καλλίστρατος δὲ ὁ δημηγόρος παρην · ύποσχόμενος γαρ 'Ιφικράτει, εἰ αὐτὸν ἀφείη, ἡ 20 χρήματα πέμψειν τῷ ναυτικῷ ἡ εἰρήνην ποιήσειν, οὖτως 'Αθήνησί τε ήν καὶ ἔπραττε περὶ εἰρήνης · ἐπεὶ δὲ κατέστησαν έπὶ τοὺς ἐκκλήτους τε τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τοὺς συμμάχους, πρώτος ἔλεξεν αὐτών Καλλίας ὁ δαδοῦ-

Thebans surprised and plundered Plataea and drove out the inhabitants, who then took refuge in Athens. Diod. xv. 46; Pausan. ix. 1. 4-8. — Θεσπιέας: in 373 B.C. the Thespians suffered almost as severe a fate as had befallen Plataea. Thespiae was deprived of its walls and broken up into its original constituent villages; hence $d\pi \delta \lambda \iota \delta \alpha s$. — Φωκέας: the Phocians, though recently in alliance with the Spartans (cf. iii. 5. 3; iv. 3. 15; vi. 1. 1), had formerly enjoyed friendly relations with Athens. —

πιστὰς κτέ.: the Plataeans were the only Greeks who had assisted the Athenians at Marathon; the Thespians alone had remained with the Spartans at Thermopylae; a detachment of them had fought also at Plataea, while Thebes at that crisis had ranged herself on the side of the barbarians.

3. ἡν καὶ ἔπραττε: the impf. where the English would use the plpf. See on συνεβούλευε 2. 35. — τοὺς ἐκκλήτους: equiv. to τὴν ἐκκλησίαν. See on v. 2. 33. — ὁ δαδοῦχος: one of the

χος. ἢν δὲ οὖτος οἶος μηδὲν ἣττον ἤδεσθαι ὑφ' αὐτοῦ ἢ 25 ὑπ' ἄλλων ἐπαινούμενος· καὶ τότε δὴ ἦρξατο ὧδέ πως·

" Ω ἄνδρες Αακεδαιμόνιοι, τὴν μὴν προξενίαν ὑμῶν οὐκ 4 έγω μόνος, άλλα και πατρός πατήρ πατρώαν έχων παρεδίδου τῶ γένει. βούλομαι δὲ καὶ τοῦτο ὑμῖν δηλῶσαι, ώς έχουσα ή πόλις διατελεί πρὸς ήμας. ἐκείνη γάρ, 30 όταν μεν πόλεμος ή, στρατηγούς ήμας αίρειται, όταν δε ήσυχίας ἐπιθυμήση, εἰρηνοποιούς ήμας ἐκπέμπει. καγώ πρόσθεν δὶς ἤδη ἦλθον περὶ πολέμου καταλύσεως καὶ ἐν άμφοτέραις ταις πρεσβείαις διεπραξάμην και ύμιν και ήμω είρήνην νυν δε τρίτον ήκω και ήγουμαι πολύ 35 δικαιότατα νῦν ἄν διαλλαγής τυχεῖν. ὁρῶ γὰρ οὐκ ἄλλα 5 μεν ύμιν, άλλα δε ήμιν δοκούντα, άλλ' ύμας τε αχθομένους καὶ ἡμᾶς τῆ Πλαταιῶν τε καὶ Θεσπιῶν ἀναιρέσει. πῶς οὖν οὐκ εἰκὸς τὰ αὐτὰ γιγνώσκοντας φίλους μᾶλλον αλλήλοις ή πολεμίους είναι; καὶ σωφρόνων μεν δήπου 40 έστι μηδε εί μικρά τὰ διαφέροντα εἴη πόλεμον ἀναιρεῖσθαι εί δε δη και δμογνωμονοιμεν, ούκ αν πάνυ των θαυμαστών είη μη ειρήνην ποιείσθαι; δίκαιον μέν οὖν β ην μηδε οπλα επιφερειν άλληλοις ήμας, επεί λεγεται μεν Τριπτόλεμος ὁ ἡμέτερος πρόγονος τὰ Δήμητρος καὶ

four directors of the Eleusinian mysteries. The office was hereditary in the family of the Ceryces, to which Callias belonged.—ολος ήδεσθαι: the inf. with ολος is that of result. H. 1000.
— ὑφ' αὐτοῦ . . . ἐπαινούμενος: Callias's self-complacency is well brought out in the following speech.

4-6. Speech of Callias.

4. οὐκ ἐγώ: supply ἔχω from the following ἔχων παρεδίδου. — πατρὸς πατὴρ πατρώαν: notice the play upon the words. — στρατηγοὺς αἰρεῖται: this Callias is not known to have

filled the office of στρατηγόs, except upon a solitary occasion. See iv. 5. 13. — πρόσθεν δίς: uncertain when.

5. εl... εξη: as if the apodosis were οὐκ ἃν σωφρόνων εξη. GMT. 555.

— τῶν θαυμαστῶν: an unaccountable thing, lit. (one) of the unaccountable things. Pred. part. genitive. H. 732 a.

6. λέγεται μέν: μέν, which in sense belongs to τὰ lερά, is put instead with λέγεται. Its correlative is δέ in τοῦ Δήμητρος δὲ καρποῦ. — Τριπτόλεμος: the reference to this hero, who was closely connected with the institution

45 Κόρης ἄρρητα ἱερὰ πρώτοις ξένοις δείξαι Ἡρακλεί τε τῷ ὑμετέρῳ ἀρχηγέτη καὶ Διοσκόροιν τοῖν ὑμετέροιν πολίταιν καὶ τοῦ Δήμητρος δὲ καρποῦ εἰς πρώτην τὴν Πελοπόννησον σπέρμα δωρήσασθαι. πῶς οὖν δίκαιον ἡ ὑμᾶς, παρ' ὧν ἐλάβετε σπέρματα, τὸν τούτων ποτὲ καρπὸν δο ἐλθεῖν δηώσοντας, ἡμᾶς τε, οἷς ἐδώκαμεν, μὴ οὐχὶ βούλεσθαι ὡς πλείστην τούτοις ἀφθονίαν τροφῆς γενέσθαι; εἰ δὲ ἄρα ἐκ θεῶν πεπρωμένον ἐστὶ πολέμους ἐν ἀνθρώποις γίγνεσθαι, ἡμᾶς δὲ χρὴ ἄρχεσθαι μὲν αὐτοῦ ὡς σχολαίτατα, ὅταν δὲ γένηται, καταλύεσθαι ἡ δυνατὸν 55 τάχιστα."

Μετὰ τοῦτον Αὐτοκλῆς, μάλα δοκῶν ἐπιστρεφὴς εἶναι 7
ρήτωρ, ὧδε ἠγόρευεν · " Ανδρες Λακεδαιμόνιοι, ὅτι μὲν ἃ
μέλλω λέγειν οὐ πρὸς χάριν ὑμῖν ρηθήσεται οὐκ ἀγνοῶ ·
ἀλλὰ δοκεῖ μοι, οἴτινες βούλονται ἢν ἃν ποιήσωνται
60 φιλίαν, ταύτην ὡς πλεῖστον χρόνον διαμένειν, διδακτέον
εἶναι ἀλλήλους τὰ αἶτια τῶν πολέμων. ὑμεῖς δὲ ἀεὶ μέν
φατε ὡς αὐτονόμους τὰς πόλεις χρὴ εἶναι, αὐτοὶ δέ ἐστε

of the Eleusinian mysteries, is quite in accordance with the priestly office of the speaker, particularly as Callias traced his own descent from Triptolemus. - iepà deifai: regular expression for "initiate in the mysteries." πρώτοις ξένοις: in pred. agreement with 'Ηρακλεί τε και Διοσκόροιν, to Heracles and the Dioscuri as the first strangers (to whom the mysteries were revealed). Cf. also below είς πρώτην την Πελοπόννησον, into Peloponnesus first. — άρχηγέτη: both of the royal lines at Sparta were descended from Hercules. - ὑμετέροιν πολίταιν: Tyndareus their father was king of Sparta. - ¿δώκαμεν: this form (instead of ἔδομεν, which Xenophon never uses) occurs also iii. 2. 5. — $\tilde{\eta}$ vµās, $\tilde{\eta}$ µās $\tau\epsilon$: for $\tilde{\eta}$... $\tilde{\eta}$, an unusual combination of particles. $\tau \tilde{\epsilon}$, $\tilde{\eta}$ is commoner, e.g. Mem. i. 7. 3; Oec. 20. 12.—µ $\tilde{\eta}$ où χ i: instead of the simple $\mu \tilde{\eta}$, since $\pi \tilde{\omega} s$ oðv δίκαιον is equivalent to où δίκαιον $\tilde{\epsilon} \tau \tau$ i. G. 283, 7; H. 1034 b; Kühn. 516, 5. — $\tilde{\eta}$ µās δ $\tilde{\epsilon}$: on $\tilde{\delta} \epsilon$ apparently redundant in apodosis, see G. 227, 2; H. 1046 c. — $\sigma \chi$ 0. χ 0. χ 1. χ 2; H. 250. — χ 1. χ 2 is decreased in this sense.

7-9. Speech of Autocles.

 διδακτέον: sc. τούτοις. — φατὲ ώς: the rare const. with ωs after φημ, instead of the infinitive.

μάλιστα έμποδών τη αὐτονομία. συντίθεσθε μέν γὰρ πρὸς τὰς συμμαχίδας πόλεις τοῦτο πρῶτον, ἀκολουθεῖν 65 οποι αν ύμεις ήγησθε. καίτοι τί τοῦτο αὐτονομία προσήκει; ποιείσθε δὲ πολεμίους οὐκ ἀνακοινούμενοι τοῖς 8 συμμάχοις, καὶ ἐπὶ τούτους ἡγεῖσθε · ὧστε πολλάκις ἐπὶ τους ευμενεστάτους αναγκάζονται στρατεύειν οι λεγόμενοι αὐτόνομοι είναι. ἔτι δὲ τὸ πάντων ἐναντιώτατον αὐτο-70 νομία, καθίστατε ένθα μέν δεκαρχίας, ένθα δε τριακονταρχίας · καὶ τούτων τῶν ἀρχόντων ἐπιμελεῖσθε οὐχ ὅπως νομίμως ἄρχωσιν, άλλ' όπως δύνωνται βία κατέχειν τὰς ωστ' ἐοίκατε τυραννίσι μᾶλλον ἡ πολιτείαις ήδόμενοι. καὶ ὅτε μὲν βασιλεὺς προσέταττεν αὐτονόμους 9 75 τὰς πόλεις εἶναι, μάλα γιγνώσκοντες ἐφαίνεσ θ ε ὅτι εἰ μὴ έάσοιεν οί Θηβαίοι έκάστην των πόλεων άρχειν τε έαυτης καὶ οἶς αν βούληται νόμοις χρησθαι, οὐ ποιήσουσι κατά τὰ βασιλέως γράμματα · ἐπεὶ δὲ παρελάβετε τὴν Καδμείαν, οὐδ' αὐτοῖς Θηβαίοις ἐπετρέπετε αὐτονόμους εἶναι. 80 δεί δὲ τοὺς μέλλοντας φίλους ἔσεσθαι οὐ παρὰ τῶν ἄλλων

8. τδ . . . έναντιώτατον: in app. with the following statement καθίστατε κτέ. So also the freq. τὸ δὲ μέγιστον. Η. 626 b. — δεκαρχίας: he refers to the decarchies established by Lysander, as mentioned in ii. 3. 7 and elsewhere. - τριακονταρχίας: in reality we know of but one such instance of the establishment of a Tpiακονταρχία, viz. the Thirty Tyrants at Athens, headed by Critias and Theramenes. - ήδόμενοι: ἐοίκατε is here construed with the nom. of the partic. instead of the more usual dat. or the infinitive. - moditelais: free governments under the control of the mass of the citizens, as opposed to ruparνίσι.

9. προσέταττεν: refers to the Peace of Antalcidas. The attitude of the king in this matter is correctly characterized by Autocles in the word προσέταττεν. The Peace (v. 1. 31) was practically an order. Cf. the threat with which it closes, τούτοις έγὼ πολεμήσω, also Isocrates's language, Paneg. 176 πρόσταγμα καὶ οὐ συνθήκας. See Introd. p. 2. - των πόλεων: i.e. the cities of the Boeotian Confederacy, of which Thebes claimed the headship. — παρελάβετε την Κα-Suctav: alluding to its seizure by Phoebidas, as detailed in v. 2. 29, 31. - αὐτοὺς . . . φαίνεσθαι: co-ord. in const. with the foregoing inf., but in sense subord. to it; "while themselves

μεν ἀξιοῦν τῶν δικαίων τυγχάνειν, αὐτοὺς δε ὅπως ἀν πλεῖστα δύνωνται πλεονεκτοῦντας φαίνεσθαι."

Ταῦτα εἰπὼν σιωπὴν μὲν παρὰ πάντων ἐποίησεν, ήδο- 10 μένους δε τους άχθομένους τοις Λακεδαιμονίοις εποίησε. 85 μετὰ τοῦτον Καλλίστρατος ἔλεξεν "'Αλλ' ὅπως μέν, ὧ ανδρες Λακεδαιμόνιοι, οὐκ εγγεγένηται άμαρτήματα καὶ άφ' ήμων καὶ άφ' ύμων, έγω μεν οὐκ ἄν ἔχειν μοι δοκω είπειν ου μέντοι ουτω γιγνώσκω, ώς τοις άμαρτάνουσιν οὐδέποτε ἔτι χρηστέον: ὁρῶ γὰρ τῶν ἀνθρώπων οὐδένα 90 αναμάρτητον διατελούντα · δοκούσι δέ μοι καὶ εὐπορώτεροι ενίστε γίγνεσθαι ανθρωποι άμαρτάνοντες, άλλως τε καὶ ἐὰν κολασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἁμαρτημάτων, ὡς ἡμεῖς. καὶ ὑμῖν δὲ ἔγωγε ὁρῶ διὰ τὰ ἀγνωμόνως πραχθέντα 11 έστιν ότε πολλά άντίτυπα γιγνόμενα · ὧν ἦν καὶ ἡ κατα-95 ληφθείσα εν Θήβαις Καδμεία · νῦν γοῦν, ἃς εσπουδάσατε αὐτονόμους πόλεις γενέσθαι, πᾶσαι πάλιν, ἐπεὶ ἠδικήθησαν οί Θηβαίοι, ἐπ' ἐκείνοις γεγένηνται. ὥστε πεπαιδευμένους ήμας, ώς τὸ πλεονεκτεῖν ἀκερδές ἐστι, νῦν ἐλπίζω

found," etc.— όπως: with the superlative, in place of the commoner ω's. — πλεονεκτοῦντας: euphemistic for ἀδικοῦντας.

10-17. Speech of Callistratus.

10. παρὰ πάντων: attrib. with σιωπήν, a general silence. — ἐποίησεν, ἐποίησεν: the word repeated with different force. — ὅπως οὐκ ἐγγεγένηται: indir. quest. corresponding to the direct: πῶς οὐκ ἐγγεγένηται ἀμαρτήματα; how could it be otherwise than that mistakes should occur? See Kr. Spr. 54, 1, 3. — ἀφ' ἡμῶν: ἀπό, as opp. to ὑπό, denotes the source rather than the agent, as in v. 4. 60. — ὡς χρηστέον: sc. ὅν. Acc. abs. (in consequence of the impers. partic.) in place of the gen., which is the usual

const. after γιγνώσκω in the sense of 'am of the opinion.'— ἀναμάρτητον διατελοῦντα: note the active force of the verbal. Cf. μενετός, ἄπρακτος, εtc. with active force. See on v. 3. 7 ἀπρονόητον. διατελεῖν without a partic. (here δντα) is not infrequent. Cf. vii. 3. 1 ἀλκιμοι διετέλεσαν. — εὖπορώτεροι: richer in experience, wiser. — ἡμεῖς: i.e. the Athenians, as indicated by the contrasted ὑμεῖς which follows. Callistratus apparently has in mind Athens's altered treatment of her allies since the disaster of Aegospotami, 405 B.C.

11. ἀγνωμόνως: euphemistic for ἀδίκως.— ἔστιν ὅτε: i.e. ἐνίστε.— ἀν: referring to τὰ πραχθέντα.— ἐπ' ἐκείνοις: in their power, i.e. of the Thebans.— ἡμᾶς: i.e. ὑμᾶς καὶ ἡμᾶς; the

πάλιν μετρίους $\dot{\epsilon}$ ν τη πρὸς άλληλους φιλία $\dot{\epsilon}$ σεσθαι. \hat{a} 12 100 δε βουλόμενοί τινες αποτρέπειν την είρηνην διαβάλλουσιν, ώς ήμεις οὐ φιλίας δεόμενοι, άλλα φοβούμενοι μή Ανταλκίδας έλθη έχων παρά βασιλέως χρήματα, διά τοῦθ ήκομεν, ενθυμήθητε ώς φλυαροῦσι. βασιλεύς μέν γὰρ δήπου ἔγραψε πάσας τὰς ἐν τῆ Ἑλλάδι πόλεις 105 αὐτονόμους εἶναι · ἡμεῖς δὲ ταὐτὰ ἐκείνω λέγοντές τε καὶ πράττοντες τί αν φοβοίμεθα βασιλέα; η τουτο οίεταί τις, ώς ἐκεῖνος βούλεται χρήματα ἀναλώσας ἄλλους μεγάλους ποιησαι μαλλον ή ἄνευ δαπάνης α έγνω ἄριστα είναι, ταῦτα έαυτῷ πεπρᾶχθαι; εἶεν. τί μὴν ἦκομεν; ὅτι μὲν 13 110 οὖν οὐκ ἀποροῦντες γνοίητε ἄν, εἰ μὲν βούλεσθε, πρὸς τὰ κατὰ θάλατταν ἰδόντες, εἰ δὲ βούλεσθε, πρὸς τὰ κατὰ γῆν έν τῷ παρόντι. τί μήν ἐστιν; εὖδηλον ὅτι τῶν συμμάχων τινές οὐκ ἀρεστὰ πράττουσω ἡμίν. ἴσως δὲ καὶ βουλοίμεθ' αν ων ενεκα περιεσώσατε ήμας α ορθως εγνωμεν

speaker, in accordance with the politic tone of his address, includes his own countrymen.

12. d... διαβάλλουσιν: the rel. anticipates the omitted object of φλυαρούσιν. - μη 'Ανταλκίδας έλθη: the passage implies that the Lacedaemonians had again sent Antalcidas to the court of Artaxerxes in order to secure the latter's influence in establishing peace, - an inference confirmed by the positive statement of Diod. xv. 50. — διά τοῦτο: i.e. διά τὸ $\phi \circ \beta \in \hat{i} \sigma \theta a \iota$. — $\epsilon \hat{i} v a \iota$: the inf., inasmuch as ἔγραψε involves the notion of commanding. - ἐκείνφ: with ταὐτά. - ώς . . . βούλεται: ωs-clause after οίομαι instead of the usual infinitive. Cf. 7 φατέ ωs. — αλλους: in this case the Lacedaemonians.

13. elev: be that as it may. The word is an interjection. Connexion

with the opt. of elul is probable, but not certain. — άποροῦντες: sc. ήκομεν. - εύδηλον ότι: sc. ήκομεν, manifestly we come because. - Tives: i.e. the Thebans. - lows δè και κτέ.: and perhaps we would like to show you our gratitude because you preserved us. - w Eveka: = τούτων ένεκα ότι. See on 5. 43. περιεσώσατε ήμας: the reference is to the action of the Spartans in refusing to allow the destruction of Athens after the disaster of Aegospotami, although the Thebans and others of the Greeks were in favor of that action. See ii. 2. 19, 20. - d όρθως έγνωμεν: i.e. our gratitude. — The text of the above passage beginning with εύδηλον rests in part upon conjecture, and is by no means satisfactory. The two reasons alleged by Callistratus, viz. dissatisfaction withthe Thebans and gratitude to the

115 ὑμῖν ἐπιδεῖξαι. ἴνα δὲ καὶ τοῦ συμφόρου ἔτι ἐπιμνησθῶ, 14 είσι μεν δήπου πασών τών πόλεων αι μεν τα υμέτερα, αί δὲ τὰ ἡμέτερα φρονοῦσαι, καὶ ἐν ἑκάστη πόλει οἱ μὲν λακωνίζουσιν, οἱ δὲ ἀττικίζουσιν. εἰ οὖν ἡμεῖς φίλοι γενοίμεθα, πόθεν αν εικότως χαλεπόν τι προσδοκήσαιμεν; 120 καὶ γὰρ δὴ κατὰ γῆν μὲν τίς ἄν ὑμῶν φίλων ὄντων ἱκανὸς γένοιτο ήμας λυπήσαι; κατά θάλαττάν γε μην τίς αν ύμας βλάψαι τι ήμων ύμων έπιτηδείων ὄντων; άλλα μέντοι 15 δτι μέν πόλεμοι ἀεί ποτε γίγνονται καὶ ὅτι καταλύονται πάντες ἐπιστάμεθα, καὶ ὅτι ἡμεῖς, ἀν μὴ νῦν, ἀλλ' αδθίς 125 ποτε εἰρήνης ἐπιθυμήσομεν. τί οὖν δεῖ ἐκεῖνον τὸν χρόνον αναμένειν, έως αν ύπο πλήθους κακών απείπωμεν, μαλλον ή οὐχ ὡς τάχιστα πρίν τι ἀνήκεστον γενέσθαι τὴν εἰρήνην ποιήσασθαι; άλλὰ μὴν οὐδ' ἐκείνους ἔγωγ' ἐπαινῶ 16 οἴτινες ἀγωνισταὶ γενόμενοι καὶ νενικηκότες ήδη πολλάκις 130 καὶ δόξαν ἔχοντες οὖτω φιλονεικοῦσιν ὥστε οὐ πρότερον παύονται, πρίν αν ήττηθέντες την άσκησιν καταλύσωσιν, οὐδέ γε τῶν κυβευτῶν οἴτινες αὖ ἐὰν ἔν τι ἐπιτύχωσι, περὶ διπλασίων κυβεύουσιν δρώ γάρ και τών τοιούτων τους πλείους ἀπόρους παντάπασι γιγνομένους. ἃ χρὴ καὶ 17 135 ήμας δρώντας είς μεν τοιούτον αγώνα μηδέποτε κατα-

Spartans, are hardly adequate to explain the present attitude of the Athenians.

14. είσὶ μέν: μέν is put with είσί instead of with πασῶν, and the following ἐν ἐκάστη πόλει is introduced by και instead of δέ.— γὲ μήν: correlative with μέν and stronger than δέ. Cf. v. 4. 1.— ἐπιτηδείων: favorably inclined, as in 2. 39.

15. Ral on hiers: Ral instead of $\delta \epsilon$ as in 14. — $\hat{\eta}$ odx: after $\mu \hat{a} \lambda \lambda \rho \nu$ in a neg. sent. or an interr. sent. imply-

ing a negative, $\mathring{\eta}$ οὐ may take the place of $\mathring{\eta}$. Cf. Dem. L. 66 εδ δ' ἴστε ὅτι οὐ περὶ τῶν ἐμῶν ἰδίων μᾶλλον τιμωρήσεσθε Πολυκλέα $\mathring{\eta}$ οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν.

16. ήττηθέντες κτέ.: stop training in consequence of a defeat, i.e. in consequence of the injuries which often incapacitated the defeated athlete for further contests. — οὐδέ γε: const. γέ with ἐκείνους to be supplied with τῶν κυβευτῶν. — ἐπιτύχωσιν: here trans., as iv. 5. 19. See on vii. 1. 5 ἀποτετυχήκατε.

στηναι, ὧστ' ἡ πάντα λαβεῖν ἡ πάντ' ἀποβαλεῖν, ἔως δὲ καὶ ἐρρώμεθα καὶ εὐτυχοῦμεν, φίλους ἀλλήλοις γενέσθαι. οὖτω γὰρ ἡμεῖς τ' αν δι' ὑμας καὶ ὑμεῖς δι' ἡμας ἔτι μείζους ἡ τὸν παρελθόντα χρόνον ἐν τῆ Ἑλλάδι ἀνα-140 στρεφοίμεθα."

Δοξάντων δὲ τούτων καλῶς εἰπεῖν, ἐψηφίσαντο καὶ οἱ 18 Λακεδαιμόνιοι δέχεσθαι τὴν εἰρήνην ἐφ' ῷ τούς τε άρμοστὰς ἐκ τῶν πόλεων ἐξάγειν, τά τε στρατόπεδα διαλύειν καὶ τὰ ναυτικὰ καὶ τὰ πεζικά, τάς τε πόλεις αὐτονόμους 145 ἐᾶν. εἰ δέ τις παρὰ ταῦτα ποιοίη, τὸν μὲν βουλομένον βοηθεῖν ταῖς ἀδικουμέναις πόλεσι, τῷ δὲ μὴ βουλομένω μὴ εἶναι ἔνορκον συμμαχεῖν τοῖς ἀδικουμένοις. ἐπὶ τού- 19 τοις ὤμοσαν Αακεδαιμόνιοι μὲν ὑπὲρ αὐτῶν καὶ τῶν συμμάχων, ᾿Αθηναῖοι δὲ καὶ οἱ σύμμαχοι κατὰ πόλεις 150 ἔκαστοι. ἀπογραψάμενοι δ' ἐν ταῖς ὀμωμοκυίαις πόλεσι καὶ οἱ Θηβαῖοι, προσελθόντες πάλιν τῷ ὑστεραίᾳ οἱ πρέσβεις αὐτῶν ἐκέλευον μεταγράφειν ἀντὶ Θηβαίων

17. ωστε: to be joined with τοιοῦτον, "a contest such that to lose all
or gain all becomes necessary."

18-20. Ratification of the Treaty. Exclusion of the Thebans. June, 371 B.C.

18. ἐφ' φ': here in the sense, with the agreement. It is construed with the inf. as usual. G. 267; H. 999 a. — τφ̂ δὲ μὴ . . . άδικουμένοις: the corresponding provision of the Peace of Antalcidas (μετὰ τῶν ταῦτα βουλομένων, v. I. 31) is accordingly changed.

19. ἀπογραψάμενοι: having signed their names. The word is rarely used in this sense. — οι πρέσβεις: by anacoluthon this takes the place of οι θηβαΐοι as subject of ἐκέλευον. — ἐκέλευον μεταγράφειν: acc. to Plut. Ages. 28, Epaminondas, who was among the

Theban ambassadors on this occasion, demanded that the Spartans should allow the Laconian cities full autonomy, in case the Thebans should agree to recognize the autonomy of the Boeotian cities. demand is said to have so enraged Agesilaus that he struck the name of the Thebans from the treaty and declared war upon them on the spot. Xenophon's account is naturally partial to Agesilaus (see Introd. p. 10). It may have been true, as Xenophon asserts, that the Thebans asked to have the name Βοιωτοί inserted in place of Onβaîoi, which they had written the day before. In that case it is probable that they had originally written Θηβαΐοι with the tacit assumption that it stood for

Βοιωτοὺς ὀμωμοκότας. ὁ δὲ ᾿Αγησίλαος ἀπεκρίνατο ὅτι μεταγράψει μὲν οὐδὲν ὧν τὸ πρῶτον ὅμοσάν τε καὶ ἀπε155 γράψαντο · εἰ μέντοι μὴ βούλοιντο ἐν ταῖς σπονδαῖς εἶναι, ἐξαλείφειν ἄν ἔφη, εἰ κελεύοιεν. οὕτω δὴ εἰρήνην τῶν 20 ἄλλων πεποιημένων, πρὸς δὲ Θηβαίους μόνους ἀντιλογίας οὕσης, οἱ μὲν ᾿Αθηναῖοι οὕτως εἶχον τὴν γνώμην, ὡς νῦν Θηβαίους τὸ λεγόμενον δὴ δεκατευθῆναι ἐλπὶς εἶη, αὐτοὶ 160 δὲ οἱ Θηβαῖοι παντελῶς ἀθύμως ἔχοντες ἀπῆλθον.

Έκ δὲ τούτου οἱ μὲν ᾿Αθηναῖοι τάς τε φρουρὰς ἐκ τῶν 4 πόλεων ἀπῆγον καὶ Ἰφικράτην καὶ τὰς ναῦς μετεπέμ-ποντο, καὶ ὅσα ὕστερον ἔλαβε μετὰ τοὺς ὅρκους τοὺς ἐν Λακεδαίμονι γενομένους, πάντα ἠνάγκασαν ἀποδοῦναι. 5 Λακεδαιμόνιοι μέντοι ἐκ μὲν τῶν ἄλλων πόλεων τούς τε 2 ἀρμοστὰς καὶ τοὺς φρουροὺς ἀπήγαγον, Κλεόμβροτον δὲ ἔχοντα τὸ ἐν Φωκεῦσι στράτευμα καὶ ἐπερωτῶντα τὰ οἶκοι

all the Boeotians. When upon the second day the signing of the treaty continued and various Boeotian cities presented themselves as signatories, Epaminondas very likely may have urged that $\theta\eta\beta\alpha\hat{\omega}$, as written by himself and colleagues, had been intended to include all the Boeotians, and accordingly have requested a change to be made to that effect. Upon Agesilaus's refusal to assent to this, the events described by Plutarch Ages. 28 may then very naturally have followed.

20. το λεγόμενον: "as they say," in app. with δεκατευθήναι. Cf. το έναντιώτατον in 8. — δεκατευθήναι: on the aor. inf. with expressions of hoping, see G. 203, N. 2; H. 948 a. The word means lit. to tithe or to make to yield tithes, but with the predominant notion of confiscation as a preliminary to this. At the time of the last Persian invasion, the Greeks had sworn

to thus confiscate and dedicate to the Delphian Apollo the property of those who should voluntarily attach themselves to the enemy. Hdt. vii. 132.2. This vow applied particularly to the Thebans, who had sent earth and water to Xerxes as symbols of submission.

- 4. 1-15. Battle of Leuctra. July 6, 371 B.C.
- 1. ἐκ τῶν πόλεων: i.e. from Acarnania and the islands of the Ionian Sea. See 2.33, 37, 38.—'Ιφικράτην: on his exploits as admiral of the Athenian fleet, see 2.13 ff.—δσα... ἔλαβε: i.e. on the coasts of Laconia, where he was when the peace was concluded. See 2.38.
- 2. Κλεόμβροτον: the sent. is interrupted by the speech of Prothous, and then resumed with changed const. in the following section, in the words ἐπέστειλαν δὲ τῷ Κλεομβρότφ. ἐν Φωκεῦστ: mention of Cleombrotus's

τέλη τί χρη ποιείν, Προθόου λέξαντος ότι αὐτῷ δοκοίη διαλύσαντας τὸ στράτευμα κατὰ τοὺς ὅρκους καὶ περιαγ-10 γείλαντας ταις πόλεσι συμβαλέσθαι είς τον ναον του 'Απόλλωνος ὁπόσον βούλοιτο ἐκάστη πόλις, ἔπειτα εἰ μή τις εώη αὐτονόμους τὰς πόλεις είναι, τότε πάλιν παρακαλέσαντας, όσοι τη αὐτονομία βούλοιντο βοηθείν, ἄγειν ἐπὶ τοὺς ἐναντιουμένους · οὖτω γὰρ ἂν ἔφη οἴεσθαι τούς τε 15 θεούς εὐμενεστάτους είναι καὶ τὰς πόλεις ηκιστ' αν ἄχθεσθαι · ή δ' ἐκκλησία ἀκούσασα ταῦτα ἐκεῖνον μὲν φλυα- 3 ρείν ήγήσατο ήδη γάρ, ώς έοικε, τὸ δαιμόνιον ήγεν. έπέστειλαν δε τῷ Κλεομβρότω μὴ διαλύειν τὸ στράτευμα, άλλ' εὐθὺς ἄγειν ἐπὶ τοὺς Θηβαίους, εἰ μὴ αὐτονόμους 20 αφίοιεν τὰς πόλεις. ἐπεὶ οὖν ἤσθετο οὐχ ὅπως τὰς πόλεις άφιέντας, άλλ' οὐδὲ τὸ στράτευμα διαλύοντας, ώς άντιτάττοιντο πρός αὐτόν, οὖτω δη ἄγει την στρατιάν είς την Βοιωτίαν. καὶ ἡ μεν οἱ Θηβαῖοι ἐμβαλεῖν αὐτὸν ἐκ τῶν Φωκέων προσεδόκων καὶ ἐπὶ στενῷ τινι ἐφύλαττον, οὐκ 25 έμβάλλει · διὰ Θισβῶν δὲ ὀρεινὴν καὶ ἀπροσδόκητον πορευθείς άφικνείται είς Κρεύσιν καὶ τὸ τείχος αίρεί, καὶ τριήρεις των Θηβαίων δώδεκα λαμβάνει. ταθτα δὲ ποιή- 4

assistance to the Phocians, in their struggles against the encroachments of Thebes, is made in 1.1 and 2.1.

—τὰ τέλη: the ephors, of which Prothous was one. — συμβαλέσθαι: i.e. a contribution for the purpose of carrying on a war. — τὸν ναὸν τοῦ ᾿Απόλλωνος: the temple of the Delphian god is probably meant. — γὰρ ἄν: const. ἀν with είναι.

3. ή δ' ἐκκλησία ἀκούσασα: anacoluthon for τῆς δ' ἐκκλησίας ἀκουσάσης, as if Πρόθοος μὲν ἔλεξεν had preceded. — τὸ δαιμόνιον: apparently like the Homeric Ατη, which blinds men and leads them to destruction. —

ούχ δπως . . . άλλ' οὐδέ: non modo (non) . . . sed ne quidem. H. 1035 a. Cf. v. 4. 34. — ы́з а́утіта́тτοιντο: the clause expresses the purpose, not of διαλύοντας, but of οὐδὲ . . . διαλύοντας. — ή . . . προσεδόκων: Epaminondas was guarding the pass near Coronea, to the N.W. of Thebes. — όρεινην και άπροσδόκητον: εc. όδόν. Cleombrotus marched further toward the south than the Thebans had expected. - Koevouv: this port was calculated to ensure the Spartans easy communication with Peloponnesus in case of a reverse. - To TELXOS: including, of course, the city also.

σας καὶ ἀναβὰς ἀπὸ τῆς θαλάττης, ἐστρατοπεδεύσατο ἐν Λεύκτροις της Θεσπικής. οί δὲ Θηβαίοι ἐστρατοπε-30 δεύσαντο έπὶ τῷ ἀπαντικρὰ λόφω οὐ πολὰ διαλείποντες. οὐδένας ἔχοντες συμμάχους ἀλλ' ἢ τοὺς Βοιωτούς. ἔνθα δή τῷ Κλεομβρότω οἱ μὲν φίλοι προσιόντες ἔλεγον. " Ω Κλεόμβροτε, εἰ ἀφήσεις τοὺς Θηβαίους ἄνευ μάχης, 5 κινδυνεύσεις ύπο της πόλεως τὰ έσχατα παθείν. άνα-35 μνησθήσονται γάρ σου καὶ ότε εἰς Κυνὸς κεφαλὰς ἀφικόμενος οὐδεν της χώρας των Θηβαίων εδήωσας καὶ ὅτε ὖστερον στρατεύων ἀπεκρούσθης τῆς ἐμβολῆς, Αγησιλάου ἀεὶ ἐμβάλλοντος διὰ τοῦ Κιθαιρώνος. εἴπερ οὖν ἡ σαυτοῦ κήδη ή της πατρίδος ἐπιθυμεῖς, ἀκτέον ἐπὶ τοὺς 40 ἄνδρας." οἱ μὲν φίλοι τοιαῦτα ἔλεγον : οἱ δ' ἐναντίοι, "Νῦν δή." ἔφασαν, "δηλώσει ὁ ἀνήρ, εἰ τῷ ὄντι κήδεται τῶν Θηβαίων, ὧσπερ λέγεται." ὁ μὲν δὴ Κλεόμβροτος ταῦτα 6 ακούων παρωξύνετο πρὸς τὸ μάχην συνάπτειν. τῶν δ' αὖ Θηβαίων οἱ προεστώτες έλογίζοντο ώς εἰ μὴ μαχοίντο, 45 αποστήσοιντο μεν αί περιοικίδες αὐτῶν πόλεις, αὐτοὶ δε πολιορκήσοιντο · εί δὲ μὴ ἔξοι ὁ δῆμος ὁ Θηβαίων τἀπιτήδεια, ότι κινδυνεύσοι καὶ ἡ πόλις αὐτοῖς ἐναντία γενέ-

4. ούδένας άλλ' ή: none except. On the expression ούδὲν άλλ' ή, as resulting from a contamination of ούδὲν άλλά and ούδὲν άλλο ή, see Kühn. 535, 6, N. 3.

5. σοῦ: proleptic. — ὅτε: i.e. τοῦ χρόνου ἐν ῷ. — εἰς Κυνὸς κεφαλὰς κτἐ.: Cynoscephalae was a hill between Thebes and Thespiae. On the event referred to, see v. 4. 15. — ἀπεκρούσθης τῆς ἐμβολῆς: on the occurrence, see v. 4. 59. — ἐμβάλλοντος: concessive. — τῆς πατρίδος ἐπιθυμεῖς: desire (to see) your native country (again), i.e. wish to escape banishment. — κῆ-δεται τῶν Θηβαίων: Cleombrotus had

never sympathized with the extreme war party at home; cf. v. 4. 16 ω's έλάχιστα κακουργήσας.

6. oi προεστώτες: the seven Boeotarchs, among them Epaminondas, whose name is intentionally suppressed in Xenophon's narrative of the battle. See Introd. p. 10. Three of the Boeotarchs were opposed to fighting, and favored a retreat to Thebes. Cf. Pausan. ix. 13. 6; Diod. xv. 53. — πολιορκήσοιντο: with passive meaning, as vii. 5. 18 and elsewhere. — ἡ πόλις ... ἐναντία: an influential opposition to the government already existed in Thebes. The hard-

σθαι. ἄτε δὲ καὶ πεφευγότες πρόσθεν πολλοὶ αὐτῶν έλογίζοντο κρείττον είναι μαχομένους αποθνήσκειν ή 50 πάλιν φεύγειν. προς δε τούτοις παρεθάρρυνε μέν τι 7 αὐτοὺς καὶ ὁ χρησμὸς ὁ λεγόμενος ὡς δέοι ἐνταῦθα Λακεδαιμονίους ήττηθήναι, ένθα τὸ τῶν παρθένων ήν μνήμα, αι λέγονται διά το βιασθήναι υπο Λακεδαιμονίων τινών αποκτείναι έαυτάς. καὶ ἐκόσμησαν δὴ τοῦτο τὸ 55 μνημα οἱ Θηβαίοι πρὸ της μάχης. ἀπηγγέλλετο δὲ καὶ έκ της πόλεως αὐτοῖς, ώς οι τε νεώ πάντες αὐτόματοι ἀνεώγοντο αι τε ιέρειαι λέγοιεν ώς νίκην οι θεοι φαίνοιεν. ἐκ δὲ τοῦ Ἡρακλείου καὶ τὰ ὅπλα ἔφασαν ἀφανῆ εἶναι, ὡς τοῦ Ἡρακλέους εἰς τὴν μάχην έξωρμημένου. οἱ μὲν δή 60 τινες λέγουσιν ώς ταθτα πάντα τεχνάσματα ήν των προεστηκότων. είς δ' οὖν τὴν μάχην τοῖς μὲν Λακεδαιμονίοις 8 πάντα τάναντία έγίγνετο, τοις δε πάντα και ύπο της τύχης κατωρθούτο. ἦν μὲν γὰρ μετ' ἄριστον τῷ Κλεομβρότῳ ή τελευταία βουλή περί της μάχης εν δε τη μεσημβρία 65 ύποπινόντων καὶ τὸν οἶνον παροξῦναί τι αὐτοὺς ἔλεγον. έπεὶ δὲ ώπλίζοντο ἐκάτεροι καὶ πρόδηλον ήδη ἦν ὅτι 9 μάχη έσοιτο, πρώτον μεν απιέναι ώρμημένων έκ τοῦ

ships of a siege would be likely to cause the overthrow of the existing régime and bring the opposition into power. — πεφευγότες πρόσθεν: viz. after the seizure of the Cadmea by the Spartans.

7. ὁ χρησμός: the Thebans learned of this oracle through a Spartan deserter, Leandridas, who fought on the side of the Thebans in the battle. — τῶν παρθένων: their names were Molpia and Hippo, acc. to Pausan. ix. 13. 5. —ἀνεψγοντο: the impf. retained, as regularly in indir. discourse. — λέγουν: opt. as representing a pres. ind. of dir. dis-

course. — τεχνάσματα: an Ion. word, instead of the regular Att. τεχνήματα. — τῶν προεστηκότων: particularly Epaminondas. Diod. xv. 53.4.

8. εἰς οὖν τὴν μάχην: as regards the battle now. — τάναντία: adv., unfavorably. — ἐν τῆ μεσημβρία: see on v. 4.40. — ὑποπινόντων: gen. abs., where the acc., in agreement with αὐτούς, was to be expected. On the somewhat freer use, in this respect, of the gen. abs. in Greek than of the corresponding abl. abs. in Lat., see Kr. Spr. 47, 4, 2; H. 972 d.

9. ἀπιέναι ώρμημένων: having started

Βοιωτίου στρατεύματος των την άγοραν παρεσκευακότων καὶ σκευοφόρων τινῶν καὶ τῶν οὐ βουλομένων μάχεσθαι, 70 περιιόντες κύκλω οι τε μετά του Ἱέρωνος μισθοφόροι καὶ οί των Φωκέων πελτασταί και των ίππέων Ήρακλεωται καὶ Φλειάσιοι ἐπιθέμενοι τοῖς ἀπιοῦσιν ἐπέστρεψάν τε αὐτοὺς καὶ κατεδίωξαν πρὸς τὸ στρατόπεδον τὸ τῶν Βοιωτῶν · ὤστε πολὺ μὲν ἐποίησαν μεῖζόν τε καὶ ἀθροώτερον 75 ή πρόσθεν τὸ τῶν Βοιωτῶν στράτευμα. ἔπειτα δέ, ἄτε 10 καὶ πεδίου όντος τοῦ μεταξύ, προετάξαντο μεν τῆς έαυτῶν φάλαγγος οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς ἱππέας, ἀντετάξαντο δ' αὐτοῖς καὶ οἱ Θηβαῖοι τοὺς έαυτῶν. ἦν δὲ τὸ μὲν τῶν Θηβαίων ἱππικὸν μεμελετηκὸς διά τε τὸν πρὸς 'Ορχομε-80 νίους πόλεμον καὶ διὰ τὸν πρὸς Θεσπιέας, τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις κατ' έκεινον του χρόνον πονηρότατον ήν το ίππικόν. ἔτρεφον μὲν γὰρ τοὺς ἴππους οἱ πλουσιώτατοι · 11 έπει δε φρουρά φανθείη, τότε ήκεν ο συντεταγμένος. λαβών δ' αν τον ιππον και όπλα όποια δοθείη αὐτῷ ἐκ 85 τοῦ παραχρημα αν ἐστρατεύετο των δ' αὖ στρατιωτών οί τοις σώμασιν άδυνατώτατοι και ηκιστα φιλότιμοι έπι των ιππων ήσαν, τοιούτον μέν ούν τὸ ίππικὸν έκατέρων 12 ην. της δε φάλαγγος τους μεν Λακεδαιμονίους έφασαν

to withdraw. — οὐ βουλομένων: Epaminondas, fearing treachery, had given permission for all those to withdraw who did not wish to engage in the battle. The Thespian took advantage of this privilege. Paus. ix. 13.8.— 'Τέρωνος: a Spartan. — 'Ήρακλεῶται: from Heraclea in northern Doris.

10. ἄτε...τοῦ μεταξύ: as the intervening space was a plain. — διά τε τὸν πόλεμον κτέ.: see v. 4.63. — κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον: the cavalry of the Lacedaemonians had never been good, nor in fact that of any of the Peloponnesian states.

11. δ συντεταγμένος: "he who was called upon to serve," i.e. to make up the σύνταγμα or levy. — λαβὰν δ' ἄν . . . ἄν ἐστρατεύετο : ἄν here apparently belongs with the partic. λαβών as well as with ἐστρατεύετο, "would take a horse and such arms as were given him." On this rare use of the iterative partic. with ἄν see on 2. 28. — ἐκ τοῦ παραχρῆμα: i.e. without previous preparation or practice; contrasted with μεμελετηκός in 10.

12. της δὲ φάλαγγος: note the emphatic position, the infantry as op-

είς τρείς την ένωμοτίαν άγειν τοῦτο δε συμβαίνειν αὐτοίς 90 οὐ πλέον ἡ εἰς δώδεκα τὸ βάθος. οἱ δὲ Θηβαῖοι οὐκ έλαττον ή έπὶ πεντήκοντα ἀσπίδων συνεστραμμένοι ήσαν, λογιζόμενοι ώς εί νικήσειαν τὸ περὶ τὸν βασιλέα, τὸ ἄλλο πῶν εὐχείρωτον ἔσοιτο. ἐπεὶ δὲ ἤρξατο ἄγειν ὁ Κλεόμ- 13 βροτος πρός τούς πολεμίους, πρώτον μέν πρίν και αίσθέ-95 σθαι τὸ μετ' αὐτοῦ στράτευμα ὅτι ἡγοῖτο, καὶ δὴ καὶ οἱ ίππεις συνεβεβλήκεσαν και ταχύ ήττηντο οι των Λακεδαιμονίων · φεύγοντες δε ενεπεπτώκεσαν τοις εαυτών όπλίταις, έτι δε ενέβαλλον οί των Θηβαίων λόχοι. δμως δε ώς οἱ μὲν περὶ τὸν Κλεόμβροτον τὸ πρῶτον ἐκράτουν τῆ 100 μάχη, σαφεί τούτω τεκμηρίω γνοίη τις αν ου γάρ αν ηδύναντο αὐτὸν ἀνελέσθαι καὶ ζώντα ἀπενεγκεῖν, εἰ μὴ οἱ πρὸ αὐτοῦ μαχόμενοι ἐπεκράτουν ἐν ἐκείνω τῷ χρόνω. έπει μέντοι ἀπέθανε Δείνων τε ὁ πολέμαρχος και Σφοδρίας 14 των περί δαμοσίαν και Κλεώνυμος ό υίος αὐτοῦ, και οί μέν

posed to the cavalry, τὸ ἰππικόν. — εἰς TREES: here in the sense, in three columns, not, as sometimes, three deep. την ένωμοτίαν: two ένωμοτίαι constituted a πεντηκοστύς, two πεντηκοστύες a λόχος, two λόχοι a τάξις, two τάξεις a μόρα. The ἐνωμοτία here consists of 36 men (3×12) , whereas it generally contains but 25. - τοῦτο: this arrangement. - συμβαίνειν: resulted in, i.e. the arrangement gave them a depth of only 12 men. — ἀσπίδων: 'by metonomy for ἀνδρῶν. See on 2. 27. — συνεστραμμένοι: closely drawn up. Epaminondas was the first to arrange soldiers in the so-called λοξή φάλαγξ, or oblique phalanx. In this arrangement the left wing was made very deep (here 50 men), with the object of enabling it to pierce the enemy's line. The right wing stood somewhat back, forming an obtuse

angle with the left, the design being to guard against a successful flank movement of the enemy. — τὸ περλ βασιλέα: the king's position was on the right wing, opposite the Thebans' left. See on v. 3. 40.

13. τὸ στράτευμα: subj. of alσθέσθαι. — καὶ δή: = ἦδη. — σαφεῖ τούτφ τεκμηρίφ: by this, as a clear indication; σαφεῖ τεκμηρίφ is the pred. of τούτφ, hence the omission of the article. — ἀνελέσθαι καὶ ζώντα ἀπενεγκεῖν: implying that the king was mortally wounded, though Xenophon omits any direct statement to that effect. The death of a Spartan king upon the field had not occurred since the fall of Leonidas at Thermopylae.

14. δ πολέμαρχος: leader of a μόρα. — Σφοδρίας: the same who had attacked the Piraeus in the spring of 378 B.C. See v. 4. 20 ff. — δαμοσίαν:

105 ίππεῖς καὶ οἱ συμφορεῖς τοῦ πολεμάρχου καλούμενοι οἔ τε ἄλλοι ὑπὸ τοῦ ὅχλου ἀθούμενοι ἀνεχώρουν, οἱ δὲ τοῦ εὐωνύμου ὄντες τῶν Λακεδαιμονίων ὡς ἑώρων τὸ δεξιὸν ἀθούμενον, ἐνέκλιναν · ὅμως δὲ πολλῶν τεθνεώτων καὶ ἡττημένοι, ἐπεὶ διέβησαν τὴν τάφρον, ἡ πρὸ τοῦ στρατο110 πέδου ἔτυχεν οὖσα αὐτοῖς, ἔθεντο τὰ ὅπλα κατὰ χώραν

110 πέδου έτυχεν ούσα αύτοις, έθεντο τα όπλα κατά χώραν ἔνθεν ὧρμηντο. ἦν μέντοι οὐ πάνυ ἐν ἐπιπέδῳ, ἀλλὰ πρὸς ὀρθίῳ μᾶλλόν τι τὸ στρατόπεδον. ἐκ δὲ τούτου ἦσαν μέν τινες τῶν Λακεδαιμονίων, οἳ ἀφόρητον τὴν συμφορὰν ἡγούμενοι τό τε τροπαῖον ἔφασαν χρῆναι κωλύειν ἱστάναι

115 τοὺς πολεμίους, τούς τε νεκροὺς μὴ ὑποσπόνδους, ἀλλὰ διὰ μάχης πειρᾶσθαι ἀναιρεῖσθαι. οἱ δὲ πολέμαρχοι 15 ὁρῶντες μὲν τῶν συμπάντων Λακεδαιμονίων τεθνεῶτας ἐγγὺς χιλίους, ὁρῶντες δ' αὐτῶν Σπαρτιατῶν, ὄντων τῶν ἐκεῖ ὡς ἐπτακοσίων, τεθνηκότας περὶ τετρακοσίους, αἰσθα-

120 νόμενοι δὲ τοὺς συμμάχους πάντας μὲν ἀθύμως ἔχοντας πρὸς τὸ μάχεσθαι, ἔστι δὲ οῢς αὐτῶν οὐδὲ ἀχθομένους τῷ γεγενημένῳ, συλλέξαντες τοὺς ἐπικαιριωτάτους ἐβουλεύοντο τί χρὴ ποιεῖν. ἐπεὶ δὲ πᾶσιν ἐδόκει ὑποσπόνδους. τοὺς νεκροὺς ἀναιρεῖσθαι, οὔτω δὴ ἔπεμψαν κήρυκα περὶ

125 σπονδών. οἱ μέντοι Θηβαῖοι μετὰ ταῦτα καὶ τροπαῖον ἐστήσαντο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν.

sc. $\sigma\kappa\eta\nu\dot{\eta}\nu$. The word is Doric for $\delta\eta\mu\omega\sigma la\nu$. G. 30, 1; H. 30, D (2). The tent of the king was so called as being a part of the outfit given him by the people $(\delta a\mu \omega s)$. Cf. de rep. Laced. 15. 4. Its occupants, beside the king, were the polemarchs and three other peers $(\delta\mu\omega\omega_i)$. — Kréévu- $\mu\omega s$: he thus fulfilled the promise made to Archidamus, that he would never dishonor his friendship. See v. 4. 33. — $\sigma\nu\mu\phi\omega\rho s$: found only here; prob. in the sense of aides-de-camp. —

τοῦ ὅχλου: the now disordered mass of the attacking army. — ὅμως: note its position. — ἔτυχεν οὖσα: a natural ditch, therefore. — οὖ πάνυ ἐν ἐπιπέδφ: on the position of πάνυ, cf. Cyr. ii. 4. 13 οὖ πάνυ ἐν ἐχυροῖς.

15. χιλίους: the Theban loss, on the other hand, was only 300, or, acc. to Pausan. ix. 13. 12, only 47. — ούδὶ ἀχθομένους: a proof of the bitter hatred entertained toward Sparta by her allies. — τοὺς ἐπικαιριωτάτους: i.e. λοχαγοί and other under-officers.

Γενομένων δὲ τούτων, ὁ μὲν εἰς τὴν Λακεδαίμονα ἀγγε- 16 λῶν τὸ πάθος ἀφικνεῖται γυμνοπαιδιῶν τε οὖσης τῆς τελευταίας καὶ τοῦ ἀνδρικοῦ χοροῦ ἔνδον ὄντος · οἱ δὲ 130 ἔφοροι ἐπεὶ ἤκουσαν τὸ πάθος, ἐλυποῦντο μέν, ὤσπερ, οἶμαι, ἀνάγκη · τὸν μέντοι χορὸν οὐκ ἐξήγαγον, ἀλλὰ διαγωνίσασθαι εἴων. καὶ τὰ μὲν ὀνόματα πρὸς τοὺς οἰκείους ἑκάστου τῶν τεθνεώτων ἀπέδοσαν · προεῖπαν δὲ ταῖς γυναιξὶ μὴ ποιεῖν κραυγήν, ἀλλὰ σιγῃ τὸ πάθος 135 φέρειν. τῇ δ᾽ ὑστεραίᾳ ἦν ὁρᾶν, ὧν μὲν ἐτέθνασαν οἱ προσήκοντες, λιπαροὺς καὶ φαιδροὺς ἐν τῷ φανερῷ ἀναστρεφομένους, ὧν δὲ ζῶντες ἠγγελμένοι ἦσαν, ὀλίγους ᾶν εἴδες, τούτους δὲ σκυθρωποὺς καὶ ταπεινοὺς περιιόντας.

Έκ δὲ τούτου φρουρὰν μὲν ἔφαινον οἱ ἔφοροι τοῦν 17
140 ὑπολοίποιν μόραιν μέχρι τῶν τετταράκοντα ἀφ' ἤβης ·
ἔξέπεμπον δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ἔξω μορῶν μέχρι τῆς αὐτῆς
ἡλικίας · τὸ γὰρ πρόσθεν εἰς τοὺς Φωκέας μέχρι τῶν πέντε
καὶ τριάκοντα ἀφ' ἤβης ἐστράτευντο · καὶ τοὺς ἐπ' ἀρχαῖς
δὲ τότε καταλειφθέντας ἀκολουθεῖν ἐκέλευον. ὁ μὲν οὖν 18
145 ᾿Αγησίλαος ἐκ τῆς ἀσθενείας οὖπω ἴσχυεν · ἡ δὲ πόλις
᾿Αρχίδαμον τὸν υἱὸν ἐκέλευεν αὐτοῦ ἡγεῖσθαι. προθύμως

16. Effect of the news at Sparta. γυμνοπαιδιών: a Spartan festival, celebrated with singing, dancing, and gymnastic exercises.—τελευταίας: sc. ήμέρας.—ἔνδον: i.e. ἐν τῷ θεάτρῳ.—λιπαροὺς καὶ φαιδρούς: gf. the similar expressions of feeling in iv. 5. 10, after the annihilation of the Spartan mora by Iphicrates.

17, 18. Fresh Preparations by the Spartans.

17. τοιν ὑπολοίποιν μόραιν: i.e. the two left at Sparta (cf. 1. 17 τ ds περι Λακεδαίμονα). There were six μόραι altogether. Four of these had

gone with Cleombrotus. — τῶν τεττα-ράκοντα ἀφ' ήβης: those in the fortieth year of service, and hence sixty years of age, the limit of military service. — ἀπὸ τῶν ἔξω μορῶν: i.e. those in Sparta between fifty-five and sixty years of age (in the thirty-fifth and fortieth years of service), who belonged to the four outside μόραι, but had not been called out till now. — καὶ τοὺς ἐπ' ἀρχαῖς ὑπολειφθέντας: i.e. the officials at Lacedaemon.

18. ἐκ τῆς ἀσθενείας: brought on by the bursting of a vein six years previously, as mentioned in v. 4. 58. δ' αὐτῷ συνεστρατεύοντο Τεγεᾶται · ἔτι γὰρ ἔζων οἱ περὶ Στάσιππον, λακωνίζοντες καὶ οὐκ ἐλάχιστον δυνάμενοι ἐν τἢ πόλει. ἐρρωμένως δὲ καὶ οἱ Μαντινεῖς ἐκ τῶν κωμῶν 150 συνεστρατεύοντο · ἀριστοκρατούμενοι γὰρ ἐτύγχανον. καὶ Κορίνθιοι δὲ καὶ Σικυώνιοι καὶ Φλειάσιοι καὶ ᾿Αχαιοὶ μάλα προθύμως ἡκολούθουν, καὶ ἄλλαι δὲ πόλεις ἐξέπεμπον στρατιώτας. ἐπλήρουν δὲ καὶ τριήρεις αὐτοί τε οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ Κορίνθιοι, καὶ ἐδέοντο καὶ Σικυωνίων συμ-155 πληροῦν, ἐφ' ὧν διενοοῦντο τὸ στράτευμα διαβιβάζειν. καὶ ὁ μὲν δὴ ᾿Αρχίδαμος ἐθύετο ἐπὶ τῆ διαβάσει.

Και ο μεν οη Αρχιοαμος ευθετο επι τη οιαρασει.
Οἱ δὲ Θηβαῖοι εὐθὺς μὲν μετὰ τὴν μάχην ἔπεμψαν εἰς ᾿Αθήνας ἄγγελον ἐστεφανωμένον, καὶ ἄμα μὲν τῆς νίκης τὸ μέγεθος ἔφραζον, ἄμα δὲ βοηθεῖν ἐκέλευον λέγοντες
160 ὡς νῦν ἐξείη Λακεδαιμονίους πάντων ὧν ἐπεποιήκεσαν αὐτοὺς τιμωρήσασθαι. τῶν δὲ ᾿Αθηναίων ἡ βουλὴ ἐτύγ- 20 χανεν ἐν ἀκροπόλει καθημένη. ἐπεὶ δ᾽ ἤκουσαν τὸ γεγενημένον, ὅτι μὲν σφόδρα ἠνιάθησαν πᾶσι δῆλον ἐγένετο οὐτε γὰρ ἐπὶ ξένια τὸν κήρυκα ἐκάλεσαν περί τε τῆς
165 βοηθείας οὐδὲν ἀπεκρίναντο. καὶ ᾿Αθήνηθεν μὲν οὔτως ἀπῆλθεν ὁ κῆρυξ. πρὸς μέντοι Ἰάσονα, σύμμαχον ὄντα, ἔπεμπον σπουδῆ οἱ Θηβαῖοι κελεύοντες βοηθεῖν, διαλογιζόμενοι πῆ τὸ μέλλον ἀποβήσοιτο. ὁ δ᾽ εὐθὺς τριήρεις 21 μὲν ἐπλήρου, ὡς βοηθήσων κατὰ θάλατταν, συλλαβὼν δὲ

-iζων οἱ περὶ Στάσιππον: stated with reference to the subsequent end of this party, as detailed in 5.6-10.
- ἐκ κωμῶν: i.e. from the villages into which Mantinea had been broken up after the Peace of Antalcidas. See on v. 2.7.—διαβιβάζειν: sc. to Creusis.
19-26. Reception of the Theban am-

19-26. Reception of the Theban ambassadors at Athens. Intervention of Jason. Withdrawal of the Lacedaemonians. Summer of 371 B.C.

19. ἐθύετο ἐπὶ τῷ διαβάσει: generally ἐθύετο τὰ διαβατήρια. See on v. 1. 33. — πάντων: gen. of cause.

20. ὅτι μέν: without following δέ.—
ἐπὶ ξένια: foreign ambassadors were regarded as guests of the state, and were usually entertained at public expense in the Prytaneum.—'Ιάσονα: he had joined the Thebans in their feud with the Phocians.

21. ἐπλήρου: began to fit out. Ja-

170 τό τε ξενικὸν καὶ τοὺς περὶ αύτὸν ἱππέας, καίπερ ἀκηρύκτω πολέμω των Φωκέων χρωμένων, πεζή διεπορεύθη είς την Βοιωτίαν, έν πολλαις των πόλεων πρότερον όφθεις η αγγελθείς ότι πορεύοιτο. πρίν οὖν συλλέγεσθαί τι πανταχόθεν έφθανε πόρρω γιγνόμενος, δήλον ποιών, ότι 175 πολλαχοῦ τὸ τάχος μᾶλλον τῆς βίας διαπράττεται τὰ δέοντα. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο εἰς τὴν Βοιωτίαν, λεγόντων τῶν 22 Θηβαίων, ως καιρός είη επιτίθεσθαι τοις Λακεδαιμονίοις. ανωθεν μεν εκείνον σύν τώ ξενικώ, σφας δε αντιπροσώπους, ἀπέτρεπεν αὐτοὺς ὁ Ἰάσων διδάσκων ώς καλοῦ 180 έργου γεγενημένου οὐκ άξιον αὐτοῖς εἴη διακινδυνεῦσαι, ωστε ή έτι μείζω καταπράξαι ή στερηθήναι καὶ τής γεγενημένης νίκης. "οὐχ ὁρᾶτε," ἔφη, "ὅτι καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ 23 έν ανάγκη έγένεσθε, έκρατήσατε; οἴεσθαι οὖν χρη καὶ Λακεδαιμονίους αν, εί αναγκάζουντο έκγενέσθαι τοῦ ζην, 185 ἀπονοηθέντας διαμάχεσθαι. καὶ ὁ θεὸς δέ, ώς ἔοικε, πολλάκις χαίρει τοὺς μεν μικροὺς μεγάλους ποιῶν, τοὺς δὲ μεγάλους μικρούς." τοὺς μὲν οὖν Θηβαίους τοιαῦτα 24. λέγων ἀπέτρεπε τοῦ διακινδυνεύειν τοὺς δ' αὖ Λακεδαιμονίους εδίδασκεν, οδον μεν εξη ήττημένον στράτευμα, 190 οἷον δὲ νενικηκός. "εἰ δ' ἐπιλαθέσθαι," ἔφη, "βούλεσθε τὸ γεγενημένον πάθος, συμβουλεύω άναπνεύσαντας καὶ άνα-

son's object was to mislead his enemies. — διεπορεύθη: i.e. through Phocis.

22. ἄνωθεν: from the eminence at whose foot the Spartans were encamped; see 14.—ἐκεῖνον, σφᾶς: in app. with subj. of ἐπιθέσθαι.— ὥστε: see on 3. 17.

23. ἐπεὶ ἐν ἀνάγκη ἐγένεσθε: i.e. at Leuctra.— ἐκγενέσθαι τοῦ ζῆν: condensed for ἢ κρατῆσαι ἢ ἐκγενέσθαι τοῦ ζῆν, "win or die."— ἀπονοηθέν-

τας διαμάχεσθαι: fight it out with desperation.— δ θεός: equiv. to ol θεοί. For the thought, cf. An. iii. 2. 10, where the language is almost identical.

24. olov: rel. instead of the interr. όποῖον. — ἐπιλαθέσθαι κτέ.: to wipe out the memory of the present disaster, i.e. by winning a victory. It must be admitted that this interpretation seems somewhat forced, and the reading is very likely wrong. — τὸ πάθος: the

παυσαμένους καὶ μείζους γεγενημένους τοῖς ἀηττήτοις οὖτως εἰς μάχην ἰέναι. νῦν δέ," ἔφη, " εὖ ἴστε ὅτι καὶ τῶν συμμάχων ύμιν είσιν οι διαλέγονται περί φιλίας τοις 195 πολεμίοις · άλλὰ ἐκ παντὸς τρόπου πειρᾶσθε σπονδὰς λαβείν. ταῦτα δ'," έφη, "έγὼ προθυμοῦμαι, σῶσαι ὑμᾶς βουλόμενος διά τε την τοῦ πατρὸς φιλίαν πρὸς ὑμᾶς καὶ διὰ τὸ προξενείν ὑμῶν." ἔλεγε μὲν οὖν τοιαῦτα, ἔπραττε 25 δ' ίσως οπως διάφοροι καὶ οῦτοι ἀλλήλοις οντες ἀμφό-200 τεροι έκείνου δέοιντο. οί μέντοι Λακεδαιμόνιοι, άκούσαντες αὐτοῦ, πράττειν περὶ τῶν σπονδῶν ἐκέλευον · ἐπεὶ δ' ἀπηγγέλθη ὅτι εἴησαν αἱ σπονδαί, παρήγγειλαν οἱ πολέμαρχοι δειπνήσαντας συνεσκευάσθαι πάντας, ώς της νυκτὸς πορευσομένους, ὅπως ἄμα τῆ ἡμέρα πρὸς τὸν 205 Κιθαιρώνα ἀναβαίνοιεν. ἐπεὶ δ' ἐδείπνησαν, πρὶν καθεύδειν παραγγείλαντες ἀκολουθείν, ήγοῦντο εὐθὺς ἀφ' έσπέρας την δια Κρεύσιος, τώ λαθείν πιστεύοντες μαλλον ή ταις σπονδαις. μάλα δε χαλεπώς πορευόμενοι, οία δη έν 26 νυκτί τε καὶ ἐν φόβω ἀπιόντες καὶ χαλεπὴν ὁδόν, εἰς 210 Αἰγόσθενα τῆς Μεγαρικῆς ἀφικνοῦνται. ἐκεῖ δὲ περιτυγχάνουσι τῷ μετὰ ᾿Αρχιδάμου στρατεύματι.

acc. instead of the gen. G. 171, 2, Rem.; H. 742 b.— τοις άηττήτοις: the dat. with ϵ ls μ άχην lέναι = μ άχεσθαι, as often with ϵ ls χ εῖρας lέναι.— άλλά: hortatory, rather.— του παρός: i.e. Lycophron.— διά τὸ προξενεῖν: inherited from his father, as in the case of Callias. See 3. 4.

25. καὶ οὖτοι: these also, as well as the other states of Greece. This was his regular policy, just as later it was Philip's. — ἐκείνου: more objective than ἐαυτοῦ οr αὐτοῦ, which would regularly be employed. — ἀκούσαντες: i.e. ὑπακούσαντες, obeying. — ἀπηγγέλθη: note the impers. verb; Epaminondas's

name is studiously avoided throughout.— εἴησαν: i.e. had been made.— συνεσκευάσθαι: "to pack up and hold their baggage in readiness." See on v. 4. 7 εἶπον τὴν θύραν κεκλεῖσθαι, ordered them to shut the door and keep it shut.— ἀφ' ἐσπέρας: "as soon as twilight fell." The time originally set (τῆς νυκτός) was accordingly changed, as well as the route (πρὸς τὸν Κιθαιρῶνα).— τῷ λαθεῖν... ἡ ταῖς σπονδαῖς: the honor of the Thebans was not above reproach. See v. 4. 12, where they violated distinct pledges.

26. οἰα δή: for ἄτε δή, as v. 4. 39.
 — χαλεπὴν ὁδόν: Cleombrotus had

ἀναμείνας, ἔως καὶ οἱ σύμμαχοι πάντες παρεγένοντο, ἀπῆγε πῶν ὁμοῦ τὸ στράτευμα μέχρι Κορίνθου · ἐκεῖθεν δὲ τοὺς μὲν συμμάχους ἀφῆκε, τοὺς δὲ πολίτας οἴκαδε 215 ἀπήγαγεν.

Ο μέντοι Ἰάσων ἀπιὼν διὰ τῆς Φωκίδος Υαμπολιτῶν 27 μεν τό τε προάστειον είλε και την χώραν επόρθησε και ἀπέκτεινε πολλούς την δ' άλλην Φωκίδα διηλθεν ἀπραγμόνως. ἀφικόμενος δὲ εἰς Ἡράκλειαν κατέβαλε τὸ Ἡρα-220 κλεωτῶν τεῖχος, δηλον ὅτι οὐ τοῦτο φοβούμενος, μή τινες άναπεπταμένης ταύτης της παρόδου πορεύσοιντο έπὶ την έκείνου δύναμιν, άλλα μαλλον ένθυμούμενος, μή τινες την Ηράκλειαν έπὶ στενῷ οὖσαν καταλαβόντες εἴργοιεν αὐτόν, εί ποι βούλοιτο της Ελλάδος πορεύεσθαι. ἐπεὶ δ' 28 225 ἀπῆλθε πάλιν εἰς τὴν Θετταλίαν, μέγας μέν ἦν καὶ διὰ τὸ τῷ νόμῳ Θετταλῶν ταγὸς καθεστάναι καὶ διὰ τὸ μισθοφόρους πολλούς τρέφειν περί αύτον και πεζούς και ίππέας, καὶ τούτους ἐκπεπονημένους ὡς ἄν κράτιστοι εἶεν · έτι δὲ μείζων καὶ διὰ τὸ συμμάχους πολλούς τοὺς μὲν 230 ήδη είναι αὐτῶ, τοὺς δὲ καὶ ἔτι βούλεσθαι γίγνεσθαι. μέγιστος δ' ήν των καθ' αύτον τω μηδ' ύφ' ένος εὐκατα-

experienced its difficulties in 377 B.C. See v. 4. 17. — ἀπήγε: change of subject. — τοὺς δὲ πολίτας: i.e. τὸ πολιτικὸν στράτευμα, which expression is generally used in this connexion. See on v. 3. 25.

27-32. Jason's return to Pherae. His death. Spring of 370 B.C.

27. Υαμπολιτών: in northeastern Phocis. — τὸ Ἡρακλεωτών τεῖχος: the walled city of the Heracleans. The inhabitants had fought on the Spartan side at Leuctra. — μὴ ... πορεύσοιντο: not a final clause, but an indir. question, as is shown by the tense. φοβούμενος μή has the force "in anxiety as

to whether." — της παρόδου: the pass at Thermopylae near the Malian Gulf. — ἐκείνου: for αὐτοῦ or αὐτοῦ, as above, 25. — μη εἴργοιεν: final. — εἴ ποι βούλοιτο κτέ.: with reference to the plans mentioned in 1. 10.

28. μέγας, μέζων, μέγιστος: note the climax: power, influence, respect.

— ταγός: cf. i. 18. — ὡς ἄν: the opt. with ἄν in final clauses shows that the attainment of the purpose is conceived of as contingent. GMT. 330.

Cf. iv. 8. 16. — μέγιστος δ' ἦν κτέ.: and he was the greatest of his contemporaries in that he was not held in light estimation by anybody. — μηδὲ . . .

φρόνητος είναι. ἐπιόντων δὲ Πυθίων παρήγγειλε μὲν ταῖς 29 πόλεσι βους και οίς και αίγας και υς παρασκευάζεσθαι ώς είς την θυσίαν καὶ έφασαν πάνυ μετρίως έκάστη 235 πόλει ἐπαγγελλομένων γενέσθαι βοῦς μὲν οὐκ ἐλάττους χιλίων, τὰ δὲ ἄλλα βοσκήματα πλείω ἡ μύρια. ἐκήρυξε δὲ καὶ νικητήριον χρυσοῦν στέφανον ἔσεσθαι, ἦτις τῶν πόλεων βοῦν ἡγεμόνα κάλλιστον τῷ θεῷ θρέψειε. παρήγ- 30 γειλε δὲ καὶ ὡς στρατευσομένοις εἰς τὸν περὶ τὰ Πύθια 240 χρόνον Θετταλοίς παρασκευάζεσθαι · διενοείτο γάρ, ώς έφασαν, καὶ τὴν πανήγυριν τῷ θεῷ καὶ τοὺς ἀγῶνας αὐτὸς διατιθέναι. περί μέντοι των ίερων χρημάτων όπως μέν διενοείτο έτι καὶ νῦν ἄδηλον λέγεται δὲ ἐπερομένων τῶν Δελφῶν, τί χρη ποιείν, ἐὰν λαμβάνη τῶν τοῦ θεοῦ χρημά-245 των, ἀποκρίνασθαι τὸν θεὸν ὅτι αὐτῷ μελήσει. ὁ δ' οὖν 31 άνηρ τηλικούτος ών καὶ τοσαύτα καὶ τοιαύτα διανοούμενος, εξέτασιν πεποιηκώς καὶ δοκιμασίαν τοῦ Φεραίων ίππικοῦ, καὶ ἦδη καθήμενος καὶ ἀποκρινόμενος, εἴ τις δεόμενός του προσίοι, ὑπὸ νεανίσκων ἐπτὰ προσελθόντων 250 ώς διαφερομένων τι άλλήλοις άποσφάττεται καὶ κατακό-

evos: emphatic for $\mu\eta\delta\epsilon\nu\delta s$. See on v. 4. 1.

29. ἐπιόντων δὰ Πυθίων: the Pythian games occurred late in the summer of the third year of each Olympiad, here 370 B.C.—ώς εἰς την θυσίαν: after the analogy of the fut. partic. with ώς, following παρασκευάζεσθαι.—ἐπαγγελλομένων: as subj. supply αὐτῶν, referring to the various kinds of animals previously mentioned.—βοῦν ἡγεμόνα κάλλιστον: brachylogy for βοῦν κάλλιστον ὥστε ἡγεμόνα γενέσαι, i.e. to take the lead in the procession of the sacrificial victims.

30. παρήγγειλε κτέ.: order: παρήγγειλε δὲ καὶ Θετταλοῖς παρασκευάζεσθαι είς τον περί τα Πύθια γρόνον ώς στρατευσομένοις. - ώς στρατευσομένοις: it is uncertain whether the expedition here proposed was to be for warlike purposes or simply to add lustre to the celebration of the games. — αὐτὸς Statiblivat: to conduct (the festival) himself. The direction of the Pythian games was in the hands of the members of the Amphictyonic Council. Jason, as $\tau \alpha \gamma \delta s$ of Thessaly, actually controlled a majority of these. ίερων χρημάτων: the treasures of the temple. - λαμβάνη τών χρημάτων: lay hold of, etc. Part. genitive. G. 170, 1; H. 736.

31. ώς διαφερομένων: cf. the simi-

πτεται. βοηθησάντων δὲ ἐρρωμένως τῶν παραγενομένων 32 δορυφόρων εἶς μὲν ἔτι τύπτων τὸν Ἰάσονα λόγχη πληγεὶς ἀποθνήσκει· ἔτερος δὲ ἀναβαίνων ἐφ' ἴππον ἐγκαταληφθεὶς καὶ πολλὰ τραύματα λαβὼν ἀπέθανεν· οἱ δ' ἄλλοι 255 ἀναπηδήσαντες ἐπὶ τοὺς παρεσκευασμένους ἴππους ἀπέφυγον· ὅποι δὲ ἀφίκοιντο τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, ἐν ταῖς πλείσταις ἐτιμῶντο. ῷ καὶ δῆλον ἐγένετο, ὅτι ἰσχυρῶς ἔδεισαν οἱ Ἑλληνες αὐτὸν μὴ τύραννος γένοιτο.

'Αποθανόντος μέντοι ἐκείνου Πολύδωρος ἀδελφὸς αὐτοῦ 33 260 καὶ Πολύφρων ταγοὶ κατέστησαν. καὶ ὁ μὲν Πολύδωρος, πορευομένων αμφοτέρων είς Λαρισαν, νύκτωρ καθεύδων ἀποθνήσκει ὑπὸ Πολύφρονος τοῦ ἀδελφοῦ, ὡς ἐδόκει· ὁ γὰρ θάνατος αὐτοῦ έξαπιναῖός τε καὶ οὐκ ἔχων φανερὰν πρόφασιν έγένετο. ὁ δ' αὖ Πολύφρων ἦρξε μὲν ένιαυτόν, 34 265 κατεσκευάσατο δε την ταγείαν τυραννίδι όμοίαν. Εν τε γὰρ Φαρσάλω τὸν Πολυδάμαντα καὶ ἄλλους τῶν πολιτῶν όκτω τους κρατίστους απέκτεινεν, έκ τε Λαρίσης πολλους φυγάδας ἐποίησε. ταῦτα δὲ ποιῶν καὶ οῦτος ἀποθνήσκει ύπ' 'Αλεξάνδρου, ώς τιμωρούντος τῷ Πολυδώρω καὶ τὴν 270 τυραννίδα καταλύοντος. ἐπεὶ δ' αὐτὸς παρέλαβε τὴν 35 άρχήν, χαλεπὸς μεν Θετταλοῖς ταγὸς εγένετο, χαλεπὸς δε Θηβαίοις καὶ 'Αθηναίοις πολέμιος, ἄδικος δὲ ληστής καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. τοιοῦτος δ' ὧν καὶ αὐτὸς αδ ἀποθνήσκει, αὐτοχειρία μέν ὑπο τῶν τῆς γυναικὸς

lar circumstances connected with the murder of Tarquinius Priscus, as narrated by Livy, i. 40.

32. τῶν δορυφόρων: Jason's bodyguards. — εἰς: sc. νεανίσκων. — ἀναβαίνων: conative. — αὐτόν: prolepsis. 33-37. Jason's successors.

33. Πολύδωρος και Πολύφρων: i.e. first Polydorus and after him Polyphron. — Πολύφρων: also a brother,

as shown by what follows. — πρόφασιν: here cause.

34. Πολυδάμαντα: he who had come to Sparta to advise the Lace-daemonians of Jason's growing power. See i. 2. ff.

35. αὐτός: i.e. Alexander. — Θηβαίοις: they supported Alexander's Thessalian opponents. — ἀποθυήσκει: in 358-357 p.c. — γυναικός: Thebe, 275 άδελφων, βουλή δε ύπ' αὐτής εκείνης. τοις τε γαρ άδελ- 36 φοις έξήγγειλεν ώς δ 'Αλέξανδρος έπιβουλεύοι αὐτοις καί έκρυψεν αὐτοὺς ένδον ὄντας ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ δεξαμένη μεθύοντα τὸν 'Αλέξανδρον, ἐπεὶ κατεκοίμισεν, ὁ μὲν λύχνος ἐκάετο, τὸ δὲ ξίφος αὐτοῦ ἐξήνεγκεν. ὡς δ' ἤσθετο 280 όκνοθντας είσιέναι έπὶ τὸν Αλέξανδρον τοὺς ἀδελφούς. εἶπεν ώς, εἰ μὴ ήδη πράξοιεν, ἐξεγερεῖ αὐτόν. ώς δ' είσηλθον, επισπάσασα την θύραν είχετο του ρόπτρου, έως ἀπέθανεν ὁ ἀνήρ. ή δὲ ἔχθρα λέγεται αὐτῆ πρὸς τὸν 37 ανδρα γενέσθαι ύπο μέν τινων ώς έπει έδησε τα έαυτοῦ 285 παιδικά δ 'Αλέξανδρος, νεανίσκον όντα καλόν, δεηθείσης αὐτης λύσαι έξαγαγών αὐτὸν ἀπέσφαξεν · οἱ δέ τινες ὡς έπεὶ παίδες αὐτῷ οὐκ ἐγίγνοντο ἐκ ταύτης, ὅτι πέμπων εἰς Θήβας έμνήστευε την Ιάσονος γυναίκα λαβείν. τὰ μέν οὖν αἴτια τῆς ἐπιβουλῆς ὑπὸ τῆς γυναικὸς οὖτω λέγεται. 290 τῶν δὲ ταῦτα πραξάντων ἄχρι οδ ὅδε ὁ λόγος ἐγράφετο Τεισίφονος πρεσβύτατος ων των άδελφων την άρχην είχε.

daughter of Jason, so named from Jason's friendship for the Thebans.

36. δεξαμένη: as though the clause δ μὲν λύχνος ἐκάστο were subord. to ἐξήνεγκεν. — ήδη: immediately. — τοῦ ρόπτρου: prob. the bar, used to fasten the door. Its location is uncertain. If it was on the outside, Thebe's aim was to keep her brothers in the apartment until they had despatched Alexander; if it was on the inside, her purpose was to prevent the approach of help from without. In view of the context, the former explanation is the more natural.

37. **δs** ἀπέσφαξεν: introduced as though instead of ἡ ἔχθρα λέγεται κτέ., had stood περὶ τῆς ἔχθρας λέγεται.—τὰ ἐαυτοῦ παιδικά: said by Plutarch to have been Thebe's young-

est brother. - efayayáv: complying with the letter of the request. - 571: resuming the previous wis, in consequence of the interruption. So also in 5.13. — 'Iárovos yuvaika: she was living at Thebes in consequence of Jason's previous friendly relations with that city. — ὑπὸ τῆς γυναικός: ὑπό is used not only with passive verbs, but also with verbal nouns having a passive meaning. Prepositional phrases with attrib. force do not require the repetition of the art. after a verbal noun; hence here $\tau \hat{\eta}$ s έπιβουλής ύπο τής γυναικός instead of της έπιβουλης της ύπο κτέ. 3 λύειν τὰς σπονδὰς πρὸς τοὺς συμμάχους. - έγράφετο: Xenophon adapts the statement to the time of his readers.

Καὶ τὰ μὲν Θετταλικά, ὄσα περὶ Ἰάσονα ἐπράχθη καὶ 5 μετά τὸν ἐκείνου θάνατον μέχρι τῆς τοῦ Τεισιφόνου ἀρχῆς δεδήλωται · νῦν δ' ἐπάνειμι ἔνθεν ἐπὶ ταῦτα ἐξέβην. ἐπεὶ γὰρ ᾿Αρχίδαμος ἐκ τῆς ἐπὶ Λεῦκτρα βοηθείας ἀπήγαγε τὸ 5 στράτευμα, ένθυμηθέντες οἱ Αθηναίοι, ὅτι οἱ Πελοποννήσιοι έτι οίονται χρήναι ακολουθείν και ούπω διακέοιντο οί Λακεδαιμόνιοι ὧσπερ τοὺς ᾿Αθηναίους διέθεσαν, μεταπέμπονται τὰς πόλεις οσαι βούλουντο τῆς εἰρήνης μετέχειν, ην βασιλεύς κατέπεμψεν. ἐπεὶ δὲ συνηλθον, δόγμα ἐποιή- 2 10 σαντο μετά των κοινωνείν βουλομένων ομόσαι τόνδε τον ορκον · "Εμμενω ταις σπονδαις, ας βασιλεύς κατέπεμψε καὶ τοῖς ψηφίσμασι τοῖς ᾿Αθηναίων καὶ τῶν συμμάχων. έὰν δέ τις στρατεύη ἐπί τινα πόλιν τῶν ὀμοσασῶν τόνδε τὸν ὅρκον, βοηθήσω παντὶ σθένει." οἱ μὲν οὖν ἄλλοι 15 πάντες έχαιρον τῷ ὄρκῳ · 'Ηλεῖοι δὲ ἀντέλεγον ὡς οὐ δέοι αὐτονόμους ποιείν οὖτε Μαργανέας οὖτε Σκιλλουντίους οὖτε Τριφυλίους · σφετέρας γὰρ εἶναι ταύτας τὰς πόλεις. οί δ' 'Αθηναίοι καὶ οἱ ἄλλοι ψηφισάμενοι, ὧσπερ βασι- 3

^{5.} 1-3. Alliance of the Athenians with the Peloponnesians. Autumn of 371 B.C.

^{1.} ἐνθεν ἐξέβην: cf. the similar form of transition in i. 19 δθεν ἐξέβην. — ἀπήγαγε τὸ στράτευμα: see 4. 26. — ol Πελοποννήσιοι: i.e. the allies of the Spartans. — ἀκολουθεῖν: as indicated by the Spartans taking the oath in the name of their allies (3. 19), and by the ready service which the latter had rendered in the recent campaign. — καὶ οὕπω διακέοιντο κτέ.: "and that the Lacedaemonians had not yet come to take the same attitude (in admitting the independence of the allies), which they (the Lacedaemonians) had compelled the Atherica in the same attitude (in admitting the independence of the allies), which they (the Lacedaemonians) had compelled the Atherica in the same attitude (in admitting the independence of the allies), which they (the Lacedaemonians) had compelled the Atherica in the same attitude (in admitting the independence of the allies), which they (the Lacedaemonians) had compelled the Atherica in the same attitude (in admitting the independence of the allies), which they (the Lacedaemonians) had compelled the Atherica in the same attitude (in admitting the independence of the allies).

nians to take."— μεταπέμπονται: sc. to a congress.— ήν βασιλεὺς κατέπεμψεν: i.e. the Peace of Antalcidas. See v. 1. 28. This had also been made the basis of the Peace of Callias. See 3. 18.

^{2.} δόγμα ἐποιήσαντο: equiv. to ἔδοξε αὐτοῖς. Hence the inf. δμόσαι. — τῶν συμμάχων: i.e. those present at the congress who became σύμμαχοι by taking the oath. — σθένει: this poetic word is confined in prose to the expression παντὶ σθένει. — Μαργανέας, Σκιλλουντίους, Τριφυλίους: after the Battle of Leuctra the Eleans had again taken possession of these cities, which had been independent since 397 B.C.

λεὺς ἔγραψεν, αὐτονόμους εἶναι ὁμοίως καὶ μικρὰς καὶ 20 μεγάλας πόλεις, ἐξέπεμψαν τοὺς ὁρκωτὰς καὶ ἐκέλευσαν τὰ μέγιστα τέλη ἐν ἑκάστη πόλει ὁρκῶσαι. καὶ ὧμοσαν πάντες πλὴν Ἡλείων.

Έξ ων δη και οι Μαντινείς, ως ήδη αὐτόνομοι παντάπασιν όντες, συνηλθόν τε πάντες καὶ έψηφίσαντο μίαν 25 πόλιν την Μαντίνειαν ποιείν καὶ τειχίζειν την πόλιν. οί 4 δ' αὖ Λακεδαιμόνιοι ἡγοῦντο, εἰ τοῦτο ἄνευ τῆς σφετέρας γνώμης έσοιτο, χαλεπον έσεσθαι. πέμπουσιν οὖν 'Αγησίλαον πρεσβευτήν πρός τους Μαντινέας, ότι έδόκει πατρικός φίλος αὐτοῖς εἶναι. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο πρὸς 30 αὐτούς, τὸν μὲν δημον τῶν Μαντινέων οἱ ἄρχοντες οὐκ ήθελον συλλέξαι αὐτῷ, πρὸς δὲ σφᾶς ἐκέλευον λέγειν ὅτου δέοιτο. ὁ δὲ ὑπισχνεῖτο αὐτοῖς, ἐὰν νῦν ἐπίσχωσι τῆς τειχίσεως, ποιήσειν ώστε μετά της Λακεδαίμονος γνώμης καὶ μὴ δαπανηρώς τειχισθήναι τὸ τεῖχος. ἐπεὶ δὲ 5 35 ἀπεκρίναντο ὅτι ἀδύνατον εἴη ἐπισχεῖν, δόγματος γεγενημένου πάση τη πόλει ήδη τειχίζειν, έκ τούτου ὁ μεν 'Αγησίλαος ἀπήει ὀργιζόμενος · στρατεύειν γε μέντοι ἐπ' αὐτοὺς οὐ δυνατὸν ἐδόκει είναι, ἐπ' αὐτονομία τῆς εἰρήνης γεγενημένης. τοις δε Μαντινεύσιν έπεμπον μεν και των

3. είναι: pres. for fut., as in v. 1. 32.—τὰ μέγιστα τέλη: the highest officials.—ἐν ἐκάστη πόλει: in contrast with the procedure in 3. 19, where the Spartans took the oath on behalf of their allies.— ἐξ ἀν: like the usual ἐκ τούτου.—οἰ Μαντινεῖς: their city had been captured by the Spartans in 386 B.c. and broken up into its four original villages. See v. 2. 5–7.—πάντες: including, of course, the democratic exiles (v. 2. 6), who now returned.

4, 5. Restoration of the city of Man-

tinea. Autumn of 371 B.C. to summer of 370 B.C.

4. πατρικὸς φίλος: on this account he had been unwilling to take charge of the expedition against Mantinea in 386 B.C. See v. 2. 3.— of άρχοντες: they were now democratic.— ποιήσειν ώστε: ποιεῖν in this sense is more commonly followed by the simple inf. or by ὅπως with the fut. ind.; yet by ὥστε with inf., as here, v. 4. 21.

5. ἐπ' αὐτονομία: on the basis of autonomy.

40 'Αρκαδικών πόλεών τινες συντειχιούντας, οἱ δὲ 'Ηλείοι καὶ ἀργυρίου τρία τάλαντα συνεβάλοντο αὐτοῖς εἰς τὴν περὶ τὸ τεῖχος δαπάνην. καὶ οἱ μὲν Μαντινεῖς περὶ ταῦτ' ἦσαν.

Των δε Τεγεατων οί μεν περί τον Καλλίβιον και Πρόξε- υ 45 νον συνήγον έπὶ τὸ συνιέναι τε πᾶν τὸ ᾿Αρκαδικόν, καὶ ο τι νικώη εν τῷ κοινῷ, τοῦτο κύριον εἶναι καὶ τῶν πόλεων · οί δὲ περὶ τὸν Στάσιππον ἔπραττον ἐᾶν τε κατὰ χώραν την πόλιν καὶ τοῖς πατρίοις νόμοις χρησθαι. ήττώμενοι 7 δὲ οἱ περὶ τὸν Πρόξενον καὶ Καλλίβιον ἐν τοῖς θεαροῖς, 50 νομίσαντες, εἰ συνέλθοι ὁ δημος, πολὺ ἄν τῷ πλήθει κρατήσαι, εκφερονται τὰ ὅπλα. ἰδόντες δὲ τοῦτο οἱ περὶ τὸν Στάσιππον, καὶ αὐτοὶ ἀνθωπλίσαντο, καὶ ἀριθμῷ μὲν οὐκ ἐλάττους ἐγένοντο · ἐπεὶ μέντοι εἰς μάχην ὥρμησαν, τὸν μὲν Πρόξενον καὶ ἄλλους ὀλίγους μετ' αὐτοῦ ἀποκτεί-55 νουσι, τους δ' άλλους τρεψάμενοι οὐκ εδίωκον καὶ γὰρ τοιούτος ὁ Στάσιππος ἦν οίος μὴ βούλεσθαι πολλούς ἀποκτιννύναι τῶν πολιτῶν. οἱ δὲ περὶ τὸν Καλλίβιον ἀνακε- 8 χωρηκότες ύπὸ τὸ πρὸς Μαντίνειαν τεῖχος καὶ τὰς πύλας, έπει οὐκέτι αὐτοις οἱ ἐναντίοι ἐπεχείρουν, ἡσυχίαν είχον

6-9. Victory of the popular party in Tegea. Autumn of 371 B.C.

6. συνήγον ἐπὶ τὸ συνέναι κτέ.: τὸ ᾿Αρκαδικόν, is subj. of συνέναι κτέ.: τὸ ᾿Αρκαδικόν, is subj. of συνέναι. With συνήγον supply τοὺς ᾿Αρκάδας as object. "They were trying to bring together the Arcadians for the purpose of forming an Arcadian league." συνήγον is conative imperfect. The project referred to was realized in 370 B.c. by the union of forty different communities in the city of Megalopolis. Xenophon does not directly allude to this event, but in vii. 5. δ he refers to the inhabitants of the new city. — δ τι νικφή: whatever meas-

ures prevailed. — κύριον τῶν πόλεων: binding on the cities. For the gen., see G. 180, 1; H. 753 b. — εἶναι: dependent upon the idea of planning or proposing involved in συνῆγον. — κατὰ χώραν: "as it was."

7. τοις θεαροις: Doric form for θεωροις. These apparently constituted a board similar to the ephors at Sparta. — Φρμησαν: here intransitive. — τρεψάμενοι: concessive. — οίος μη βούλεσθαι: such as not to wish; on οίος with the inf. (of result), see H. 1000.

τὰς πύλας: sc. τὰς πρὸς Μαντίνειαν.
 These were on the north side of the town.

60 ήθροισμένοι. καὶ πάλαι μὲν ἐπεπόμφεσαν ἐπὶ τοὺς Μαντινέας βοηθείν κελεύοντες πρός δε τούς περί Στάσιππον διελέγοντο περί συναλλαγών. ἐπεί δὲ καταφανείς ήσαν οί Μαντινείς προσιόντες, οί μεν αὐτῶν ἀναπηδῶντες ἐπὶ τὸ τείχος ἐκέλευον βοηθείν τὴν ταχίστην, καὶ βοώντες 65 σπεύδειν διεκελεύοντο · άλλοι δε άνοίγουσι τὰς πύλας αὐτοῖς. οἱ δὲ περὶ τὸν Στάσιππον ὡς ἤσθοντο τὸ γιγνό- 9 μενον, έκπίπτουσι κατά τὰς ἐπὶ τὸ Παλλάντιον φερούσας πύλας καὶ φθάνουσι πρὶν καταληφθηναι ὑπὸ τῶν διωκόντων είς τὸν τῆς 'Αρτέμιδος νεών καταφυγόντες, καὶ ἐγκλει-70 σάμενοι ήσυχίαν είχον. οι δε μεταδιώξαντες έχθροί αὐτῶν ἀναβάντες ἐπὶ τὸν νεὼν καὶ τὴν ὀροφὴν διελόντες έπαιον ταις κεραμίσιν. οι δ' έπει έγνωσαν την ανάγκην, παύεσθαί τε εκέλευον καὶ εξιέναι εφασαν. οἱ δ' εναντίοι ώς ύποχειρίους έλαβον αὐτούς, δήσαντες καὶ ἀναβαλόντες 75 έπὶ τὴν ἁρμάμαξαν ἀπήγαγον εἰς Τεγέαν. ἐκεῖ δὲ μετὰ τῶν Μαντινέων καταγνόντες ἀπέκτειναν.

Τούτων δὲ γιγνομένων ἔφυγον εἰς Λακεδαίμονα τῶν περὶ 10 Στάσιππον Τεγεατῶν περὶ ὀκτακοσίους. μετὰ δὲ ταῦτα τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐδόκει βοηθητέον εἶναι κατὰ τοὺς 80 ὄρκους τοῖς τεθνεῶσί τε τῶν Τεγεατῶν καὶ ἐκπεπτωκόσι· καὶ οὖτω στρατεύουσιν ἐπὶ τοὺς Μαντινέας, ὡς παρὰ τοὺς ὄρκους σὺν ὅπλοις ἐληλυθότων αὐτῶν ἐπὶ τοὺς Τεγεάτας.

9. Παλλάντιον: situated to the west of Tegea. — την άνάγκην: i.e. their inevitable fate. — παύεσθαι: sc. παίοντας. — την άρμάμαξαν: i.e. the one brought along for the purpose.

10-12. Expedition of Agesilaus against Mantinea. Autumn of 370 BPC.

10. κατὰ τοὺς δρκους: i.e. the Peace of Callias, made in 371 B.C. By the

provisions of that treaty each state

had been authorized to engage voluntarily in the defence of any city whose rights, as defined by the treaty, were violated. — παρὰ τοὺς δρκους: the Mantineans were held to have violated the autonomy of Tegea by forcibly interfering in its affairs. — ἐληλυθότων: the gen. abs. in loose const., where the acc. in agreement with Μαντινέας would have been more regular. See on 4. 8.

καὶ φρουρὰν μὲν οἱ ἔφοροι ἔφαινον, Αγησίλαον δ' ἐκέλευεν ή πόλις ήγεισθαι. οι μέν οὖν ἄλλοι 'Αρκάδες εἰς 11 85 'Ασέαν συνελέγοντο · 'Ορχομενίων δε οὐκ έθελόντων κοινωνείν τοῦ ᾿Αρκαδικοῦ διὰ τὴν πρὸς Μαντινέας ἔχθραν, άλλα και δεδεγμένων είς την πόλιν το έν Κορίνθω συνειλεγμένον ξενικόν, οδ Πολύτροπος ήρχεν, ἔμενον οἴκοι οἱ Μαντινείς τούτων έπιμελόμενοι. Ἡραιείς δὲ καὶ Λεπρεα-90 ται συνεστρατεύοντο τοις Λακεδαιμονίοις έπὶ τους Μαντινέας. ὁ δὲ ᾿Αγησίλαος, ἐπεὶ ἐγένετο αὐτῷ τὰ διαβατήρια, 12 ψθὺς ἐχώρει ἐπὶ τὴν ᾿Αρκαδίαν. καὶ καταλαβὼν πόλιν ομορον οὖσαν Εὖταιαν, καὶ εὑρων ἐκεῖ τοὺς μὲν πρεσβυτέρους καὶ τὰς γυναίκας καὶ τοὺς παίδας οἰκοῦντας ἐν 95 ταις οικίαις, τους δ' έν τη στρατευσίμω ήλικία οιχομένους είς τὸ ᾿Αρκαδικόν, όμως οὐκ ἠδίκησε τὴν πόλιν, ἀλλ᾽ εἴα τε αὐτοὺς οἰκεῖν, καὶ ωνούμενοι ἐλάμβανον ὅσων δέοιντο • εί δέ τι καὶ ήρπάσθη, ότε είσήει είς την πόλιν, έξευρών ἀπέδωκε. καὶ ἐπωκοδόμει δὲ τὸ τείχος αὐτῶν ὄσα ἐδείτο, 100 έωσπερ αὐτοῦ διέτριβεν ἀναμένων τοὺς μετὰ Πολυτρόπου μισθοφόρους.

Έν δὲ τούτῳ οἱ Μαντινεῖς στρατεύουσιν ἐπὶ τοὺς 'Ορχο- 18 μενίους. καὶ ἀπὸ μὲν τοῦ τείχους μάλα χαλεπῶς ἀπῆλ-

11. οἱ ἄλλοι ᾿Αρκάδες: proleptic; excepting the Orchomenians and Mantineans.— ᾿Ασέαν: in southern Arcadia. At the meeting here mentioned the definite organization of the Arcadian league was apparently perfected. See Introd. p. 7.— τὴν πρὸς Μαντινέας ἔχθράν: the hostility was of long standing.— Πολύτροπος: prob. a Spartan ξεναγός.— τούτων ἐπιμελόμενοι: watching these, i.e. the Orchomenians and their allies. ἐπιμελόμενοι is used as in i. I. 22 τοῦ τε χωρίου ἐπιμελεῦσθαι καὶ τῷν ἐκπλεόντων

πλοlων. — 'Ηραιείς, Λεπρεάται: the former from western Arcadia, the latter from southern Elis.

12. ἐγένετο: i.e. εδ ἐγένετο, turned out favorably. — εἰς τὸ ᾿Αρκαδικόν: i.e. to the assembly at Asea. — ἐλάμβα-νον: transition from the general to his soldiers. — τὸ τεῖχος αὐτῶν ὅσα κτέ.: equiv. to τοῦ τείχους ὅσα, as much of their wall as needed to be repaired.

13, 14. Attack of the Mantineans on Orchomenus. Autumn of 370 B.C.

13. ἀπὸ τοῦ τείχους: i.e. from an

- θον, καὶ ἀπέθανόν τινες αὐτῶν · ἐπεὶ δὲ ἀποχωροῦντες ἐν 105 τἢ Ἐλυμία ἐγένοντο, καὶ οἱ μὲν ᾿Ορχομένιοι ὁπλῖται οὐκέτι ἠκολούθουν, οἱ δὲ περὶ τὸν Πολύτροπον ἐπέκειντο καὶ μάλα θρασέως, ἐνταῦθα γνόντες οἱ Μαντινεῖς ὡς εἰ μὴ ἀποκρούσονται αὐτούς, ὅτι πολλοὶ σφῶν κατακοντισθήσονται, ὑποστρέψαντες ὁμόσε ἐχώρησαν τοῖς ἐπικειμένοις.
- 110 καὶ ὁ μὲν Πολύτροπος μαχόμενος αὐτοῦ ἀποθνήσκει · τῶν 14 δ' ἄλλων φευγόντων πάμπολλοι ἃν ἀπέθανον, εἰ μὴ οἱ Φλειάσιοι ἱππεῖς παραγενόμενοι καὶ εἰς τὰ ὅπισθεν περιελάσαντες τῶν Μαντινέων ἐπέσχον αὐτοὺς τῆς διώξεως. καὶ οἱ μὲν Μαντινεῖς ταῦτα πράξαντες οἴκαδε ἀπῆλθον.
- 115 'Ο δὲ 'Αγησίλαος ἀκούσας ταῦτα καὶ νομίσας οὐκ ἀν 15 ἔτι συμμεῖξαι αὐτῷ τοὺς ἐκ τοῦ 'Ορχομενοῦ μισθοφόρους, οὖτω προήει. καὶ τἢ μὲν πρώτη ἐν τἢ Τεγεάτιδι χώρα ἐδειπνοποιήσατο, τἢ δ' ὑστεραία διαβαίνει εἰς τὴν Μαντινικὴν καὶ ἐστρατοπεδεύσατο ὑπὸ τοῖς πρὸς ἑσπέραν ὅρεσι 120 τῆς Μαντινείας καὶ ἐκεῖ ἄμα ἐδήου τὴν χώραν καὶ ἐπόρ-
- θει τοὺς ἀγρούς. τῶν δὲ ᾿Αρκάδων οἱ συλλεγέντες ἐν τῆ ᾿Ασέᾳ νυκτὸς παρῆλθον εἰς τὴν Τεγέαν. τῆ δ᾽ ὑστεραίᾳ 16 ὁ μὲν ᾿Αγησίλαος ἀπέχων Μαντινείας ὅσον εἶκοσι σταδίους ἐστρατοπεδεύσατο · οἱ δ᾽ ἐκ τῆς Τεγέας ᾿Αρκάδες, 125 ἐχόμενοι τῶν μεταξὺ Μαντινείας καὶ Τεγέας ὀρῶν παρῆ-

attack against the town.— Έλυμ(q: between Mantinea and Orchomenus; otherwise unknown.— ως, ὅτι: ὅτι redundant as 4.37.

15-21. Agesilaus's campaign against Mantinea. Winter of 370 B.C.

15. συμμείξαι: for the form, see on v. 1. 26.—ούτω: resuming the grounds just alleged in ἀκούσας and νομίσας. — διαβαίνει: through the pass which separates the districts of Tegea and Mantinea.—της Μαντι-

νείας: dependent upon πρὸς ἐσπέραν.
— ἐδήου, ἐπόρθει: laid waste, plundered.

16. ὁπλίται: in app. with the subj.

— και γάρ: with ellipsis of ἐβούλοντο συμμεῖξαι κτλ. — 'Αργείοι οὐ πανδημεί κτέ.: the emphasis rests on the words οὐ πανδημεί. They wished to unite with the Mantineans, because their present force, owing to insufficient help from Argos, was so small. — 'Αρκάδες: i.e. the Tegeans and the

σαν μάλα πολλοί όπλιται, συμμείξαι βουλόμενοι τοίς Μαντινεύσι · καὶ γὰρ οἱ ᾿Αργεῖοι οὐ πανδημεὶ ἡκολούθουν αὐτοῖς · καὶ ἦσαν μέν τινες οι τὸν ᾿Αγησίλαον ἔπειθον χωρίς τούτοις ἐπιθέσθαι · ὁ δὲ φοβούμενος μὴ ἐν ὅσφ

- 130 προς έκείνους πορεύοιτο, έκ της πόλεως οι Μαντινείς έξελθόντες κατά κέρας τε καὶ ἐκ τῶν ὅπισθεν ἐπιπέσοιεν αὐτῷ, έγνω κράτιστον είναι έασαι συνελθείν αὐτούς, καὶ εί βούλοιντο μάχεσθαι, έκ τοῦ δικαίου καὶ φανεροῦ τὴν μάχην ποιείσθαι. καὶ οἱ μὲν δὴ ᾿Αρκάδες ὁμοῦ ἦδη ἐγεγένηντο.
- 135 οἱ δ' ἐκ τοῦ Ὀρχομενοῦ πελτασταὶ καὶ οἱ τῶν Φλειασίων 17 ίππεις μετ' αὐτῶν της νυκτὸς διεξελθόντες παρὰ την Μαντίνειαν θυομένω τῷ ᾿Αγησιλάω πρὸ τοῦ στρατοπέδου έπιφαίνονται αμα τη ήμέρα καὶ ἐποίησαν τοὺς μὲν ἄλλους είς τὰς τάξεις δραμεῖν, Αγησίλαον δ' ἐπαναχωρήσαι πρὸς
- 140 τὰ ὅπλα. ἐπεὶ δ' ἐκεῖνοι μὲν ἐγνώσθησαν φίλοι ὄντες. 'Αγησίλαος δὲ ἐκεκαλλιέρητο, ἐξ ἀρίστου προῆγε τὸ στράτευμα. έσπέρας δ' έπιγιγνομένης έλαθε στρατοπεδευσάμενος είς τὸν ὅπισθεν κόλπον τῆς Μαντινικῆς, μάλα σύνεγγυς καὶ κύκλω όρη έχοντα. τῆ δ' ὑστεραία ἄμα τῆ 18
- 145 ήμέρα έθύετο μέν πρὸ τοῦ στρατεύματος · ίδων δὲ συλλεγομένους έκ της των Μαντινέων πόλεως έπὶ τοις όρεσι τοις ύπερ της ουράς του έαυτων στρατεύματος, έγνω έξακτέον είναι την ταχίστην έκ τοῦ κόλπου. εί μέν οὖν αὐτὸς άφηγοίτο, έφοβείτο, μὴ τῆ οὐρᾶ ἐπίθοιντο οἱ πολέμιοι.

150 ήσυχίαν δὲ ἔχων καὶ τὰ ὅπλα πρὸς τοὺς πολεμίους φαίνων αναστρέψαντας έκέλευε τοὺς ἀπ' οὐρᾶς εἰς δόρυ ὅπισθεν

Mantineans. — Tivés: sc. Lacedaemonians. - Katà Képas: on the flank. την μάχην: the intended battle.

17. πρὸς τὰ ὅπλα: rhetorical variation for στρατόπεδον. - ἐξ ἀρίστου: immediately after breakfast. - κόλπον: here in the sense of a hollow surrounded by hills. - σύνεγγυς: const. with δρη έχοντα. — έχοντα: const. with κόλπον.

18. ἐαυτῶν: instead of ἐαυτοῦ, himself and his soldiers. — τὰ ὅπλα . . . φαίνων: i.e. facing the enemy. - els δόρυ: to the right. The spear was car-

της φάλαγγος ήγεισθαι πρός αὐτόν. καὶ οὖτως ἄμα ἔκ τε τοῦ στενοῦ εξήγε καὶ ἰσχυροτέραν ἀεὶ τὴν φάλαγγα έποιείτο. ἐπειδὴ δὲ ἐδεδίπλωτο ἡ φάλαγξ, οὖτως ἔχοντι 19 155 τῷ ὁπλιτικῷ προελθὼν εἰς τὸ πεδίον ἐξέτεινε πάλιν ἐπ' έννέα ή δέκα τὸ στράτευμα ἀσπίδων. οἱ μέντοι Μαντινεις οὐκέτι ἐξήεσαν καὶ γὰρ οἱ Ἡλειοι συστρατευόμενοι αὐτοῖς ἔπειθον μη ποιεῖσθαι μάχην, πρὶν οἱ Θηβαῖοι παραγένοιντο · εὖ δὲ εἰδέναι ἔφασαν ὅτι παρέσοιντο · καὶ 160 γὰρ δέκα τάλαντα δεδανείσθαι αὐτοὺς παρὰ σφῶν εἰς τὴν βοήθειαν. οἱ μὲν δὴ ᾿Αρκάδες ταῦτα ἀκούσαντες ἡσυχίαν 20 είχον εν τῆ Μαντινεία · ὁ δ' Αγησίλαος καὶ μάλα βουλόμενος ἀπάγειν τὸ στράτευμα, καὶ γὰρ ἦν μέσος χειμών, όμως έκει κατέμεινε τρείς ήμέρας, οὐ πολὺ ἀπέχων τῆς τῶν 165 Μαντινέων πόλεως, όπως μη δοκοίη φοβούμενος σπεύδειν την άφοδον. τη δε τετάρτη πρωί άριστοποιησάμενος απηγεν ώς στρατοπεδευσόμενος ένθαπερ το πρώτον απο της Ευταίας εξωρμήσατο. έπει δε ουδεις εφαίνετο των 21

ried in the right hand, the shield in the left; hence els ἀσπίδα, to the left.

— ὅπισθεν τῆς φάλαγγος: thus doubling the depth.

Agesilaus stood at the head of a long column, the van of which was at the outlet of the κόλπος, while the rear was at its opposite end and near to the enemy. Agesilaus's first manoeuvre was to turn his whole column to face the enemy. The next movement was for the troops nearest the enemy to double on the remainder of the column, thus making the phalanx twice as deep as before, besides gradually withdrawing it from the enemy. By these precautions Agesilaus was able to retreat from his dangerous position without once exposing his rear to the enemy.

19. τῷ ὁπλιτικῷ: dat, of accompaniment. G. 188, 5; H. 774.— ἐν-νέα ἢ δέκα ἀσπίδων: to the depth of nine or ten men. The doubled phalanx must accordingly have had a depth of eighteen or twenty men.— ἐξήσσαν: i.e. from the city, after their return on the present occasion.— ol Θηβαίοι: these had been asked to ally themselves with the Arcadians. The Eleans seem to have already made such an alliance.

20. και βουλόμενος: και strengthens the concessive force of the participle. G. 277, N. 1, b; H. 979.— ἔνθαπερ... ἐξωρμήσατο: i.e. where he had first encamped after leaving Eutaea, at the time of his invasion. ἐξωρμήσατο is unusual in prose. The customary aor. is ἐξωρμήθη.

'Αρκάδων, ήγε την ταχίστην εἰς την Εὖταιαν, καίπερ μάλα 170 ὀψίζων, βουλόμενος ἀπαγαγεῖν τοὺς ὁπλίτας πρὶν καὶ τὰ πυρὰ τῶν πολεμίων ἰδεῖν, ἴνα μή τις εἴποι ὡς φεύγων ἀπαγάγοι. ἐκ γὰρ τῆς πρόσθεν ἀθυμίας ἐδόκει τι ἀνειληφέναι την πόλιν, ὅτι καὶ ἐνεβεβλήκει εἰς την 'Αρκαδίαν καὶ δηοῦντι την χώραν οὐδεὶς ἡθελήκει μάχεσθαι. ἐπεὶ 5ο ἐν τῆ Λακωνικῆ ἐγένετο, τοὺς μὲν Σπαρτιάτας ἀπέλυσεν οἴκαδε, τοὺς δὲ περιοίκους ἀφῆκεν ἐπὶ τὰς ἑαυτῶν πόλεις.

Οἱ δὲ ᾿Αρκάδες, ἐπεὶ ὁ ᾿Αγησίλαος ἀπεληλύθει καὶ 22 ἤσθοντο διαλελυμένον αὐτῷ τὸ στράτευμα, αὐτοὶ δὲ ἠθροισμένοι ἐτύγχανον, στρατεύουσιν ἐπὶ τοὺς Ἡραιέας, ὅτι τε 180 οὐκ ἤθελον τοῦ ᾿Αρκαδικοῦ μετέχειν καὶ ὅτι συνεισεβεβλήκεσαν εἰς τὴν ᾿Αρκαδίαν μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων. ἐμβαλόντες δὲ ἐνεπίμπρων τε τὰς οἰκίας καὶ ἔκοπτον τὰ δένδρα.

'Επεὶ δὲ οἱ Θηβαῖοι βεβοηθηκότες παρεῖναι ἐλέγοντο
185 εἰς τὴν Μαντίνειαν, οὖτως ἀπαλλάττονται ἐκ τῆς 'Ηραίας
καὶ συμμιγνύουσι τοῖς Θηβαίοις. ὡς δ' ὁμοῦ ἐγένοντο, 23
οἱ μὲν Θηβαῖοι καλῶς σφίσιν ῷοντο ἔχειν, ἐπεὶ ἐβεβοηθήκεσαν μέν, πολέμιον δὲ οὐδένα ἔτι ἑώρων ἐν τῆ χώρα,

21. πρίν . . . ίδεῖν: implies that Agesilaus was aware that the Arcadians were in pursuit and that their near presence would be indicated by watch-fires. If the Spartans should see these, their retreat might be interpreted as the result of fear. — τῆς πρόσθεν άθυμίας: i.e. after Leuctra. — ἐαντῶν: the reflexive, referring to the obj. of ἀφῆκεν, as though ol περίσικοι had been written.

22-32. Expedition of the Arcadians against Heraea. Epaminondas's first invasion of Peloponnesus. Winter of 370-369 B.C.

22. οὐκ ἥθελον: instead of joining the Arcadian league they had accompanied Agesilaus against Mantinea. See 11. — ἐνεπίμπρων: unusual form, as if from *ἐμπιπράω, instead of ἐνεπίμπρασαν from ἐμπίπρημι. — βεβοηθηκότες: see 19. — οῦτως: introduces the apodosis as in 15. — συμμηνύουτι: unusual form for συμμηνύουτι: unusual form *συμμηνύω. H. 488 a; cf. ἐπιδεικνύοντες in 28; v. 2. 43 ἀπεκτίννυον.

23. καλώς σφίσιν έχειν: the advantage lay in the fact that they had shown their readiness to help, but no

καὶ ἀπιέναι παρεσκευάζοντο · οἱ δὲ ᾿Αρκάδες καὶ ᾿Αργεῖοι 190 καὶ Ἡλεῖοι ἔπειθον αὐτοὺς ἡγεῖσθαι ὡς τάχιστα εἰς τὴν Λακωνικήν, ἐπιδεικνύοντες μεν το ξαυτών πληθος, ὑπερεπαινούντες δε τὸ τῶν Θηβαίων στράτευμα. καὶ γὰρ οί μέν Βοιωτοὶ έγυμνάζοντο πάντες περὶ τὰ ὅπλα, ἀγαλλόμενοι τη έν Λεύκτροις νίκη ήκολούθουν δ' αὐτοῖς καὶ 195 Φωκεις ύπήκοοι γεγενημένοι και Εύβοεις από πασών τών πόλεων καὶ Λοκροὶ ἀμφότεροι καὶ ᾿Ακαρνᾶνες καὶ Ἡρακλεωται καὶ Μηλιεις · ήκολούθουν δ' αὐτοις καὶ ἐκ Θετταλίας ίππεις τε και πελτασταί. ταῦτα δη συνειδόμενοι και την έν Λακεδαίμονι έρημίαν λέγοντες ικέτευον μηδαμώς 200 αποτρέπεσθαι, πρὶν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν τῶν Λακεδαιμονίων χώραν. οἱ δὲ Θηβαῖοι ἤκουον μὲν ταῦτα, ἀντελογίζοντο 24 δὲ ὅτι δυσεμβολωτάτη μὲν ἡ Λακωνικὴ ἐλέγετο είναι, φρουράς δε καθεστάναι ενόμιζον επί τοις εύπροσοδωτάτοις. καὶ γὰρ ἦν Ἰσχόλαος μὲν ἐν Οἰῷ τῆς Σκιρίτιδος, 205 έχων νεοδαμώδεις τε φρουρούς καὶ τῶν Τεγεατῶν φυγάδων τους νεωτάτους περί τετρακοσίους · ήν δε και έπι Λεύκτρω ύπερ της Μαλεάτιδος άλλη φρουρά. έλογίζοντο δε καὶ τοῦτο οἱ Θηβαῖοι, ὡς καὶ συνελθοῦσαν ἄν ταχέως τὴν τῶν

enemy appeared to compel them to fight. - ἐπιδεικνύοντες: transition to the thematic conjugation, as in συμμιγνύουσι in the preceding paragraph. – Εὐβοεῖς: the Euboeans had attached themselves to the Thebans after the battle of Leuctra. They had previously been in alliance with Athens. - Λοκροί άμφότεροι: the Opuntian Locrians opposite Euboea and the Ozolian Locrians on the Gulf of Corinth. - 'Akapvaves: perhaps erroneously for Alviaves, who are said by Diod. xv. 85 to have fought at Mantinea with the Thebans. - ouverδόμενοι: seeing. Pres. mid. partic. from συνείδον. προειδόμενος is found Thuc. iv. 64. 1.— έρημίαν: lack of allies and of sufficient troops of their own.— λέγοντες: depicting, as in 25.

24. δυστμβολωτάτη: the valley of the Eurotas was surrounded by lofty mountains. — ἐλέγετο: for the mood and tense see on v. 4. 19. — Σκιρίτιδος: in northern Laconia on the border of Arcadia. — φρουρούς: predicatively, with νεοδαμώδεις. — Λεύκτρφ: in southern Arcadia. — ώς και συναλθούσαν κτέ: the two considerations involved are 1) that the forces of the Lacedaemonians could be mustered quickly in case of need, and 2) that

Λακεδαιμονίων δύναμιν καὶ μάχεσθαι αν αυτους ουδαμου 210 ἄμεινον ἢ ἐν τῆ ἑαυτῶν. ἃ δὴ πάντα λογιζόμενοι οὐ πάνυ προπετείς ήσαν είς τὸ ἰέναι είς τὴν Λακεδαίμονα. ἐπεὶ 25 μέντοι ήκον έκ τε Καρυων λέγοντες την έρημίαν καί ύπισχνούμενοι αὐτοὶ ἡγήσεσθαι, καὶ κελεύοντες, αν τι έξαπατώντες φαίνωνται, ἀποσφάττειν σφας, παρήσαν δέ 215 τινες καὶ τῶν περιοίκων ἐπικαλούμενοι καὶ φάσκοντες ἀποστήσεσθαι, εἰ μόνον φανείησαν εἰς τὴν χώραν, ἔλεγον δὲ ὡς καὶ νῦν καλούμενοι οἱ περίοικοι ὑπὸ τῶν Σπαρτιατων ουκ εθέλοιεν βοηθείν πάντα ουν ταθτα ακούοντες καὶ παρὰ πάντων οἱ Θηβαῖοι ἐπείσθησαν, καὶ αὐτοὶ μὲν 220 κατὰ Καρύας ἐνέβαλον, οἱ δὲ ᾿Αρκάδες κατὰ Οἰὸν τῆς Σκιρίτιδος. καὶ εἰ μὲν ἐπὶ τὰ δύσβατα προελθών ὁ 28 Ισχόλαος ύφίστατο, οὐδένα αν ταύτη γε έφασαν αναβηναι · νῦν δὲ βουλόμενος τοῖς Οἰάταις συμμάχοις χρησθαι, $\tilde{\epsilon}$ μεινεν $\hat{\epsilon}$ ν τ $\hat{\eta}$ κώμ η · οἱ δ $\hat{\epsilon}$ ἀνέβησαν παμπληθε $\hat{\epsilon}$ ις 225 'Αρκάδες. Ενταθθα δη άντιπρόσωποι μεν μαχόμενοι οί

the Lacedaemonians could not fight on more advantageous ground than in their own country. The grammatical const. in ωs . . . συνελθοῦσαν is peculiar; we should expect either ω's και συνέλθοι άν . . . (και μάχοιντο άν) or else και συνελθείν αν . . . (και μάχεσθαι αν). Another possibility would be τοῦτο, συνελθοῦσαν την δύναμιν (cf. An. vii. 2. 4 έχαιρε τοῦτο ἀκούων διαφθειρόμενον τὸ στράτευμα, he rejoiced to hear this, that the army was destroyed). Instead of either of these three normal modes of expression, we have apparently a confusion of the first and the third, viz. ωs συνέλθοι αν ή δύναμις and συνελθοῦσαν άν την δύναμν. For a similar instance, cf. Cyr. iii. I. 39 ού τοῦτο αlτιωμενοι αὐτούς κατακτείνουσιν, ώς άφρονεστέρας ποιοῦντας τὰς γυναίκας (ποιούντας and ώς ποιούσιν).

25. $\hat{\eta}$ κόν τε, παρήσαν δέ: anacoluthon. The copulative const. begun by $\tau \dot{\epsilon}$ is taken up by the adversative δέ. — Καρυῶν: Caryae was in northern Laconia. — λέγοντες: sc. $\tau \iota \nu \dot{\epsilon}$ s. — φανείησαν: sc. ol Θηβαῖοι. — πάντα οὖν ταῦτα ἀκούοντες: resuming the protasis introduced by $\dot{\epsilon}\pi \dot{\epsilon} \dot{\epsilon}$ l.

26. τὰ δύσβατα: i.e. the summit of the pass.— εἰ ὑφίστατο: if he had offered resistance. Past condition contrary to fact,— the impf. to denote the continuance of the act. G. 222; H. 895 a.— οὐδένα ἄν ἀναβήναι: direct, οὐδεὶς ἀν ἀνέβη.— νῦν δέ: contrasting the actual with the hypothetical case.— βουλόμενος... χρήσθαι: implying that they could not be de-

περὶ τὸν Ἰσχόλαον ἐπεκράτουν· ἐπεὶ δὲ καὶ ὅπισθεν καὶ ἐκ πλαγίου καὶ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν ἀναβαίνοντες ἔπαιον καὶ ἔβαλλον αὐτούς, ἐνταῦθα ὅ τε Ἰσχόλαος ἀποθυήσκει καὶ οἱ ἄλλοι πάντες, εἰ μή τις ἀμφιγνοηθεὶς διέφυγε.. 230 διαπραξάμενοι δὲ ταῦτα οἱ ᾿Αρκάδες ἐπορεύοντο πρὸς 27

τοὺς Θηβαίους ἐπὶ τὰς Καρύας. οἱ δὲ Θηβαῖοι ἐπεὶ ἤσθοντο τὰ πεπραγμένα ὑπὸ τῶν ᾿Αρκάδων, πολὺ δὴ θρασύτερον κατέβαινον. καὶ τὴν μὲν Σελλασίαν εὐθὺς ἔκαον καὶ ἐπόρθουν · ἐπεὶ δὲ ἐν τῷ πεδίῳ ἐγένοντο ἐν τῷ 235 τεμένει τοῦ ᾿Απόλλωνος, ἐνταῦθα ἐστρατοπεδεύσαντο · τῷ δ᾽ ὑστεραία ἐπορεύοντο · καὶ λιὰ μὲν τῆς γεφύρας οὐδὰ

δ' ύστεραία ἐπορεύοντο. καὶ διὰ μὲν τῆς γεφύρας οὐδ' ἐπεχείρουν διαβαίνεω ἐπὶ τὴν πόλιν· καὶ γὰρ ἐν τῷ τῆς 'Αλέας ἱερῷ ἐφαίνοντο ἐναντίοι οἱ ὁπλῖται· ἐν δεξιᾳ δ' ἔχοντες τὸν Εὐρώταν παρήεσαν κάοντες καὶ πορθοῦντες 240 πολλῶν κάγαθῶν μεστὰς οἰκίας. τῶν δ' ἐκ τῆς πόλεως 28

εω πολλων καγαυων μεστας οικιας. των ο εκ της πολεως τ αί μεν γυναίκες οὐδε τον καπνον ορώσαι ἠνείχοντο, ἄτε οὐδεποτε ἰδοῦσαι πολεμίους οἱ δε Σπαρτιαται ἀτείχιστον ἔχοντες τὴν πόλιν, ἄλλος ἄλλη διαταχθείς, μάλα ὀλίγοι καὶ ὄντες καὶ φαινόμενοι ἐφύλαττον. ἔδοξε δε τοῖς τέλεσι

245 καὶ προειπεῖν τοῖς Εἴλωσιν, εἴ τις βούλοιτο ὅπλα λαμβάνειν καὶ εἰς τάξιν τίθεσθαι, τὰ πιστὰ λαμβάνειν ὡς ἐλευθέρους ἐσομένους ὅσοι συμπολεμήσαιεν. καὶ τὸ μὲν 20

pended upon if left to themselves.
— ἀναβαίνοντας: sc. ἐπὶ τὰς οἰκίας.
— ἀμφιγνοηθείς: sc. as to whether he was friend or foe.

27. Σελλασίαν: in northern Laconia.— ἐν τῷ πεδίφ: on the left bank of the Eurotas.— τῆς γεφύρας: sc. which led over the Eurotas.— ἐπὶ τῆν πόλιν: Sparta.— ᾿Αλέας: epithet of Athena.— ἰερῷ: near the city and on the same side of the river.

28. $\tau \hat{\omega} \nu \hat{\epsilon} \kappa \tau \hat{\eta} s \pi \hat{o} \lambda \epsilon \omega s$: $\hat{\epsilon} \kappa$ (instead of $\hat{\epsilon} \nu$) is to be accounted for by the

notion involved in δρῶσαι. — ἡνεί-χοντο: on the double augment, see G. 105, n. 3; H. 361 a. — ἄλλος: part. apposition. — φαινόμενοι: pass., being seen to be few. — τοις τέλεσι: the ephors. — τὰ πιστὰ λαμβάνειν: to be assured. The inf. is the same as in ii. 4. 1 προεῦπον τοῖς ἔξω μὴ εἰσιέναι, bade those outside not to come in. — ὑς ἐσομένους: agreeing in sense with πάντας or some similar word to be supplied from δσοι as subj. of λαμβάνειν. The emancipation of the helots was τε-

πρώτον έφασαν απογράψασθαι πλέον ή έξακισχιλίους, ωστε φόβον αὖ οὖτοι παρείχον συντεταγμένοι καὶ λίαν 250 έδόκουν πολλοί είναι · έπεὶ μέντοι ἔμενον μὲν οἱ ἐξ ᾿Ορχομενοῦ μισθοφόροι, έβοήθησαν δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις Αλειάσιοί τε καὶ Κορίνθιοι καὶ Ἐπιδαύριοι καὶ Πελληνεῖς καὶ ἄλλαι δέ τινες των πόλεων, ήδη καὶ τοὺς ἀπογεγραμμένους ήττον ώρρώδουν. ώς δὲ προϊὸν τὸ στράτευμα 30 255 έγενετο κατ' 'Αμύκλας, ταύτη διέβαινον τὸν Εὐρώταν. καὶ οἱ μὲν Θηβαῖοι, ὅπου στρατοπεδεύοιντο, εὐθὺς ὧν έκοπτον δένδρων κατέβαλλον πρὸ τῶν τάξεων ὡς ἐδύναντο πλείστα, καὶ οὖτως ἐφυλάττοντο · οἱ δὲ ᾿Αρκάδες τούτων τε οὐδὲν ἐποίουν, καταλιπόντες δὲ τὰ ὅπλα εἰς άρπαγὴν 260 έπὶ τὰς οἰκίας ἐτρέποντο. ἐκ τούτου δὴ ἡμέρα τρίτη ἡ τετάρτη προήλθον οἱ ἱππεῖς εἰς τὸν ἱππόδρομον εἰς Γαιαόχου κατὰ τάξεις, οι τε Θηβαίοι πάντες καὶ οί Ἡλείοι καὶ όσοι Φωκέων ή Θετταλών ή Λοκρών ίππεις παρήσαν. οί 31 δε των Λακεδαιμονίων ίππεῖς, μάλα ολίγοι φαινόμενοι, 265 αντιτεταγμένοι αὐτοῖς ήσαν. ἐνέδραν δὲ ποιήσαντες όπλιτῶν τῶν νεωτέρων όσον τριακοσίων ἐν τῆ τῶν Τυνδαριδών, αμα οδτοι μεν εξέθεον, οί δ' ίππεις ήλαυνον · οί δε πολέμιοι οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλ' ἐνέκλιναν. ἰδόντες δὲ ταῦτα πολλοί και των πεζων είς φυγήν ωρμησαν. ἐπεὶ μέντοι

sorted to on account of the extensive defection of the Perioeci. Cf. 25.

29. ἔμενον: were steadfasi, which had not been expected.—οἱ μισθοφόροι: those mentioned in 15; Agesilaus apparently had taken them with him to Sparta.—ἄλλαι δέ τινες: they are enumerated vii. 2. 2.

30. 'Αμύκλας: situated a few miles south of Sparta, near the Eurotas. — τω: attracted into the case of its antec. δένδρων. — τούτων: here equiv.

to τοιούτων. — τούτων τε, καταλιπόντες δέ: anacoluthon as in 25. — Γαιαόχου: Dor. for Γαιηόχου. Supply $l\epsilon\rho$ ον or τέμενοs, of which the $l\pi\pi\delta\delta\rho \rho \mu os$ was a part.

31. ἐνέδραν δὲ ποιήσαντες κτέ.: anacoluthon. The subj. with which ποιήσαντες agrees has no verb corresponding to it; instead we have οἶτοι (referring to ὁπλῖται) ἐξέθεον κτέ.— ἐν τῆ Τυνδαριδῶν: sc. οἰκία, the house of Castor and Pollux, in which they

270 οἴ τε διώκοντες ἐπαύσαντο καὶ τὸ τῶν Θηβαίων στράτευμα ἔμενε, πάλιν δὴ κατεστρατοπεδεύσαντο. καὶ τὸ μὲν μὴ 32 πρὸς τὴν πόλιν προσβαλεῖν ἀν ἔτι αὐτοὺς ἦδη τι ἐδόκει θαρραλεώτερον εἶναι ἐκεῖθεν μέντοι ἀπᾶραν τὸ στράτευμα ἐπορεύετο τὴν ἐφ' Ἑλος καὶ Γύθειον. καὶ τὰς μὲν 275 ἀτειχίστους τῶν πόλεων ἐνεπίμπρασαν, Γυθείω δέ, ἔνθα τὰ νεώρια τοῖς Λακεδαιμονίοις ἦν, καὶ προσέβαλλον τρεῖς ἡμέρας. ἦσαν δέ τινες τῶν περιοίκων οῦ καὶ ἐπέθεντο καὶ συνεστρατεύοντο τοῖς μετὰ Θηβαίων.

'Ακούοντες δὲ ταῦτα οἱ 'Αθηναῖοι ἐν φροντίδι ἦσαν, ὅ τι 33 280 χρὴ ποιεῖν περὶ Λακεδαιμονίων, καὶ ἐκκλησίαν ἐποίησαν κατὰ δόγμα βουλῆς. ἔτυχον δὲ παρόντες πρέσβεις Λακεδαιμονίων τε καὶ τῶν ἔτι ὑπολοίπων συμμάχων αὐτοῖς. ὅθεν δὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι 'Αρακος καὶ 'Ωκυλλος καὶ Φάραξ καὶ 'Ετυμοκλῆς καὶ 'Ολονθεὺς σχεδὸν πάντες 285 παραπλήσια ἔλεγον. ἀνεμίμνησκόν τε γὰρ τοὺς 'Αθηναίους ὡς ἀεί ποτε ἀλλήλοις ἐν τοῖς μεγίστοις καιροῖς παρίσταντο ἐπ' ἀγαθοῖς · αὐτοί τε γὰρ ἔφασαν τοὺς τυράννους συνεκβαλεῖν 'Αθήνηθεν καὶ 'Αθηναίους, ὅτε

were said to have lived at Amyclae. Pausanias saw it in his day, iii. 16. 3. — ёщече: as in 29.

32. και το μεν κτέ: and it already seemed more certain that they would not attack the city.— ετι: with μή.— αὐτούς: τοὺς Θηβαίους.— θαρραλεώτερον: generally meaning more confident, but here in the sense matter for greater confidence, more certain.— τήν: sc. δδόν.— ἐνεπίμπρασαν: here inflected as a μ-verb; cf. on the other hand 5. 2 ἐνεπίμπρων and note.— Έλος, Γύθειον: on the Laconian Gulf.— προσ-έβαλλον κτέ: Xenophon omits to state the fact that they captured the

place. — ἐπέθεντο: sc. Γυθείφ. — For Epaminondas's share in the founding of Messene and Megalopolis during the present campaign, see Introd. p. 7.

33-36. Deliberations at Athens. Speeches of the Spartan envoys and their effect. January, 369 B.C.

33. δόγμα βουλής: i.e. α προβούλευμα. — αὐτοῖς: dependent upon ὑπολοίπων. On its position, cf. 44 τῶν παρόντων συμμάχων αὐτοῖς. — δθεν δή: assigns reason only for ἔλεγον, not for παραπλήσια. — ἀνεμίμνησκον: conative. — ἐπ' ἀγαθοῖς: to their mutual advantage. — τοὺς τυράννους: i.e. the

αύτοὶ ἐπολιορκοῦντο ὑπὸ Μεσσηνίων, προθύμως βοηθεῖν. 290 ἔλεγον δὲ καὶ ὄσ' ἀγαθὰ εἴη, ὅτε κοιν $\hat{\eta}$ ἀμφότεροι ἔπρατ- 34 τον, ὑπομιμνήσκοντες μὲν ὡς τὸν βάρβαρον κοινῆ ἀπεμαχέσαντο, αναμιμνήσκοντες δε ώς Αθηναιοί τε ύπο των Έλλήνων ήρέθησαν ήγεμόνες τοῦ ναυτικοῦ καὶ τῶν κοινῶν χρημάτων φύλακες, των Λακεδαιμονίων ταθτα συμβου-295 λομένων, αὐτοί τε κατὰ γῆν ὁμολογουμένως ὑφ' ἀπάντων των Ελλήνων ήγεμόνες προκριθείησαν, συμβουλομένων αὖ ταῦτα τῶν ᾿Αθηναίων. εἶς δὲ αὐτῶν καὶ ὧδέ πως 35 εἶπεν · " Ἐὰν δὲ ὑμεῖς καὶ ἡμεῖς, ὧ ἄνδρες, ὁμονοήσωμεν, νῦν ἐλπὶς τὸ πάλαι λεγόμενον δεκατευθήναι Θηβαίους." 300 οἱ μέντοι ᾿Αθηναῖοι οὐ πάνυ ἐδέξαντο, ἀλλὰ θροῦς τις τοιούτος διηλθεν ώς νυν ταυτα λέγοιεν, " ότε δε ευ έπραττον, ἐπέκειντο ἡμιν." μέγιστον δὲ τῶν λεχθέντων παρὰ Λακεδαιμονίων εδόκει είναι ότι ἡνίκα κατεπολέμησαν αὐτούς, Θηβαίων βουλομένων ἀναστάτους ποιήσαι τὰς 305 'Αθήνας, σφείς έμποδων γένοιντο. ὁ δὲ πλείστος ἦν 36 λόγος ώς κατά τους ορκους βοηθείν δέοι ου γάρ άδικησάντων σφων επιστρατεύοιεν οί Αρκάδες και οί μετ' αὐτῶν τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἀλλὰ βοηθησάντων τοῖς Τε-

Pisistratidae in 510 B.C. — ἐπολιορκοῦντο ὑπὸ Μεσσηνίων: viz. in the Third Messenian War, 464–455 B.C.

34. είη: irregular employment of the opt. in indir. disc. for the impf. ind. of dir. discourse. G. 243, n. 1; H. 935 h. — τὸν βάρβαρον: Xerxes. — τῶν κοινῶν χρημάτων: i.e. the common funds of the Confederacy of Delos, kept first at Delos, afterwards at Athens. — τῶν Λακεδαιμονίων συμβουλομένων: exaggerates the facts. — προκριθείησαν: notice the change of mode from that in ἡρέθησαν.

35. δεκατευθήναι: const. as in 3.

20.— ὅτε... ἡμῖν: abrupt transition to dir. discourse.— αὐτούς: i.e. the Athenians at Aegospotami.— ἀναστάτους ποιῆσαι τὰς Αθήνας: Callistratus alludes in 3.13 to the gratitude of the Athenians toward the Spartans for preventing this harsh treatment.

36. δ δὲ πλεῖστος λόγος: "the point upon which most stress was laid."—κατὰ τοὺς ὅρκους: see 3. 18.
—σφῶν: i.e. the Lacedaemonians.—ἐπιστρατεύοιεν: still dependent upon ως, as in vii. 1. 23 οἰκοῖεν. — τοῖς Λακεδαιμονίοις: instead of σφίσιν, for

γεάταις, ὅτι οἱ Μαντινεῖς παρὰ τοὺς ὅρκους ἐπεστράτευ310 σαν αὐτοῖς. διέθει οὖν καὶ κατὰ τούτους τοὺς λόγους
θόρυβος ἐν τἢ ἐκκλησίᾳ· οἱ μὲν γὰρ δικαίως τοὺς Μαντινέας ἔφασαν βοηθῆσαι τοῖς περὶ Πρόξενον ἀποθανοῦσιν
ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Στάσιππον, οἱ δὲ ἀδικεῖν, ὅτι ὅπλα
ἐπήνεγκαν Τεγεάταις.

Τούτων δε διοριζομένων ύπ' αὐτης της εκκλησίας, άν- 37 315 έστη Κλειτέλης Κορίνθιος καὶ εἶπε τάδε · "'Αλλὰ ταῦτα μέν, & ανδρες 'Αθηναίοι, ἴσως αντιλέγεται, τίνες ήσαν οί άρξαντες άδικείν ήμων δέ, έπει είρήνη έγένετο, έχει τις κατηγορήσαι ή ώς έπὶ πόλιν τινὰ έστρατεύσαμεν ή ώς 320 χρήματά τινων έλάβομεν η ώς γην άλλοτρίαν έδηώσαμεν; άλλ' όμως οί Θηβαίοι είς την χώραν ήμων έλθόντες καὶ δένδρα έκκεκόφασι καὶ οἰκίας κατακεκαύκασι καὶ χρήματα καὶ πρόβατα διηρπάκασι. πῶς οὖν, ἐὰν μὴ βοηθητε ούτω περιφανώς ημίν άδικουμένοις, οὐ παρά τοὺς 325 δρκους ποιήσετε; καὶ ταῦτα ὧν αὐτοὶ ἐπεμελήθητε δρκων όπως πασιν ύμιν πάντες ήμεις όμόσαιμεν; " ένταθθα μέντοι οί Αθηναίοι ἐπεθορύβησαν ώς ὀρθώς τε καὶ δίκαια είρηκότος τοῦ Κλειτέλους. ἐπὶ δὲ τούτω ἀνέστη Προκλής 38 Φλειάσιος καὶ εἶπεν · "Οτι μέν, ὧ ἄνδρες 'Αθηναιοι, εἰ 330 έκποδών γένοιντο Λακεδαιμόνιοι, έπὶ πρώτους αν ύμας

30 εκποδων γενοιντο Λακεδαιμόνιοι, επί πρώτους αν υμας στρατεύσαιεν οἱ Θηβαῖοι, πᾶσιν οἶμαι τοῦτο δῆλον εἶναι· τῶν γὰρ ἄλλων μόνους ᾶν ὑμᾶς οἴονται ἐμποδὼν γενέσθαι

the purpose of emphasis and contrast.

— τοις περί Πρόξενον: see 6 f.

37-48. Speeches of the Corinthian Cliteles and the Phliasian Procles.

37. τούτων διοριζομένων: while these things were being discussed, lit. bounded and hence settled by discussion.— ἡμῶν: with κατηγορῆσαι, made emphatic by its position.— ἐλάβομεν: i.e. by force.— οἱ Θηβαῖοι ἐλθόντες: on

their march to Mantinea.— καὶ ταθτα: and that too. G. 277, 6, n. 1, b; H. 612 a.— καὶ ταθτα ὧν αὐτοὶ ἐπεμελήθητε δρκων κτέ.: for καὶ παρὰ τοὺς δρκους ὧν αὐτοὶ ἐπεμελήθητε κτέ., in violation of the oaths which you your selves took pains to have us all swear.— ὁρθῶς τε καὶ δίκαια: co-ordinate union of adv. and substantive. Cf. vii. I. 9 πλεῦστοι καὶ τάχιστ' ἄν ἐξέλθοιεν.

τοῦ ἄρξαι αὐτοὺς τῶν Ἑλλήνων. εἰ δὲ οὖτως ἔχει, ἐγὼ 39 μεν οὐδεν μαλλον Λακεδαιμονίοις αν ύμας ήγουμαι στρα-335 τεύσαντας βοηθήσαι ή καὶ ύμιν αὐτοίς. τὸ γὰρ δυσμενείς όντας ύμιν Θηβαίους και όμόρους οικούντας ήγεμόνας γενέσθαι τῶν Ελλήνων πολὺ οἶμαι χαλεπώτερον αν ὑμιν φανήναι ή όπότε πόρρω τους άντιπάλους είχετε. συμφορώτερόν γε μεντάν ύμιν αὐτοις βοηθήσαιτε έν ω έτι είσιν 340 οι συμμαγοίεν αν ή εί απολομένων αυτών μόνοι αναγκάζοισθε διαμάχεσθαι πρὸς τοὺς Θηβαίους. εἰ δέ τινες 40 φοβοῦνται, μὴ ἐὰν νῦν ἀναφύγωσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἔτι ποτέ πράγματα παρέχωσιν ύμιν, ένθυμήθητε ότι ούχ οθς αν εὖ αλλ' ους αν κακώς τις ποιή φοβείσθαι δεί μή ποτε 345 μέγα δυνασθώσιν. ἐνθυμεῖσθαι δὲ καὶ τάδε χρή, ὅτι κτασθαι μέν τι αγαθον καὶ ιδιώταις καὶ πόλεσι προσήκει. όταν έρρωμενέστατοι ώσιν, ίνα έχωσιν, έάν ποτ' άδύνατοι γένωνται, ἐπικουρίαν τῶν προπεπονημένων. ὑμῖν δὲ νῦν 41 έκ θεών τινος καιρός παραγεγένηται, έαν δεομένοις βοηθή-350 σητε Λακεδαιμονίοις, κτήσασθαι τούτους είς τὸν ἄπαντα χρόνον φίλους ἀπροφασίστους. καὶ γὰρ δὴ οὐκ ἐπ' ολίγων μοι δοκούσι μαρτύρων νύν αν εί παθείν ύφ' ύμων. άλλ' εἴσονται μὲν ταῦτα θεοὶ οἱ πάντα ὁρῶντες καὶ νῦν καὶ είς αεί, συνεπίστανται δε τα γιγνόμενα οι τε σύμμαχοι 355 καὶ οἱ πολέμιοι, πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἄπαντες Ελληνές τε

38. τοῦ ἄρξαι τῶν Ἑλλήνων: that the ambitious designs here imputed to the Thebans were real, is shown by vii. 1. 36.

39. μέν: with force of μήν, as elsewhere when following a pronoun.—
ἢ καί: for simple ἥ, as v. I. 14.— ἣ ὁπότε εἴχετε: inexact for ἢ τὸ ἔχειν, co-ordinate with τὸ γενέσθαι.— πόρρω: at a distance, i.e. in Lacedaemon.

40. ἀναφύγωσιν: εc. τὸ ἀπολέσθαι.
— πράγματα παρέχωσιν: prob. alluding to 35 ὅτε δὲ εδ ἔπραττον, ἐπέκειντο ἡμῶν.— ἐνθυμήθητε: change of person.
— ἐρρωμενέστατοι: on the peculiar comparison, see H. 251 b.— τῶν προπεπονημένων: from their previous efforts,— gen. dependent upon ἐπικουρίαν, instead of τὰ προπεπονημένα as dir. obj. of ἔχωσιν.

καὶ βάρβαροι · οὐδενὶ γὰρ τούτων ἀμελές. ὤστε εἰ κακοὶ 42 φανείησαν περί ύμας, τίς αν ποτε έτι πρόθυμος είς αὐτοὺς γένοιτο; έλπίζειν δε χρή ώς ἄνδρας άγαθούς μαλλον ή κακούς αὐτούς γενήσεσθαι · εὶ γάρ τινες ἄλλοι, καὶ οῦτοι 360 δοκοῦσι διατετελεκέναι ἐπαίνου μὲν ὀρεγόμενοι, αἰσχρῶν δὲ ἔργων ἀπεχόμενοι. πρὸς δὲ τούτοις ἐνθυμήθητε καὶ 43 τάδε. εἴ ποτε πάλιν ἔλθοι τῆ Ἑλλάδι κίνδυνος ὑπὸ βαρβάρων, τίσιν αν μαλλον πιστεύσαιτε ή Λακεδαιμονίοις; τίνας δ' αν παραστάτας ήδιον τούτων ποιήσαισθε, ων γε 365 καὶ οἱ ταχθέντες ἐν Θερμοπύλαις ἄπαντες εἴλοντο μαχόμενοι ἀποθανείν μαλλον ή ζωντες ἐπεισφέρεσθαι τὸν βάρβαρον τη Ελλάδι; πως οὖν οὐ δίκαιον ὧν τε ἔνεκα έγένοντο ἄνδρες ἀγαθοὶ μεθ' ύμῶν καὶ ὧν ἐλπὶς καὶ αὖθις γενέσθαι πᾶσαν προθυμίαν εἰς αὐτοὺς καὶ ὑμᾶς καὶ 370 ήμας παρέχεσθαι; άξιον δὲ καὶ τῶν παρόντων συμμάχων 44 αὐτοῖς ἔνεκα προθυμίαν ἐνδείξασθαι. εὖ γὰρ ἴστε ὅτι οίπερ τούτοις πιστοί διαμένουσιν έν ταις συμφοραις, ούτοι καὶ ὑμῖν αἰσχύνοιντ' ἄν μὴ ἀποδιδόντες χάριτας. εἰ δὲ μικραί δοκούμεν πόλεις είναι αί του κινδύνου μετέχειν 375 αὐτοῖς ἐθέλουσαι, ἐνθυμήθητε ὅτι ἐὰν ἡ ὑμετέρα πόλις προσγένηται, οὐκέτι μικραὶ πόλεις ἐσόμεθα αἱ βοηθοῦσαι αὐτοῖς. ἐγὼ δέ, ὧ ἄνδρες ᾿Αθηναῖοι, πρόσθεν μὲν ἀκούων 45

41. ἀμελές: in passive sense, uncared for.

referring to the attitude of the Thebans at this juncture. — ων τε ένεκα: both because; as in 3. 13, for τούτων τε ἔνεκα ἄ, in which ἄ (acc. of spec.) is equiv. to δτι. - και ών: for και ών ξνεκα, as already explained. - γενέσθαι: aor. inf. after $\dot{\epsilon}\lambda\pi ls$ as in v. 4. 43. — ύμας, ήμας: subjs. of παρέχεσθαι.

44. αὐτοίς: dependent upon παρόν- $\tau\omega\nu$. The position is the same as in 33. — οί περ: ες. σύμμαχοι. — τούτοις: i.e. τοις Λακεδαιμονίοις.

^{42.} ώς γενήσεσθαι: apparently a blending of two constructions, ω's γενήσονται and γενήσεσθαι. Cf. ii. 2. 2 είδως ότι ξσεσθαι.

^{43.} ὑπὸ βαρβάρων: the const. is justified by the passive notion involved in έλθοι. — ών οἱ ταχθέντες: whose champions. - Lavres inclopeσθαι κτέ.: "remain alive at the price of admitting the barbarian to Greece";

έζήλουν τήνδε την πόλιν ότι πάντας καὶ τοὺς ἀδικουμένους καὶ τοὺς φοβουμένους ἐνθάδε καταφεύγοντας ἐπικουρίας 380 ήκουον τυγχάνειν. νῦν δ' οὐκέτ' ἀκούω, ἀλλ' αὐτὸς ήδη παρών όρω Λακεδαιμονίους τε τούς ονομαστοτάτους καὶ μετ' αὐτῶν τοὺς πιστοτάτους φίλους αὐτῶν πρὸς ὑμᾶς τε ηκοντας καὶ δεομένους αὖ ύμῶν ἐπικουρήσαι. ὁρῶ δὲ 46 καὶ Θηβαίους, οὶ τότε οὐκ ἔπεισαν Λακεδαιμονίους έξαν-385 δραποδίσασθαι ύμᾶς, νῦν δεομένους ύμῶν περιιδεῖν ἀπολομένους τοὺς σώσαντας ύμᾶς. τῶν μέν οὖν ὑμετέρων προγόνων καλὸν λέγεται, ὅτε τοὺς ᾿Αργείων τελευτήσαντας έπὶ τῆ Καδμεία οὐκ εἴασαν ἀτάφους γενέσθαι · ὑμίν δὲ πολύ κάλλιον αν γένοιτο, εί τούς έτι ζωντας Λακεδαιμο-390 νίων μήτε ύβρισθηναι μήτε ἀπολέσθαι ἐάσαιτε. καλοῦ 47 γε μην κάκείνου όντος, ότε σχόντες την Εύρυσθέως υβριν διεσώσατε τοὺς Ἡρακλέους παίδας, πῶς οὐκ ἐκείνου τόδε κάλλιον, εί μὴ μόνον τοὺς ἀρχηγέτας, ἀλλὰ καὶ ὅλην τὴν πόλιν περισώσαιτε; πάντων δε κάλλιστον, εί ψήφω άκιν-

45. φοβουμένους: sc. μη άδικῶνται.
— ὅτι ἤκουον: repeats the preceding partic. ἀκούων, which latter is expressed in order to bring out more clearly the antithesis ἀκούων ἐξήλουν.
.. παρῶν ὀρῶ. — ὀνομαστοτάτους: as opp. to ἀδικουμένους. — δεομένους αὖ: i.e. otherwise than in the past.

46. τότε: euphemistic. The time was familiar to all, viz. after Aegospotami in 404 B.C. — οὐκ ἔπεισαν: i.e. tried to persuade them but failed. — καλόν: supply in sense τὶ πρᾶγμα, upon which προγόνων depends. — λέγεται: equiv. to λέγεται ἐκ τοῦ χρόνον, — hence the following ὅτε. — τοὺς τελευτήσαντας: those who fell in the expedition of the Seven against Thebes. When the Thebans were disposed to leave the bodies of these unburied,

the Athenians marched against the city and compelled the Thebans to allow the burial of the slain. Isoc. IV. 54.

47. κάκείνου: subj. of the gen. abs. const. and explained by the following ὅτε-clause. - σχόντες: equiv. to έπισχόντες, repressing. — διεσώσατε: the sons of Hercules had been driven out of Peloponnesus by Eurystheus, but found protection and assistance in Athens. Eurystheus was defeated and forced to withdraw. — πως ούκ: sc. $d\nu \epsilon l\eta$. — κάλλιον: observe the three degrees of comparison, καλοῦ, κάλλιον, κάλλιστον. - άρχηγέτας: cf. 3. 6 'Ηρακλεῖ τῷ ὑμετέρφ ἀρχηγέτη. — Ψήφφ άκινδύνφ: alluding again to the prevention by the Lacedaemonians of the annihilation of Athens in 404 B.C.

- 395 δύνφ σωσάντων ύμας τότε των Λακεδαιμονίων, νῦν ὑμεῖς σὺν ὅπλοις τε καὶ διὰ κινδύνων ἐπικουρήσετε αὐτοῖς. ὁπότε δὲ καὶ ἡμεῖς ἀγαλλόμεθα οἱ συναγορεύοντες βοηθῆ- 48 σαι ἀνδράσιν ἀγαθοῖς, ἢ που ὑμῖν γε τοῖς ἔργφ δυναμένοις βοηθῆσαι γενναῖα ἀν ταῦτα φανείη, εἰ πολλάκις καὶ 400 φίλοι καὶ πολέμιοι γενόμενοι Λακεδαιμονίοις μὴ ὧν ἐβλάβητε μαλλον ἢ ὧν εὖ ἐπάθετε μνησθείητε καὶ χάριν ἀποδοίητε αὐτοῖς μὴ ὑπὲρ ὑμων αὐτων μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ πάσης τῆς Ἑλλάδος, ὅτι ἄνδρες ἀγαθοὶ ὑπὲρ αὐτῆς
- 405 Μετὰ ταῦτα ἐβουλεύοντο οἱ ᾿Αθηναῖοι, καὶ τῶν μὲν ἀντι- 49 λεγόντων οὐκ ἠνείχοντο ἀκούοντες, ἐψηφίσαντο δὲ βοηθεῖν πανδημεί, καὶ Ἰφικράτην στρατηγὸν εἴλοντο. ἐπεὶ δὲ τὰ ἰερὰ ἐγένετο καὶ παρήγγειλεν ἐν ᾿Ακαδημεία δειπνο- ποιεῖσθαι, πολλοὺς ἔφασαν προτέρους αὐτοῦ Ἰφικράτους 410 ἐξελθεῖν. ἐκ δὲ τούτου ἡγεῖτο μὲν ὁ Ἰφικράτης, οἱ δ᾽ ἠκολούθουν νομίζοντες ἐπὶ καλόν τι ἔργον ἡγήσεσθαι. ἐπεὶ δὲ ἀφικόμενος εἰς Κόρινθον διέτριβέ τινας ἡμέρας, εὐθὺς μὲν ἐπὶ ταύτη τῆ διατριβῆ πρῶτον ἔψεγον αὐτόν ·
 - 48. ὁπότε: here causal, since.— ἀγαλλόμεθα: sc. συναγορεύοντες, rejoice in urging. ol συναγορεύοντες is in app. with ἡμεῖς, we who urge you.— ἡ που ὑμῖν κτέ.: surely to you, who are actually able to give assistance, it will appear a noble thing, etc.— ταῦτα: explained by the following el μνησθείητε if you should remember, not wherein you were injured, but rather what help you received.— ὧν, ὧν: by attraction for đ, đ. The acc. with ἐβλάβητε would be the cognate acc. retained in the passive construction.

έγένοντο."

49-52. Iphicrates in Peloponnesus. Return of the Thebans. Spring of 369 B.C.

49. ἐψηφίσαντο: Callistratus was the most active in securing the passage of the decree. His partiality for Sparta appears in his speech in 3. 13. — Ίφικράτην: after the ratification of the Peace of Callias, two years before (3. 18), he had been recalled and had since been living privately at Athens. — 'Ακαδημεία: a gymnasium six stadia north of Athens on the Cephisus, famous as the seat of Plato's teaching; the grounds were planted with fine plane-trees and olive-trees and were adorned with statues and altars. The place is spoken of in ii. 2. 8 as ή 'Ακαδήμεια, — the art. is here omitted.

ώς δ' εξήγαγε ποτε, προθύμως μεν ήκολούθουν οποι 415 ήγοιτο, προθύμως δ', εί πρὸς τείχος προσάγοι, προσέβαλλον. των δ' έν τη Λακεδαίμονι πολεμίων 'Αρκάδες 50 μέν καὶ Αργείοι καὶ Ἡλείοι πολλοὶ ἀπεληλύθεσαν, ἄτε ομοροι οἰκοῦντες, οἱ μὲν ἄγοντες οἱ δὲ φέροντες ο τι ἡρπάκεσαν. οί δὲ Θηβαίοι καὶ οἱ ἄλλοι τὰ μὲν καὶ διὰ τοῦτο 420 απιέναι έβούλοντο έκ της χώρας, ότι ξώρων έλαττονα την στρατιάν καθ' ήμέραν γιγνομένην, τὰ δέ, ὅτι σπανιώτερα τὰ ἐπιτήδεια ἦν · τὰ μὲν γὰρ ἀνήλωτο, τὰ δὲ διήρπαστο, τὰ δὲ ἐξεκέχυτο, τὰ δὲ κατεκέκαυτο πρὸς δ' ἔτι καὶ χειμών ήν, ωστ' ήδη πάντες απιέναι έβούλοντο. ως δ' 51 425 ἐκείνοι ἀπεχώρουν ἐκ τῆς Λακεδαίμονος, οὖτω δὴ καὶ ὁ 'Ιφικράτης τους 'Αθηναίους ἀπηγεν ἐκ της 'Αρκαδίας εἰς Κόρινθον. εί μεν οῦν ἄλλο τι καλῶς ἐστρατήγησεν, οὐ ψέγω · ἐκείνα μέντοι, ἃ ἐν τῷ χρόνω ἐκείνω ἔπραξε, πάντα εύρίσκω τὰ μὲν μάτην, τὰ δὲ καὶ ἀσυμφόρως πεπραγμένα 430 αὐτῷ. ἐπιχειρήσας μὲν γὰρ φυλάττεω ἐπὶ τῷ 'Ονείῳ, όπως μη δύναιντο οί Βοιωτοί ἀπελθεῖν οἴκαδε, παρέλιπεν άφύλακτον την καλλίστην παρά Κεγχρειάς πάροδον.

50. ἐν τῆ Λακεδαίμονι: in the broad sense of "the land of the Lacedaemonians." So also in 51. — ἄγοντες, φέροντες: the former used of living booty, the latter of other plunder. The words are generally combined in the inverse order, φέρειν καὶ ἀγειν. — τὰ μέν, τὰ δέ: partly, partly. — πρὸς ετι and besides. πρός is here used adverbially.

51. ἀπεχώρουν ἐκ τῆς Λακεδαίμονος: Xenophon omits all reference to
the fact that Epaminondas had meanwhile repaired to Messenia and assisted in the reorganization of that
district, helping to build the city of
Messene on Mt. Ithome. — 'Ονείφ:

mountain-range on the Isthmus of Corinth. — δπως μη δύναιντο οί Βοιωτοι κτέ.: Xenophon clearly misapprehends the intention of Iphicrates in the present instance. It was a part of his strategy to avoid a pitched battle. The Thebans outnumbered him, were under admirable discipline, and were flushed with success; his own army consisted largely of young and untrained soldiers and was smaller by several thousands than that of his opponents. His real object was to hasten the departure of the Thebans from Peloponnesus, - not to impede their passage, and in this he was successful.

μαθείν δε βουλόμενος εἰ παρεληλυθότες εἶεν οἱ Θηβαῖοι 52
τὸ "Ονειον ἔπεμψε σκοποὺς τούς τε 'Αθηναίων ἱππέας καὶ
435 τοὺς Κορινθίων ἄπαντας. καίτοι ἰδεῖν μὲν οὐδὲν ἣττον
ὀλίγοι τῶν πολλῶν ἱκανοί · εἰ δὲ δέοι ἀποχωρεῖν, πολὺ
ρραον τοῖς ὀλίγοις ἡ τοῖς πολλοῖς καὶ ὁδοῦ εὐπόρου τυχεῖν
καὶ καθ ἡσυχίαν ἀποχωρῆσαι · τὸ δὲ πολλούς τε προσάγειν καὶ ἤττονας τῶν ἐναντίων πῶς οὐ πολλὴ ἀφροσύνη;
440 καὶ γὰρ δὴ ἄτε ἐπὶ πολὺ παραταξάμενοι χωρίον οἱ ἱππεῖς
διὰ τὸ πολλοὶ εἶναι, ἐπεὶ ἔδει ἀποχωρεῖν, πολλῶν καὶ
χαλεπῶν χωρίων ἐπελάβοντο · ὧστε οὐκ ἐλάττους ἀπώλοντο εἴκοσιν ἱππέων. καὶ τότε μὲν οἱ Θηβαῖοι ὅπως
ἐβούλοντο ἀπῆλθον.

52. πολύ ράον: sc. είη άν. — ἐπὶ πολύ παραταξάμενοι χωρίον: having drawn themselves up over a considerable

space, on account of their great numbers. — ἐπελάβοντο: came upon. — ἀπηλθον: sc. homeward.

 \mathbf{Z} .

Τῷ δὲ ὑστέρῳ ἔτει Λακεδαιμονίων καὶ τῶν συμμάχων 1 πρέσβεις ἦλθον αὐτοκράτορες ᾿Αθήναζε, βουλευσόμενοι καθ᾽ οˇ τι ἡ συμμαχία Λακεδαιμονίοις καὶ ᾿Αθηναίοις ἔσοιτο. λεγόντων δὲ πολλῶν μὲν ξένων, πολλῶν δὲ 5 ᾿Αθηναίων, ὡς δέοι ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις τὴν συμ-μαχίαν εἶναι, Προκλῆς Φλειάσιος εἶπε τόνδε τὸν λόγον

"Έπείπερ, ὧ ἄνδρες 'Αθηναίοι, ἀγαθὸν ὑμῖν ἔδοξεν εἶναι 2 Λακεδαιμονίους φίλους ποιεῖσθαι, δοκεῖ μοι χρῆναι τοῦτο σκοπεῖν, ὅπως ἡ φιλία ὅτι πλεῖστον χρόνον συμμενεῖ. 10 ἐὰν οὖν ἢ ἑκατέροις μάλιστα συνοίσει, ταύτη καὶ τὰς συνθήκας ποιησώμεθα, οὖτω κατά γε τὸ εἰκὸς μάλιστα συμμένοιμεν ἄν. τὰ μὲν οὖν ἄλλα σχεδόν τι συνωμολόγηται, περὶ δὲ τῆς ἡγεμονίας νῦν ἡ σκέψις. τῆ μὲν οὖν βουλῆ προβεβούλευται ὑμετέραν μὲν εἶναι τὴν κατὰ 15 θάλατταν, Λακεδαιμονίων δὲ τὴν κατὰ γῆν · ἐμοὶ δὲ καὶ αὐτῷ δοκεῖ ταῦτα οὐκ ἀνθρωπίνη μᾶλλον ἡ θείᾳ φύσει τε καὶ τύχη διωρίσθαι. πρῶτον μὲν γὰρ τόπον ἔχετε κάλ- 8 λιστα πεφυκότα πρὸς τοῦτο · πλεῖσται γὰρ πόλεις τῶν

Book VII. 369 B.C. to 362 B.C. Grote, History of Greece, chaps. lxxix, lxxx; Curtius, History of Greece, Book VI, chap. ii.

1. 1-11. Debate on the alliance between Athens and Sparta. Speech of the Phliasian Procles. Summer of 369 B.C.

1. καθ' δ τι: on what conditions.—
ἡ συμμαχία: the alliance already determined upon. See vi. 5. 49.— ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις: standing formula to indicate full equality. Cf.

Thuc. v. 79. 1; Hdt. ix. 7. 2. — Προκλής: cf. vi. 5. 38.

2. οὖτω: referring to the previous condition. So in vi. 5. 22 and frequently. — σκέψις: sc. ἐστίν. — τῆ βουλῆ: i.e. the Athenian council of 500. Their preliminary action, in the form of a προβούλευμα, was necessary for bringing any measure before the popular assembly, the ἐκκλησία. — τὴν κατὰ θάλατταν: sc. ἡγεμονίαν.

3. πρὸς τοῦτο: i.e. for the naval supremacy. — τῶν δεομένων κτέ.: of

δεομένων της θαλάττης περί την ύμετέραν πόλιν οἰκοῦσι, 20 καὶ αὖται πᾶσαι ἀσθενέστεραι τῆς ὑμετέρας. πρὸς τούτοις δε λιμένας έχετε, ων άνευ ούχ οδόν τε ναυτική δυνάμει γρησθαι. ἔτι δὲ τριήρεις κέκτησθε πολλάς, καὶ πάτριον ύμιν έστι ναυτικόν έπικτασθαι. άλλα μην τάς γε τέγνας 4 τας περί ταθτα πάσας οἰκείας ἔχετε. καὶ μὴν ἐμπειρία 25 γε πολύ προέχετε των ἄλλων περί τὰ ναυτικά · ὁ γὰρ βίος τοις πλείστοις ύμων ἀπὸ της θαλάττης · ὥστε των ίδίων ἐπιμελόμενοι ἄμα καὶ τῶν κατὰ θάλατταν ἀγώνων έμπειροι γίγνεσθε. έτι δε καὶ τόδε οὐδαμόθεν αν τριήρεις πλείους άθρόαι έκπλεύσειαν ή παρ' ύμῶν. ἔστι δὲ 30 τοῦτο οὐκ ἐλάχιστον πρὸς ἡγεμονίαν πρὸς γὰρ τὸ πρῶτον ίσχυρον γενόμενον ήδιστα πάντες συλλέγονται. έτι 5 δε καὶ ἀπὸ τῶν θεῶν δέδοται ὑμῖν εὐτυχεῖν ἐν τούτω: πλείστους γάρ καὶ μεγίστους άγωνας ήγωνισμένοι κατά θάλατταν έλάχιστα μέν ἀποτετυχήκατε, πλείστα δὲ κατωρ-35 θώκατε. εἰκὸς οὖν καὶ τοὺς συμμάχους μεθ' ὑμῶν αν ηδιστα τούτου τοῦ κινδύνου μετέχειν. ώς δὲ δὴ καὶ άναγκαία καὶ προσήκουσα ὑμῖν αὖτη ἡ ἐπιμέλεια ἐκ

those dependent upon the sea.— otκοθοτ: are situated.— ών ἄνευ: when
construed with the rel. pron., άνευ is
occasionally post-positive.— πάτριον:
a national custom.— ναντικόν ἐπικτάσθαι: to keep adding ships. At the
establishment of the Confederacy of
Delos, in 477 B.C., Themistocles had
persuaded the Athenians to build
twenty new ships annually. Diod.
xi. 43. It is probable that a similar
policy was followed by Athens in her
second maritime confederacy, which
was established in 378 B.C. See v. 4. 34.

4. τὰς τέχνας τὰς περὶ ταῦτα: i.e. ship-building and related arts. — olκείας ἔχετε: you possess as your own.

- βίος: living, support. - τῶν ἰδίων ἐπιμελόμενοι: while attending to your private business. - ἀγώνων: struggles. - ἔτι δὲ καὶ τόδε: elliptical, this also is to be considered. - οὐκ ἐλάχιστον: no trifling argument. - πρὸς τὸ πρῶτον κτέ: to the power which first becomes strong.

5. ἐλάχιστα ἀποτετυχήκατε: have had very few misfortunes. The verb is here used as transitive. Cf. iv. 5. 19 τάλλα ἐπετύγχανεν, vi. 3. 16 ἐἀντι ἐπιτύχωσιν. Kühn. 416, 3, note 9.—μεθ ὑμῶν: serves as the prot. to the apod. ἀν...μετέχειν,—would share the danger most cheerfully, if it should be in your company.

τῶνδε ἐνθυμήθητε. Λακεδαιμόνιοι ὑμῶν ἐπολέμουν ποτὲ 6 πολλά έτη, καὶ κρατούντες τῆς χώρας οὐδὲν προὔκοπτον 40 είς τὸ ἀπολέσαι ύμᾶς. ἐπεὶ δ' ὁ θεὸς ἔδωκέ ποτε αὐτοῖς κατὰ θάλατταν ἐπικρατήσαι, εὐθὺς ὑπ' ἐκείνοις παντελῶς έγενεσθε. οὐκοῦν εὖδηλον ἐν τούτοις ἐστὶν ὅτι ἐκ τῆς θαλάττης ἄπασα ὑμιν ἤρτηται ἡ σωτηρία. οὖτως οὖν 7 πεφυκότων πῶς ἄν ἔχοι καλῶς ὑμίν Λακεδαιμονίοις ἐπι-45 τρέψαι κατά θάλατταν ήγεισθαι, οι πρώτον μέν και αὐτοί όμολογοῦσιν ἀπειρότεροι ὑμῶν τούτου τοῦ ἔργου εἶναι, έπειτα δ' οὐ περὶ τῶν ἴσων ὁ κίνδυνός ἐστιν ἐν τοῖς κατὰ θάλατταν ἀγῶσιν, ἀλλ' ἐκείνοις μὲν περὶ τῶν ἐν ταῖς τριήρεσι μόνων ανθρώπων, ύμιν δε και περί παίδων και 50 γυναικών καὶ όλης τῆς πόλεως. καὶ τὰ μὲν δὴ ὑμέτερα 8 οὖτως ἔχει · τὰ δὲ δὴ τῶν Λακεδαιμονίων ἐπισκέψασθε. πρώτον μέν γάρ οἰκοῦσιν ἐν μεσογαία · ἄστε τῆς γῆς κρατούντες καὶ εἰ θαλάττης εἴργοιντο, δύναιντ' αν καλώς διαζην. έγνωκότες οὖν καὶ οὖτοι ταῦτα εὐθὺς ἐκ παίδων 55 πρὸς τὸν κατὰ γῆν πόλεμον τὴν ἄσκησιν ποιοῦνται. καὶ τὸ πλείστου δ' ἄξιον, τὸ πείθεσθαι τοῖς ἄρχουσιν, οδτοι μεν κράτιστοι κατά γην, ύμεις δε κατά θάλατταν. Επειτα 9 δε ωσπερ ύμεις ναυτικώ, ουτως αθ έκεινοι κατά γην πλεί-

6. πολλά ἔτη: refers to the Peloponnesian War.—κρατοῦντες τῆς χώρας: viz. by the occupation of Decelea and the consequent interruption of agriculture in Attica.—κατὰ θάλατταν ἐπικρατῆσαι: alluding to the Lacedaemonian victory at Aegospotami in 405 B.C. Observe the considerate form of expression (δ θεδι ἔδωκέ ποτε αὐτοῖς) in which Procles refers to this great Athenian disaster.—ἐν τούτοις: i.e. in view of the points already mentioned.—δτι...ἡ σωτηρία: that all your safety depends

upon the sea. — ὑμιν: dat. of interest. G. 184, 3, n. 4; H. 767.

7. οὕτως οὖν πεφυκότων: such now being the situation. The subj. of the gen. abs. const. is omitted, as in v. 3. 27 προκεχωρηκότων. — ἔπειτα κτέ.: transition from the rel. const. to a principal clause. G. 156; H. 1005. In the English idiom we should expect ofs. — ἐκείνοις: sc. κίνδυνός ἐστιν.

8. τὸ... ἄξιον, τὸ πείθεσθαι: τὸ πείθεσθαι is in app. with τὸ άξιον, which is acc. of specification limiting κράτιστοι. G. 160, 1; H. 718.

στοι καὶ τάχιστ' αν έξέλθοιεν : ωστε πρὸς τούτους αὖ 60 είκὸς τοὺς συμμάχους εὐθαρσεστάτους προσιέναι. ἔτι δὲ καὶ ὁ θεὸς αὐτοῖς δέδωκεν, ὧσπερ ὑμῖν κατὰ θάλατταν εὐτυχεῖν, οὖτως ἐκείνοις κατὰ γῆν πλείστους γὰρ αὖ οδτοι άγωνας έν τη γη ήγωνισμένοι έλάχιστα μεν έσφαλμένοι εἰσί, πλεῖστα δὲ κατωρθωκότες. ὡς δὲ καὶ ἀναγ- 10 65 καία οὐδὲν ήττον τούτοις ή κατὰ γην ἐπιμέλεια ἡ ὑμιν ή κατά θάλατταν έκ των έργων έξεστι γιγνώσκειν. ύμεις γαρ τούτοις πολλά έτη πολεμοῦντες καὶ πολλάκις καταναυμαχούντες οὐδεν προύργου εποιείτε πρός τὸ τούτους καταπολεμήσαι · έπεὶ δ' ἄπαξ ἡττήθησαν έν τη γη, εὐθὺς 70 καὶ περὶ παίδων καὶ περὶ γυναικῶν καὶ περὶ όλης τῆς πόλεως κίνδυνος αὐτοῖς ἐγένετο. πῶς οὖν οὐ τούτοις αὖ 11 δεινον άλλοις μεν επιτρέπειν κατά γην ήγεισθαι, αὐτοὺς δὲ ἄριστα τῶν κατὰ γῆν ἐπιμελεῖσθαι; ἐγὼ μὲν οὖν, ώσπερ τη βουλή προβεβούλευται, ταῦτα εἴρηκά τε καὶ 75 συμφορώτατα ήγοθμαι άμφοθυ είναι υμείς δε εύτυχοθτε τὰ κράτιστα πᾶσιν ἡμιν βουλευσάμενοι."

'Ο μεν ταῦτ' εἶπεν. οἱ δ' ᾿Αθηναῖοί τε καὶ οἱ τῶν 12 Λακεδαιμονίων παρόντες ἐπήνεσαν ἀμφότεροι ἰσχυρῶς τὸν λόγον αὐτοῦ. Κηφισόδοτος δὲ παρελθών, "Ἦνδρες 80 ᾿Αθηναῖοι," ἔφη, "οὐκ αἰσθάνεσθε ἐξαπατώμενοι · ἀλλ' ἐὰν

9. πλείστοι και τάχιστα: in the greatest numbers and most speedily. The combination of adj. and adv. is the same as in vi. 5. 37 δρθῶς τε και δίκαια.— ἐλάχιστα: cognate acc. G. 159, N. 2; H. 716 b.— Observe the close parallelism between this section and the corresponding remarks concerning the Athenians in 5; so also, in what follows, the parallelism between 6 and 10, 7 and 11.

10. ούδεν προύργου εποιείτε: γου

accomplished nothing.— ἀπαξ ἡττήθησαν: viz. by the Thebans, at Leuctra.
— κίνδυνος αὐτοῖς ἐγένετο: i.e. upon
the invasion of Laconia by Epaminondas. See vi. 5. 22–32.

11. αὐτοὺς ... ἐπιμελεῖσθαι: logically subord. to the preceding ἡγεῖσθαι, — when they themselves are the best directors of affairs on land.

12-14. Counter-proposition of Cephisodotus.

12. Κηφισόδοτος: one of the Athe-

ἀκούσητέ μου, έγὼ ύμιν αὐτίκα μάλα ἐπιδείξω. ἤδη γὰρ ήγήσεσθε κατά θάλατταν. Λακεδαιμόνιοι δε ύμιν εάν συμμαχῶσι, δηλον ὅτι πέμψουσι τοὺς μὲν τριηράρχους Λακεδαιμονίους καὶ ἴσως τοὺς ἐπιβάτας, οἱ δὲ ναῦται 85 δήλον ότι έσονται ή Είλωτες ή μισθοφόροι. οὐκοῦν ὑμεῖς μεν τούτων ήγήσεσθε. οἱ δε Λακεδαιμόνιοι όταν παραγ- 13 γείλωσιν ύμιν κατά γην στρατείαν, δηλον ότι πέμψετε τους όπλίτας και τους ίππέας. οὐκοῦν οὕτως ἐκεῖνοι μὲν ύμων αὐτων γίγνονται ήγεμόνες, ύμεις δε των εκείνων 90 δούλων καὶ έλαχίστου άξίων. ἀπόκριναι δέ μοι," ἔφη, "δ Λακεδαιμόνιε Τιμόκρατες, οὐκ ἄρτι ἔλεγες ὡς ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις ήκοις την συμμαχίαν ποιούμενος; " Εἶπον ταῦτα." "Εστιν οὖν," ἔφη ὁ Κηφισόδοτος, "ἰσαίτερον ἢ 14 έν μέρει μεν έκατέρους ήγεισθαι τοῦ ναυτικοῦ, ἐν μέρει δε 95 τοῦ πεζοῦ, καὶ ὑμᾶς τε, εἴ τι ἀγαθόν ἐστιν ἐν τῆ κατὰ θάλατταν ἀρχῆ, τούτων μετέχειν, καὶ ἡμᾶς ἐν τῆ κατὰ γην; " ἀκούσαντες ταῦτα οἱ Αθηναῖοι μετεπείσθησαν καὶ έψηφίσαντο κατά πενθήμερον έκατέρους ήγεισθαι:

Στρατευομένων δ' ἀμφοτέρων αὐτῶν καὶ τῶν συμμάχων 15 100 εἰς Κόρινθον ἔδοξε κοινῆ φυλάττειν τὸ Ονειον. καὶ ἐπεὶ

nian delegates to the conference of 371 B.C. vi. 3. 2. — μάλα: const. with aὐτίκα. — ἐπιδείξω: εc. ὑμᾶς ἐξαπατωμένους. — ἥδη κτέ.: "for it is proposed that you shall have the hegemony by sea." ἦδη refers to the προβούλευμα and to the proposition of Procles. — Λακεδαιμονίους: predicatively, — "the trierarchs, whom they send, will be Lacedaemonians."

13. παραγγείλωστιν στρατιάν: announce a campaign, i.e. make a call for troops. — τοὺς ὁπλίτας καὶ τοὺς ἱππέας: i.e. regular Athenian citizens, since only such served as hoplites and cavalry. — ὑμῶν αὐτῶν: of you

yourselves. Not refl. here. — ἐκείνων: dependent upon δούλων. — ποιούμενος: conative, — endeavoring to make.

14. to aίτερον: sc. τὶ, — "Does anything make a nearer approach to equality?" On the comp., see G. 71, Ν. 2; H. 250 a. — ἐν μέρει: in turn. — τούτων: pl. in consequence of the collective force of εἴ τι. — καὶ ἡμᾶς ἐν τῷ κατὰ γῆν: brachylogy for καὶ ἡμᾶς, εἴ τι ἀγαθόν ἐστιν ἐν τῷ κατὰ γῆν ἀρχῷ, τούτων μετέχειν.

15-17. Second expedition of Epaminondas into Peloponnesus. Summer of 369 B.C.

15. τὸ "Ονειον: a mountain near

έπορεύοντο οί Θηβαίοι καὶ οί σύμμαχοι, παραταξάμενοι έφύλαττον άλλοι άλλοθι τοῦ 'Ονείου, Λακεδαιμόνιοι δὲ καὶ Πελληνείς κατά τὸ ἐπιμαχώτατον. οἱ δὲ Θηβαίοι καὶ οί σύμμαχοι έπει ἀπείχον των φυλαττόντων τριάκοντα 105 στάδια, κατεστρατοπεδεύσαντο έν τῷ πεδίῳ. συντεκμηράμενοι δε ήνίκ' αν φοντο όρμηθέντες κατανύσαι αμα κυέφα, πρὸς τὴν τῶν Λακεδαιμονίων φυλακὴν ἐπορεύοντο. καὶ μέντοι οὐκ ἐψεύσθησαν τῆς ὧρας, ἀλλ' ἐπιπίπτουσι 16 τοις Λακεδαιμονίοις και τοις Πελληνεύσιν ήνίκα αί μέν 110 νυκτεριναί φυλακαί ήδη έληγον, έκ δε των στιβάδων ανίσταντο όποι έδειτο εκαστος. ένταθθα οι Θηβαιοι προσπεσόντες έπαιον παρεσκευασμένοι απαρασκευάστους καὶ συντεταγμένοι ἀσυντάκτους. ὡς δὲ οἱ σωθέντες ἐκ 17 τοῦ πράγματος ἀπέφυγον ἐπὶ τὸν ἐγγύτατα λόφον, ἐξὸν 115 τῷ Λακεδαιμονίων πολεμάρχω λαβόντι ὁπόσους μὲν ἐβούλετο τῶν συμμάχων ὁπλίτας, ὁπόσους δὲ πελταστάς, κατέχειν τὸ χωρίον, - καὶ γὰρ τὰ ἐπιτήδεια ἐξῆν ἀσφαλως ἐκ Κεγχρειων κομίζεσθαι, — οὐκ ἐποίησε ταῦτα, ἀλλὰ μάλα ἀπορούντων τῶν Θηβαίων πῶς χρὴ ἐκ τοῦ πρὸς

Corinth. Cf. vi. 5. 51. — ἐφύλαττον: the subj. is άμφότεροι. — τοῦ 'Ονείου: part. gen. with the adv. άλλοθι. G. 182, 2; Η. 757. — κατά τὸ ἐπιμαχώτα-Toy: at the most accessible point. ήνίκα . . . άμα κνέφα: "when they would have to set out, in order to arrive at dawn at the Spartan camp." With κατανύσαι supply όδόν. See on v. 4. 20. Const. ἡνίκα (rel. for interrogative) with δρμηθέντες, and αν with κατανύσαι. - άμα κνέφα: at dawn. For the omission of the art., see on v. I. 7. Cf. An. iv. 5. 9 άμφὶ κνέφας, also αμ' ἡμέρα, αμα ξφ. The word κνέφας is poetic and rarely occurs in prose.

16. της ώρας: gen. of separation. G. 174; H. 748. — ἀνίσταντο ὅποι: ὅποι is justified by the notion of motion involved in ἀνίσταντο, were rising and going whither, etc. So also ii. 4. 6. — παρεσκευασμένοι κτέ.: Xenophon, as usual, seeks to depreciate the achievements of the Thebans. Cf. vi. 4. 8 τοῖς δὲ (i.e. the Thebans) πάντα καὶ ὑπὸ τῆς τύχης κατωρθοῦτο. See Introd. p. 10.

17. ἐκ τοῦ πράγματος: i.e. the battle.—ἐξόν: acc. abs. with concessive force.— ἐποίησε: sc. ὁ πολέμαρχος.— ἐκ τοῦ πρὸς Σικυῶνα βλέποντος: on the side looking toward Sicyon, i.e. the

120 Σικυῶνα βλέποντος καταβηναι ἡ πάλιν ἀπελθεῖν, σπονδὰς ποιησάμενος, ὡς τοῖς πλείστοις ἐδόκει, πρὸς Θηβαίων μᾶλλον ἡ πρὸς ἑαυτῶν, οὖτως ἀπηλθε καὶ τοὺς μεθ αὐτοῦ ἀπήγαγεν.

Οἱ δὲ Θηβαῖοι ἀσφαλῶς καταβάντες καὶ συμμείξαντες 18
125 τοῖς ἑαυτῶν συμμάχοις, ᾿Αρκάσι τε καὶ ᾿Αργείοις καὶ Ἡλείοις, εὐθὺς μὲν προσέβαλον πρὸς Σικυῶνα καὶ Πελλή-νην · στρατευσάμενοι δὲ εἰς Ἐπίδαυρον ἐδήωσαν αὐτῶν πᾶσαν τὴν χώραν. ἀναχωροῦντες δὲ ἐκεῖθεν μάλα πάντων ὑπεροπτικῶς τῶν ἐναντίων, ὡς ἐγένοντο ἐγγὺς τοῦ τῶν
130 Κορινθίων ἄστεως, δρόμῳ ἐφέροντο πρὸς τὰς πύλας τὰς ἐπὶ Φλειοῦντα ἰόντι, ὡς εἰ ἀνεφγμέναι τύχοιεν, εἰσπεσούμενοι. ἐκβοηθήσαντες δέ τινες ψιλοὶ ἐκ τῆς πόλεως 19 ἀπαντῶσι τῶν Θηβαίων τοῖς ἐπιλέκτοις οὐδὲ τέτταρα πλέθρα ἀπέχουσι τοῦ τείχους · καὶ ἀναβάντες ἐπὶ τὰ 135 μνήματα καὶ τὰ ὑπερέχοντα χωρία, βάλλοντες καὶ ἀκοντίζοντες ἀποκτείνουσι τῶν πρώτων καὶ μάλα συχνούς, καὶ τρεψάμενοι ἐδίωκον ὡς τρία ἡ τέτταρα στάδια. τούτου δὲ γενομένου οἱ Κορίνθιοι τοὺς νεκροὺς πρὸς τὸ τεῖχος ἑλκύ-

side toward Peloponnesus.— καταβή-ναι: there was danger lest in descending he should be attacked by his enemies from the rear.— πάλιν άπελθεῖν: sc. towards the north.— ώς ἐδόκει: to be construed with what follows.— πρὸς Θηβαίων: to the advantage of the Thebans.— ἐαυτῶν: of himself and his troops, as frequently.

18, 19. Capture of Sicyon. Skirmish at Corinth. Autumn of 369 B.C.

18. συμμείξαντες: for the orthography, cf. v. 1. 26 συμμείξαι. — προσέβαλον: the assault on Sicyon was successful, and the city renounced its allegiance to Sparta. Diod. xv. 69. Concerning the result at Pellene,

nothing is known.— αὐτῶν: i.e. of the Epidaurians.— μάλα: const. with ὑπεροπτικῶs.— πάντων ἐναντίων: objective gen. dependent upon ὑπεροπτικῶs. G. 180, 2; H. 754 b. Cf. v. 4. 25 ἀπολυτικῶs αὐτοῦ.— τὰς ἐπὶ Φλειοῦντα ἰόντι: "the gates through which one passes in going to Phlius." These were situated on the west side of the city. On the dat., see G. 184, 5; H. 771 b.

19. ψιλοί: acc. to Diod. xv. 69, these were Athenians under Chabrias. — τοις ἐπιλέκτοις: the 'Sacred Band' of 300. — μνήματα: see on vi. 2. 20. — καὶ μάλα συχνούς: a very great many. On the force of καὶ μάλα see on v. 2. 3.

σαντες καὶ ὑποσπόνδους ἀποδόντες τροπαῖον ἔστησαν. καὶ 140 ταύτη μὲν ἀνεψύχθησαν οἱ τῶν Λακεδαιμονίων σύμμαχοι.

Αμα δε δη πεπραγμένων τούτων καταπλεί Λακεδαι- 20 μονίοις ή παρά Διονυσίου βοήθεια, τριήρεις πλέον ή εἴκοσιν · ήγον δὲ Κελτούς τε καὶ Ἰβηρας καὶ ἱππέας ὡς πεντήκοντα. τη δ' ύστεραία οί Θηβαιοί τε και οι άλλοι 145 αὐτῶν σύμμαχοι διαταξάμενοι καὶ ἐμπλήσαντες τὸ πεδίον μέχρι της θαλάττης καὶ μέχρι των έχομένων της πόλεως γηλόφων έφθειρον εί τι χρήσιμον ήν έν τῷ πεδίω. καὶ οί μέν των 'Αθηναίων καὶ οί των Κορινθίων ίππεις οὐ μάλα ἐπλησίαζον τῷ στρατεύματι, ὁρῶντες ἰσχυρὰ καὶ 150 πολλὰ τἀντίπαλα · οἱ δὲ παρὰ τοῦ Διονυσίου ἱππεῖς, 21 οσοιπερ ήσαν, οθτοι διεσκεδασμένοι άλλος άλλη παραθέοντες ηκόντιζόν τε προσελαύνοντες, καὶ ἐπεὶ ώρμων ἐπ' αὐτούς, ἀνεχώρουν, καὶ πάλιν ἀναστρέφοντες ἡκόντιζον. καὶ ταῦτα ἄμα ποιοῦντες κατέβαινον ἀπὸ τῶν ἴππων καὶ 155 ανεπαύοντο. εὶ δὲ καταβεβηκόσιν ἐπελαύνοιέν τινες, εὐπετῶς ἀναπηδῶντες ἀνεχώρουν. εἰ δ' αὖ τινες διώξειαν αὐτοὺς πολὺ ἀπὸ τοῦ στρατεύματος, τούτους, ὁπότε ἀπο-

20-26. Arrival of assistance from Dionysius of Syracuse. The Thebans withdraw from Peloponnesus. Lycomedes and the Arcadians. Quarrel of the latter with the Eleans. Autumn of 369 B.C.

20. ἄμα δὲ δὴ πεπραγμένων: cf. iii. 1. 20 ἄμα λέγων ἥει. — ἡ βοήθεια: the expected help. — πλέον ἥ: the neut. sing. (instead of πλέονες), as in v. 4. 66. — Κελτούς: Gauls. — οἱ ἄλλοι αὐτῶν σύμμαχοι: lit. the others, allies of them. σύμμαχοι is in app. with οἱ ἄλλοι. Cf. the Homeric οἱ ἄλλοι μνηστῆρες, the others, the suitors, not the other suitors. G. 142, 2, N. 3; H. 705. αὐτῶν accordingly presents no peculiar-

ity in its position, as it would were άλλοι an attrib. modifier of σύμμαχοι.

— διαταξάμενοι: having drawn themselves up at intervals.— ἐν τῷ πεδίφ: i.e. on the plain between Sicyon and Corinth.— ὀρῶντες κτέ.: seeing that the opposition was strong and numerous. Ισχυρά and πολλά are pred. modifiers of τἀντίπαλα.

21. δσοιπερ: with concessive force, few though they were, viz. only 50. — άρμων: sc. ol $Θηβα\^{co}$. — άμα ποιοθντες: άμα as in 20. — εὶ ἐπελαύνοιεν: note the variation from the implicative. — τούτους δεινά: const. with εἰργάζοντο, — did these great injury.

χωροίεν, επικείμενοι καὶ ἀκοντίζοντες δεινὰ εἰργάζοντο καὶ πῶν τὸ στράτευμα ἠνάγκαζον ἐαυτῶν ἔνεκα καὶ 160 προιέναι καὶ ἀναχωρεῖν. μετὰ ταῦτα μέντοι οἱ Θηβαῖοι 22 μείναντες οὐ πολλάς ἡμέρας ἀπῆλθον οἴκαδε, καὶ οἱ ἄλλοι δὲ ἔκαστος οἴκαδε. ἐκ δὲ τούτου ἐμβάλλουσιν οἱ παρὰ Διονυσίου είς Σικυώνα, καὶ μάχη μέν νικώσι τοὺς Σικυωνίους έν τῷ πεδίω, καὶ ἀπέκτειναν περὶ έβδομήκοντα · 165 Δέρας δὲ τεῖχος κατὰ κράτος αἰροῦσι. καὶ ἡ μὲν παρὰ Διονυσίου πρώτη βοήθεια ταῦτα πράξασα ἀπέπλευσεν εἰς Συρακούσας. Θηβαίοι δὲ καὶ πάντες οἱ ἀποστάντες ἀπὸ Λακεδαιμονίων μέχρι μέν τούτου τοῦ χρόνου όμοθυμαδὸν καὶ ἔπραττον καὶ ἐστρατεύοντο ἡγουμένων Θηβαίων. 170 ἐγγενόμενος δέ τις Λυκομήδης Μαντινεύς, γένει τε οὐδενὸς 28 ένδεης χρήμασί τε προήκων καὶ άλλως φιλότιμος, οδτος έν έπλησε φρονήματος τους Αρκάδας, λέγων ώς μόνοις μεν αὐτοις πατρις Πελοπόννησος είη, - μόνοι γάρ αὐτόχθονες $\dot{\epsilon}$ ν αὐτ $\hat{\eta}$ οἰκο $\hat{\epsilon}$ εν, — πλε $\hat{\epsilon}$ οτον δ $\hat{\epsilon}$ τ $\hat{\omega}$ ν Έλληνικ $\hat{\omega}$ ν 175 φῦλον τὸ ᾿Αρκαδικὸν εἶη καὶ σώματα ἐγκρατέστατα ἔχοι. καὶ ἀλκιμωτάτους δὲ αὐτοὺς ἀπεδείκνυε, τεκμήρια παρεχόμενος ως επικούρων οπότε δεηθειέν τινες, οὐδένας ήροῦντο άντ' 'Αρκάδων. ἔτι δὲ οὖτε Λακεδαιμονίους πώποτε ἄνευ

22. ξκαστος: in partitive app. with of δλλοι.—εξε Σικυῶνα: into the territory of Sicyon.—νικῶσι, ἀπέκτειναν: obs. the change of tense from historical pres. to aor., as in v. 2. 36.— Δέρας: the locality is unknown.—τείχος: prob. merely a fortification, not a walled town, as is sometimes meant by τείχος.—ἡ πρώτη βοήθεια: several years before this (373 B.C.) Dionysius had sent a fleet of ten ships to the assistance of the Lacedaemonians, but Iphicrates had captured them

before they reached their destination. vi. 2. 33 ff.

23. ούδενὸς ἐνδεής: inferior to no one. ἐνδεής is equiv. to ἥττων, and hence is construed with the gen. of comparison. — οὐτος: resumes the subj. after the interruption. — πατρίς: fatherland. — οἰκοῖεν: opt. in an explanatory sent. continuing the quotation, as if dependent upon ώς. Cf. vi. 5. 36. — ἐπικούρων: euphemistic for μισθοφόρων. — ήροῦντο: representing the pres. ind. of dir. discourse. See

σφων έμβαλείν είς τὰς Αθήνας οὖτε νῦν Θηβαίους ἐλθεῶν 180 ἄνευ 'Αρκάδων είς Λακεδαίμονα. "'Εὰν οὖν σωφρονῆτε, τοῦ 24 ἀκολουθείν ὅποι ἄν τις παρακαλῆ φείσεσθε · ὡς πρότερόν τε Λακεδαιμονίοις ακολουθούντες έκείνους ηθέήσατε, νθν δέ, αν Θηβαίοις εἰκη ἀκολουθητε καὶ μη κατά μέρος ήγεισθαι άξιῶτε, ἴσως τάχα τούτους ἄλλους Λακεδαιμονίους 185 εύρήσετε." οἱ μὲν δὴ ᾿Αρκάδες ταῦτα ἀκούοντες ἀνεφυσωντό τε καὶ ὑπερεφίλουν τὸν Λυκομήδην καὶ μόνον ανδρα ήγουντο · ωστε αρχοντας έταττον ουστινας έκείνος καὶ ἐκ τῶν συμβαινόντων δὲ ἔργων ἐμεγαλύκελεύοι. νοντο οἱ ᾿Αρκάδες · ἐμβαλόντων μὲν γὰρ εἰς Ἐπίδαυρον 25 190 τῶν ᾿Αργείων καὶ ἀποκλεισθέντων τῆς ἐξόδου ὑπό τε τῶν μετά Χαβρίου ξένων καὶ 'Αθηναίων καὶ Κορινθίων, βοηθήσαντες μάλα πολιορκουμένους έξελύσαντο τους Αργείους, οὐ μόνον τοῖς ἀνδράσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς χωρίοις πολεμίοις χρώμενοι. στρατευσάμενοι δε καί είς 'Ασίνην 195 της Λακαίνης ενίκησαν τε την των Λακεδαιμονίων φρουραν και τον Γεράνορα τον πολέμαρχον απέκτειναν και το προάστειον των 'Ασιναίων ἐπόρθησαν. ὅπου δὲ βουλη-

θείεν εξελθείν, οὐ νύξ, οὐ χειμών, οὐ μῆκος όδοῦ, οὐκ ὄρη

on v. 4. 19.— els τὰς 'Αθήνας: i.e. els τὴν 'Αττικήν. Cf. 22 els Σικυῶνα.
— νῦν: i.e. on their recent invasion.
vi. 5. 23, 27.— els Λακεδαίμονα: i.e. into Laconia. Cf. vi. 5. 50, 51.

24. ἐἀν σωφρονῆτε: transition to dir. disc. without ἔφη. — τοῦ ἀκολουθείν φείσεσθε: "you will stop following." — πρότερόν τε, νῦν δέ: anacoluthon, as in vi. 5. 30. — κατὰ μέρος: in turn, like ἐν μέροι in 14. — τοως τάχα: perhaps soon. τάχα here is not redundant in the sense of perhaps, as it sometimes is in this phrase. — τούτους κτέ: you will find these to be other Lacedaemonians.

25. μάλα: const. with βοηθήσαντες, having lent vigorous assistance. - où μόνον κτέ.: although they found not only the inhabitants but also the character of the country against them. Toleplois is pred. modifier of τοις άνδράσιν and τοις χωρίοις. χρώμενοι has concessive force. The natural obstacles were found in the mountainous character of the country invaded .- 'Actuny: strongly fortified town in southern Laconia. - The Aakalvns: this designation of Laconia is found only here and below in 29. The regular expression is ή Λακωνική. - δπου: here temporal, whenever. Cf. iii. 3. 6.- δύσβατα ἀπεκώλυεν αὐτούς · ὤστε ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ 200 πολὺ ῷοντο κράτιστοι εἶναι. οἱ μὲν δὴ Θηβαῖοι διὰ 26 ταῦτα ὑποφθόνως καὶ οὐκέτι φιλικῶς εἶχον πρὸς τοὺς ᾿Αρκάδας. οἷ γε μὴν Ἡλεῖοι ἐπεὶ ἀπαιτοῦντες τὰς πόλεις τοὺς ᾿Αρκάδας, ἃς ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἀφηρέθησαν, ἔγνωσαν αὐτοὺς τοὺς μὲν ἑαυτῶν λόγους ἐν οὐδενὶ λόγῳ ποιου-205 μένους, τοὺς δὲ Τριφυλίους καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἀπὸ σφῶν ἀποστάντας περὶ παντὸς ποιουμένους, ὅτι ᾿Αρκάδες ἔφασαν εἶναι, ἐκ τούτων αὖ καὶ οἱ Ἡλεῖοι δυσμενῶς εἶχον πρὸς αὐτούς.

Οὖτω δ' ἐκάστων μέγα ἐφ' ἑαυτοῖς φρονούντων τῶν 27 210 συμμάχων, ἔρχεται Φιλίσκος ᾿Αβυδηνὸς παρ' ᾿Αριοβαρζάνους χρήματα ἔχων πολλά. καὶ πρῶτα μὲν εἰς Δελφοὺς συνήγαγε περὶ εἰρήνης Θηβαίους καὶ τοὺς συμμάχους καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους. ἐκεῖ δὲ ἐλθόντες τῷ μὲν θεῷ οὐδὲν ἐκοινώσαντο ὅπως ἄν ἡ εἰρήνη γένοιτο, αὐτοὶ δὲ ἐβου-

πολυ κράτιστοι: i.e. altogether the strongest of any of the Greek states.

26. γè μήν: as in v. 1. 29. — άπαι-TOUVTES: asking back, as having formerly owned them. - as: acc. retained in the passive construction. G. 197, 1, N. 2; H. 724 a. — άφηρέθησαν: they had been deprived. - έγνωσαν αύτους . . . ποιουμένους : they noticed that they took no account of their request. — αὐτούς: i.e. the Arcadians. - τοὺς ἐαυτῶν λόγους: i.e. of the Eleans. Indir. reflexive. - Aóyous, λόγφ: the 'paronomasia' lends sarcastic force to the sentence. - Toiφυλίους: obj. of ποιουμένους. - περί παντὸς κτέ.: holding in high favor. — ὅτι ᾿Αρκάδες κτέ.: because they said they were Arcadians. - at: i.e. the Eleans as well as the Thebans.

27. Ariobarzanes attempts a reconciliation of the Greek states. Spring of 368 B.C.

μέγα . . . φρονούντων: having a proud confidence in themselves. Cf. vi. 2. 39 μεγάλα φρονοῦντος ἐφ' ἐαυτῷ. — Φιλίσκος: a subordinate of Ariobarzanes. The latter was now the successor of Pharnabazus as satrap of Phrygia. Cf. v. 1. 28. His object, in opening the present negotiations, was to secure the support of the Athenians and the Lacedaemonians in his meditated revolt from the king of Persia. - εἰς Δελφούς: as being neutral ground. — συνήγαγε: i.e. invited to a conference. — τῷ μὲν θεῷ κτέ.: lit. they communicated nothing to the god, i.e. they did not consult him through the oracle. — ὅπως ἄν κτέ.: potential opt. in indir. question. -

215 λεύοντο. ἐπεὶ δὲ οὐ συνεχώρουν οἱ Θηβαῖοι Μεσσήνην ὑπὸ Λακεδαιμονίοις εἶναι, ξενικὸν πολὺ συνέλεγεν ὁ Φιλίσκος, ὅπως πολεμοίη μετὰ Λακεδαιμονίων.

Τούτων δὲ πραττομένων ἀφικνεῖται καὶ ἡ παρὰ Διονυ- 28 σίου δευτέρα βοήθεια. λεγόντων δὲ ᾿Αθηναίων μὲν ὡς 220 χβεῶν εἶη αὐτοὺς ἰέναι εἰς Θετταλίαν τἀναντία Θηβαίοις, Λακεδαιμονίων δὲ ὡς εἰς τὴν Λακωνικήν, ταῦτα ἐν τοῖς συμμάχοις ἐνίκησεν. ἐπεὶ δὲ περιέπλευσαν οἱ παρὰ Διονυσίου εἰς Λακεδαίμονα, λαβῶν αὐτοὺς ὁ ᾿Αρχίδαμος μετὰ τῶν πολιτικῶν ἐστρατεύετο. καὶ Καρύας μὲν ἐξαι-225 ρεῖ κατὰ κράτος, καὶ ὄσους ζῶντας ἔλαβεν, ἀπέσφαξεν ἐκεῖθεν δὲ εὐθὺς στρατευσάμενος εἰς Παρρασίους τῆς ᾿Αρκαδίας μετ' αὐτῶν ἐδήου τὴν χώραν. ἐπεὶ δ' ἐβοήθησαν οἱ ᾿Αρκάδες καὶ οἱ ᾿Αργεῖοι, ἐπαναχωρήσας ἐστρατοπεδεύσατο ἐν τοῖς ὑπὲρ Μηδέας γηλόφοις. ἐνταῦθα δ' 230 ὄντος αὐτοῦ Κισσίδας ὁ ἄρχων τῆς παρὰ Διονυσίου βοη-

Mεσσήνην κτέ.: Epaminondas, at the time of his first invasion of Peloponnesus, had restored to the Messenians their independence and helped them to found the city of Messene on the slope of Mt. Ithome. Diod. xv. 66. Xenophon, ignoring, as he uniformly does, Epaminondas's achievements, omits all mention of these facts. See Introd. p. 10, and on vi. 5. 51.—συνάλεγεν: sc. with the money above mentioned.

28-32. Dionysius again sends help to the Spartans. Victory of Archidamus over the Arcadians. Summer of 368 B.C.

28. χρεών είη: the partic is equiv. to a pred. adjective. Cf. i. 6. 32 είη καλώς έχου, i.e. καλώς έχου. Η. 981. — αὐτούς: i.e. the Sicilian auxiliaries. — τάναντία Θηβαίοις: τάναντία is adverbial. The Thessalian cities had

sought help from the Thebans against Alexander of Pherae, and Pelopidas, taking the field in response to this appeal, had rendered the Thessalians such effective aid, that Alexander was compelled to sue for peace. The Athenians were naturally disturbed at the great increase of Theban influence in this quarter. Diod. xv. 67. Plut. Pelop. 26. — els thu Λ akwukhu: sc. to ward off the assaults of the Arcadians. — Taûta: the latter, i.e. to help the Lacedaemonians. — ἐνίκησεν: prevailed. — περιέπλευσαν: sc. around Peloponnesus to southern Laconia. τών πολιτικών: i.e. the Lacedaemonians as opposed to the allies. So v. 4. 41 and frequently. - Kapúas: in northern Laconia. - Happarlovs: in southern Arcadia. — μετ' αὐτῶν: i.e. with his united forces. — Mydéas: the place is not otherwise known.

θείας έλεγεν ότι εξήκοι αὐτῷ ὁ χρόνος, ὃς εἰρημένος ἦν καὶ ἄμα ταῦτ' ἔλεγε καὶ ἀπήει τὴν ἐπὶ παραμένειν. Σπάρτης. ἐπεὶ δὲ ἀποπορευόμενον ὑπετέμνοντο αὐτὸν οί 29 Μεσσήνιοι έπὶ στενὸν της όδοῦ, ἐνταῦθα δη ἔπεμπεν ἐπὶ 235 τον 'Αρχίδαμον καὶ βοηθείν ἐκέλευε κάκείνος μέντοι έβοήθει. ως δ' εγένοντο εν τη επ' Εὐτρησίους εκτροπή, οί μὴν 'Αρκάδες καὶ 'Αργεῖοι προσέβαινον εἰς τὴν Λάκαιναν, καὶ οὖτοι ὡς ἀποκλείσοντες αὐτὸν τῆς ἐπ' οἶκον ὁδοῦ. ό δέ, οδπέρ έστι χωρίον ἐπίπεδον ἐν ταῖς συμβολαῖς τῆς 240 τε έπ' Εὐτρησίων καὶ τῆς ἐπὶ Μηδέας ὁδοῦ, ἐνταῦθα ἐκβὰς παρετάξατο ώς μαχούμενος. έφασαν δ' αὐτὸν καὶ πρὸ 30 τῶν λόχων παριόντα τοιάδε παρακελεύσασθαι · " Ανδρες πολίται, νθν άγαθοί γενόμενοι άναβλέψωμεν όρθοις όμμασιν · ἀποδώμεν τοις ἐπιγιγνομένοις τὴν πατρίδα οιανπερ 245 παρὰ τῶν πατέρων παρελάβομεν. παυσώμεθα αἰσχυνόμενοι καὶ παίδας καὶ γυναίκας καὶ πρεσβυτέρους καὶ ξένους, έν οξς πρόσθεν γε πάντων τῶν Ελλήνων περιβλεπτότατοι ήμεν." τούτων δε ρηθέντων εξ αίθρίας αστραπάς 31

έξηκοι: had expired. — δε είρημένος ην παραμένειν: equiv. to δν παραμένειν είρητο. — δμα... και κτέ.: as soon as he had said this he departed. Cf. Lat. simul at que.

29. ὑποτέμνοντο κτέ.: in pregnant sense, — were trying to cut him off and confine him in a narrow part of the way. Cf. i. 1. 23 ἐάλωσαν εἰς ᾿Αθήνας, were captured and taken to Athens. — Εὐτρησίους: locality in southern Arcadia. — ἐκτροπῆ: side road. — προσέβαινον κτέ.: were advancing towards Laconia. — Λάκαιναν: as in 25. — και οὖτοι: these also, i.e. besides the Messenians before mentioned. — ὁ δέ: i.e. Archidamus, who had joined Cissidas. — συμβολαίς:

meeting. — ἐκβάς: emerging from the pass.

30. γενόμενοι κτέ.: "let us show ourselves brave men, and be able to look people in the face." Before this battle, acc. to Plut. Ages. 33, the Spartans, out of shame at their reverses, feared to look their country-women in the face. — παυσώμεθα: note the force of the Laconic asyndeton.

31. ἐξ αίθρίας κτέ.: thunder and lightning were among the most significant omens, in the mind of the Greeks. Cf. Apol. Socr. 12 βροντάς δὲ ἀμφιλέξει τις μὴ μέγιστον οlωμστήριον είναι; When they appeared upon the right they were held to be favorable,

τε καὶ βροντὰς λέγουσιν αἰσίους αὐτῷ φανήναι. συνέβη 250 δὲ καὶ πρὸς τῷ δεξιῷ κέρατι τέμενός τι καὶ ἄγαλμα Ἡρακλέους είναι. τοιγαρούν έκ τούτων πάντων ούτω πολύ μένος καὶ θάρρος τοῖς στρατιώταις φασὶν ἐμπεσεῖν ὥστε έργον είναι τοις ήγεμόσιν ανείργειν τούς στρατιώτας ώθουμένους είς τὸ πρόσθεν. ἐπεὶ μέντοι ἡγεῖτο ὁ ᾿Αρχί-255 δαμος, ολίγοι μέν των πολεμίων δεξάμενοι είς δόρυ αὐτοὺς ἀπέθανον · οἱ δ' ἄλλοι φεύγοντες ἔπιπτον, πολλοὶ μὲν ὑπὸ ίππέων, πολλοὶ δὲ ὑπὸ τῶν Κελτῶν. ὡς δὲ ληξάσης τῆς 32 μάχης τροπαίον έστήσατο, εὐθὺς ἔπεμψεν οἴκαδε ἀγγελοῦντα Δημοτέλη τὸν κήρυκα τῆς τε νίκης τὸ μέγεθος καὶ 260 ότι Λακεδαιμονίων μεν οὐδε είς τεθναίη, των δε πολεμίων παμπληθείς. τους μέντοι έν Σπάρτη έφασαν ακούσαντας άρξαμένους ἀπὸ ᾿Αγησιλάου καὶ τῶν γερόντων καὶ τῶν έφόρων πάντας κλάειν. οὖτω κοινόν τι ἄρα χαρậ καὶ λύπη δάκρυά ἐστιν. ἐπὶ μέντοι τῆ τῶν ᾿Αρκάδων τύχη 265 οὐ πολύ τι ήττον Λακεδαιμονίων ήσθησαν Θηβαῖοί τε καὶ 'Ηλειοι · οὖτως ἤδη ἦχθοντο ἐπὶ τῷ φρονήματι αὐτῶν.

-all the more so, if, as here, they came from a clear sky. — συνέβη κτέ.: the significance of this circumstance lay in the fact that Hercules was the ancestor of both the royal lines at Sparta. Cf. Hdt. vi. 51. — ωστε έρyou elvan: so that it was difficult. δεξάμενοι είς δόρυ: i.e. allowing the enemy to approach so near that use could be made of the spear, within a spear-throw. — ёнгитоу: as opposed to the aor. dπέθανον, the impf. indicates the continuance of the engagement. ὑπὸ ἰππίων: gen. of agency. The const. is employed in consequence of the passive idea involved in Exiπτον, were cut down. - Κελτών: Gauls seem to have formed a part of the second body of auxiliaries sent by Dionysius, as well as of the first. See 20.

32. τὸ μέγεθος καὶ ὅτι: note the combination of subst. and subst. clause. — οὐδὰ εἰς: more emphatic than οὐδείς. This battle is known as 'The Tearless Battle,' ἡ ἄδακρυς μάχη. Plut. Ages. 33. — παμπληθείς: Diodorus, χν. 72, gives the loss of the Arcadians as 10,000. — ἀρξαμένους ἀπὸ 'Αγησιλάου: i.e. from highest to lowest. — οὖτω κοινὸν κτέ.: "so true is it that tears are a thing common to both joy and grief." — οὖ πολύ τι: on this strengthening of πολύ, cf. iii. 1. 16 οὐ πάνυ τι. — φρονήματι: cf. 23.

Συνεχῶς δὲ βουλευόμενοι Θηβαίοι ὅπως αν τὴν ἡγεμο- 33 νίαν λάβοιεν της Ελλάδος, ενόμισαν, εί πεμψειαν προς τὸν Περσῶν βασιλέα, πλεονεκτῆσαι ἄν τι ἐν ἐκείνω. 270 καὶ ἐκ τούτου παρακαλέσαντες ήδη τοὺς συμμάχους ἐπὶ προφάσει, ότι καὶ Εὐθυκλής ὁ Λακεδαιμόνιος εἴη παρὰ βασιλεί, ἀναβαίνουσι Θηβαίων μέν Πελοπίδας, 'Αρκάδων δὲ ἀντίοχος ὁ παγκρατιαστής, ἀΗλείων δὲ ἀρχίδαμος · ηκολούθει δε καὶ 'Αργείος. καὶ οἱ 'Αθηναίοι ἀκούσαντες 275 ταῦτα ἀνέπεμψαν Τιμαγόραν τε καὶ Λέοντα. ἐπεὶ δ' ἐκεῖ 34 έγένοντο, πολύ ἐπλεονέκτει ὁ Πελοπίδας παρὰ τῷ Πέρση. είχε γαρ λέγειν καὶ ότι μόνοι των Ελλήνων βασιλεί συνεμάχοντο ἐν Πλαταιαῖς, καὶ ὅτι ὕστερον οὐδεπώποτε στρατεύσαιντο έπὶ βασιλέα, καὶ ώς Λακεδαιμόνιοι διὰ τοῦτο 280 πολεμήσειαν αὐτοῖς, ὅτι οὐκ ἐθελήσαιεν μετ' ᾿Αγησιλάου έλθειν έπ' αὐτὸν οὐδὲ θῦσαι ἐάσαιεν αὐτὸν ἐν Αὐλίδι τῆ 'Αρτέμιδι, ἔνθαπερ ὅτε 'Αγαμέμνων εἰς τὴν 'Ασίαν ἐξέπλει

33-38. Conference of Greek ambassadors at Susa. Autumn of 368 B.C. 33. δπως αν λάβοιεν: for the const. cf. $27. - \epsilon v \epsilon \kappa \epsilon (v \omega)$: i.e. in the king, through his power. - ἐπὶ προφάσει: in reality they were filled with alarm at the mission of Philiscus and at his secret negotiations with the Athenians and Spartans. See also on vi. 3. 12. — Πελοπίδας: here first mentioned, though long a recognized leader. — παγκρατιαστής: i.e. victor in the παγκράτιον, a contest in boxing and wrestling $(\pi \nu \gamma \mu \eta, \pi \delta \lambda \eta)$. — Apyetos: possibly the Elean Argeüs mentioned in 4. 15. Others take it as an Argive; but in that case the omission of τls is irregular.

34. μόνοι: i.e. the Thebans alone. For the facts, see on vi. 3. 20. — συνεμάχοντο, στρατεύσαιντο: the impf. is retained as regularly in indir. disc.,

while the aor. ind. is changed to the optative. - διά τοῦτο: explained by what follows. — ότι οὐκ ἐθελήσαιεν: the aor. ind. of a subord. clause of dir. disc. regularly remains unchanged in indir. disc., but in case of a causal clause may, after a secondary tense, as here, be changed to the optative. G. 247, n. 2; cf. H. 935 c. — ἐπ' αὐτόν: i.e. against the king. — ido anev autov: i.e. Agesilaus. The reference is to the events preceding Agesilaus's invasion of Asia in 396 B.C. See iii. 4. 3 f.; Introd. p. 1. — ἔνθαπερ θύσας κτέ.: where he sacrificed before he took Troy, implying that, if Agesilaus had been permitted to sacrifice here, he likewise would have succeeded in his expedition into Asia Minor, and that the Thebans by preventing the sacrifice had rendered an important service to the king.

θύσας είλε Τροίαν. μέγα δε συνεβάλλετο τῷ Πελοπίδα 35 είς τὸ τιμᾶσθαι καὶ ὅτι ἐνενικήκεσαν οἱ Θηβαῖοι μάχη ἐν 285 Λεύκτροις καὶ ὅτι πεπορθηκότες τὴν χώραν τῶν Λακεδαιμονίων έφαίνοντο. Ελεγε δε ό Πελοπίδας, ὅτι οἱ ᾿Αργεῖοι καὶ οἱ ᾿Αρκάδες μάχη ἡττημένοι εἶεν ὑπὸ Λακεδαιμονίων, έπει αύτοι ου παρεγένοντο. συνεμαρτύρει δ' αυτώ ταυτα πάντα ώς άληθη λέγοι ὁ ᾿Αθηναίος Τιμαγόρας, καὶ ἐτι-290 ματο δεύτερος μετα τον Πελοπίδαν · ἐκ δὲ τούτου ἐρωτώ- 36 μενος ύπο βασιλέως ο Πελοπίδας, τί βούλοιτο έαυτώ γραφηναι, είπεν ότι Μεσσήνην τε αὐτόνομον είναι ἀπὸ Λακεδαιμονίων καὶ 'Αθηναίους ἀνέλκειν τὰς ναῦς εἰ δὲ ταῦτα μὴ πείθοιντο, στρατεύειν ἐπ' αὐτούς εἴ τις δὲ πόλις 295 μη $\dot{\epsilon}\theta\dot{\epsilon}$ λοι \dot{a} κολου $\theta\dot{\epsilon}$ ιν, $\dot{\epsilon}$ πὶ ταύτην πρώτον $\dot{\epsilon}$ ναι. γραφ $\dot{\epsilon}$ ν- 37 των δε τούτων καὶ ἀναγνωσθέντων τοῖς πρέσβεσιν, εἶπεν ό Λέων ἀκούοντος τοῦ βασιλέως · "Νη Δία, δ 'Αθηναίοι, ωρα γε ύμιν, ως ξοικεν, άλλον τινά φίλον άντι βασιλέως

35. συνεβάλλετο κτέ.: the logical subj. is found in δτι ενενικήκεσαν, it contributed much to Pelopidas's distinction that the Thebans, etc. Artaxerxes was anxious to secure the services of Greek soldiers to meet the threatened uprising of men like Ariobarzanes. This help could not be obtained unless there was peace between the Greek states themselves. Hence special consideration was paid to Pelopidas as the representative of that nation whose present military prowess seemed most likely to ensure the maintenance of peace, when it should once become established. ntramévos elev: as related in 30. -Tunayópas: he seems to have been a willing tool of Pelopidas. Plutarch, Pelop. 30, speaks of the rich presents which Timagoras received from the

king. Dem. xix. 137 mentions forty talents as the reward paid for his services on this occasion.

36. ἐαυτῷ γραφῆναι: to be written for him, i.e. made the basis of the treaty.— ὅτι: sc. βούλοιτο ἐαυτῷ γραφῆναι.— αὐτόνομον ἀπὸ Λακεδαιμονίων: for the const., see on v. 1. 36.— ἀνέλκειν: draw up on land, and hence, disband.— στρατεύειν, lίναι: to be construed with γραφῆναι understood; as subj. supply 'the parties to the treaty.'— πρῶτον lέναι: cf. v. 4. 37.

37. τοῦ βασιλίως: the art. with βασιλεύς, meaning the king of Persia, is unusual. It is prob. here employed to indicate him as previously mentioned. Cf. An. ii. 4. 4; 5. 38.— äλλον τινὰ φίλον: doubtless said with reference to an eventual support of

ζητείν." ἐπεὶ δὲ ἀπήγγειλεν ὁ γραμματεὺς ἃ εἶπεν ὁ Αθη-300 ναίος, πάλιν έξήνεγκε προσγεγραμμένα εί δέ τι δικαιότερον τούτων γιγνώσκουσιν οι 'Αθηναίοι, ίόντας πρός βασιλέα διδάσκειν. Επεί δε ἀφίκοντο οἱ πρέσβεις οἴκαδε 38 έκαστοι, τὸν μὲν Τιμαγόραν ἀπέκτειναν οἱ ᾿Αθηναῖοι, κατηγοροῦντος τοῦ Λέοντος ώς οὖτε συσκηνοῦν ξαυτώ 305 έθέλοι μετά τε Πελοπίδου πάντα βουλεύοιτο. των δέ άλλων πρέσβεων ὁ μὲν Ἡλεῖος ᾿Αρχίδαμος, ὅτι προὐτίμησε την Ήλιν πρό των Αρκάδων, ἐπήνει τὰ βασιλέως, ὁ δὲ ἀντίοχος, ὅτι ἡλαττοῦτο τὸ ἀρκαδικόν, οὖτε τὰ δῶρα έδέξατο απήγγειλέ τε πρὸς τοὺς μυρίους ὅτι βασιλεὺς 310 άρτοκόπους μέν καὶ όψοποιούς καὶ οἰνοχόους καὶ θυρωρούς παμπληθείς έχοι, ἄνδρας δε οι μάχοιντ' αν Ελλησι πάνυ ζητων οὐκ ἔφη δύνασθαι ίδεῖν. πρὸς δὲ τούτοις καὶ τὸ τῶν χρημάτων πληθος ἀλαζονείαν οί γε δοκείν ἔφη είναι, έπει και την ύμνουμένην αν χρυσην πλάτανον ούχ 315 ίκανὴν ἔφη είναι τέττιγι σκιὰν παρέχειν.

'Ως δὲ οἱ Θηβαῖοι συνεκάλεσαν ἀπὸ τῶν πόλεων ἀπα- 39 σῶν ἀκουσομένους τῆς παρὰ βασιλέως ἐπιστολῆς καὶ ὁ

Ariobarzanes by the Athenians.—

ξήνεγκε προσγεγραμμένα: he brought out
(from the apartment of the king) an
additional clause. The substance of
this clause is explained by what
follows.—

διδάσκειν: inf. in indir.
disc. representing the imv. of dir.
disc., and depending upon the notion
of bidding involved in προσγεγραμμένα.

38. ἐθέλοι, βούλοιτο: representing the impf. ind. of dir. disc. G. 243, κ. 1; H. 935 b. — προὐτίμησε: sc. βασιλεύν. This partiality probably consisted in recognizing Triphylia as belonging to Elis instead of to Arcadia. — τὰ βασιλέως: the action of

the king.—οῦτε, τέ: cf. Lat. neque, et. — τὰ δῶρα: the gifts, which it was customary to give to ambassadors. - τους μυρίους: the newly established federal council, which managed the affairs of Arcadia. See Introd. p. 7.—ζητών: concessive.— τὸ ... πλήθος: in pregnant sense; the talk about the great wealth. - ol: generally enclitic, but here orthotone to give emphasis. So also An. i. 1. 8. - την υμνουμένην κτέ.: the celebrated golden plane tree. This tree and a golden vine had been presented to King Darius by Pythius, a wealthy Lydian. Cf. Hdt. vii. 27. - av: const. with elvai. — ikavhv: large enough.

Πέρσης ὁ φέρων τὰ γράμματα δείξας τὴν βασιλέως σφραγίδα ανέγνω τα γεγραμμένα, οί μεν Θηβαίοι όμνύναι 320 ταῦτα ἐκέλευον βασιλεῖ καὶ ἑαυτοῖς τοὺς βουλομένους φίλους είναι, οι δε άπο των πόλεων άπεκρίναντο ότι οὐκ δμούμενοι άλλ' άκουσόμενοι πεμφθείησαν : εἰ δέ τι δρκων δέοιντο, πρὸς τὰς πόλεις πέμπειν ἐκέλευον. ὁ μέντοι Αρκάς Λυκομήδης καὶ τοῦτο ἔλεγεν, ὅτι οὐδὲ τὸν σύλ-325 λογον ἐν Θήβαις δέοι εἶναι, ἀλλ' ἔνθα ἃν ἢ ὁ πόλεμος. χαλεπαινόντων δ' αὐτῷ τῶν Θηβαίων καὶ λεγόντων ὡς διαφθείροι τὸ συμμαχικόν, οὐδ' εἰς τὸ συνέδριον ήθελε καθίζειν, άλλ' ἀπιων ῷχετο καὶ μετ' αὐτοῦ πάντες οἱ ἐξ 'Αρκαδίας πρέσβεις. ώς δ' ἐν Θήβαις οὐκ ἠθέλησαν οἱ 40 330 συνελθόντες ομόσαι, έπεμπον οί Θηβαίοι πρέσβεις έπί τας πόλεις, ομνύναι κελεύοντες ποιήσειν κατά τα βασιλέως γράμματα, νομίζοντες ὀκνήσεω μίαν ἐκάστην τῶν πόλεων άπεχθάνεσθαι άμα έαυτοις τε καί βασιλεί. έπει μέντοι είς Κόρινθον πρώτον αὐτών ἀφικομένων ὑπέστησαν οἱ Κορίν-335 θιοι καὶ ἀπεκρίναντο ὅτι οὐδὲν δέοιντο πρὸς βασιλέα κοινών δρκων, έπηκολούθησαν καὶ άλλαι πολλαὶ πόλεις κατὰ ταὐτὰ ἀποκρινόμεναι. καὶ αὖτη μὲν ἡ Πελοπίδου καὶ τῶν Θηβαίων τῆς ἀρχῆς περιβολὴ οὖτω διελύθη.

Αὖθις δ' Ἐπαμεινώνδας, βουληθεὶς τοὺς ᾿Αχαιοὺς προσ- 41

^{39, 40.} Failure of the congress at Thebes. Spring of 367 B.C.

^{39.} ὁ Πέρστης: so also in 387 B.C. the Persian Tiribazus had announced to the assembled Greeks the terms of the Peace of Antalcidas. See v. I. 30.— ὀμνύναι ταῦτα: unusual expression, equiv. to ὀμνίναι τοὺς ὅρκους τούτους. — τὶ δέοιντο: τὶ cognate acc. as in v. 4. 36. — Αυκομήδης: see 23. — τὸ συμμαχικόν: i.e. the treaty of alliance.— είς τὸ συνέδριον ἡθελε καθί-

Lew: i.e. would come into the congress and sit there.

^{40.} περιβολή: used of striving for something which does not properly belong to one. Cf. also περιβάλλεσθαι iv. 8, 18.

^{41-46.} Third expedition of Epaminondas into Peloponnesus. Establishment and overthrow of Theban influence in Achaea. Euphron gains control in Sicyon. Summer of 367 B.C.

^{41.} Έπαμεινώνδας: here first men-

340 αγαγέσθαι, όπως μάλλον σφίσι καὶ οἱ ᾿Αρκάδες καὶ οἱ αλλοι σύμμαχοι προσέχοιεν τον νοῦν, έγνω έκστρατευτέον είναι έπὶ τὴν 'Αχαίαν. Πεισίαν οὖν τὸν 'Αργείον στρατηγοῦντα ἐν τῷ ᾿Αργει πείθει προκαταλαβεῖν τὸ ᾿Ονειον. καὶ ὁ Πεισίας μέντοι καταμαθών άμελουμένην την τοῦ 345 'Ονείου φυλακήν ύπό τε Ναυκλέους, δς ήρχε του ξενικού των Λακεδαιμονίων, καὶ ὑπὸ Τιμομάχου τοῦ ᾿Αθηναίου, καταλαμβάνει νύκτωρ μετα δισχιλίων όπλιτων τον ύπερ Κεγχρειών λόφον, έχων έπτα ήμερών τα έπιτήδεια. έν δε 42 ταύταις ταις ήμέραις έλθόντες οί Θηβαιοι ύπερβαίνουσι 350 τὸ "Ονειον, καὶ στρατεύουσι πάντες οἱ σύμμαχοι ἐπ' 'Αχαΐαν, ήγουμένου 'Επαμεινώνδου. προσπεσόντων δ' αὐτῶ τῶν βελτίστων ἐκ τῆς 'Αχαΐας, ἐνδυναστεύει ὁ Επαμεινώνδας ώστε μή φυγαδεύσαι τούς κρατίστους μηδέ πολιτείαν μεταστήσαι, άλλα πιστα λαβών παρά των 355 'Αχαιῶν ἢ μὴν συμμάχους ἔσεσθαι καὶ ἀκολουθήσειν οποι αν Θηβαιοι ήγωνται, ουτως απηλθεν οικαδε. κατη- 43 γορούντων δε αὐτοῦ τῶν τε ᾿Αρκάδων καὶ τῶν ἀντιστασιωτών ώς Λακεδαιμονίοις κατεσκευακώς την 'Αχαΐαν απέλθοι, έδοξε Θηβαίοις πέμψαι άρμοστας είς τας 360 'Αχαίδας πόλεις. οι δ' έλθόντες τους μέν βελτίστους σὺν τῷ πλήθει ἐξέβαλον, δημοκρατίας δ' ἐν τῆ 'Αχατα

tioned. See Introd. p. 10. — σφίσι: i.e. the Thebans. — "Oνειον: see on 15.

42. προσπεσόντων κτέ.: at the entreaty of the aristocrats. — ἐνδυναστεύει: effected by his personal influence. — ψυγαδεύσαι: as subj. supply τὸ πλήθοs. The popular party was dominant, owing to the presence of Epaminondas. — τοὺς κρατίστους: unusual expression for τοὺς βελτίστους. So also 3.1. — ἡ μήν: regular expression

in taking an oath. So iii. 4. 5; vii. 4. 38. — ούτως: resuming the foregoing partic., as frequently.

43. ἀντιστασιωτῶν: not only the democratic element in Achaea, but also Epaminondas's political opponents at home. — Λακεδαιμονίοις κατεσκευακὼς κτλ.: viz. by leaving the aristocratic party in power in the Achaean cities. — ἀρμοστάς: generally used only of Spartan governors of subject states. — σὺν τῷ πλήθει: const. with

κατέστησαν. οἱ μέντοι ἐκπεσόντες συστάντες ταχύ, ἐπὶ μίαν έκάστην των πόλεων πορευόμενοι, όντες οὐκ όλίγοι, κατηλθόν τε καὶ κατέσχον τὰς πόλεις. ἐπεὶ δὲ κατελ-365 θόντες οὐκέτι ἐμέσευον, ἀλλὰ προθύμως συνεμάχουν τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἐπιέζοντο οἱ ᾿Αρκάδες ἔνθεν μὲν ὑπὸ Λακεδαιμονίων, ένθεν δὲ ὑπὸ ᾿Αχαιῶν. ἐν δὲ τῷ Σικυῶνι 44 τὸ μὲν μέχρι τούτου κατὰ τοὺς ἀρχαίους νόμους ἡ πολιτεία ήν. ἐκ δὲ τούτου βουλόμενος ὁ Εὖφρων, ὧσπερ παρὰ 370 τοις Λακεδαιμονίοις μέγιστος ήν των πολιτών, ούτω καί παρά τοις έναντίοις αὐτῶν πρωτεύειν, λέγει πρὸς τοὺς 'Αργείους καὶ τοὺς 'Αρκάδας ώς, εἰ μὲν οἱ πλουσιώτατοι έγκρατείς έσοιντο τοῦ Σικυώνος, σαφώς, όταν τύχη, πάλω λακωνιεί ή πόλις. "Εάν δὲ δημοκρατία γένηται, εὖ ἴστε," 375 έφη, "ότι διαμενεί ύμιν ή πόλις. έαν οὖν μοι παραγένησθε, έγω έσομαι ο συγκαλών τον δήμον και αμα έγω ύμων ταύτην πίστιν έμαυτοῦ δώσω καὶ τὴν πόλιν βέβαιον έν τη συμμαχία παρέξω. ταῦτα δ'," έφη, "έγὼ πράττω, εὖ ἴστε ὅτι, πάλαι μὲν χαλεπῶς φέρων, ὤσπερ ὑμεῖς, τὸ 380 φρόνημα τῶν Λακεδαιμονίων, ἄσμενος δ' αν τὴν δουλείαν άποφυγών." οἱ οὖν ᾿Αρκάδες καὶ οἱ ᾿Αργεῖοι ἡδέως ταῦτ᾽ 45 ακούσαντες παρεγένοντο αὐτφ. ὁ δ' εὐθὺς ἐν τῆ ἀγορφ παρόντων τῶν ᾿Αργείων καὶ τῶν ᾿Αρκάδων συνεκάλει τὸν

ol ôé,— they, in conjunction with the populace.— οὐκέτι ἐμέσευον: no longer continued neutral, as they had done before.

44. τὸ μέχρι τούτου: the prepositional phrase is treated as a subst. and takes the article. The const. is that of duration of time. Cf. iv. 6. 12 τὸ ἀπὸ τούτου, vi. 2. 7 els τὰπὶ θάτερα. — ὅταν τύχη: at the first opportunity. Supply ἡ πόλις as subj. and λακωνίζουσα as predicate. Cf. iv. 1.

34 &ν οὖτω τύχωσιν. — ταύτην πίστιν εμαυτοῦ δώσω: I will give you this as a pledge of my good faith. Instead of ταύτην (i.e. τὸ συγκαλεῖν) we expect τοῦτο, but this is attracted into the fem. by πίστιν. Η. 632 a.— εῦ ἴστε ὅττ: parenthetical, as εῦ οἰδ' ὅτι νι. 1. 4 and frequently. — ἄσμενος ᾶν ἀπόφυγων (εὶ δυνατὸν ἡν), i.e. who would gladly have escaped the oppression, had I been able.

δήμον, ώς τής πολιτείας έσομένης έπὶ τοῖς ἴσοις καὶ 385 όμοίοις. ἐπεὶ δὲ συνήλθον, στρατηγούς ἐκέλευσεν ἑλέσθαι ουστινας αυτοίς δοκοίη · οί δ' αίρουνται αυτόν τε τον Εὖφρονα καὶ Ἱππόδαμον καὶ Κλέανδρον καὶ ᾿Ακρίσιον καὶ Λύσανδρον. ώς δε ταῦτα ἐπέπρακτο, καὶ ἐπὶ τὸ ξενικὸν καθίστησιν 'Αδέαν τὸν αύτοῦ υἱόν, Λυσιμένην τὸν πρό-390 σθεν ἄρχοντα ἀποστήσας. καὶ εὐθὺς μὲν τούτων τῶν 46 ξένων ὁ Εὖφρων πιστούς τινας εὖ ποιῶν ἐποιήσατο, καὶ άλλους προσελάμβανεν, οὖτε τῶν δημοσίων οὖτε τῶν ίερων χρημάτων φειδόμενος. καὶ οσους δ' έξέβαλεν έπὶ λακωνισμώ, καὶ τοῖς τούτων χρήμασιν έχρητο, καὶ τῶν 395 συναρχόντων δε τους μεν δόλω απέκτεινε, τους δε εξέβαλεν ωστε πάντα ύφ' έαυτώ εποιήσατο καὶ σαφώς τύραννος ήν. όπως δε ταθτα επιτρέποιεν αθτώ οι σύμμαχοι, τὰ μέν τι καὶ χρήμασι διεπράττετο, τὰ δὲ καί, εί ποι στρατεύουντο, προθύμως έχων τὸ ξενικὸν συνη-400 κολούθει.

Οὖτω δὲ τούτων προκεχωρηκότων, καὶ τῶν τε ᾿Αργείων 2

45. ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις: see on 1.— καὶ καθίστησιν: he also appointed.— ἀποστήσας: sc. τῆς ἀρχῆς, having removed him from his command.

46. πιστούς τινας: τινάς obj., πιστούς predicate. — προσελάμβανεν: conative. — και δσους, και τούτων: καί before δσους really belongs with τούτων, being repeated with the latter in consequence of the intervening words. — δπως ἐπιτρέποιεν: to be construed both with διεπράξατο and συνηκολούθει. With the former of these verbs the const. is according to sense, as though the thought, he used bribery, were alone prominent in the writer's mind. διαπράττεσθαι is regularly followed by the inf. or ωστε with the

infinitive. — τὰ μέν τι: in the meaning partly, partly, τὰ μέν and τὰ δέ have become so thoroughly mere particles, that no plural quality is longer recognized as belonging to them; hence τὰ μέν τι. Cf. An. iv. I. 14 τὰ μέν τι μαχόμενοι, τὰ δὲ καὶ ἀναπαυόμενοι. On τὶ cf. vii. 4.5 οὐδέν τι. Besides μέν, δέ, we find often, as here, the particles καί, καί in the same sentence. Cf. iv. I. 15 αὶ μὲν καί, αὶ δὲ καί. — προθύμως: const. with συνηκολούθει.

2. 1-4. Fidelity of the Phliasians to the Spartans. Invasion of Phlius by the Argives. Summer of 369 B.C.

The events narrated in this chapter are but an episode in the great strug-

έπιτετειχικότων τῷ Φλειοῦντι τὸ ὑπὲρ τοῦ Ἡραίου Τρικάρανον καὶ τῶν Σικυωνίων ἐπὶ τοῖς ὁρίοις αὐτῶν τειχιζόντων την θυαμίαν, μάλα επιεζοντο οι Φλειάσιοι και εσπάνιζον 5 των έπιτηδείων · όμως δε διεκαρτέρουν έν τη συμμαχία. άλλα γαρ των μεν μεγάλων πόλεων, εί τι καλον έπραξαν, απαντες οἱ συγγραφεῖς μέμνηνται · ἐμοὶ δὲ δοκεῖ, καὶ εἴ τις μικρά πόλις οὖσα πολλά καὶ καλά ἔργα διαπέπρακται, έτι μαλλον άξιον είναι ἀποφαίνειν. Φλειάσιοι τοίνυν φίλοι 2 10 μεν εγένοντο Λακεδαιμονίοις, ότ' εκείνοι μέγιστοι ήσαν. σφαλέντων δ' αὐτῶν ἐν τῆ ἐν Λεύκτροις μάχη, καὶ ἀποστάντων μέν πολλών περιοίκων, αποστάντων δε πάντων των Είλωτων έτι δε των συμμάχων πλην πάνυ ολίγων, έπιστρατευόντων δ' αὐτοῖς ὡς εἰπεῖν πάντων τῶν Ἑλλήνων, 15 πιστοὶ διέμειναν καὶ έχοντες πολεμίους τοὺς δυνατωτάτους των έν Πελοποννήσω Αρκάδας καὶ Αργείους όμως έβοήθησαν αὐτοῖς, καὶ διαβαίνειν τελευταῖοι λαχόντες εἰς Πρα-

gle waging between the Thebans and Spartans, and as such are of minor importance for an understanding of the war in general.

1. ἐπιτετειχικότων κτέ.: having fortified Tricaranum against Phlius. Cf. iii. 2. 1 ἐπιτετειχίσθαι τῆ οἰκήσει.— Τρικάρανον: a hill with three summits, lying to the northeast of the Phliasian plain. — αὐτῶν : i.e. the Phliasians. — Ovaplav: north of Phlius. - iv the summax (q: viz. the alliance with the Lacedaemonians. Cf. vi. 4. 9; 5. 14, 17. — άλλα γάρ: elliptical; but I will speak more particularly concerning Phlius, for, etc. --- μικρά: Phlius was one of the smallest of the independent states of Peloponnesus; but the city itself was relatively large, having a population of over 25,000. See v. 3. 16, where the able-bodied male citizens are referred to as exceeding 5000 in number.

2. ἀποστάντων κτέ.: see vi. 5. 28, 32. Xenophon, however, exaggerates the extent of the defection among the helots. Many of them were faithful to the Spartans at this juncture and received their freedom as a reward. - ws eluciv: so to speak. On this loose const. of the inf., see G. 268; H. 956. — αὐτοῖς: i.e. the Lacedaemonians. — διαβαίνειν . . . λαχόντες: although it fell to their lot to cross last. The reference is to the passage of the Spartan allies by water from Argolis to Prasiae on the eastern coast of Laconia, at the time of Epaminondas's first invasion of Peloponnesus. See vi. 5. 29. The order of transfer was evidently determined by lot: Xenophon means that the fact of their being left till the last, might

σιας των συμβοηθησάντων - ήσαν δ' ούτοι Κορίνθιοι, 'Επιδαύριοι, Τροιζήνιοι, Έρμιονείς, Αλιείς, Σικυώνιοι καὶ 20 Πελληνείς, οὐ γάρ πω τότε ἀφέστασαν - άλλ' οὐδ' ἐπεὶ 3 ό ξεναγός τούς προδιαβεβώτας λαβών ἀπολιπών αὐτούς ώχετο, οὐδ' ως ἀπεστράφησαν, ἀλλ' ἡγεμόνα μισθωσάμενοι έκ Πρασιών, ὄντων τών πολεμίων περί 'Αμύκλας. όπως εδύναντο διαδύντες είς Σπάρτην αφίκοντο. καὶ μην 25 οἱ Λακεδαιμόνιοι ἄλλως τε ἐτίμων αὐτοὺς καὶ βοῦν ξένια έπεμψαν. έπεὶ δ' ἀναγωρησάντων τῶν πολεμίων ἐκ τῆς 4 Λακεδαίμονος οἱ ᾿Αργεῖοι ὀργιζόμενοι τῆ τῶν Φλειασίων περί τούς Λακεδαιμονίους προθυμία ενέβαλον πανδημεί είς τον Φλειούντα καὶ τὴν χώραν αὐτῶν ἐδήουν, οὐδ' ὡς 30 υφίεντο, άλλα και έπει απεχώρουν φθείραντες όσα έδύναντο, ἐπεξελθόντες οἱ τῶν Φλειασίων ἱππεῖς ἐπηκολούθουν αὐτοῖς, καὶ ὀπισθοφυλακούντων τοῖς Αργείοις τῶν ἱππέων άπάντων καὶ λόχων τῶν μετ' αὐτοὺς τεταγμένων, ἐπιθέμενοι τούτοις έξήκοντα όντες έτρέψαντο πάντας τούς όπι-35 σθοφύλακας καὶ ἀπέκτειναν μεν ολίγους αὐτῶν, τροπαίον μέντοι έστήσαντο δρώντων των Αργείων οὐδεν διαφέρον ή εί πάντας ἀπεκτόνεσαν αὐτούς.

Αὖθις δὲ Λακεδαιμόνιοι μὲν καὶ οἱ σύμμαχοι ἐφρού- το Ονειον, Θηβαῖοι δὲ προσήεσαν ὡς ὑπερβησό-

naturally have induced them to return home. — οῦπω ἀφίστασαν: cf. 1. 18.

3. άλλ ούδε: άλλά is introduced as if, in place of the partic. λαχόντες, a finite verb had been employed.—
ούδ ώς: not even thus; for the accent, see G. 29, n. 1; H. 120.— ήγεμόνα: his function would naturally have been performed by the ξεναγός.— 'Αμύκλας: see vi. ζ. 30.

4. είς τὸν Φλειούντα: into the territory of Phlius, as frequently. - ὑφίεντο: sc. ol Φλειάσιοι, -- άπεχ ώρουν: sc. ol

'Αργεῖοι. — ὁπισθοφυλακούντων: the subj. is lππέων καὶ λόχων. — ἐξήκοντα ὄντες: concessive, — though numbering only sixty. — οὐδὲν κτέ.: just as if. διαφέρον is to be taken grammatically with τροπαῖον, though logically it modifies the whole sentence.

5-9. Unsuccessful attack upon the citadel of Phlius. Summer of 369 B.C.

5. αδθις: viz. in 369 B.c., on the occasion of Epaminondas's second invasion of Peloponnesus. See 1.15.

— ὑπερβησόμενοι: sc. Mt. Oeneum.

40 μενοι. πορευομένων δε διά Νεμέας τῶν ᾿Αρκάδων καὶ 'Ηλείων, όπως συμμείξαιεν τοις Θηβαίοις, προσήνεγκαν μεν λόγον των Φλειασίων φυγάδες ώς, εί εθελήσειαν επιφανηναι μόνον σφίσι, λάβοιεν αν Φλειουντα · επεί δε ταυτα συνωμολογήθη, της νυκτός ύπεκαθίζοντο ύπ' αὐτῷ τῷ 45 τείχει κλίμακας έχοντες οι τε φυγάδες και άλλοι μετ' αὐτῶν ὡς ἐξακόσιοι. ἐπεὶ δὲ οἱ μὲν σκοποὶ ἐσήμαινον ἀπὸ τοῦ Τρικαράνου ὡς πολεμίων ἐπιόντων, ἡ δὲ πόλις προς τούτους τον νουν είχεν, έν δη τούτω οι προδιδόντες έσήμαινον τοις ύποκαθημένοις άναβαίνειν. οί δ' ἀνα- β 50 βάντες καὶ λαβόντες τῶν φρουρῶν τὰ ὅπλα ἔρημα ἐδίωκον τους ήμεροφύλακας όντας δέκα · άφ' έκάστης δέ της πεμπάδος είς ήμεροφύλαξ κατελείπετο καὶ ένα μεν έτι καθεύδοντα ἀπέκτειναν, ἄλλον δὲ καταφυγόντα πρὸς τὸ "Ηραιον. φυγή δ' έξαλλομένων κατά τοῦ τείχους τοῦ εἰς 55 τὸ ἄστυ ὁρῶντος τῶν ἡμεροφυλάκων, ἀναμφισβητήτως είχον οι αναβάντες την ακρόπολιν. ἐπεὶ δὲ κραυγης εἰς 7 την πόλιν ἀφικομένης έβοήθουν οἱ πολίται, τὸ μὲν πρῶτον έπεξελθόντες έκ της ακροπόλεως οι πολέμιοι έμαχοντο έν

- 'Αρκάδων και 'Ηλείων: acc. to 8 and 1. 18, the Argives also were with them. — προσήνεγκον λόγον: proposed. - of only to the exiles but also to their partisans in the city, the ol προδιδόντες mentioned below. — ἀπὸ τοῦ Τρικαράνου: const. with έσήμαινον. - πολεμίων έπιόντων: i.e. the Argives, Arcadians, and Eleans, who were approaching from the south. This manoeuvre was intended to divert attention from the exiles, who were lying in wait at the foot of the wall. — οἱ προδιδόντες: the partic. has conative force. - ava-Balvew: dependent upon the notion of commanding involved in early au-

6. τὰ δπλα: the posts, by metonymy; so often in the sense of camp. Cf. iv. 5. 6.— ἔρημα: predicatively, thinly manned.— ἀφ' ἐκάστης κτέ.: from each squad of five day-guards one was regularly left behind at night in the citadel. There were ten squads of ἡμεροφύλακες, as it appears, each consisting of five men. Hence by day fifty guards were on duty in the citadel. Ten of these, one from each squad (chosen probably in turn), seem to have been detailed for duty at night.— ὁρῶντος: looking toward. Cf. 1. 17 βλέποντος.

τῶ πρόσθεν τῶν εἰς τὴν πόλιν φερουσῶν πυλῶν · ἔπειτα 60 πολιορκούμενοι ύπὸ τῶν προσβοηθούντων ἐχώρουν πάλιν πρός την ακρόπολιν οί δε πολίται συνεισπίπτουσιν αὐτοῖς. τὸ μὲν οὖν μέσον τῆς ἀκροπόλεως εὐθὺς ἔρημον έγένετο · έπὶ δὲ τὸ τεῖχος καὶ τοὺς πύργους ἀναβάντες οἱ πολέμιοι έπαιον καὶ έβαλλον τοὺς ἔνδον : οἱ δὲ χαμόθεν 65 ημύνοντο καὶ κατὰ τὰς ἐπὶ τὸ τεῖχος φερούσας κλίμακας προσεμάχοντο. ἐπεὶ δὲ τῶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν πύργων 8 εκράτησάν τινων οί πολίται, όμόσε δή εχώρουν απονενοημένως τοις άναβεβηκόσιν. οι δε ώθούμενοι ύπ' αὐτῶν τῆ τόλμη τε καὶ μάχη εἰς ἔλαττον συνειλοῦντο. ἐν δὲ τούτω 70 τῷ καιρῷ οἱ μὲν ᾿Αρκάδες καὶ οἱ ᾿Αργεῖοι περὶ τὴν πόλιν έκυκλοῦντο, καὶ κατὰ κεφαλὴν τὸ τεῖχος τῆς ἀκροπόλεως διώρυττον · τῶν δὲ ἔνδοθεν οἱ μὲν τοὺς ἐπὶ τοῦ τείχους, οἱ δε καὶ τοὺς ἔξωθεν ἔτι ἐπαναβαίνοντας, ἐπὶ ταῖς κλίμαξω οντας, έπαιον, οί δε προς τους αναβεβηκότας αυτών έπί 75 τοὺς πύργους ἐμάχοντο, καὶ πῦρ εύρόντες ἐν ταῖς σκηναῖς ύφηπτον αὐτούς, προσφοροῦντες τῶν δραγμάτων ἃ ἔτυχον

7. ἐν τῷ: in the space. — πολιορκούμένοι: here in the sense, being beset on all sides. — τὸ μέσον: the interior space in the acropolis was extensive. Paus. ii. 13.3–5. — ἔρημον: i.e. clear of the enemy, who now took refuge on the walls and towers. — κλίμακας: here, steps.

8. τῶν πύργων: dependent upon τινῶν.—ἔνθεν καὶ ἔνθεν: on this side and on that.—εἰς ἔλαττον: i.e. in a space growing constantly smaller. Cf. vi. 2. 22 del δ' ἐλείπετο σὺν ἐλάττοσ:—οἰ ᾿Αργεῖοι: see on 5. The Eleans, who are there mentioned, are here omitted.— κατὰ κεφαλήν: of uncertain meaning,—perhaps from above, referring to the high north side of the citadel. Cf. 11.—διώρυττον:

conative. — οἱ μὲν . . . ἔπαιον: the passage in the Mss. is manifestly corrupt. The present text follows the conjecture of Hertlein. According to this, three distinct classes of the enemy are recognized: 1) those who had already mounted the walls, 2) those who are now climbing up the walls on the north side by means of the ladders, 3) those who had mounted the towers on the walls. δράγματα: the inner space of the acropolis (τὸ μέσον in 7) contained cultivated ground. - Truxov: Xeno- . phon freq. construes a neut. pl. subj. with a pl. verb, as here, especially if the idea of plurality is to be made prominent. G. 135, 2; H. 604 a.

έξ αὐτῆς τῆς ἀκροπόλεως τεθερισμένα. ἐνταῦθα δὴ οἱ μὲν ἀπὸ τῶν πύργων τὴν φλόγα φοβούμενοι ἐξήλλοντο, οἱ δὲ ἐπὶ τῶν τειχῶν ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν παιόμενοι ἐξέπιπτον.

80 ἐπεὶ δ᾽ ἄπαξ ἤρξαντο ὑπείκειν, ταχὺ δὴ πᾶσα ἡ ἀκρόπολις 9 ἔρημος τῶν πολεμίων ἐγεγένητο. εὐθὺς δὲ καὶ οἱ ἱππεῖς ἐξήλαυνον · οἱ δὲ πολέμιοι ἰδόντες αὐτοὺς ἀπεχώρουν, καταλιπόντες τάς τε κλίμακας καὶ τοὺς νεκρούς, ἐνίους δὲ καὶ ζῶντας ἀποκεχωλευμένους. ἀπέθανον δὲ τῶν πολε
85 μίων οἴ τε ἔνδον μαχόμενοι καὶ οἱ ἔξω ἀλλόμενοι οὐκ ἐλάττους τῶν ὀγδοήκοντα. ἔνθα δὴ θεάσασθαι παρῆν ἐπὶ τῆς σωτηρίας τοὺς μὲν ἄνδρας δεξιουμένους ἀλλήλους, τὰς δὲ γυναῖκας πιεῖν τε φερούσας καὶ ἄμα χαρῷ δακρυούσας · πάντας δὲ τοὺς παρόντας τότε γε τῷ ὅντι 90 κλαυσίγελως εἶχεν.

Ἐνέβαλον δὲ καὶ τῷ ὑστέρῳ ἔτει εἰς τὸν Φλειοῦντα οἴ τε 10 ᾿Αργεῖοι καὶ οἱ ᾿Αρκάδες ἄπαντες. αἴτιον δ᾽ ἢν τοῦ ἐπικεῖσθαι αὐτοὺς ἀεὶ τοῖς Φλειασίοις ὅτι ἄμα μὲν ὡργίζοντο αὐτοῖς, ἄμα δὲ ἐν μέσῳ εἶχον, καὶ ἐν ἔλπίδι ἢσαν ἀεὶ διὰ 95 τὴν ἀπορίαν τῶν ἐπιτηδείων παραστήσεσθαι αὐτούς. οἱ δ᾽ ἱππεῖς καὶ οἱ ἐπίλεκτοι τῶν Φλειασίων καὶ ἐν ταύτη τῆ ἐμβολῆ ἐπὶ τῆ διαβάσει τοῦ ποταμοῦ ἐπιτίθενται σὺν τοῖς παροῦσι τῶν ᾿Αθηναίων ἱππεῦσι · καὶ κρατήσαντες ἐποίη-

9. ταχὺ ἐγεγένητο: the plpf. to designate the rapidity of the action. So 4. 23 ταχὺ ἐτἐτρωτο. — ἔξήλαυνον: i.e. out of the city, and in pursuit of the retreating enemy. — ἀπεχώρουν: they now presumably effected their intended junction with the Thebans; see 5; i. 18. — τῶν ὀγδοήκοντα: on the art. with numerals to express an approximate round number, see H. 664 c; cf. 4. 23, 27. — πιῶν: inf. of purpose. G. 265; H. 951. — τῷ ὄντι:

implying that the expression κλαυσίγελως είχεν was a proverbial one. For the general sentiment cf. 1. 32. — κλαυσίγελως: compounds in -γελως and -κερως are accented after the analogy of the Attic second declension. Kühn. 79, 2.

10-15. Third and fourth attacks upon Phlius. Summer of 368 B.C. and summer of 367 B.C.

10. ἐν μέσφ: Phlius lay between Arcadia and Argolis. — τοῦ ποταμοῦ:

σαν τοὺς πολεμίους τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας ἐπὶ τὰς ἀκρω100 ρείας ὑποχωρεῖν, ὤσπερ ἀπὸ φιλίου καρποῦ τοῦ ἐν τῷ
πεδίῳ φυλαττομένους μὴ καταπατήσειαν.

Αὐθις δέ ποτε ἐστράτευσεν εἰς τὸν Φλειοῦντα ὁ ἐν τῷ 11 Σικυωνι άρχων Θηβαίος, άγων ους τε αυτός είχε φρουρούς καὶ Σικυωνίους καὶ Πελληνέας · ἦδη γὰρ τότε ἦκολούθουν 105 τοις Θηβαίοις · καὶ Εὔφρων δὲ τοὺς αύτοῦ ἔχων μισθοφόρους περί δισχιλίους συνεστρατεύετο. οί μέν οὖν ἄλλοι αὐτῶν διὰ τοῦ Τρικαράνου κατέβαινον ἐπὶ τὸ Ἡραιον, ὡς τὸ πεδίον φθεροῦντες κατὰ δὲ τὰς εἰς Κόρινθον φερούσας πύλας ἐπὶ τοῦ ἄκρου κατέλιπε Σικυωνίους τε καὶ Πελλη-110 νέας, όπως μη ταύτη περιελθόντες οί Φλειάσιοι κατά κεφαλην αὐτῶν γένοιντο ὑπὲρ τοῦ Ἡραίου. ὡς δ' ἔγνωσαν οἱ 12 έκ της πόλεως τους πολεμίους έπι το πεδίον ώρμημένους. αντεξελθόντες οι τε ίππεις και οι επίλεκτοι των Φλειασίων έμαχοντο καὶ οὐκ ἀνίεσαν εἰς τὸ πεδίον αὐτούς. καὶ τὸ 115 μεν πλείστον της ημέρας ένταθθα άκροβολιζόμενοι διηγον, οί μέν περί τον Ευφρονα επιδιώκοντες μέχρι του ίππασίμου, οἱ δὲ ἔνδοθεν μέχρι τοῦ Ἡραίου. ἐπεὶ δὲ καιρὸς 18

the Asopus, which separated Phlius from Arcadia. — τὸ λοιπὸν... ὑπο-χωριῖν: retire to the heights and remain there the rest of the day. — ἄσπερ κτέ: ironical; "as if they wished to avoid trampling down the grain, as belonging to friends." Obs. the pred. position of φιλίου. The ironical force is heightened by connecting καρποῦ with φυλαττόμενοι, instead of with καταπατήσειαν as we should naturally expect. — φιλίου: here equiv. to τῶν φίλων.

11. ἄρχων: a Theban harmost. See 1. 43. — ἥδη ἡκολούθουν: cf., on the other hand, 2 οὕπω τότε, viz. in

369 B.C. — Εύφρων: now tyrant of Sicyon. Cf. 1. 44 ff. — oi äλλω: proleptic, the others as opposed to the Sicyonians and Pellenians. — κατά τὰς πύλας κτέ.: i.e. on the northeast side of the citadel, from which point the Phliasians might otherwise attack those in the Heraeum. — κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν: above them.

12. οὐκ ἀνίεσαν: equiv. to οὐκ είων ἀναβαίνειν, as in ii. 4. 11. We must accordingly assume that there was some depression in the ground between the Phliasians and the enemy.

— μέχρι τοῦ ἱππασίμου: as far as they could ride.

έδόκει ίέναι, ἀπήεσαν οἱ πολέμιοι κύκλω τοῦ Τρικαράνου. ωστε γαρ την σύντομον προς τους Πελληνέας αφικέσθαι 120 ή πρὸ τοῦ τείχους φάραγξ εἶργε. μικρὸν δ' αὐτοὺς πρὸς τὸ ὄρθιον προπέμψαντες οἱ Φλειάσιοι ἀποτρεπόμενοι ἵεντο την παρά τὸ τείχος ἐπὶ τοὺς Πελληνέας καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν. καὶ οἱ περὶ τὸν Θηβαῖον δὲ αἰσθόμενοι τὴν σπου- 14 δην των Φλειασίων ημιλλώντο, όπως φθάσειαν τοις Πελ-125 ληνεύσι βοηθήσαντες. άφικόμενοι δὲ πρότεροι οἱ ἱππεῖς ἐμβάλλουσι τοῖς Πελληνεῦσι. δεξαμένων δὲ τὸ πρῶτον, έπαναχωρήσαντες πάλιν σύν τοις παραγεγενημένοις των πεζων ένέβαλον καὶ έκ χειρὸς έμάχοντο. καὶ έκ τούτου δη εγκλίνουσιν οί πολέμιοι καὶ ἀποθνήσκουσι τῶν τε 130 Σικυωνίων τινές καὶ τῶν Πελληνέων μάλα πολλοὶ καὶ ανδρες αγαθοί. τούτων δε γενομένων οί μεν Φλειάσιοι 15 τροπαίον ζοταντο λαμπρον παιανίζοντες, ωσπερ είκός · οί δὲ περὶ τὸν Θηβαίον καὶ τὸν Εὖφρονα περιεώρων ταῦτα, ωσπερ επὶ θέαν περιδεδραμηκότες. τούτων δὲ πραχθέν-135 των, οί μεν επί Σικυώνος απηλθον, οί δ' είς τὸ ἄστυ ἀπεχώρησαν.

Καλον δε και τοῦτο διεπράξαντο οι Φλειάσιοι τον 16

13. κύκλφ τοῦ Τρικαράνου: in a half-circle on Mt. Tricaranum. - wore άφικέσθαι: this inf. without μή cannot depend upon είργε. We must assume the omission of some such notion as ουτως απιέναι, prevented him from withdrawing in such a way as to reach. - την σύντομον: sc. δδόν, adv. acc. G. 160, 2; H. 719 a. — ή φάpayE: the ravine of a small tributary emptying into the Asopus. - τοὺς Πελληνίας: those mentioned in 11. προπέμψαντες: generally escort, here in hostile sense, pursuing. — την παρά τείχος: the same as την σύντομον above.

14. ol lamels: i.e. the Phliasians. — δεξαμένων: gen. abs. Supply αὐτῶν referring to Πελληνεῦσι. G. 278, 1, n.; H. 972 b.— ἐκ χειρός: hand to hand.— καὶ ἄνδρες ἀγαθοί: and moreover brave men.

15. λαμπρόν: cognate acc. with adv. force. Cf. Hor. Odes, i. 22. 23 dulce ridentem.— ἐπλ θέαν: to look on, instead of to render help.— εἰς τὸ ἄστυ: viz. Phlius.

16. Magnanimity of the Phliasians. τοῦτο: the following, for which usually τόδε, when the explanatory words form an independent sentence, as here.

γὰρ Πελληνέα Πρόξενον ζώντα λαβόντες, καίπερ πάντων σπανιζόμενοι, ἀφηκαν ἄνευ λύτρων. γενναίους μεν δη 140 καὶ ἀλκίμους πώς οὐκ ἄν τις φαίη εἶναι τοὺς τοιαῦτα διαπραττομένους;

"Ως γε μὴν καὶ διὰ καρτερίας τὴν πίστιν τοῖς φίλοις 17 διέσωζον περιφανές · οι έπει εξργοντο των έκ της γης καρπων, έζων τὰ μέν έκ της πολεμίας λαμβάνοντες, τὰ 145 δε εκ Κορίνθου ωνούμενοι, δια πολλων κινδύνων επί την άγορὰν ἰόντες, χαλεπῶς μὲν τιμὴν πορίζοντες, χαλεπῶς δὲ τοὺς πορίζοντας διαπραττόμενοι, γλίσχρως δ' έγγυητὰς καθιστάντες τῶν ἀξόντων ὑποζυγίων. ἤδη δὲ παντάπασιν 18 άπορουντες Χάρητα διεπράξαντο σφίσι παραπέμψαι την 150 παραπομπήν. ἐπεὶ δ' ἐν Φλειοῦντι ἐγένοντο, ἐδεήθησαν αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀχρείους συνεκπέμψαι εἰς τὴν Πελλήνην. κάκείνους μεν έκει κατέλιπον, άγοράσαντες δε και έπισκευασάμενοι ὁπόσα εδύναντο ὑποζύγια νυκτὸς ἀπήεσαν, οὐκ ἀγνοοῦντες, ὅτι ἐνεδρεύσοιντο ὑπὸ τῶν πολεμίων, 155 άλλα νομίζοντες χαλεπώτερον είναι του μάχεσθαι το μή έχειν τάπιτήδεια. καὶ προήεσαν μὲν οἱ Φλειάσιοι μετὰ 19 Χάρητος · ἐπεὶ δὲ ἐνέτυχον τοῖς πολεμίοις, εὐθὺς ἔργου τε είχοντο καὶ παρακελευσάμενοι άλλήλοις ένέκειντο καὶ

17-23. The Phliasians are assisted by the Athenian Chares. Capture of Thyamia. Spring of 366 B.C.

17. διὰ καρτερίας: under privation.—
τιμήν: i.e. money to pay for what they
purchased. — τοὺς πορίζοντας: those
who would furnish provisions. τὰ ἐπιτήδεια or its equiv. is to be supplied from
the context; so also with the following
ἀξόντων.— ὑποζυγίων: these were likely
to fall into the hands of the enemy.

18. Χάρητα: an Athenian general of disreputable character, who subsequently figured in the Social War

and in the contest with Philip. — την παραπομπήν: the train of supplies. — τοὺς ἀχρείους: i.e. the old men, women, and children. — εἰς την Πελλήνην: this city seems now to have resumed friendly relations with Phlius, possibly in consequence of the magnanimous treatment accorded Proxenus by the Philasians. See 16. — ἐνεδρεύσοιντο: fut. mid. in pass. sense, as not infrequently. Cf. ii. 3. 11 πολιτεύσοιντο, vi. 4. 6 πολιορκήσοιντο. — τὸ μη ἔχειν: subj. of εἰναι. 19. ἔργου είχοντο: they began battls;

αμα Χάρητα ἐπιβοηθεῖν ἐβόων. νίκης δὲ γενομένης καὶ 160 ἐκβληθέντων ἐκ τῆς ὁδοῦ τῶν πολεμίων, οὕτω δὴ οἴκαδε καὶ ξαυτούς καὶ ἃ ήγον ἀπέσωσαν. ὡς δὲ τὴν νύκτα ηγρύπνησαν, εκάθευδον μέχρι πόρρω της ήμέρας. επεί 20 δὲ ἀνέστη ὁ Χάρης, προσελθόντες οι τε ίππεις καὶ οί χρησιμώτατοι των όπλιτων έλεγον " Ω Χάρης, έξεστί 165 σοι τήμερον κάλλιστον έργον διαπράξασθαι. γαρ έπὶ τοῖς ὄροις ἡμῖν οἱ Σικυώνιοι τειχίζουσιν, οἰκοδόμους μέν πολλούς έχοντες, όπλίτας δε ού πάνυ πολλούς. ήγησόμεθα μεν οὖν ήμεις οι ίππεις και των όπλιτων οί έρρωμενέστατοι · σύ δε τὸ ξενικὸν έχων έὰν ἀκολουθης, 170 ίσως μεν διαπεπραγμένα σοι καταλήψη, ίσως δε επιφανεὶς σὺ τροπήν, ὧσπερ ἐν Πελλήνη, ποιήσεις. εἰ δέ τι δυσγερές σοί έστω ων λέγομεν, ανακοίνωσαι τοις θεοις θυόμενος · οἰόμεθα γὰρ ἔτι σε μᾶλλον ἡμῶν τοὺς θεοὺς ταθτα πράττειν κελεύσειν. τοθτο δε χρή, & Χάρης, εδ 175 είδεναι ότι, εάν ταῦτα πράξης, τοῖς μεν πολεμίοις επιτετειχικώς έσει, φιλίαν δὲ πόλιν διασεσωκώς, εὐκλεέστατος δὲ έν τη πατρίδι έσει, ονομαστότατος δε καὶ έν τοῖς συμμάχοις καὶ πολεμίοις." ὁ μὲν δὴ Χάρης πεισθεὶς ἐθύετο · 21 των δε Φλειασίων εὐθὺς οἱ μεν ἱππεῖς τοὺς θώρακας ένε-

έργον as in v. 3. 2.— ἐβόων: here equiv. to κελεύοντες ἐβόων. βοάω is generally followed by the dat. of the person, with the infinitive.— ούτω δή: resumptive, as frequently.— μέχρι πόρρω κτέ.: till late in the day. The gen. depends upon the adv. πόρρω. G. 182, 2; H. 757.

20. χωρίον ἐπὶ τοῖς δροις: as narrated in 1.—ἡμῖν: dat. of interest. G. 184, 3, κ. 4; H. 767.—ἐρρωμενέστατοι: for the irreg. comp., see H. 251 b.— τοῦς μὲν διαπεπραγμένα κτέ.: perhaps you will find the business finished.

—σοί: ethical dat.— ἀνακοίνωσαι: consult. The act is commoner in this sense; but cf. 1. 27 κοινοῦσθαι.— ἔτι μᾶλλον ἡμῶν τοὺς θεοὺς κτέ.: that the gods will bid you to do this, even more urgently than we do.— τοῦτο: the following, as in 16.— τοῖς πολεμίοις: dependent upon ἐπιτστειχικώς, like τῷ Φλειοῦντι in 1.— ἐπιτστειχικώς ἔσει: used in an absolute sense,—"you will have a fortified place, from which to attack the enemy." On this periphrasis for the fut. perf. act., see G. 118, 3; H. 467 a.

180 δύοντο καὶ τοὺς ἴππους ἐχαλίνουν, οἱ δὲ ὁπλιται ὄσα εἰς πεζον παρεσκευάζοντο. ἐπεὶ δὲ ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα έπορεύοντο ένθα έθύετο, απήντα αὐτοῖς ὁ Χάρης καὶ ὁ μάντις καὶ ἔλεγον ὅτι καλὰ τὰ ἱερά. "'Αλλὰ περιμένετε," έφασαν "ήδη γάρ καὶ ἡμεῖς έξιμεν." ώς δὲ τάχιστα 185 ἐκηρύχθη, θεία τινὶ προθυμία καὶ οἱ μισθοφόροι ταχὺ έξέδραμον. ἐπεὶ δὲ Χάρης ἦρξατο πορεύεσθαι, προήε- 22 σαν αὐτῷ οἱ τῶν Φλειασίων ἱππεῖς καὶ πεζοί · καὶ τὸ μέν πρώτον ταχέως ήγοῦντο, ἔπειτα δὲ ἐτρόχαζον τέλος δὲ οί μεν ίππεις κατά κράτος ήλαυνον, οί δε πεζοί κατά κρά-190 τος έθεον ώς δυνατον έν τάξει, οίς και ο Χάρης σπουδή έπηκολούθει. ἢν μὲν οὖν τῆς ὧρας μικρὸν πρὸ δύντος ήλίου · κατελάμβανον δε τους εν τώ τείχει πολεμίους τους μέν λουομένους, τοὺς δ' οψοποιουμένους, τοὺς δὲ φυρώντας, τοὺς δὲ στιβάδας ποιουμένους. ὡς δ' εἶδον τὴν σφοδρό- 23 195 τητα της εφόδου, εὐθὺς εκπλαγέντες εφυγον καταλιπόντες τοις αγαθοις ανδράσι πάντα ταπιτήδεια. κακείνοι μέν ταῦτα δειπνήσαντες καὶ οἶκοθεν ἄλλα ἐλθόντα, ὡς ἐπ' εύτυχία σπείσαντες καὶ παιανίσαντες καὶ φυλακάς καταστησάμενοι, κατέδαρθον. οἱ δὲ Κορίνθιοι, ἀφικομένου 200 της νυκτός άγγέλου περί της Θυαμίας, μάλα φιλικώς κηρύξαντες τὰ ζεύγη καὶ τὰ ὑποζύγια πάντα καὶ σίτου γεμίσαντες είς τὸν Φλειοῦντα παρήγαγον καὶ ἔωσπερ έτειχίζετο τὸ τεῖχος, έκάστης ἡμέρας παραπομπαὶ ἐγίγνοντο.

21. δσα εἰς πεζόν: sc. ἔδει παρασκευάζεσθαι. — ἐπορεύοντο: supply ἐκεῖσε as antec. of ἔνθα. — ἀλλά: hortatory, as in vi. 4. 21. — ἔφασαν: sc. ol περὶ Χάρητα. — ὡς τάχιστα: as soon as. — μισθοφόροι: i.e. those of Chares. 22. προήεσαν αὐτῷ: αὐτῷ is dat. of interest, as in v. 4. 59. — ὡς δυνατον ἐν τάξει: sc. ῆν, — so far as was possible for men who were drawn up

in order. — της ώρας: part. gen. dependent upon the temporal notion involved in μικρὸν πρὸ δύντος ηλίου.

23. ἐλθόντα: personification. — ὡς ἐπ' εὐτυχίᾳ: equiv. to ὡς εὐτυχοῦντες.
—περὶ τῆς Θυαμίας: ἐ.ε. concerning the capture of Thyamia. Brachylogy.
—κηρύξαντες τὰ ζεύγη: also brachylogical, "having collected teams by issuing a call." — ἐτειχίζετο τὸ τεί-

Περί μεν δη Φλειασίων, ώς καὶ πιστοί τοῖς φίλοις έγε- 3 νοντο καὶ ἄλκιμοι ἐν τῷ πολέμω διετέλεσαν, καὶ ὡς πάντων σπανίζοντες διέμενον έν τη συμμαχία, εξρηται. σχεδον δὲ περὶ τοῦτον τὸν χρόνον Αἰνέας Στυμφάλιος, στρατηγὸς 5 των Αρκάδων γεγενημένος, νομίσας οὐκ ἀνεκτως ἔχειν τὰ έν τῷ Σικυῶνι, ἀναβὰς σὺν τῷ έαυτοῦ στρατεύματι εἰς τὴν ακρόπολιν συγκαλεί των Σικυωνίων των τε ένδον όντων τους κρατίστους και τους άνευ δόγματος έκπεπτωκότας μετεπέμπετο. φοβηθείς δε ταῦτα ὁ Εὖφρων καταφεύγει 2 10 είς τὸν λιμένα τῶν Σικυωνίων, καὶ μεταπεμψάμενος Πασίμηλον έκ Κορίνθου, διὰ τούτου παραδίδωσι τὸν λιμένα τοις Λακεδαιμονίοις και έν ταύτη αδ τη συμμαχία άνεστρέφετο, λέγων ώς Λακεδαιμονίοις διατελοίη πιστός ών: ότε γὰρ ψῆφος ἐδίδοτο ἐν τῆ πόλει, εἰ δοκοίη ἀφίστασθαι, 15 μετ' ολίγων ἀποψηφίσασθαι ἔφη · ἔπειτα δὲ τοὺς προδόν- 3 τας έαυτον βουλόμενος τιμωρήσασθαι δήμον καταστήσαι. "Καὶ νῦν," ἔφη, "φεύγουσιν ὑπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ὑμᾶς προδι-

xos: the Phliasians now finished the fortification at Thyamia for themselves.

8. 1-3. Downfall of Euphron in Sicyon. Spring of 366 B.C.

The account of affairs in Sicyon, which was interrupted at the close of chap. 2, is here resumed.

1. ἄλκιμοι διετέλεσαν: without δντες, as vi. 3. 10 and elsewhere. — ἐν τῆ
συμμαχίφ: viz. with the Lacedaemonians. — Στυμφάλιος: Stymphalus
bordered upon Phlius, Sicyon, and
Argolis. — τὰ ἐν τῷ Σικυῶν: i.e. the
rule of Euphron. — εἰς τὴν ἀκρόπολιν: this was done with the consent
and approval of the resident Theban
harmost. See 4. — τοὺς κρατίστους:
equiv. to τοὺς βελτίστους, the aristocrats, as in i. 42. — τοὺς ἄνευ κτἐ.:

i.e. those banished arbitrarily by Euphron; see 1.46.

2. λιμένα: its name was Mecone. Sicyon itself lay some miles inland from the Gulf of Corinth. Cf. also the situation of Athens and Megara, both of which were at some distance from their respective harbors, Piraeus and Nisaea. — Πασίμηλον: prob. the same as the one mentioned in iv. 4. 4, 7. — $a\ddot{b}$: i.e. although he had recently opposed the Spartans. - ψήφος: the voting, abstract for the concrete. — ἀποψηφίσασθαι: sc. on occasion of the Theban attack mentioned in 1. 18, when Sicyon, apparently by a popular vote, allied itself with the Thebans.

3. δήμον: i.e. a popular government. — oi προδιδόντες: the partic.

δόντες. εἰ μὲν οὖν ἐδυνάσθην ἐγώ, ὅλην τὰν ἔχων τὴν πόλιν πρὸς ὑμᾶς ἀπέστην · νῦν δ' οὖ ἐγκρατὴς ἐγενόμην 20 τὸν λιμένα παραδέδωκα ὑμῖν." ἠκροῶντο μὲν δὴ πολλοὶ αὐτοῦ ταῦτα · ὁπόσοι δὲ ἐπείθοντο οὐ πάνυ κατάδηλον.

'Αλλά γάρ ἐπείπερ ἠρξάμην, διατελέσαι βούλομαι τὰ 4 περί Εύφρονος. στασιασάντων γάρ έν τῷ Σικυῶνι τῶν τε βελτίστων καὶ τοῦ δήμου, λαβων ὁ Εὖφρων Αθήνηθεν 25 ξενικον πάλιν κατέρχεται. καὶ τοῦ μὲν ἄστεως ἐκράτει σὺν τῷ δήμῳ · Θηβαίου δὲ άρμοστοῦ τὴν ἀκρόπολιν έχοντος, έπεὶ έγνω οὐκ αν δυνάμενος των Θηβαίων έχόντων την ακρόπολιν της πόλεως κρατείν, συσκευασάμενος χρήματα ώχετο, ώς τούτοις πείσων Θηβαίους εκβάλλειν 30 μεν τούς κρατίστους, παραδούναι δ' αὐτῷ πάλιν τὴν πόλιν. αἰσθόμενοι δὲ οἱ πρόσθεν φυγάδες τὴν ὁδὸν 5 αὐτοῦ καὶ τὴν παρασκευὴν ἀντεπορεύοντο εἰς τὰς Θήβας. ώς δ' έώρων αὐτὸν οἰκείως τοῖς ἄρχουσι συνόντα, φοβηθέντες μη διαπράξαιτο α βούλεται, παρεκινδύνευσάν τινες 35 καὶ ἀποσφάττουσιν ἐν τῆ ἀκροπόλει τὸν Εὖφρονα, τῶν τε άρχόντων καὶ τῆς βουλῆς συγκαθημένων. οἱ μέντοι άρχοντες τούς ποιήσαντας είσήγαγον είς την βουλήν, καὶ έλεγον τάδε.

has constive force,—those who wanted to betray.— ἐδυνὰσθην: Xenophon prefers this form to ἐδυνήθην. So also ii. 3. 33; vii. 3. 3, 7, 9; 5. 25.— οδ: neuter. As its antec. we naturally expect τοῦτο, instead of which we have the more specific τὸν λιμένα.

4, 5. Assassination of Euphron at Thebes. Autumn of 366 B.C.

4. άλλὰ γάρ: elliptical, as in 2. 1; but I will proceed for.— τὰ περὶ Εὔφρονος: for the gen., see on v. 2. 7.—
'Αθήνηθεν: Athens, as Sparta's ally,

now naturally lent assistance to Euphron.—τοῦ ἄστεως, τῆς πόλεως: ἄστυ is local, the city as opposed to the acropolis; πόλις refers to the city as an organic whole, with a government and institutions.—οὐκ ἄν δυνάματος.—ἐκβάλλειν: note the pres., to keep in a state of exile.

5. τὴν παρασκευήν: his purpose. — ἀντεπορεύοντο: i.e. they set out with the intention of thwarting Euphron's plans. — τοῖς ἄρχουσι: i.e. the Boeotarchs.

" Ω ἄνδρες πολίται, ἡμεῖς τουτουσὶ τοὺς ἀποκτείναντας 6 40 Εὖφρονα διώκομεν περὶ θανάτου, ὁρῶντες ὅτι οἱ μὲν σώφρονες οὐδὲν δήπου ἄδικον οὐδὲ ἀνόσιον ποιοῦσιν, οἱ δὲ πονηροὶ ποιοῦσι μέν, λανθάνειν δὲ πειρῶνται, οῦτοι δὲ τοσοῦτον πάντας ἀνθρώπους ὑπερβεβλήκασι τόλμη τε καὶ μιαρία, ὤστε παρ' αὐτάς τε τὰς ἀρχὰς καὶ παρ' αὐτοὺς 45 ὑμᾶς τοὺς κυρίους οὕστινας δεῖ ἀποθνήσκειν καὶ οὕστινας μή, αὐτογνωμονήσαντες ἀπέκτειναν τὸν ἄνδρα. εἰ οὖν οῦτοι μὴ δώσουσι τὴν ἐσχάτην δίκην, τίς ποτε πρὸς τὴν πόλιν θαρρῶν πορεύσεται; τί δὲ πείσεται ἡ πόλις, εἰ ἐξεσται τῷ βουλομένῳ ἀποκτεῖναι πρὶν δηλῶσαι ὅτου ἔνεκα τάτους καὶ ἀδικωτάτους καὶ ἀνομωτάτους καὶ πλεῖστον δὴ ὑπεριδόντας τῆς πόλεως · ὑμεῖς δὲ ἀκηκοότες, ὁποίας τινὸς ὑμῶν δοκοῦσιν ἄξιοι εἶναι δίκης, ταύτην αὐτοῖς ἐπίθετε."

Οἱ μὲν ἄρχοντες τοιαῦτα εἶπον · τῶν δὲ ἀποκτεινάντων το τοὶ μὲν ἄλλοι ἠρνοῦντο μὴ αὐτόχειρες γεγενῆσθαι · εἶς δὲ ὑμολογήκει καὶ τῆς ἀπολογίας ὧδέ πως ἤρχετο · "'Αλλ' ὑπερορᾶν μέν, ὧ Θηβαῖοι, οὐ δυνατὸν ὑμῶν ἀνδρὶ ὃς

6-12. Trial of the assassins. Their defence and acquittal.

6. διώκομεν περί θανάτου: arraign on a capital charge. περί θανάτου is rare in this sense. Generally the simple gen. is employed. G. 173, 2; H. 745.— ἄστε ἀπέκτειναν: where we naturally expect the inf.; so 4. 32 and not infrequently.— παρ' αὐτὰς τὰς ἀρχάς: in the presence of the very magistrates. Abstract for concrete.— ὑμᾶς κτέ: you, who decide who must be put to death and who not.— αὐτογνωμονήσαντες: taking the law into their own hands.— τίς ποτε: who will ever? ποτέ does not here have the force

of Lat. tandem, as in v. 1. 4.

—τί πείσεται κτέ: "What will become of the city!"—εἰ ξέσται κτέ: "if a man knows he may be murdered before he has had an opportunity to state the object of his coming." ἐκαστος, instead of standing as obj. of ἀποκτεῖναι and subj. of δηλώνται; is joined with ἡκει. — ὑπεριδόνται; here and in 7 is construed with the gen.; generally with the accusative. — ὁποίας τινός: see on v. 4. 13.

7. ὑμολογήκει: sc. before they were brought before the tribunal.— δυνατόν: sc. ην, as is indicated by

είδείη κυρίους μεν όντας ο τι βούλεσθε αὐτῷ χρησθαι. τίνι μην πιστεύων ἀπέκτεινα τον ἄνδρα; εὖ ἴστε ὅτι 60 πρώτον μέν τῷ νομίζειν δίκαιον ποιείν, ἔπειτα δὲ τῷ ύμας όρθως γνώσεσθαι. ήδεω γαρ ότι και ύμεις τους περὶ ᾿Αρχίαν καὶ Ὑπάτην, ους ἐλάβετε ομοια Ευφρονι πεποιηκότας, οὐ ψῆφον ἀνεμείνατε, ἀλλὰ ὁπότε πρῶτον έδυνάσθητε έτιμωρήσασθε, νομίζοντες των τε περιφανώς 65 ανοσίων καὶ τῶν φανερῶς προδοτῶν καὶ τυραννεῖν ἐπιχειρούντων ύπο πάντων ανθρώπων θάνατον κατεγνώσθαι. οὐκοῦν καὶ Εὖφρων πᾶσι τούτοις ἔνοχος ἦν · παραλαβὼν 8 μέν γὰρ τὰ ἱερὰ μεστὰ καὶ ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν ἀναθημάτων κενά πάντων τούτων ἀπέδειξε. προδότης γε μην 70 τίς αν περιφανέστερος Ευφρονος είη, ος φιλαίτατος μεν ων Λακεδαιμονίοις ύμας αντ' έκείνων είλετο πιστα δε δούς καὶ λαβών παρ' ύμων πάλιν προύδωκεν ύμας καὶ παρέδωκε τοις έναντίοις τον λιμένα; και μην πως ούκ άπροφασίστως τύραννος ήν, δς δούλους μέν ου μόνον έλευθέρους

the opt. είδείη. — κυρίους μέν δντας: sc. ὑμᾶs. μέν here, without following $\delta \epsilon$, is equiv. to $\mu \eta \nu$, as v. 1. 10; vi. 5. 39. — δ_s . . . $\epsilon l \delta \epsilon l \eta$: whoever knew that you were vested with authority to treat him as you wish. - τίνι μήν: correlative with the sent. ὑπερορᾶν μὲν κτέ. - τφ νομίζειν, τφ γνώσεσθαι: dependent upon πιστεύων to be supplied with ori. - oplos yrocerbai: that you would decide rightly, i.e. acquit me of crime. — Υπάτην: a prominent member of Archias's party. He was murdered along with Archias at the time the Spartan power was overthrown in Thebes, 378 B.C. Cf. v. 4. 6. άνεμείνατε: strictly this should have been in the participial const., avauelvarres, instead of which, it is put in the indicative, for the sake of better bringing out the contrast with ἐτιμωρήσασθε, while the object of the latter, τοὺς περὶ κτέ., gains special emphasis by its position. — ὁπότε πρῶτου: as soon as. Cf. Lat. cum primum. — τῶν ἀνοσίων κτέ.: the gens. depend upon κατεγνῶσθαι, that sentence of death had been passed upon the traitors, etc. — ἡανερῶς: limits the verbal idea involved in προδοτῶν.

8. ἔνοχος κτέ: liable to punishment on account of all these. — παραλαβὰν... ἀπέδειξε: cf. I. 46. — γὲ μήν: the three counts of the indictment are connected by μέν, γὲ μήν, καὶ μήν. — φιλαίτατος: on the comp. see G. 71, Ν. 2; H. 250 b. — εἴλετο: cf. I. 44. — παρέδωκε τὸν λιμένα: cf. above, 2. — ἀπροφασίστως: i.e. without making any pretext at concealing his pur-

75 άλλα και πολίτας εποίει, απεκτίννυε δε και εφυγάδευε και γρήματα άφηρείτο οὐ τοὺς άδικοῦντας, άλλ' οΰς αὐτῷ έδόκει; οῦτοι δὲ ἦσαν οἱ βέλτιστοι. αὖθις δὲ μετὰ τῶν 9 έναντιωτάτων ύμιν 'Αθηναίων κατελθών είς την πόλιν έναντία μεν έθετο τὰ ὅπλα τῷ παρ' ὑμῶν άρμοστῆ · ἐπεὶ 80 δ' ἐκεῖνον οὐκ ἐδυνάσθη ἐκ τῆς ἀκροπόλεως ἐκβαλεῖν, συσκευασάμενος χρήματα δεῦρο ἀφίκετο. καὶ εἰ μὲν οπλα ήθροικώς εφάνη εφ' ύμας, και χάρω αν μοι είχετε, εὶ ἀπέκτεινα αὐτόν · ος δὲ χρήματα ἢλθε παρασκευασάμενος, ώς τούτοις ύμας διαφθερών και πείσων πάλιν 85 κύριον αὐτὸν ποιῆσαι τῆς πόλεως, τούτω ἐγὼ τὴν δίκην έπιθεὶς πῶς ἀν δικαίως ὑφ' ὑμῶν ἀποθάνοιμι; καὶ γὰρ οἱ μεν οπλοις βιασθέντες βλάπτονται μέν, ου μέντοι άδικοί γε άναφαίνονται. οἱ δὲ χρήμασι παρὰ τὸ βέλτιστον διαφθαρέντες αμα μεν βλάπτονται, αμα δε αισχύνη περιπί-90 πτουσι. εἰ μὲν τοίνυν έμοὶ μὲν πολέμιος ἦν, ὑμῖν δὲ 10 φίλος, κάγὼ ὁμολογῶ μὴ καλῶς ἄν μοι ἔχεω παρ' ὑμῖν τοῦτον ἀποκτείναι · ὁ δὲ ὑμᾶς προδιδοὺς τί ἐμοὶ πολεμιώτερος ην η ύμιν; ''Αλλὰ νη Δία,' εἶποι ἄν τις, 'ἑκὼν ηλθε.' κάτα εί μεν απεχόμενον της ύμετέρας πόλεως απέκτεινέ

pose. — ἀπεκτίννω: thematic formation instead of ἀπεκτίννυ. Cf. v. 2. 43 ἀπεκτίννυον, vi. 5. 22 συμμαγεύουσι, 23 ἐπιδεικεύοντες. — οἱ βέλτιστοι: the aristocrats.

9. δπλα ήθροικάς: having collected soldiers, δπλίτας. On this use of δπλα see vi. 2. 27.—55: its antec, is τούτφ below.—άποθάνοιμι: be put to death; hence the const. of ὑπό with the genitive. H. 820.— ἄδικοι: guilty.— of ... διαφθαρόντες: those who allow themselves to be corrupted by gold.

10. πολεμιώτερος: equiv. to μάλλον πολέμιος. How was he more my enemy

than yours?—ἀλλὰ νὴ Δία κτέ.: the connexion of thought here seems to be as follows: Some one might urge that Euphron was entitled to protection at the hands of the Thebans, as having voluntarily entered (ἐκῶν ἢλθε) their city. To this the speaker replies in substance: "I understand; it is because he was killed in Thebes, that you are displeased. Had anyone killed him elsewhere, you would have commended the act. But consider! Was not the man deserving of death, who had once wrought you mischief and was only waiting to work more?"

95 τις αὐτόν, ἐπαίνου ἄν ἐτύγχανε· νῦν δὲ ὅτι πάλιν ἦλθεν ἄλλα πρὸς τοῖς πρόσθεν κακὰ ποιήσων, οὐ δικαίως φησί τις αὐτὸν τεθνάναι; ποῦ ἔχων Ἑλλησι σπονδὰς ἀποδεῖξαι ἡ προδόταις ἡ παλιναυτομόλοις ἡ τυράννοις; πρὸς δὲ τού- 11 τοις ἀναμνήσθητε ὅτι καὶ ἐψηφίσασθε δήπου τοὺς φυγά-

100 δας άγωγίμους είναι έκ πάντων τῶν συμμάχων. ὅστις δὲ ἄνευ κοινοῦ τῶν συμμάχων δόγματος κατέρχεται φυγάς, τοῦτον ἔχοι τις ᾶν εἰπεῖν ὅπως οὐ δίκαιόν ἐστιν ἀποθνήσκειν; ἐγώ φημι, ὧ ἄνδρες, ἀποκτείναντας μὲν ὑμᾶς ἐμὲ τετιμωρηκότας ἔσεσθαι ἀνδρὶ τῷ πάντων ὑμῖν πολεμιω105 τάτῳ γνόντας δὲ δίκαια πεποιηκέναι αὐτοὺς τετιμωρηκότας φανεῖσθαι ὑπέρ τε ὑμῶν αὐτῶν καὶ ὑπὲρ τῶν συμμάχων ἀπάντων."

Οἱ μὲν οὖν Θηβαῖοι ταῦτα ἀκούσαντες ἔγνωσαν δίκαια 12 τὸν Εὖφρονα πεπονθέναι · οἱ μέντοι πολῖται αὐτοῦ ὡς 110 ἄνδρα ἀγαθὸν κομισάμενοι ἔθαψάν τε ἐν τῇ ἀγορᾳ καὶ ὡς ἀρχηγέτην τῆς πόλεως σέβονται. οὖτως, ὡς ἔοικεν, οἱ πλεῖστοι ὁρίζονται τοὺς εὐεργέτας ἑαυτῶν ἄνδρας ἀγαθοὺς εἶναι.

— ἔχων: being able. — σπονδάς κτέ.: that treaties exist with traitors, renegades, or tyrants. — προδόταις: construed with σπονδάς, after the analogy of σπένδεσθαί τινι.

11. δήπου: of course. — ἀγωγίμους: subject to extradition. — κατέρχεται: i.e. is restored to his own city or finds refuge (as here) in another. — τουτον: subj. of ἀποθνήσκειν. — ὅπως οὐ δίκαιον ἐστιν: really an indir. quest., but equiv. to ὅτι οὐ δίκαιον κτέ. — τετιμωρηκότας κτέ.: you will have avenged the death of your worst enemy. —γνόντας από ἐκτέ.: supply ὑμᾶς with γνόντας and ἐμέ as subj. of πεποιηκέναι, but if you come to the decision that I have acted rightly, you will yourselves be found, etc.

12. οἱ πολίται: i.e. his democratic fellow-citizens in Sicyon, the opponents of the assassins. - κομισάμενοι: sc. from Thebes. - ἐν τῆ ἀγορά κτέ.: this was an unusual distinction and all the more honorable, since burial within the city walls was regularly prohibited among the Greeks. The same honor was also granted to the Spartan Brasidas, who was buried in the market-place of Amphipolis and honored as a hero with games and sacrifices. Thuc. v. 11. — οἱ πλεῖστοι: equiv. to τὸ πληθος, the multitude. όριζονται: decide; lit. define. - iavτών: when the refl. pron. is used as a possessive gen., it regularly stands in the attrib. position. ἐαυτῶν, in the Καὶ τὰ μὲν περὶ Εὔφρονος εἴρηται · ἐγὼ δὲ ἔνθεν εἰς 4 ταῦτα ἐξέβην ἐπάνειμι. ἔτι γὰρ τειχιζόντων τῶν Φλειασίων τὴν Θυαμίαν καὶ τοῦ Χάρητος ἔτι παρόντος ᾿Ωρωπὸς ὑπὸ τῶν φευγόντων κατελήφθη. στρατευσαμένων δὲ πάν5 των ᾿Αθηναίων ἐπ᾽ αὐτὸν καὶ τὸν Χάρητα μεταπεμψαμένων ἐκ τῆς Θυαμίας, ὁ μὲν λιμὴν αὖ ὁ τῶν Σικυωνίων πάλιν ὑπ᾽ αὐτῶν τε τῶν πολιτῶν καὶ τῶν ᾿Αρκάδων ἀλίσκεται · τοῖς δ᾽ ᾿Αθηναίοις οὐδεὶς τῶν συμμάχων ἐβοήθησεν, ἀλλ᾽ ἀνεχώρησαν Θηβαίοις παρακαταθέμενοι τὸν ᾿Ωρωπὸν 10 μέχρι δίκης.

Καταμαθών δε ό Λυκομήδης μεμφομένους τοὺς 'Αθη- 2 ναίους τοῖς συμμάχοις, ὅτι αὐτοὶ μεν πολλὰ πράγματα εἶχον δι' ἐκείνους, ἀντεβοήθησε δ' αὐτοῖς οὐδείς, πείθει τοὺς μυρίους πράττειν περὶ συμμαχίας πρὸς αὐτούς. τὸ 15 μεν οὖν πρώτον ἐδυσχέραινόν τινες τῶν 'Αθηναίων τὸ Λακεδαιμονίοις ὄντας φίλους γενέσθαι τοῖς ἐναντίοις αὐτῶν συμμάχους· ἐπειδὴ δε λογιζόμενοι ηὖρισκον οὐδεν μεῖον Λακεδαιμονίοις ἡ σφίσιν ἀγαθὸν τὸ 'Αρκάδας μὴ

present passage, apparently stands in the pred. position in consequence of its objective force. *Cf.* Kühn. 464, 4, note 2, last example.

4. 1. The Athenians lose Oropus. Summer of 366 B.C.

τὰ περὶ Εὄφρονος: the gen. as in 3.4.—τειχιζόντων: see 2.23.—'Ωρωπός: situated on the Euripus on the borders of Attica and Boeotia. In 411 B.C. it had been conquered by the Thebans, but in 387 B.C., after the Peace of Antalcidas, it had again passed into the power of Athens.—τῶν φευγόντων: i.e. those banished from Oropus in 387 B.C. They were assisted by Themison, tyrant of Eretria, and also by the Thebans.—ἐπ΄ αὐτόν: Oropus.—αῦ, πάλιν: each

particle with its independent force, as in v. 1. 5. — ἀνεχ άρησαν: sc. the Athenians. — μέχρι δίκης: pending a judicial decision.

2, 3. Alliance of the Arcadians with Athens. Death of Lycomedes. Summer of 366 B.C.

2. Αυκομήδης: see I. 23.— τοις συμμάχοις: viz. the Spartans, Corinthians, and others.— τους μυρίους: see I. 38.— πράττεν: negotiate.— έδυσχέραινον κτέ: some of the Athenians were displeased at the proposal, that, when they were friends of the Spartans, they should become allies of their enemies. έδυσχέραινον is equiv. to δυσχερώς έφερον and takes the same const.— ἀγαθόν: sc. δν. Its subj. is τὸ μὴ προσδεῦσθαι.

προσδείσθαι Θηβαίων, οὖτω δὴ προσεδέχοντο τὴν τῶν 20 ᾿Αρκάδων συμμαχίαν. καὶ Λυκομήδης ταῦτα πράττων, 3 ἀπιὼν ᾿Αθήνηθεν δαιμονιώτατα ἀποθνήσκει. ὄντων γὰρ παμπόλλων πλοίων, ἐκλεξάμενος τούτων δ ἐβούλετο, καὶ συνθέμενος τοίνυν ἀποβιβάσαι ὅποι αὐτὸς κελεύοι, εἶλετο ἐνταῦθα ἐκβῆναι ἔνθα οἱ φυγάδες ἐτύγχανον ὄντες. κἀκεῦ-25 νος μὲν οὖτως ἀποθνήσκει, ἡ μέντοι συμμαχία ὄντως ἐπεραίνετο.

Εἰπόντος δὲ Δημοτίωνος ἐν τῷ δήμῳ τῶν ᾿Αθηναίων, 4 ὡς ἡ μὲν πρὸς τοὺς ᾿Αρκάδας φιλία καλῶς αὐτῷ δοκοίη πράττεσθαι, τοῖς μέντοι στρατηγοῖς προστάξαι ἔφη χρῆ-30 ναι ὅπως καὶ Κόρινθος σῷα ἢ τῷ δήμῳ τῶν ᾿Αθηναίων • ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ Κορίνθιοι, ταχὺ πέμψαντες ἰκανοὺς φρουροὺς ἑαυτῶν πάντοσε ὅπου ᾿Αθηναῖοι ἐφρούρουν, εἶπαν αὐτοῖς ἀπιέναι, ὡς οὐδὲν ἔτι δεόμενοι φρουρῶν. οἱ δ᾽ ἐπείθοντο. ὡς δὲ συνῆλθον οἱ ἐκ τῶν φρουρίων ᾿Αθη-35 ναῖοι εἰς τὴν πόλιν, ἐκήρυξαν οἱ Κορίνθιοι, εἴ τις ἀδικοῖτο ᾿Αθηναίων, ἀπογράφεσθαι, ὡς ληψομένους τὰ δίκαια, οὕτω δὲ τούτων ἐχόντων Χάρης ἀφικνεῖται μετὰ ναυτικοῦ τρὸς Κεγχρειάς. ἐπεὶ δ᾽ ἔγνω τὰ πεπραγμένα, ἔλεξεν ὅτι ἀκούσας ἐπιβουλεύεσθαι τῆ πόλει βοηθῶν παρείη. οἱ

3. δαιμονιάτατα: i.e. under circumstances which suggested a dispensation of the gods.—συνθέμενος: i.e. with the captain, who is to be thought of also as subj. of ἀποβιβάσαι.— οἱ ψυγάδες: i.e. Lycomedes's political opponents.

4, 5. Estrangement of Athens and Corinth. Autumn of 366 B.C.

4. είπόντος Δημοτίωνος, έφη: a similar anacoluthon occurs also iv. 8. 9. — καλώς πράττεσθαι: i.e. that it was well for it to be negotiated. — προστάξαι: in pregnant sense, to en-

join upon them the importance of seeing to it. — σφα: i.e. retained under the control of the Athenians. — εξ-παν: forms of the aor. εξπα, acc. to Veitch, occur only in Xenophon of Attic writers, and even here some editors, as Dindorf, write εξπον εξε. against the weight of Ms. authority. — εξς την πόλιν: viz. Corinth. — ἀπογράφεσθα: as subj. supply αὐτούς from εξ τις, that they should state it in writing. — τὰ δίκαια: their just claims.

5. ἀκούσας: Chares hoped by this pretext to gain admission to the har-

40 δ' ἐπαινέσαντες αὐτὸν οὐδέν τι μᾶλλον ἐδέχοντο τὰς ναῦς εἰς τὸν λιμένα, ἀλλ' ἀποπλεῖν ἐκέλευον· καὶ τοὺς ὁπλίτας δὲ τὰ δίκαια ποιήσαντες ἀπέπεμψαν. ἐκ μὲν οὖν τῆς Κορίνθου οἱ ᾿Αθηναῖοι οὖτως ἀπηλλάγησαν. τοῖς μέντοι 6 ᾿Αρκάσι πέμπειν ἠναγκάζοντο τοὺς ἱππέας ἐπικούρους διὰ 45 τὴν συμμαχίαν, εἶ τις στρατεύοιτο ἐπὶ τὴν ᾿Αρκαδίαν· τῆς δὲ Λακωνικῆς οὐκ ἐπέβαινον ἐπὶ πολέμω.

Τοῖς δὲ Κορινθίοις ἐνθυμουμένοις ὡς χαλεπῶς ἔχοι αὐτοὺς σωθῆναι, κρατουμένους μὲν καὶ πρόσθεν κατὰ γῆν, προσγεγενημένων δὲ αὐτοῖς ᾿Αθηναίων ἀνεπιτηδείων, 50 ἔδοξεν ἀθροίζειν καὶ πεζοὺς καὶ ἱππέας μισθοφόρους. ἡγούμενοι δὲ τούτων, ἄμα μὲν τὴν πόλιν ἐφύλαττον, ἄμα δὲ πολλὰ τοὺς πλησίον πολεμίους κακῶς ἐποίουν · εἰς μέντοι Θήβας ἔπεμψαν ἐπερησομένους εἰ τύχοιεν ἀν ἐλθόντες εἰρήνης. ἐπεὶ δὲ οἱ Θηβαῖοι ἰέναι ἐκέλευον, ὡς 7 55 ἐσομένης, ἐδεήθησαν οἱ Κορίνθιοι ἐᾶσαι σφας ἐλθεῖν καὶ ἐπὶ τοὺς συμμάχους, ὡς μετὰ μὲν τῶν βουλομένων ποιησόμενοι τὴν εἰρήνην, τοὺς δὲ πόλεμον αἰρουμένους ἐάσοντες πολεμεῖν. ἐφέντων δὲ καὶ ταῦτα πράττειν τῶν Θηβαίων, ἐλθόντες εἰς Λακεδαίμονα οἱ Κορίνθιοι εἶπον · " Ἡμεῖς, 8

bor of Corinth. — ἐπιβουλεύεσθαι: supply τὴν πόλιν as subject. — τῷ πόλει: const. with βοηθῶν. — βοηθῶν: the pres. partic. sometimes stands with the force of the fut., denoting purpose, — a purpose whose realization, as here, is already beginning. So also v. 1. 10. Cf. 1. 13 ποιούμενος. — οὐδέν τι κτέ: "nevertheless they did not admit the vessels." On the strengthened neg. in οὐδέν, cf. 21. — μᾶλλον: i.e. no more than if they had not commended him (ἐπαινέσαντες). — τοὺς ὁπλίτας: i.e. τοὺς τῶν 'Αθηναίων φρουρούς mentioned in 4.

- 6-11. Treaty of Peace between Thebes and Corinth. 366 B.C.
- 6. διὰ τὴν συμμαχίαν: i.e. in consequence of the terms of alliance.—
 ἐπὶ πολέμφ: for the purpose of waging war.— κρατουμένους κατὰ γῆν: i.e. by the Thebans upon their first invasion of Peloponnesus, as described vi. 5.

 37.— εἰ . . . εἰρήνης: "whether they could secure peace if they came to Thebes." A prot. is involved in ελθόντες.
- 7. ἐσομένης: sc. εἰρήνης, "that peace would be made with them." μετά: along with.

- 60 δ άνδρες Λακεδαιμόνιοι, πρός ύμας πάρεσμεν ύμετεροι φίλοι, καὶ ἀξιοῦμεν, εἰ μέν τινα ὁρᾶτε σωτηρίαν ἡμῶν, έὰν διακαρτερώμεν πολεμούντες, διδάξαι καὶ ἡμᾶς · εἰ δὲ απόρως γιγνώσκετε έχοντα τὰ ἡμέτερα, εἰ μὲν καὶ ὑμῖν συμφέρει, ποιήσασθαι μεθ' ήμων την ειρήνην ώς ούδε 65 μετ' οὐδένων αν ήδιον ή μεθ' ύμων σωθείημεν εί μέντοι ύμεις λογίζεσθε συμφέρειν ύμιν πολεμείν, δεόμεθα ύμων έασαι ήμας είρήνην ποιήσασθαι. σωθέντες μέν γαρ ίσως αν αθθις έτι ποτε έν καιρώ ύμιν γενοίμεθα εαν δε νθν απολώμεθα, δήλον ότι οὐδέποτε χρήσιμοι έτι ἐσόμεθα." 70 ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῖς τε Κορινθίοις 9 συνεβούλευον την είρηνην ποιήσασθαι καὶ των άλλων συμμάχων ἐπέτρεψαν τοις μη βουλομένοις σύν έαυτοις πολεμείν αναπαύεσθαι · αὐτοὶ δ' ἔφασαν πολεμοῦντες πράξειν ο τι αν τῷ θεῷ φίλον ἢ · ὑφήσεσθαι δὲ οὐδέποτε. 75 ην παρά των πατέρων παρέλαβον Μεσσήνην, ταύτης στερηθήναι. οἱ οὖν Κορίνθιοι ἀκούσαντες ταῦτα ἐπορεύοντο 10 είς τας θήβας έπι την ειρήνην. οι μέντοι θηβαίοι ηξίουν αὐτοὺς καὶ συμμαχίαν ὀμνύναι · οἱ δὲ ἀπεκρίναντο ὅτι ἡ μεν συμμαχία οὐκ εἰρήνη ἀλλὰ πολέμου μεταλλαγή εἶη. 80 εἰ δὲ βούλοιντο, παρείναι ἔφασαν τὴν δικαίαν εἰρήνην
 - 8. ὑμέτεροι φίλοι: as friends of yours. σωτηρίαν . . . πολεμοθντές: with σωτηρίαν supply ἐσομένην, upon which the clause ἐἀν . . . πολεμοθντές depends; any safety in continuing the war. εἰ συμφέρει: const. with ποιήσασθαι, which latter depends upon ἀξιοθμέν. οὐδὲ μετ' οὐδένων: specially emphatic, with nobody at all. ἐν καιρφ̂: "of service."
 - 9. ἀναπαύεσθαι: εc. πολεμοῦντας. αὐτοί: agrees with the subj. of πράξειν and is made emphatic by its position. πράξειν δ τι κτέ.: would fare

as it pleased the gods. φίλον in this sense is Homeric, rather than Attic, and is apparently confined to religious formulas. Cf. Plato, Crito 43 d el ταύτη τοῖε θεοῖε φίλον.— ὑφήσεσθαι κτέ.: would never submit to be deprived of that Messene, which, etc. See I. 27.— ήν Mesσσήνην: incorporation of antec. with relative. G. 154; H. 995. Note the emphatic position of Mesσήνην.

10. βούλοιντο: viz. the Thebans.

— ποιησόμενοι: ready to make. — δικαίαν: i.e. without the obligation of

ποιησόμενοι. ἀγασθέντες δὲ αὐτοὺς οἱ Θηβαίοι, ὅτι καίπερ ἐν κινδύνῳ ὅντες οὐκ ἤθελον τοῖς εὐεργέταις εἰς πόλεμον καθίστασθαι, συνεχώρησαν αὐτοῖς καὶ Φλειασίοις καὶ τοῖς ἐλθοῦσι μετ' αὐτῶν εἰς Θήβας τὴν εἰρήνην ἐφ' ῷ τε εξειν τὴν ἑαυτῶν ἐκάστους. καὶ ἐπὶ τούτοις ἀμόσθησαν οἱ ὅρκοι. οἱ μὲν δὴ Φλειάσιοι, ἐπεὶ οὔτως ἡ σύμβασις 11 ἐγένετο, εὐθὺς ἀπῆλθον ἐκ τῆς Θυαμίας οἱ δὲ ᾿Αργεῖοι ὀμόσαντες ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς τούτοις εἰρήνην ποιήσασθαι, ἐπεὶ οὐκ ἐδύναντο καταπρᾶξαι ὤστε τοὺς τῶν Φλειασίων 90 φυγάδας μένειν ἐν τῷ Τρικαράνῳ ὡς ἐν τῆ ἑαυτῶν πόλει ἔχοντας, παραλαβόντες ἐφρούρουν, φάσκοντες σφετέραν τὴν γῆν ταύτην εἶναι, ἡν ὀλίγῳ πρότερον ὡς πολεμίαν οὖσαν ἐδήουν. καὶ δίκας τῶν Φλειασίων προσκαλουμένων οὐκ ἐδίδοσαν.

Σχεδὸν δὲ περὶ τοῦτον τὸν χρόνον τετελευτηκότος ἦδη 12 τοῦ πρόσθεν Διονυσίου ὁ υἱὸς αὐτοῦ πέμπει βοήθειαν τοῖς Λακεδαιμονίοις δώδεκα τριήρεις καὶ ἄρχοντα αὐτῶν Τιμοκράτην. οὖτος δ' οὖν ἀφικόμενος συνεξαιρεῖ αὐτοῖς Σελλασίαν· καὶ τοῦτο πράξας ἀπέπλευσεν οἴκαδε.

100 Μετὰ δὲ τοῦτο οὐ πολλῷ ὕστερον καταλαμβάνουσιν οἱ

συμμαχία. — τοις εδεργέταις: i.e. the Spartans. — τοις έλθουσι: i.e. Epidaurians and other Argives. See 11. — έφ ψτε κτέ.: on these terms, that each nation should continue in possession of its own territory. This was the basis also of the Peace of Antalcidas. Cf. v. I. 31.

11. της Θυαμίας: the Phliasians are represented in 1 as actively engaged in fortifying Thyamia against the Sicyonians. See 2.20. Its abandonment implies that the Sicyonians also were parties to the peace.— καταπράξαι: here construed with ώστε instead of the simple infinitive. So

also freq. διαπράττεσθαι. — ἐν τῷ Τρικαράνῳ: cf. 2. 1. — ὡς ἐν τῷ ἐαυτῶν κτέ.: as holding it (Tricaranum) in their own (the exiles') country, i.e. on the plea that they would be holding nothing but their own. — παραλαβόντες: sc. from the exiles. — σφετέραν: referring to the Argives. — δίκας: a judicial decision of the matter, as in 1.

12, 13. The Syracusans again send help to the Lacedaemonians. Beginning of hostilities between the Eleans and Arcadians. Summer of 365 B.C.

12. teteleuthkótos: in 367 b.c.— Sellasíav: it had been captured from 'Ηλείοι Λασιώνα, το μέν παλαιον έαυτών οντα, έν δε τῷ παρόντι συντελοῦντα εἰς το 'Αρκαδικόν. οἱ μέντοι 'Αρκά- 13 δες οὐ παρωλιγώρησαν, ἀλλ' εὐθὺς παραγγείλαντες ἐβοήθουν. ἀντεβοήθησαν δὲ καὶ τῶν 'Ηλείων οἱ τριακόσιοι 105 καὶ ἔτι τετρακόσιοι. ἀντεστρατοπεδευμένων δὲ τὴν ἡμέραν ἐν ἐπιπεδεστέρῳ χωρίῳ τῶν 'Ηλείων τῆς νυκτὸς οἱ 'Αρκάδες ἀναβαίνουσιν ἐπὶ τὴν τοῦ ὑπὲρ τῶν 'Ηλείων ὄρους κορυφήν· ἄμα δὲ τῆ ἡμέρα κατέβαινον ἐπὶ τοὺς 'Ηλείους. οἱ δὲ ἰδόντες ἄμα μὲν ἐξ ὑπερδεξίου προσιόν-110 τας, ἄμα δὲ πολλαπλασίους, ἐκ πολλοῦ μὲν ἀπελθεῦν ἢσχύνθησαν, ὁμόσε δ' ἢλθον καὶ εἰς χεῖρας δεξάμενοι ἔφυγον· καὶ πολλοὺς μὲν ἄνδρας, πολλὰ δὲ ὅπλα ἀπώλεσαν, κατὰ δυσχωρίας ἀποχωροῦντες.

Οἱ δὲ ᾿Αρκάδες διαπραξάμενοι ταῦτα ἐπορεύοντο ἐπὶ 14
115 τὰς τῶν ᾿Ακρωρείων πόλεις. λαβόντες δὲ ταύτας πλὴν
Θραύστου ἀφικνοῦνται εἰς ᾿Ολυμπίαν, καὶ περισταυρώσαντες τὸ Κρόνιον ἐνταῦθα ἐφρούρουν καὶ ἐκράτουν τοῦ

the Spartans by the Boeotians in 370 or 369 B.C. Cf. vi. 5.27.— Λασιώνα: in Triphylia, in eastern Elis.— τὸ παλαιόν: i.e. down to 400 B.C.— συντελούντα: lit. paying taxes along with others, i.e. belonging to. For the facts, see on 1.26.

13. παραγγείλαντες: having mustered troops. The full expression occurs 1. 13 παραγγείλωσιν στρατείαν.— οἱ τριακόσιοι: prob. the name of a select troop.— ἐπιπεδεστέρφ: this peculiar comparative of ἐπίπεδος occurs only here.— ὑπερδεξίου: the attack therefore was not only from higher ground, but upon the unprotected flank of the troops, since the shield was carried on the left arm.— ἐκ πολλοῦ: i.e. while at a distance from the enemy.— ὁμόσες δέ: logically δέ

introduces ξφυγον, to which δμόσε ήλθον stands in subord. relation: "were ashamed to retreat while at a distance, but did flee after they had met them and engaged in hand to hand conflict."—els χείρας δεξάμενοι: cf. 1. 31 δεξάμενοι els δόρυ.—πολλούς: more than 200, acc. to Diod. xv. 77.

14-18. Repeated invasions of Elis by the Arcadians. Dissensions of the Eleans. The Arcadians in Pellene. Autumn of 365 B.C.

14. 'Ακρωρείων: inhabitants of the western slope of Mt. Erymanthus.—'Ολυμπίαν: the seat of the Olympic games.— Κρόνιον: a hill 400 feet in height, north of the sacred precinct (Altis) at Olympia, and forming part of τὸ 'Ολυμπιακὸν δρος.—

'Ολυμπιακοῦ ὄρους · ἔλαβον δὲ καὶ Μαργανέας ἐνδόντων τινών. οὖτω δὲ προκεχωρηκότων οἱ μὲν Ἡλεῖοι αὖ παντά-120 πασιν ήθύμησαν, οἱ δὲ ᾿Αρκάδες ἔρχονται ἐπὶ τὴν πόλιν. καὶ μέγρι μὲν της ἀγορᾶς ήλθον : ἐκεῖ μέντοι ὑποστάντες οι τε ίππεις και οι άλλοι αυτών έκβάλλουσί τε αυτούς και ἀπέκτεινάν τινας καὶ τροπαίον ἐστήσαντο. ἦν μὲν οὖν 15 καὶ πρότερον διαφορὰ ἐν τῆ Ἦλιδι. οἱ μὲν γὰρ περὶ 125 Χάροπόν τε καὶ Θρασωνίδαν καὶ ᾿Αργεῖον εἰς δημοκρατίαν ήγον τὴν πόλιν, οἱ δὲ περὶ Στάλκαν τε καὶ Ἱππίαν καὶ Στρατόλαν εἰς ὀλιγαρχίαν. ἐπεὶ δὲ οἱ ᾿Αρκάδες μεγάλην δύναμιν έχοντες σύμμαχοι έδόκουν είναι τοίς δημοκρατείσθαι βουλομένοις, έκ τούτου δή θρασύτεροι 130 οἱ περὶ τὸν Χάροπον ἦσαν, καὶ συνθέμενοι τοῖς ᾿Αρκάσιν έπιβοηθείν καταλαμβάνουσι την ακρόπολιν. οί δ' ίππείς 16 καὶ οἱ τριακόσιοι οὐκ ἐμέλλησαν, ἀλλ' εὐθὺς ἐχώρουν ἄνω καὶ ἐκκρούουσιν αὐτούς · ὧστ' ἔφυγον σὺν τῷ ᾿Αργείω καὶ Χαρόπω των πολιτων περί τετρακοσίους. οὐ πολύ δ' 135 ὖστερον οὖτοι παραλαβόντες τῶν ᾿Αρκάδων τινὰς καταλαμβάνουσι Πύλον. καὶ πολλοὶ μέντοι πρὸς αὐτοὺς ἐκ της πόλεως ἀπήεσαν τοῦ δήμου, ἄτε χωρίον τε καλὸν καὶ μεγάλην ρώμην την των. Αρκάδων σύμμαχον έχοντας. ένέβαλον δε καὶ ὖστερον εἰς τὴν χώραν τὴν τῶν Ἡλείων 140 οἱ ᾿Αρκάδες ὑπὸ τῶν φευγόντων ἀναπειθόμενοι ὡς ἡ πόλις προσχωρήσοιτο. άλλα τότε μεν οί 'Αχαιοί φίλοι γεγενη- 17 μένοι τοις 'Ηλείοις την πόλιν αὐτῶν διεφύλαξαν · ὧστε οί

Mapyavias: inhabitants of Margana.

— ἐνδόντων: here equiv. to προδόντων, having betrayed. — οὕτω δὲ προκεχωρηκότων: see on v. 3. 27. — ἐπὶ τὴν πόλιν: i.e. to the capital city, Elis. — αὐτῶν: i.e. τῶν Ἡλείων.

15. ήγον: conative; were trying to bring the city, etc.— ἐκ τούτου δή: re-

sumptive of the preceding ἐπεί-clause.

— ἐπιβοηθεῖν: the subj. is to be supplied from τοῖs ᾿Αρκάσι.

16. Πύλον: situated 80 stadia east of the city of Elis. Paus. vi. 22. 5.

- ἐκ τῆς πόλεως: Elis. - ῥώμην: alternating with δύναμις (15), as in vi. 1. 15.

'Αρκάδες οὐδὲν ἄλλο πράξαντες ἡ δηώσαντες αὐτῶν τὴν χώραν ἀπῆλθον. εὐθὺς μέντοι ἐκ τῆς 'Ηλείας ἐξιόντες, 145 αἰσθόμενοι τοὺς Πελληνέας ἐν 'Ηλιδι ὄντας, νυκτὸς μακροτάτην ὁδὸν ἐλθόντες καταλαμβάνουσω αὐτῶν 'Ολουρον ἡδη γὰρ πάλιν προσεκεχωρήκεσαν οἱ Πελληνεῖς εἰς τὴν τῶν Λακεδαιμονίων συμμαχίαν. ἐπεὶ δ' ἤσθοντο τὰ περὶ 18 'Ολούρου, περιελθόντες αὖ καὶ οὖτοι ὅπη ἐδύναντο εἰς τὴν 150 αὐτῶν πόλιν Πελλήνην εἰσῆλθον. καὶ ἐκ τούτου δὴ ἐπολέμουν τοῖς ἐν 'Ολούρω 'Αρκάσι τε καὶ τῷ ἑαυτῶν παντὶ δήμω μάλα ὀλίγοι ὄντες · ὅμως δὲ οὐ πρόσθεν ἐπαύσαντο πρὶν ἐξεπολιόρκησαν τὸν 'Ολουρον.

Οἱ δ' αὖ 'Αρκάδες πάλιν ποιοῦνται ἄλλην στρατείαν εἰς 19
155 τὴν 'Ήλιν. μεταξὺ δὲ Κυλλήνης καὶ τῆς πόλεως στρατοπεδευομένοις αὐτοῖς ἐπιτίθενται οἱ 'Ἡλεῖοι, ὑποστάντες δὲ
οἱ 'Αρκάδες ἐνίκησαν αὐτούς. καὶ 'Ανδρόμαχος μὲν ὁ
'Ἡλεῖος ἴππαρχος, ὄσπερ αἴτιος ἐδόκει εἶναι τὴν μάχην
συνάψαι, αὐτὸς αὑτὸν διέφθειρεν· οἱ δ' ἄλλοι εἰς τὴν
160 πόλιν ἀπεχώρησαν. ἀπέθανε δὲ ἐν ταύτη τῆ μάχη παραγενόμενος καὶ Σωκλείδης ὁ Σπαρτιάτης · ἤδη γὰρ τότε οἱ
Λακεδαιμόνιοι σύμμαχοι τοῖς 'Ἡλείοις ἦσαν. πιεζόμενοι 20
δὲ οἱ 'Ἡλεῖοι ἐν τῆ ἑαυτῶν, ἤξίουν καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους πέμποντες πρέσβεις ἐπιστρατεύειν τοῖς 'Αρκάσι,

17. αὐτῶν "Ολουρον: their town Olurus, a small city in the district of Pellene, in Achaea. — προσεκεχωρή-κεσαν: cf. 2. 18.

18. τὰ περὶ 'Ολούρου: for the gen., see on v. 2. 7. — περιελθόντες: sc. by circuitous and unfrequented routes. — τῷ ἐαυτῶν δήμφ: i.e. the popular party from Pellene, who apparently had fled to Olurus and there joined the Arcadians. — ἐπαύσαντο: sc. πολεμοῦντες.

19-25. Capture of Cromnus by Ar-

chidamus. The Arcadians invest the city. Their victory over the Lacedae-monians. Spring of 364 B.C.

19. Κυλλήνης: the port of the city of Elis, situated on the western coast.

— αἴτιος: followed by the inf. without τοῦ. So also 5.17; Cyneg. 1.13 ᾿Οδυσσεὐς δὲ καὶ Λυκομήδης αἴτιοι Τροίαν ἀλῶναι. Cf. μεταίτιος with inf. ii. 3.32. The inf. may be regarded as an acc. analogous to that in αἴτιός τι Απ. vi. 6.15, i.e. cognate accusative. G. 159, N. 1; H. 717.

165 νομίζοντες ούτως αν μάλιστα απολαβείν τους 'Αρκάδας, εὶ ἀμφοτέρωθεν πολεμοίντο. καὶ ἐκ τούτου δὴ ᾿Αρχίδαμος στρατεύεται μετά των πολιτών και καταλαμβάνει Κρώμνον. καταλιπών δ' έν αὐτῷ φρουρὰν τῶν δώδεκα λόχων τρεῖς, οὖτως ἐπ' οἴκου ἀνεχώρησεν. οἱ μέντοι 21 170 'Αρκάδες, ὤσπερ ἔτυχον ἐκ τῆς εἰς 'Ήλιν στρατείας συνειλεγμένοι, βοηθήσαντες περιεσταύρωσαν τον Κρώμνον διπλώ σταυρώματι, καὶ ἐν ἀσφαλεῖ ὄντες ἐπολιόρκουν τους εν τῷ Κρώμνῳ. χαλεπῶς δὲ ἡ τῶν Λακεδαιμονίων πόλις φέρουσα ἐπὶ τῆ πολιορκία τῶν πολιτῶν ἐκπέμπει 175 στρατιάν ήγειτο δε και τότε 'Αρχίδαμος, ελθών δε έδήου καὶ τῆς ᾿Αρκαδίας ὅσα ἐδύνατο καὶ τῆς Σκιρίτιδος, καὶ πάντα ἐποίει, ὅπως, εἰ δύναιτο, ἀπαγάγοι τοὺς πολιορκοθυτας. οι δε 'Αρκάδες οὐδέν τι μαλλον έκινοθντο, άλλα ταῦτα πάντα παρεώρων. κατιδών δέ τινα λόφον ὁ Αρχί- 22 180 δαμος, δι' οδ τὸ έξω σταύρωμα περιεβέβληντο οἱ 'Αρκάδες, ενόμισεν έλειν αν τούτον, και εί τούτου κρατήσειεν, οὐκ ἂν δύνασθαι μένειν τοὺς ὑπὸ τοῦτον πολιορκοῦντας. κύκλω δε περιάγοντος αὐτοῦ ἐπὶ τοῦτο τὸ χωρίον, ὡς εἶδον οί προθέοντες τοῦ ᾿Αρχιδάμου πελτασταὶ τοὺς ἐπαρίτους 185 έξω τοῦ σταυρώματος, ἐπιτίθενται αὐτοῖς, καὶ οἱ ἱππεῖς

20. ἀπολαβεῖν: intercept. Cf. Thuc. v. 59. 3 ἐν μέσφ δὲ ἀπειλημμένοι ῆσαν οἰ ᾿Αργεῖοι. — πολεμοῖντο: sc. οἰ ᾿Αρκά-δεs. — τῶν πολιτῶν: Spartans as opposed to allies, as frequently. See on v. 3.25. The Lacedaemonians were at present without allies. — Κρῶμνον: in southern Arcadia, near Megalopolis. — τῶν δώδεκα λόχων: i.e. of the twelve λόχοι which he had brought with him. Twelve λόχοι constituted three μόραι, only half the number which the Lacedaemonians had maintained before the Battle of Leuctra. See on vi. 4. 17.

21. ἐν ἀσφαλεῖ: i.e. between the two lines of circumvallation drawn about the city. — τῆς Σκιρίτιδος: the inhabitants of this district had formerly been allies of Sparta (see on v. 2. 24), but apparently had recently attached themselves to the Arcadians. — οὐδέν τι μάλλον: as in 5.

22. δι' οῦ: the outer line of circumvallation passed over the slope of the hill lying toward the city, and did not encircle the whole hill. — ὑπὸ τοῦτον: sc. τὸν λόφον. — ἐπαρίτους: a select body of paid Arcadian troops.

συνεμβάλλειν έπειρωντο. οί δ' οὐκ ένέκλιναν, άλλα συντεταγμένοι ήσυχίαν είχον. οι δ' αὖ πάλιν ἐνέβαλον. έπει δε οὐδε τότε ενέκλιναν, άλλα και επήεσαν, ήδη ούσης πολλής κραυγής έβοήθει δή καὶ αὐτὸς ὁ ᾿Αρχίδαμος, 190 έκτραπόμενος κατά τὴν ἐπὶ Κρῶμνον φέρουσαν άμαξιτόν, είς δύο ἄγων, ὦσπερ ἐτύγχανεν ἔχων. ὡς δ' ἐπλησίασαν 23 άλλήλοις, οἱ μὲν σὺν τῶ ᾿Αρχιδάμω κατὰ κέρας, ἄτε καθ καθ όδον πορευόμενοι, οί δ' Αρκάδες άθρόοι συνασπιδούντες, έν τούτω οὐκέτι έδύναντο οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀντέχειν τώ 195 τῶν ᾿Αρκάδων πλήθει, ἀλλὰ ταχὺ μὲν ὁ ᾿Αρχίδαμος ἐτέτρωτο τὸν μηρὸν διαμπάξ, ταχὺ δὲ οἱ μαχόμενοι πρὸ αὐτοῦ ἀπέθνησκον, Πολυαινίδας τε καὶ Χίλων ὁ τὴν ἀδελφὴν τοῦ ᾿Αρχιδάμου ἔχων, καὶ οἱ πάντες δὲ αὐτῶν τότε ἀπέθανον οὐκ ἔλαττον τῶν τριάκοντα. ὡς δὲ κατὰ τὴν 24 200 όδον άναχωρουντες είς την ευρυχωρίαν έξηλθον, ένταυθα δη Λακεδαιμόνιοι άντιπαρετάξαντο. καὶ μην οί Αρκάδες, ωσπερ είχον, συντεταγμένοι έστασαν, καὶ πλήθει μεν έλείποντο, εὐθυμότερον δὲ πολὺ εἶχον, ἐπεληλυθότες ἀποχωροῦσι καὶ ἄνδρας ἀπεκτονότες. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι μάλα 205 αθύμως είχον, τετρωμένον μέν δρώντες τὸν Αρχίδαμον.

See 33. — αδ πάλιν: pleonastic, as in v. 1. 5. — εἰς δύο: in double file, as iii. 1. 22 and elsewhere.

23. κατὰ κέρας: i.e. in long line with narrow front. Cf. vi. 2. 30 ἐπὶ κέρως.—τῷ πλήθει: not absolutely, but relatively, as a result of the arrangement. As regarded numbers, the Arcadians were fewer than their opponents. Cf. 24 πλήθει ἐλείποντο.— ἐτέτρωτο: the plpf., as in 2. 9, to denote the rapidity of the action.—τὸν μηρόν: in the thigh; acc. of the act. const. retained in the passive. G. 197, 1, N. 2.—οἱ μαχόμενοι πρὸ αὐτοῦ: his

body-guard.— ξχων: sc. as wife. — καl ol πάντες κτέ.: and in all there died of them. H.672 a. αὐτῶν refers grammatically to ol μαχόμενοι πρὸ αὐτοῦ, but in sense seems rather to relate to the Lacedaemonians in general.— οὐκ ἔλαττον: instead of ἐλάττονες. See on v. I. 66 πλέον.— τῶν τριάκοντα: the art. to express a round number as in 2.9; 4.27.

24. ώσπερ είχον: just as they were. See 22. — εύθυμότερον: adv. with είχον. — πολύ: post-positive, as παντελώς v. 3. 2. — άποχωροθσι: i.e. at the time of the attack.

ἀκηκοότες δὲ τὰ ὀνόματα τῶν τεθνηκότων, ἀνδρῶν τε ἀγαθῶν καὶ σχεδὸν τῶν ἐπιφανεστάτων. ὡς δὲ πλησίον 25 ὄντων ἀναβοήσας τις τῶν πρεσβυτέρων εἶπε· "Τί δεῖ ἡμᾶς, ἄ ἄνδρες, μάχεσθαι, ἀλλ' οὐ σπεισαμένους διαλυθῆναι;" 210 ἄσμενοι δὴ ἀμφότεροι ἀκούσαντες ἐσπείσαντο. καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι τοὺς νεκροὺς ἀνελόμενοι ἀπῆλθον, οἱ δ' ᾿Αρκάδες ἐπαναχωρήσαντες ἔνθα τὸ πρῶτον ἤρξαντο ἐπιέναι τροπαῖον ἐστήσαντο.

'Ως δ' οἱ 'Αρκάδες περὶ τὸν Κρῶμνον ἦσαν, οἱ ἐκ τῆς 20 215 πόλεως 'Ηλεῖοι πρῶτον μὲν ἰόντες ἐπὶ τὴν Πύλον περιτυγχάνουσι τοῖς Πυλίοις ἀποκεκρουμένοις ἐκ τῶν Θαλαμῶν. καὶ προσελαύνοντες οἱ ἱππεῖς τῶν 'Ηλείων ὡς εἶδον αὐτούς, οὐκ ἐμέλλησαν, ἀλλ' εὐθὺς ἐμβάλλουσι, καὶ τοὺς μὲν ἀποκτιννύουσιν, οἱ δέ τινες αὐτῶν καταφεύγουσιν ἐπὶ 220 γήλοφον. ἐπεὶ μέντοι ἦλθον οἱ πεζοί, ἐκκόπτουσι καὶ τοὺς ἐπὶ τῷ λόφῳ καὶ τοὺς μὲν αὐτοῦ ἀπέκτειναν, τοὺς δὲ καὶ ζῶντας ἔλαβον ἐγγὺς διακοσίων. καὶ ὅσοι μὲν ξένοι ἦσαν αὐτῶν, ἀπέδοντο, ὅσοι δὲ φυγάδες, ἀπέσφαττον. μετὰ δὲ ταῦτα τούς τε Πυλίους, ὡς οὐδεὶς αὐτοῖς ἐβοήθει, 225 σὺν αὐτῷ τῷ χωρίῳ αἰροῦσι καὶ τοὺς Μαργανέας ἀναλαμβάνουσι. καὶ μὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι ὕστερον αὖ ἐλθόντες 27 νυκτὸς ἐπὶ τὸν Κρῶμνον ἐπικρατοῦσι τοῦ σταυρώματος

25. πλησίων ὄντων: sc. τῶν ᾿Αρκάδων.— ἀλλ᾽ οὐ κτέ.: and not rather make a truce and depart? — νεκρούς: sc. ὑποσπόνδουs, as is implied by σπεισάμενοι and τροπαΐον ἐστήσαντο.

26, 27. Capture of Pylos by the Eleans. Retaking of Cromnus by the Arcadians. Spring of 364 B.C.

26. πρῶτον μέν: correlative with μετὰ δὲ ταῦτα below.—Πυλίοις: among them the democratic exiles from Elis. See 16.— ἀποκεκρουμένοις κτέ.: the Pylians had apparently gained tempo-

rary possession of Thalamae, and had subsequently been driven out. Thalamae probably was situated to the north of Pylos.— ἀποκτιννύουσιν: for the inflexion, see on 3. 8.— οἱ πεξοί: the cavalry had preceded them.— ἐγγὺς διακοσίων: nearly two hundred. ἐγγύς with numerals is sometimes used with the gen., as here; sometimes it is a mere adv., e.g. Ages. 7. 5 ἐγγὺς μύριοι.— ψυγάδες: i.e. Elean exiles, belonging to the party of Charopus. See 15.— τοὺς Μαργανέας: cf. 14.

τοῦ κατὰ τοὺς ᾿Αργείους, καὶ τοὺς πολιορκουμένους τῶν Λακεδαιμονίων εὐθὺς ἐξεκάλουν. ὅσοι μὲν οὖν ἐγγύτατά 230 τε ἐτύγχανον ὄντες καὶ ὡξυλάβησαν, ἐξῆλθον · ὁπόσους δὲ ἔφθασαν πολλοὶ τῶν ᾿Αρκάδων συμβοηθήσαντες, ἀπεκλείσθησαν ἔνδον καὶ ληφθέντες διενεμήθησαν · καὶ εν μὲν μέρος ἔλαβον ᾿Αργείοι, εν δὲ Θηβαίοι, εν δὲ ᾿Αρκάδες, εν δὲ Μεσσήνιοι. οἱ δὲ σύμπαντες ληφθέντες Σπαρτια--235 τῶν τε καὶ περιοίκων πλείους τῶν ἐκατὸν ἐγένοντο.

Έπεί γε μὴν οἱ ᾿Αρκάδες ἐσχόλασαν ἀπὸ τοῦ Κρώμνου, 28 πάλιν δὴ περὶ τοὺς Ἡλείους εἶχον καὶ τήν τε ᾿Ολυμπίαν ἐρρωμενέστερον ἐφρούρουν, καὶ ἐπιόντος ᾿Ολυμπίακοῦ ἔτους παρεσκευάζοντο ποιεῖν τὰ ᾿Ολύμπια σὺν Πισά240 ταις τοῖς πρώτοις φάσκουσι προστῆναι τοῦ ἱεροῦ. ἐπεὶ δὲ ὅ τε μὴν ἡκεν ἐν ῷ τὰ ᾿Ολύμπια γίγνεται, αἴ τε ἡμέραι ἐν αἷς ἡ πανήγυρις ἀθροίζεται, ἐνταῦθα δὴ οἱ Ἡλεῖοι ἐκ τοῦ φανεροῦ συσκευασάμενοι καὶ παρακαλέσαντες ᾿Αχαιοὺς ἐπορεύοντο τὴν ᾿Ολυμπιακὴν ὁδόν. οἱ δὲ ᾿Αρκάδες 29
245 ἐκείνους μὲν οὐκ ἄν ποτε ῷοντο ἐλθεῖν ἐπὶ σφᾶς, αὐτοὶ δὲ σὺν Πισάταις διετίθεσαν τὴν πανήγυριν. καὶ τὴν μὲν

27. τοθ κατά τοὺς 'Αργείους: the palisade opposite the Argives, i.e. that part of the palisade which the Argives were assisting the Arcadians to guard.—τοὺς πολιορκουμένους: i.e. the three λόχοι mentioned in 20. — ἀξυλά-βησαν: took prompt advantage of the opportunity. The word is found only here.—Θηβαΐοι: prob. some left by Epaminondas, upon his return from Peloponnesus. See 1. 42.—οὶ σύμπαντες: cf. 23 οἱ πάντες.—τῶν ἰκατόν: the art. as in 23.

28-32. Struggle at Olympia. Celebration of the games by the Arcadians. Summer of 364 B.C.

28. περί τοὺς Ἡλείους είχον: they

were concerned with the Eleans. Xenophon's usual phrase for this notion is είναι περί τι οτ έχειν άμφί τι. --'Ολυμπιακοῦ ἔτους: Olympiad 104. - τοις πρώτοις κτέ.: who said that they were the first to have charge of the festival. Acc. to Strabo viii. p. 355, the Eleans had had charge of the games until Olympiad 26, after which the Pisatans obtained it and held it until 572 B.C., when the Eleans, with the help of the Lacedaemonians, again gained control. - 6 unv: the month. The exact time was the full moon after the summer solstice.

29. διετίθεσαν πανήγυριν: cf. Vi.

ίπποδρομίαν ήδη ἐπεποιήκεσαν καὶ τὰ δρομικὰ τοῦ πεντάθλου · οἱ δ' εἰς πάλην ἀφικόμενοι οὐκέτι ἐν τῷ δρόμῳ, άλλα μεταξύ του δρόμου και του βωμου ἐπάλαιον. οί 250 γὰρ Ἡλείοι σὺν τοῖς ὅπλοις παρῆσαν ἤδη εἰς τὸ τέμενος. οί δὲ ᾿Αρκάδες πορρωτέρω μὲν οὐκ ἀπήντησαν, ἐπὶ δὲ τοῦ Κλαδάου ποταμοῦ παρετάξαντο, δς παρὰ τὴν Αλτιν καταρρέων είς τὸν ᾿Αλφειὸν ἐμβάλλει. καὶ σύμμαχοι δὲ παρήσαν αὐτοῖς, ὁπλῖται μὲν ᾿Αργείων εἰς δισχιλίους, 255 'Αθηναίων δε ίππεις περί τετρακοσίους. και μήν οί 30 'Ηλείοι τάπὶ θάτερα τοῦ ποταμοῦ παρετάξαντο, σφαγιασάμενοι δε εὐθὺς εχώρουν. καὶ τὸν πρόσθεν χρόνον εἰς τὰ πολεμικὰ καταφρονούμενοι μεν ὑπ' ᾿Αρκάδων καὶ 'Αργείων, καταφρονούμενοι δε ύπ' 'Αχαιῶν καὶ 'Αθη-260 ναίων, όμως ἐκείνη τῆ ἡμέρα τῶν μὲν συμμάχων ὡς άλκιμώτατοι όντες ήγοῦντο, τοὺς δ' ᾿Αρκάδας - τούτοις γαρ πρώτοις συνέβαλον - καὶ εὐθὺς ἐτρέψαντο καὶ ἐπι-

4. 30. - τὰ δρομικά τοῦ πεντάθλου: "those parts of the pentathlon which were held in the δρόμος or race-course," i.e. the first four events, viz. jumping, running, discus-throwing, and javelinhurling. The fifth, or wrestling, was held elsewhere, as is here indicated. -- οἱ δ' εἰς πάλην ἀφικόμενοι : i.e. those who had successfully passed through the preceding contests in the pentathlon and now came to the last. μεταξύ τοῦ βωμοῦ: the great altar of Zeus, whose sacred character was expected to protect them from the attacks of the Eleans. It was situated near the centre of the sacred enclosure and was elliptical in shape. being 22 feet in height and 125 in circumference. — els tò témevos: the consecrated precinct, known as the "Αλτις. — τοῦ Κλαδάου: a tributary of

the Alpheus, flowing from the north, and elsewhere designated Κλάδεος, e.g. Paus. v. 7. 1. It ran to the west of the Altis, and in antiquity was prevented from inundating Olympia by a wall erected along its eastern bank. When this wall subsequently fell into decay, the river changed its course, and flowed for a time through the Altis itself, covering the ancient site with heavy deposits from its inundations, so that, when the German archaeologists began excavations here in 1875, they were obliged to remove a layer of sand and gravel averaging over fifteen feet in thick-

30. τάπὶ θἄτερα: on the other side; followed by the genitive. See on vi. 2. 7.—ἐχώρουν: sc. to battle.— καί, καί, δέ: cf. ii. 4. 6 τέ, καί, δέ.

βοηθήσαντας δε τους Αργείους δεξάμενοι και τούτων έκράτησαν. έπεὶ μέντοι κατεδίωξαν εἰς τὸ μεταξὺ τοῦ 31 265 βουλευτηρίου καὶ τοῦ τῆς Εστίας ἱεροῦ καὶ τοῦ πρὸς ταῦτα προσήκοντος θεάτρου, ἐμάχοντο μὲν οὐδὲν ἡττον καὶ ἐώθουν πρὸς τὸν βωμόν, ἀπὸ μέντοι τῶν στοῶν τε καὶ τοῦ βουλευτηρίου καὶ τοῦ μεγάλου ναοῦ βαλλόμενοι καὶ έν τῷ ἰσοπέδφ μαχόμενοι ἀποθνήσκουσιν ἄλλοι τε τῶν 270 'Ηλείων καὶ αὐτὸς ὁ τῶν τριακοσίων ἄρχων Στρατόλας. τούτων δὲ πραχθέντων ἀπεχώρησαν εἰς τὸ αὐτῶν στραοί μέντοι 'Αρκάδες καὶ οί μετ' αὐτῶν οὕτως 32 τόπεδον. έπεφόβηντο την έπιουσαν ημέραν ώστε ουδ' άνεπαύσαντο της νυκτός, εκκόπτοντες τὰ διαπεπονημένα σκηνώματα 275 καὶ ἀποσταυροῦντες. οἱ δ' αὖ Ἡλεῖοι ἐπεὶ τῆ ὑστεραία προσιόντες είδον καρτερον το τείχος και έπι των ναων πολλούς αναβεβηκότας, απήλθον είς τὸ αστυ, τοιούτοι γενόμενοι οιους την άρετην θεός μεν αν έμπνεύσας δύναιτο καὶ ἐν ἡμέρα ἀποδείξαι, ἄνθρωποι δ' οὐδ' ἄν ἐν πολλώ 280 χρόνω τους μη όντας άλκίμους ποιήσειαν.

Χρωμένων δὲ τοῖς ἱεροῖς χρήμασι τῶν ἐν τοῖς ᾿Αρκά- 33

31. οὐδὲν ἦττον: i.e. in spite of the fact that they were at a great disadvantage, as subsequently explained.
—ἐώθουν: sc. τοὐν ἐναντίουν. So also above with κατεδίωξαν.— τοῦ μεγάλου ναοῦ: the great temple of Zeus, containing Phidias's famous statue of the god.—ἐν τῷ ἰσοπέδφ: as opposed to the elevated position of their enemies.— ἄλλοι: in partitive app. with the subject.— τῶν τριακοσίων: see on 13.— Στρατόλας: cf. 15.

32. ὤστε άνεπαύσαντο: ind. instead of the inf., as 3.6 and elsewhere. — τὰ διαπεπονημένα σκηνώματα: the tents, which had been carefully erected. Those who attended the festival erected

their own tents on the ground outside the τέμενος. Booths were erected also by the numerous traders, who held a sort of fair during the games. Plut. Alc. 12; Vell. Paterc. i. 8.— άποσταυροῦντες: absolutely,—erecting a palisade.—τὸ τέχος: the palisade.—τὸ ἄστυ: i.e. Elis.—τοιοῦνοι: i.e. so brave.— γενόμενοι: having shown themselves. So v. I. 16 γίγνεσθαι.—τὴν ἀρετήν: obj. of ἐμπνεόσας.—ἐν ἡμέρα: in the course of a single day, as opposed to ἐν πολλῷ χρόνφ.—τοὺς μὴ ἀλκίμους: the cowardly.

33-35. Dissensions among the Arcadians. Summer of 363 B.C.

33. τοις ίεροις χρήμασι: i.e. the

σιν ἀρχόντων καὶ ἀπὸ τούτων τοὺς ἐπαρίτους τρεφόντων, πρώτοι Μαντινείς ἀπεψηφίσαντο μη χρησθαι τοις ίεροις χρήμασι. καὶ αὐτοὶ τὸ γιγνόμενον μέρος εἰς τοὺς ἐπαρί-285 τους έκ της πόλεως έκπορίσαντες απέπεμψαν τοίς άρχουσιν. οί δὲ ἄρχοντες φάσκοντες αὐτοὺς λυμαίνεσθαι τὸ Αρκαδικόν άνεκαλοῦντο είς τοὺς μυρίους τοὺς προστάτας αὐτῶν · καὶ ἐπεὶ οὐχ ὑπήκουον, κατεδίκασαν αὐτῶν καὶ τους έπαρίτους έπεμπον ως άξοντας τους κατακεκριμένους. 290 οἱ μὲν οὖν Μαντινεῖς κλείσαντες τὰς πύλας οὖκ ἐδέχοντο αὐτοὺς εἴσω. ἐκ δὲ τούτου τάχα δὴ καὶ ἄλλοι τινὲς 34 έλεγον έν τοις μυρίοις ώς οὐ χρή τοις ίεροις χρήμασι χρησθαι οὐδὲ καταλιπείν είς τὸν ἀεὶ χρόνον τοῖς παισὶν έγκλημα τοῦτο πρὸς τοὺς θεούς. ὡς δὲ καὶ ἐν τῷ κοινῷ 295 ἀπέδοξε μηκέτι χρησθαι τοις ίεροις χρήμασι, ταχὺ δὴ οί μεν οὐκ αν δυνάμενοι ἀνευ μισθοῦ τῶν ἐπαρίτων είναι διεχέοντο, οί δε δυνάμενοι παρακελευσάμενοι αύτοις καθίσταντο είς τους έπαρίτους, όπως μη αυτοί έπ' έκείνοις, άλλ' ἐκείνοι ἐπὶ σφίσιν είεν. γνόντες δὲ οἱ τῶν ἀρχόντων 300 διακεχειρικότες τὰ ἱερὰ χρήματα, ὅτι εἰ δώσοιεν εὐθύνας. κινδυνεύσοιεν ἀπολέσθαι, πέμπουσιν είς Θήβας, καὶ διδάσκουσι τούς Θηβαίους ώς εί μη στρατεύσοιεν, κινδυνεύσοιεν οί 'Αρκάδες πάλιν λακωνίσαι. καὶ οί μεν παρ- 35

treasures of the Olympian temples. — τοὺς ἐπαρίτους: see on 22. — τὸ γιγνόμένον μέρος κτέ.: the part towards the pay of the ἐπάριτοι which fell to their share. — εἰς τοὺς μυρίους: see on 1.38.

34. οδ χρή: it was not right.— εγκλημα κτέ: this as a ground of accusation on the part of the gods. We naturally expect πρός τῶν θεῶν, but cf. Lys. XVI. 10 οὕτω βεβίωκα ὥστε μηδέποτέ μοι μηδὲ πρὸς ἔνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι, so that there is no accu-

sation against me on the part of (lit. in my relations to) any one; also Lys. x. 23.— ἐν τῷ κοινῷ: i.e. by the Ten Thousand.— οἰ . . . δυνάμανοι: equiv. to οἰ οἰκ ἀν ἐδύναντο. — τῶν ἐπαρίτων: pred. part. gen. limiting οἰ μέν.— αῦ-τοῖς: here with the force of the reciprocal ἀλλήλοις.— καθίσταντο: enrolled themselves.— ἐπ' ἐκείνοις: in their power, i.e. of the faction represented by the Mantineans.

35. oi μέν: the Thebans. - oi δè

εσκευάζοντο ὡς στρατευσόμενοι · οἱ δὲ τὰ κράτιστα τῆ 305 Πελοποννήσφ βουλευόμενοι ἔπεισαν τὸ κοινὸν τῶν ᾿Αρκάδων πέμψαντες πρέσβεις εἰπεῖν τοῖς Θηβαίοις μὴ ἰέναι σὺν ὅπλοις εἰς τὴν ᾿Αρκαδίαν, εἰ μή τι καλοῖεν. καὶ ἄμα μὲν ταῦτα πρὸς τοὺς Θηβαίους ἔλεγον, ἄμα δὲ ἐλογίζοντο ὅτι πολέμου οὐδὲν δέοιντο. τοῦ τε γὰρ ἱεροῦ τοῦ Διὸς 310 προεστάναι οὐδὲν προσδεῖσθαι ἐνόμιζον, ἀλλ᾽ ἀποδιδόντες ἄν καὶ δικαιότερα καὶ ὁσιώτερα ποιεῖν, καὶ τῷ θεῷ οἴεσθαι μᾶλλον ἄν οὖτω χαρίζεσθαι. βουλομένων δὲ ταῦτα καὶ τῶν Ἡλείων, ἔδοξεν ἀμφοτέροις εἰρήνην ποιήσασθαι · καὶ ἐγένοντο σπονδαί.

315 Γενομένων δὲ τῶν ὅρκων καὶ ὀμοσάντων τῶν τε ἄλλων 38 ἀπάντων καὶ τῶν Τεγεατῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ Θηβαίου, ὁς ἐτύγχανεν ἐν Τεγέᾳ ἔχων τριακοσίους ὁπλίτας τῶν Βοιωτῶν, οἱ μὲν ᾿Αρκάδες ἐν τἢ Τεγέᾳ αὐτοῦ ἐπικαταμείναντες ἐδειπνοποιοῦντό τε καὶ εὐθυμοῦντο καὶ σπονδὰς καὶ παιᾶ-320 νας ὡς εἰρήνης γεγενημένης ἐποιοῦντο, ὁ δὲ Θηβαῖος καὶ τῶν ἀρχόντων οἱ φοβούμενοι τὰς εὐθύνας σύν τε τοῖς

τῶν ἀρχόντων οἱ φοβούμενοι τὰς εὐθύνας σύν τε τοῖς Βοιωτοῖς καὶ τοῖς ὁμογνώμοσι τῶν ἐπαρίτων κλείσαντες τὰς πύλας τοῦ τῶν Τεγεατῶν τείχους, πέμποντες ἐπὶ τοὺς

κτέ.: "those who had the best interests of Peloponnesus at heart." Acc. to Xenophon's views, these, of course, were the aristocrats. Cf. 5.1 οl κηδόμενοι τῆς Πελοποννήσου. — τὶ καλοξεν: the acc. is cognate. Cf. below οὐδὲν δέοιντο. — ἄμα ἔλεγον, ἄμα ἐλογίζοντο: the two clauses are grammatically co-ord., but logically the former is subord. to the latter; while ... at the same time. — πολέμου οδδὲν δέοιντο: i.e. not even with the Eleans. — ἀποδιόντες: sc. τὸ προεστάναι, the charge of the festival. — οἴεσθαι: redundant, as though ἔλεγον had been writ-

ten instead of ένόμιζον. Cf. Aeschines, de falsa Leg. 35 παρεκελεύετο καὶ μη νομίζειν, ὥσπερ έν τοῖς θεάτροις διὰ τοῦτο οἶεσθαί τι πεπονθέναι.

36-40. Seizure of Mantineans and other Arcadians by the Theban commander at Tegea. Autumn of 363 B.C.

36. τοῦ Θηβαίου: prob. a Theban harmost, as in the Achaean cities. Cf. 1. 43; 2. 11. — ἐν τῷ Τεγέα αὐτοῦ: there in Tegea. αὐτοῦ is in app. with ἐν τῷ Τεγέα. Cf. iv. 8. 39 ἐν χώρα αὐτοῦ. — σπονδάς: libations. — τῶν ἀρχόντων οἱ φοβούμενοι: cf. 34. — τοὺς σκηνοῦντας: the feasters. Cf. Cyr.

σκηνούντας συνελάμβανον τούς βελτίστους. άτε δε εκ 325 πασῶν τῶν πόλεων παρόντων τῶν ᾿Αρκάδων καὶ πάντων εἰρήνην βουλομένων ἔχειν, πολλούς ἔδει τούς συλλαμβανομένους είναι · ωστε ταχύ μέν αὐτοῖς τὸ δεσμωτήριον μεστὸν ἦν, ταχὺ δὲ ἡ δημοσία οἰκία. ὡς δὲ πολλοὶ οί 37 είργμένοι ήσαν, πολλοί δε κατά του τείχους εκπεπηδη-330 κότες, ήσαν δε οι και δια των πυλων άφειντο — οὐδεις γαρ οὐδενὶ ώργίζετο, όστις μη ώετο ἀπολεισθαι — ἀπορήσαι δή μάλιστα ἐποίησε τόν τε Θηβαίον καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ταῦτα πράττοντας, ὅτι Μαντινέας, ους μάλιστα έβούλοντο λαβείν, ολίγους τινάς πάνυ είχον · διά γάρ τὸ 335 έγγυς την πόλιν είναι σχεδον πάντες ώχοντο οίκαδε. έπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγένετο καὶ τὰ πεπραγμένα ἐπύθοντο οί 38 Μαντινείς, εὐθὺς πέμποντες εἴς τε τὰς ἄλλας Αρκαδικὰς πόλεις προηγόρευον έν τοις οπλοις είναι και φυλάττειν τὰς παρόδους. καὶ αὐτοὶ δὲ οὖτως ἐποίουν, καὶ ἄμα 340 πέμψαντες είς την Τεγέαν απήτουν οσους έχοιεν ανδρας Μαντινέων · καὶ τῶν ἄλλων δὲ ᾿Αρκάδων οὐδένα ἀξιοῦν έφασαν οὖτε δεδέσθαι οὖτε ἀποθνήσκειν πρὸ δίκης. εἰ δὲ καί τινες ἐπαιτιῶντο, ἔλεγον ἐπαγγέλλοντες ὅτι ἡ τῶν

iv. 2. 11; 5. 8. — τοὺς βελτίστους: in a political sense, as usual in this formula. — πολλοὺς ἔδει κτέ.: those seized were necessarily many. — ἡ δημοσία οἰκία: prob. the town-hall.

37. πολλοί, πολλοί: the first, pred. of ol εἰργμένοι, the second, subj. of ἢσαν to be supplied with ἐκπεπηδηκότει. — ἦσαν οί: some. — ούδεις ούδενί: i.e. none of the gate-keepers interfered with any of those who fied. — δστις... ἀπολείσθαι: with reference to the ἀρχοντες, who knew their ruin was certain, if they should be called to account for their mis-appropriation

of the temple treasures.— ἐποίησε: its subj. is the clause ὅτι . . . εἶχον.
— πάν:: post-positive. Cf. 24 πολύ, v. 3. 2 παντελῶs.— ἐγγύς: Mantinea was only eight miles from Tegea.
— ῷχοντο: either before or during the banqueting.

38. οδδένα, οὖτε, οὖτε: in strictness we should expect μηδένα, μήτε, μήτε, but Xenophon conceives the expression as equiv. to indir. disc. (said they would not permit men to be imprisoned, etc.), and so uses οὐ. G. 283, 3; H. 1024. — δεδέσθαι: to be arrested and kept in prison. For the tense,

Μαντινέων πόλις έγγυφτο ή μην παρέξειν είς το κοινον 345 τῶν ᾿Αρκάδων ὁπόσους τις προσκαλοῖτο. ἀκούων οὖν ὁ 39 Θηβαίος ήπόρει τε ο τι χρήσαιτο τῷ πράγματι καὶ άφίησι πάντας τοὺς ἄνδρας. καὶ τῆ ὑστεραία συγκαλέσας των 'Αρκάδων ὁπόσοι γε δη συνελθείν ήθέλησαν ἀπελογείτο ως έξαπατηθείη. ἀκοῦσαι γὰρ ἔφη ως Λακε-350 δαιμόνιοί τε είεν σύν τοις οπλοις έπι τοις όρίοις προδιδόναι τε μέλλοιεν αὐτοῖς τὴν Τεγέαν τῶν Αρκάδων τινές. οί δε ακούσαντες εκείνον μεν, καίπερ γιγνώσκοντες ότι έψεύδετο περί σφων, ἀφίεσαν πέμψαντες δ' είς Θήβας πρέσβεις κατηγόρουν αὐτοῦ ὡς δεῖν ἀποθανεῖν. τὸν δ' 40 355 Επαμεινώνδαν έφασαν, καὶ γὰρ στρατηγῶν τότε ἐτύγχανε, λέγειν ώς πολύ ορθότερον ποιήσειεν, ότε συνελάμβανε τοὺς ἄνδρας ἡ ὅτε ἀφῆκε. "Τὸ γὰρ ἡμῶν δι' ὑμᾶς είς πόλεμον καταστάντων ύμας ανευ της ήμετέρας γνώμης εἰρήνην ποιεῖσθαι, πῶς οὐκ αν δικαίως προδοσίαν τις ὑμῶν 360 τοῦτο κατηγοροίη; εὖ δ' ἴστε," ἔφη, "ὅτι ἡμεῖς καὶ στρατευσόμεθα είς τὴν 'Αρκαδίαν καὶ σὺν τοῖς τὰ ἡμέτερα φρονοῦσι πολεμήσομεν."

'Ως δὲ ταῦτα ἀπηγγέλθη πρός τε τὸ κοινὸν τῶν 'Αρκά- 5 δων καὶ κατὰ πόλεις, ἐκ τούτου ἀνελογίζοντο Μαντινεῖς τε καὶ τῶν ἄλλων 'Αρκάδων οἱ κηδόμενοι τῆς Πελοποννήσου,

see on v. 4. 7 κεκλεῖσθαι. — ἢ μήν: the customary formula in oaths or solemn asseverations; so also 1. 42; iii. 4. 5. 39. δ τι χρήσαιτο: for the const. of τl, see on vi. 1. 15. — ὁπόσοι γε δή: γὲ δή restricts the meaning of ὁπόσοι. Not many came together. — ὡς δεῖν ἀποθανεῖν: that he ought to be put to ἀcath. δεῖν is for δέον, pres. partic. of δεῖ (cf. πλεῖν for πλέον). The const. is the acc. abs. G. 278, 2; H. 973 and a.

40. στρατηγών: viz. in his capacity of Boeotarch. — τὸ γὰρ ἡμών: transition to dir. disc. without ἔφη. — προδοσίαν: pred. acc. to τοῦτο, which latter is in app. with τὸ ὑμᾶς ποιεῖσθαι.

5. 1-3. Alliance of the Achaeans, Eleans, and part of the Arcadians, with the Athenians and Lacedaemonians. Beginning of 362 B.C.

1. οἱ κηδόμενοι τῆς Πελοποννήσου: i.e. the oligarchical element. Cf. 4.

ώσαύτως δὲ καὶ Ἡλεῖοι καὶ Ἁχαιοί, ὅτι οἱ Θηβαῖοι δῆλοι τειεν βουλόμενοι ὡς ἀσθενεστάτην τὴν Πελοπόννησον είναι, ὅπως ὡς ῥᾳστα αὐτὴν καταδουλώσαωτο. "Τί γὰρ δὴ πολε- 2 μεῖν ἡμᾶς βούλονται ἡ ἴνα ἡμεῖς μὲν ἀλλήλους κακῶς ποιῶμεν, ἐκείνων δ' ἀμφότεροι δεώμεθα; ἡ τί, λεγόντων ἡμῶν ὅτι οὐ δεόμεθα αὐτῶν ἐν τῷ παρόντι, παρασκευά- 10 ζονται ὡς ἐξιόντες; οὐ δῆλον, ὡς ἐπὶ τῷ κακόν τι ἐργά ζεσθαι ἡμᾶς στρατεύειν παρασκευάζονται;" ἔπεμπον δὲ καὶ ᾿Αθήναζε βοηθεῖν κελεύοντες · ἐπορεύθησαν δὲ καὶ εἰς 3 Λακεδαίμονα πρέσβεις ἀπὸ τῶν ἐπαρίτων παρακαλοῦντες Λακεδαιμονίους, εἰ βούλοιντο κοινὴ διακωλύειν, ἄν τινες 15 ἴωσι καταδουλωσόμενοι τὴν Πελοπόννησον. περὶ μέντοι ἡγεμονίας αὐτόθεν διεπράττοντο ὅπως ἐν τὴ ἑαυτῶν ἔκα στοι ἡγήσδιντο.

'Εν ὄσφ δὲ ταῦτα ἐπράττετο, 'Επαμεινώνδας ἐξήει Βοιω- 4 τοὺς ἔχων πάντας καὶ Εὐβοέας καὶ Θετταλῶν πολλοὺς

35 τὰ κράτιστα τŷ Πελοποννήσω ol βουλευόμενοι.— 'Ηλείοι και 'Αχαιοί: these also had oligarchical governments. See 4. 15; 1. 43.

2. τί γάρ: transition to dir. disc., as in 4. 40. — πολεμεῖν ἡμᾶς: that we wage war with each other. — ἡ ἵνα: unless it is in order that. In neg. sentences or interr. sentences implying a negative, ἡ sometimes has the force of el μἡ, unless. This is owing to the omission of some form of άλλος in the main clause. Cf. Lys. XIII. 90 οὐδένα γὰρ ὄρκον ol ἐν Πειραιεῖ ἡ (= el μἡ) τοῖς ἐν ἄστει, no oath except to those in the city. — ἐκείνων: equiv. here to ἐαυτῶν. See on vi. 4. 25. — οὐ: for οὐκ ἄρα. Cf. Lat. non for nonne.

3. βοηθείν κελεύοντες: sc. in accordance with the terms of the alli-

ance mentioned in 4. 2, 6. — ἀπὸ τῶν ἐπαρίτων: i.e. from the aristocrats, who had recently entered the ranks of the ἐπάριτοι as volunteers. See 4. 34. — ἄν τινες ἰωσι: if any should come. — αὐτόθεν: on the spot, at once; without the lengthy negotiations detailed in 1. 2-14. — διαπράττοντο, ὅπως: διαπράττεσθαι is regularly followed by the infinitive. Cf. 1. 46. The clause with ὅπως indicates that the notion of caring or providing for was prominent in the writer's mind, — succeeded in making provision that. G. 217; H. 885.

4-17. Fourth expedition of Epaminondas into Peloponnesus. He enters Sparta. Cavalry battle near Mantinea. Spring and summer of 362 B.C.

 Εὐβοίας: these had been for some time in alliance with the The20 παρά τε 'Αλεξάνδρου καὶ τῶν ἐναντίων αὐτῷ. Φωκεῖς μέντοι οὐκ ἡκολούθουν, λέγοντες ὅτι συνθῆκαι σφίσιν αὐτοῖς εἶεν, εἴ τις ἐπὶ Θήβας ἴοι, βοηθεῖν · ἐπ' ἄλλους δὲ στρατεύειν οὐκ είναι έν ταις συνθήκαις. ὁ μέντοι Ἐπα- 5 μεινώνδας έλογίζετο καὶ έν Πελοποννήσω σφίσιν ύπάρ-25 χειν 'Αργείους τε καὶ Μεσσηνίους καὶ 'Αρκάδων τοὺς τὰ σφέτερα φρονοῦντας. ήσαν δ' οῦτοι Τεγεᾶται καὶ Μεγαλοπολίται καὶ ᾿Ασεᾶται καὶ Παλλαντιεῖς, καὶ εἴ τινες δὴ πόλεις διὰ τὸ μικραί τε εἶναι καὶ ἐν μέσαις ταύταις οἰκεῖν ἡναγκάζοντο. ἐξῆλθε μὲν δὴ ὁ Ἐπαμεινώνδας διὰ 6 30 ταχέων · ἐπεὶ δὲ ἐγένετο ἐν Νεμέα, ἐνταῦθα διέτριβεν, έλπίζων τοὺς 'Αθηναίους παριόντας λήψεσθαι καὶ λογιζόμενος μέγα αν τουτο γενέσθαι τοις μεν σφετέροις συμμάχοις είς τὸ ἐπιρρῶσαι αὐτούς, τοῖς δὲ ἐναδτίοις εἰς τὸ είς άθυμίαν έμπεσείν, ώς δε συνελόντι είπείν, παν άγαθον 35 είναι Θηβαίοις ο τι έλαττοιντο 'Αθηναίοι. έν δε τη δια-7 τριβή αὐτοῦ ταύτη συνήεσαν πάντες οἱ ὁμοφρονοῦντες είς την Μαντίνειαν. έπεὶ μέντοι ὁ Ἐπαμεινώνδας ήκουσε

bans. See on 4.1.—παρά 'Αλεξάν-δρου: tyrant of Pherae. See vi. 4.

34. Owing to his complete defeat by the Thebans in 364 B.C., he had been compelled to abandon his alliance with the Athenians and to become tributary to Thebes. Plut. Pelop. 35.

—τῶν ἐναντίων: inhabitants of various Thessalian cities, who had been freed from the tyranny of Alexander by the help of the Thebans.

5. σφίσιν: i.e. Epaminondas and his countrymen. — ὑπάρχειν: favored. — τὰ σφέτερα φρονοῦντας: cf. 4. 40 τὰ ἡμέτερα φρονοῦντα. — Μεγαλοπολίται: Megalopolis had been founded in 370 B.C., though Xenophon nowhere alludes to the event. See on vi. 5. 6.

— τινές δή: δή restrictive, as in 4. 39 δπόσοι γε δή.—οἰκεῖν: i.e. τὸ οἰκεῖν, also dependent upon διά.— ἡναγκάζοντο: sc. τὰ ἐκείνων φρονεῖν.

6. διὰ ταχέων: so also Thuc. i. 80. 3; Plato Apol. 32 d; generally, however, διὰ τάχους. — ώς δὰ συνελόντι εἰπεῖν: and in a word. The subst. notion with which συνελόντι agrees, is dat. of interest. G. 184, 5; H. 771 b. On εἰπεῖν, inf. in loose const., see G. 268; H. 956. — πᾶν ἀγαθὸν κτέ.: that whatever loss the Athenians experienced was all an advantage to the Thebans. δτι is cognate acc. retained in the pass. H. 725 c.

7. πάντες οι όμοφρονοθντες: i.e. his opponents — ἥκουσε: he was de-

τους Αθηναίους το μέν κατά γην πορεύεσθαι άπεγνωκέναι, κατά θάλατταν δὲ παρασκευάζεσθαι ώς διὰ Λακεδαί-40 μονος βοηθήσοντας τοις 'Αρκάσω, οὖτω δη ἀφορμήσας έκ της Νεμέας άφικνείται είς την Τεγέαν. εὐτυχη μέν οὖν 8 οὐκ αν ἔγωγε φήσαιμι τὴν στρατηγίαν αὐτῷ γενέσθαι. όσα μέντοι προνοίας έργα καὶ τόλμης έστίν, οὐδέν μοι δοκεί άνηρ έλλιπείν. πρώτον μέν γάρ έγωγε έπαινώ 45 αὐτοῦ ὅτι τὸ στρατόπεδον ἐν τῷ τείχει τῶν Τεγεατῶν έποιήσατο, ένθ' έν ἀσφαλεστέρω τε ήν ή εί έξω έστρατοπεδεύετο καὶ τοῖς πολεμίοις ἐν ἀδηλοτέρω ο τι πράττοιτο. καὶ παρασκευάζεσθαι δέ, εἴ του έδειτο, ἐν τῆ πόλει ὄντι τῶν δ' ἐτέρων ἔξω στρατευομένων ἐξῆν εύπορώτερον. 50 ὁρᾶν, εἴτε τι ὀρθώς ἐπράττετο εἴτε τι ἡμάρτανον. καὶ μὴν οἰόμενος κρείττων τῶν ἀντιπάλων εἶναι, ὁπότε ὁρώη χωρίοις πλεονεκτούντας αὐτούς, οὐκ έξήγετο ἐπιτίθεσθαι. όρων δὲ οὖτε πόλιν αὑτῷ προσχωροῦσαν οὐδεμίαν τόν τε 9 χρόνον προβαίνοντα, ενόμισε πρακτέον τι είναι εί δε μή, 55 αντί της πρόσθεν εὐκλείας πολλην αδοξίαν προσεδέχετο. έπει οδυ κατεμάνθανε περί μεν την Μαντίνειαν τους άντιπάλους πεφυλαγμένους, μεταπεμπομένους δε 'Αγησίλαόν τε καὶ πάντας τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ ἤσθετο έξεστρατευμένον τὸν Αγησίλαον καὶ ὄντα ἤδη ἐν τῆ Πελλήνη, δει-

ceived by false reports. See 15.

— τὸ πορεύεσθαι ἀπεγνωκέναι: had given up going. — παρασκευάζεσθαι: sc. ἐπέρχεσθαι. — οὕτως δή: resumptive of the protasis, as vi. 5. 22 and frequently.

8. αὐτοῦ: dependent upon the obj. clause ὅτι ἐποιήσατο, — I praise his pitching his camp. Cf. Ages. 8. 4 τοῦτο ἐπαινῶ ᾿Αγησιλάου. Η. 733. — ἐν τῷ τείχει: the same as the subsequent ἐν τῷ πόλει. — τῶν ἐτέρων: i.e. τῶν πο-

λεμίων. — ἔξω: i.e. of Mantinea. — ἐπράττετο: sc. ὑπ' αὐτῶν. — οἰόμενος: with concessive force. — κρείττων: he is said by Diodorus, xv. 84, to have had 33,000 troops, while his opponents had but 22,000. — χωρίοις: causal.

9. εἰ δὲ μή: sc. πράττοι. — πεφυλαγμένους: on guard. — Πελλήνη: Pellene in northern Laconia in the upper valley of the Eurotas, not to be confounded with the Achaean town of

60 πνοποιησάμενος καὶ παραγγείλας ἡγεῖτο τῷ στρατεύματι εὐθὺς ἐπὶ Σπάρτην. καὶ εἰ μὴ Κρὴς θεία τινὶ μοίρα προσ- 10 ελθων εξήγγειλε τω Αγησιλάω προσιον το στράτευμα, έλαβεν αν την πόλιν ωσπερ νεοττιαν παντάπασιν έρημον των αμυνουμένων. ἐπεὶ μέντοι προπυθόμενος ταθτα ὁ 65 'Αγησίλαος ἔφθη εἰς τὴν πόλιν ἀπελθών, διαταξάμενοι οἱ Σπαρτιαται εφύλαττον, καὶ μάλα ολίγοι οντες · οι τε γάρ ίππεις αὐτοις πάντες ἐν ᾿Αρκαδία ἀπησαν καὶ τὸ ξενικὸν καὶ τῶν λόχων δώδεκα ὄντων οἱ τρεῖς. ἐπεὶ δὲ ἐγένετο 11 Έπαμεινώνδας έν τη πόλει των Σπαρτιατών, όπου μέν 70 ἔμελλον ἔν τε ἰσοπέδφ μαχεῖσθαι καὶ ἀπὸ τῶν οἰκιῶν βληθήσεσθαι, οὐκ εἰσήει ταύτη, οὐδ' ὅπου γε μηδὲν πλείους μαχεισθαι των ολίγων πολλοί οντες ενθεν δε πλεονεκτείν αν ενόμιζε, τοῦτο λαβών τὸ χωρίον κατέβαινε καὶ οὐκ ἀνέβαινεν εἰς τὴν πόλιν. τό γε μὴν ἐντεῦθεν 12 75 γενόμενον έξεστι μέν το θείον αἰτιᾶσθαι, έξεστι δε λέγειν

the same name. — παραγγείλας: sc. to hold themselves in readiness for the march.

10. Kρήs: acc. to Plut. Ages. 34, he was a Thespian deserter named Euthymus. Diodorus, xv. 82, mentions Cretan couriers as bearers of the information.— ἐφθη ἀπαλθών: he came back betimes, viz. from Pellene.— διαταξάμενοι: having stationed themselves at different points.— και μάλα: on the force of this expression, see on v. 2. 3.— δώδεκα ὅντων: see on 4. 20.— οί τρείς: the art. here distinguishes the three as a part of the whole to which it belongs. H. 664 a. Cf. i. I. 18 ταῖς εἰκοσι.

11. δπου μεν ... ούκ είσης ε ταύτη: he did not enter at a point where they (the Thebans) would be likely to fight on level ground and be showered with

missiles from the houses. - iv Te looπέδφ κτέ.: cf. 4. 31 άπὸ τῶν στοῶν βαλλόμενοι καὶ ἐν τῷ ἰσοπέδφ μαχόμενοι. — ἀπὸ τῶν οἰκιῶν: the house-tops, acc. to Diodorus, were covered with old men, women, and children. ούδ' όπου κτέ.: nor at a point where being themselves numerous, they would fail to have the advantage over their few enemies. πλείους, apparently, is used in the sense of superior power, not of superior numbers. With μαχείσθαι supply ξμελλον from the previous clause. — ἔνθεν: its antec. is χωρίον. κατέβαινε: i.e. he entered the city at a point where he marched down into it, not up into it, thus avoiding this latter disadvantage, as well as those before enumerated.

12. τὸ γενόμενον: acc. of specification. G. 160, 1; H. 718. — τοις άπο-

ώς τοις απονενοημένοις ούδεις αν ύποσταίη. έπει γαρ ήγειτο 'Αρχίδαμος οὐδὲ έκατὸν έχων ἄνδρας καὶ διαβάς οπερ εδόκει τι έχειν κώλυμα επορεύετο πρός δρθιον επί τους ἀντιπάλους, ἐνταῦθα δὴ οἱ πῦρ πνέοντες, οἱ νενι-80 κηκότες τοὺς Λακεδαιμονίους, οἱ τῷ παντὶ πλείους καὶ προσέτι ὑπερδέξια χωρία ἔχοντες, οὐκ ἐδέξαντο τοὺς περὶ τὸν ᾿Αρχίδαμον, ἀλλ᾽ ἐγκλίνουσι. καὶ οἱ μὲν πρῶτοι τῶν 13 Έπαμεινώνδα ἀποθνήσκουσιν · ἐπεὶ μέντοι ἀγαλλόμενοι τη νίκη εδίωξαν οι ενδοθεν πορρωτέρω τοῦ καιροῦ, οὖτοι 85 αὖ ἀποθνήσκουσι · περιεγέγραπτο γάρ, ὡς ἔοικεν, ὑπὸ τοῦ θείου μέχρι όσου νίκη έδέδοτο αὐτοῖς. καὶ ὁ μὲν δὴ Αρχίδαμος τροπαιόν τε ιστατο ένθα έπεκράτησε και τους ένταῦθα πεσόντας τῶν πολεμίων ὑποσπόνδους ἀπεδίδου. ὁ 14 δ' Ἐπαμεινώνδας λογιζόμενος ὅτι βοηθήσοιεν οἱ ᾿Αρκάδες 90 είς τὴν Λακεδαίμονα, ἐκείνοις μὲν οὐκ ἐβούλετο καὶ πᾶσι Λακεδαιμονίοις όμου γενομένοις μάχεσθαι, άλλως τε καί ηὐτυχηκόσι, τῶν δὲ ἀποτετυχηκότων πάλιν δὲ πορευθεὶς ώς έδύνατο τάχιστα είς την Τεγέαν τους μεν οπλίτας ανέπαυσε, τους δ' ιππέας ἔπεμψεν είς την Μαντίνειαν, δεηθείς 95 αὐτῶν προσκαρτερησαι, καὶ διδάσκων ώς πάντα μὲν εἰκὸς

νενοημένοις: the dat. as in An. iii. 2. 11 ὑποστηναι αὐτοῖς 'Αθηναῖοι τολμήσαντες. The acc. is the commoner construction with ὑποστηναι. — 'Apx (δαμος: son of Agesilaus. — δπερ: the antec. of $\delta\pi\epsilon\rho$ is the omitted obj. of διαβάs, referring prob. to some brook or ravine. - τὶ ἔχειν κώλυμα: to involve some hindrance. On the position of τi cf. iv. 5. 10 ϵi $\delta \epsilon$ τi $\hbar \nu$ $\lambda o i \pi \delta \nu$ δένδρον. - οἱ πῦρ πνέοντες: poetical expression. - οἱ νενικηκότες τοὺς Λακεδαιμονίους: viz. at Leuctra. Cf. vi. 5. 23 άγαλλόμενοι τη έν Λεύκτροις νίκη. - τφ παντί: altogether. - ὑπερδέξια: see on 4. 13.

13. οἱ ἔνδοθεν: i.e. οἱ ἐν πόλει, attracted by ἐδίωξαν. — πορρωτέρω τοῦ καιροῦ: too far. Cf. v. 3. 5.

14. of 'Αρκάδες: i.e. the Mantineans and their followers. — ἐκείνοις: obs. its emphatic position. — ἄλλως τε καί: especially. — ηὐτυχηκότω: instead of τῶν μἐν ηὐτυχηκότων, in consequence of the foregoing Λακεδαιμονίοις. — τῶν δέ: i.e. the Thebans. — ὡς τάχιστα: the haste was for the purpose of surprising the Mantineans. — προσκαρτερήσαι: to endure this hardship in addition to what they had already undergone. — εἰκός: sc. είη.

έξω είναι τὰ τῶν Μαντινέων βοσκήματα, πάντας δὲ τοὺς άνθρώπους, άλλως τε καὶ σίτου συγκομιδής ούσης. καὶ 15 οί μεν φχοντο · οί δ' Αθηναίοι ίππεις όρμηθέντες εξ Έλευσινος έδειπνοποιήσαντο μέν έν Ἰσθμώ, διελθόντες δέ 100 τὰς Κλεωνὰς ἐτύγχανον προσιόντες εἰς τὴν Μαντίνειαν καὶ καταστρατοπεδευσάμενοι έντὸς τείχους έν ταις οἰκίαις. έπεὶ δὲ δηλοι ήσαν προσελαύνοντες οἱ πολέμιοι, εδέοντο οί Μαντινείς των 'Αθηναίων ίππέων βοηθήσαι, εί τι δύναιντο · έξω γάρ είναι καὶ τὰ βοσκήματα πάντα καὶ 105 τοὺς ἐργάτας, πολλοὺς δὲ καὶ παίδας καὶ γεραιτέρους τῶν έλευθέρων · ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ ᾿Αθηναῖοι ἐκβοηθοῦσιν, έτι όντες ανάριστοι καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ ἴπποι. ἐνταῦθα 16 δη τούτων αὖ την ἀρετην τίς οὐκ ἇν ἀγασθείη; οἱ καὶ πολύ πλείους όρωντες τούς πολεμίους, καὶ ἐν Κορίνθω 110 δυστυχήματος γεγενημένου τοις ίππευσιν ούδεν τούτων έπελογίσαντο, οὐδ' ὅτι καὶ Θηβαίοις καὶ Θετταλοῖς τοῖς κρατίστοις ίππευσιν είναι δοκούσιν έμελλον μάχεσθαι, άλλ' αἰσχυνόμενοι, εἰ παρόντες μηδεν ώφελήσειαν τοὺς συμμάχους, ώς είδον τάχιστα τούς πολεμίους, συνέρρα-115 ξαν, ερώντες άνασώσασθαι την πατρώαν δόξαν. μαχόμενοι αίτιοι μεν εγένοντο τὰ έξω πάντα σωθήναι τοῖς Μαντινεῦσιν, αὐτῶν δὲ ἀπέθανον ἄνδρες ἀγαθοί, καὶ ἀπέ-

15. Κλεωνάς: city in Argolis, southwest of Corinth. — προσιόντες, καταστρατοπεδευσάμενοι: i.e. part had already encamped within the walls, the rest were still coming up. — εἶναι: dependent upon the notion of saying involved in ἐδέοντο. — γεραιτέρους: for the comp., see G. 71, n. 2; H. 250.

16. αδ: with reference to the bravery of the Spartans in defending their city. — δυστυχήματος: what is re-

ferred to, is unknown. It is possible that the Corinthians, who since 366 B.C. had not been friendly to Athens, had inflicted some injury upon the Athenians during their recent passage through Corinthian territory.— elvan Sokovov: reputed to be.
— why taxusta: as soon as.

17. atτιοι σωθήναι: inf. without τοῦ, as in 4. 19.— ἄνδρες ἀγαθοί: Xenophon does not mention their names, but from other sources we learn that

κτειναν δε δήλον ότι τοιούτους ούδεν γάρ ούτω βραχύ οπλον έκάτεροι είχον ῷ οὐκ ἐξικνοῦντο ἀλλήλων. 120 τοὺς μὲν φιλίους νεκροὺς οὐ προήκαντο, τῶν δὲ πολεμίων ην ους ύποσπόνδους απέδοσαν. ὁ δ' αῦ Ἐπαμεινώνδας, 18 ένθυμούμενος ότι όλίγων μεν ήμερων ανάγκη έσοιτο απιέναι διὰ τὸ ἐξήκειν τῆ στρατεία τὸν χρόνον, εἰ δὲ καταλείψοι ἐρήμους οξς ήλθε σύμμαχος, ἐκεῖνοι πολιορκήσοιντο 125 ύπὸ τῶν ἀντιπάλων, αὐτὸς δὲ λελυμασμένος τῆ ξαυτοῦ δόξη παντάπασιν έσοιτο, ήττημένος μεν έν Λακεδαίμονι σὺν πολλῷ ὁπλιτικῷ ὑπ' ὀλίγων, ἡττημένος δὲ ἐν Μαντινεία ίππομαχία, αίτιος δε γεγενημένος δια την είς Πελοπόννησον στρατείαν τοῦ συνεστάναι Λακεδαιμονίους καὶ 130 'Αρκάδας καὶ 'Αχαιούς καὶ 'Ηλείους καὶ 'Αθηναίους · ώστε οὐκ εδόκει αὐτῷ δυνατὸν είναι ἀμαχεὶ παρελθείν λογιζομένω ότι, εί μεν νικώη, πάντα ταῦτα ἀναλύσοιτο. εί δε αποθάνοι, καλην την τελευτην ήγήσατο έσεσθαι πειρωμένω τη πατρίδι άρχην Πελοποννήσου καταλιπείν.

among the bravest of the dead were his own son Gryllus, whom Xenophon had sent, along with his other son, Diodorus, to Athens, to serve in the cavalry. — ψ ξικυοῦντο: i.e. so flerce was the struggle. The rel. clause here expresses result. — τοὺς μὲν οῦ προῆκαντο: they did not abandon the bodies of their friends. The forms of this aor. (from προίημι) are rare, being confined to the indicative. — ἦν οῦς: some. H. 998.

18-25. Battle of Mantinea. June 3, 362 B.C.

18. δ δ' αι 'Επαμεινώνδας: the sent. is not completed, but is taken up with a different const. by the words ωστε έδόκει αὐτφ. — δια τὸ ἐξήκειν κτέ.: on account of the expiration of the time of the expedition. The duration of the

campaign was apparently limited to a definite time, either by the authorities at Thebes or by some agreement with the allies. — πολιορκήσοιντο: middle in passive sense, as in vi. 4. 6. - λελυμασμένος έσοιτο: periphrastic fut. perf. middle. - τη δόξη: the dat. as in ii. 3. 26. λυμαίνομαι generally governs the accusative. - altios tou συνεστάναι: the regular construction. Cf. 17. — Aakebalmovious kai, kai κτέ.: the polysyndeton as in vi. 2. 3. -- δυνατόν: viz. in a moral sense. -άναλύσοιτο: would make good. So Dem. XIV. 34 τας προτέρας αναλύσονται άμαρτίας. — ἡγήσατο: resumes the notion in λογιζομένφ, and in finite form. - άρχήν: without art., as Cyr. viii. 5. 25 ην τις άρχης Κύρον έπιχειρη καταπαύειν.

135 τὸ μὲν οὖν αὐτὸν τοιαῦτα διανοεῖσθαι οὐ πάνυ μοι δοκεῖ 19 θαυμαστον είναι · φιλοτίμων γάρ ἀνδρῶν τὰ τοιαῦτα διανοήματα · τὸ μέντοι τὸ στράτευμα παρεσκευακέναι ώς πόνον τε μηδένα ἀποκάμνειν μήτε νυκτὸς μήτε ἡμέρας κινδύνου τε μηδενός αφίστασθαι σπάνιά τε τὰ ἐπιτήδεια 140 έγοντας όμως πείθεσθαι έθέλεω, ταῦτά μοι δοκεῖ θαυμαστότερα είναι. και γαρ ότε τὸ τελευταίον παρήγγειλεν 20 αὐτοῖς παρασκευάζεσθαι ὡς μάχης ἐσομένης, προθύμως μέν έλευκοθντο οἱ ἱππεῖς τὰ κράνη κελεύοντος ἐκείνου, έπεγράφοντο δε καὶ οι των Αρκάδων όπλιται ρόπαλα, 145 ώς Θηβαίοι όντες, πάντες δε ήκονωντο καὶ λόγχας καὶ μαχαίρας καὶ έλαμπρύνοντο τὰς ἀσπίδας. ἐπεὶ μέντοι 21 οὖτω παρεσκευασμένους έξήγαγεν, άξιον αὖ κατανοῆσαι ἃ ἐποίησε. πρῶτον μὲν γὰρ, ὧσπερ εἰκός, συνετάττετο. τοῦτο δὲ πράττων σαφηνίζειν εδόκει ὅτι εἰς μάχην παρε-150 σκευάζετο · ἐπεί γε μὴν ἐτέτακτο αὐτῷ τὸ στράτευμα ὡς έβούλετο, την μέν συντομωτάτην πρός τους πολεμίους ουκ ήγε, πρὸς δὲ τὰ πρὸς ἐσπέραν ὄρη καὶ ἀντιπέραν τῆς Τεγέας ήγειτο · ωστε δόξαν παρείχε τοις πολεμίοις μή ποιήσεσθαι μάχην ἐκείνη τῆ ἡμέρα. καὶ γὰρ δὴ ὡς 22 155 πρὸς τῷ ὄρει ἐγένετο, ἐπεὶ ἐξετάθη αὐτῷ ἡ φάλαγξ, ὑπὸ τοις ύψηλοις έθετο τὰ ὅπλα, ὥστε εἰκάσθη στρατοπεδευομένω. τοῦτο δὲ ποιήσας ἔλυσε μὲν τῶν πλείστων πολε-

19. αὐτόν: intensive; he himself, as contrasted with his army.—τὰ τοιαῦτα: cf. vi. 3. 16 τῶν τοιοῦτων. The art. in each instance is used to indicate something before mentioned.
—διανοήματα: sc. ἐστίν.— ὡς: here equiv. to ὥστε.—πόνον . . . ἀποκάμνειν: flinch from no toil.—σπάνια: used predicatively.

20. έλευκούντο τὰ κράνη: as in ii. 4. 25. — ἐπεγράφοντο ρόπαλα: sc. on

their shields. The ρόπαλον was the emblem of the Thebans, being the weapon of their national hero Hercules. — ώς: equiv. to ὥσπερ, just as if.

21. τὴν συντομωτάτην: sc. ὁδόν.—
τὰ πρὸς ἐσπέραν ὄρη: Mt. Maenalus, lying west of the long valley between Tegea and Mantinea.— δόξαν παρείχε: "created the impression."

22. τοῦτο ποιήσας: by doing this. —

μίων την έν ταις ψυχαις πρός μάχην παρασκευήν, έλυσε · δε την εν ταις συντάξεσιν. Επεί γε μην παραγαγών 160 τους έπι κέρως πορευομένους λόχους είς μέτωπον ίσχυρον έποιήσατο τὸ περὶ έαυτὸν ἔμβολον, τότε δὴ ἀναλαβεῖν παραγγείλας τὰ ὅπλα ἡγεῖτο · οἱ δ' ἡκολούθουν. οἱ δὲ πολέμιοι ώς είδον παρά δόξαν ἐπιόντας, οὐδείς αὐτῶν ήσυχίαν έχειν ήδύνατο, άλλ' οί μεν έθεον είς τὰς τάξεις, 165 οἱ δὲ παρετάττοντο, οἱ δὲ ἴππους ἐχαλίνουν, οἱ δὲ θώρακας ένεδύοντο, πάντες δε πεισομένοις τι μαλλον ή ποιήσουσιν έφκεσαν. ὁ δὲ τὸ στράτευμα ἀντίπρφρον ὧσπερ τριήρη 23 προσήγε, νομίζων, όπη έμβαλων διακόψειε, διαφθερείν όλον τὸ τῶν ἐναντίων στράτευμα καὶ γὰρ δὴ τῷ μὲν 170 ισχυροτάτω παρεσκευάζετο άγωνίζεσθαι, τὸ δὲ ἀσθενέστατον πόρρω ἀπέστησεν, είδως ὅτι ἡττηθεν ἀθυμίαν αν παράσχοι τοις μεθ' έαυτοῦ, ρώμην δὲ τοις πολεμίοις. καὶ μην τους ιππέας οι μεν πολέμιοι άντιπαρετάξαντο ωσπερ όπλιτων φάλαγγα βάθος έφεξης καὶ ἔρημον πεζων άμίπ-175 πων · ὁ δ' Ἐπαμεινώνδας αὖ καὶ τοῦ ἱππικοῦ ἔμβολον 24

παραγαγὰν...εἰς μέτωπον: "wheeling the λόχοι, who were marching in column, into a battle-line," i.e. successive detachments of the column wheeled to the right, thus forming a line of battle similar to that at Leuctra, though doubtless deeper. See on vi. 4. 12.— ἰσχυρόν: pred. with τὸ ἔμβολον.— τὸ ἔμβολον: the attacking column. Its position was on the left wing, as at Leuctra.

23. ἀντίπρφρον ἄσπερ τρίηρη: the comparison implies that the attacking column (τὸ ἔμβολον) was wedge-shaped, like the prow of a ship.—τῷ ἰσχυροτάτῳ: i.e. with the left wing, which consisted of the Thebans and Arcadians.—τὸ δὲ . . . ἀπέστη-

GEV: but the weakest troops he stationed at a distance, viz. on the right wing. These were the Argives. Diod. xv. 85. - ήττηθέν: sc. τὸ ἀσθενέστατον, to be supplied as subj. of παράσχοι. άντιπαρετάξαντο ώσπερ όπλιτών κτέ.: they drew up their cavalry like a phalanx of infantry, i.e. probably about eight men deep, and with the horsemen arranged one behind another (ἐφεξῆs), not separated, as was often the case, by light-armed troops (πεζοι ἄμιπποι) standing in the intervals. — βάθος: acc. of specification limiting ἐφεξη̂s, which is to be construed with ἀντιπαρετάξαντο. - έρημον: grammatically limiting φάλαγγα, but logically rods innéas.

ίσχυρον εποιήσατο καὶ άμίππους πεζούς συνέταξεν αὐτοίς, νομίζων τὸ ἱππικὸν ἐπεὶ διακόψειεν, ὅλον τὸ ἀντίπαλον νενικηκώς έσεσθαι · μάλα γὰρ χαλεπὸν εύρεῖν τοὺς έθελήσοντας μένειν, έπειδάν τινας φεύγοντας των έαυτων 180 ὁρῶσι · καὶ ὅπως μὴ ἐπιβοηθῶσιν οἱ ᾿Αθηναῖοι ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου κέρατος ἐπὶ τὸ ἐχόμενον, κατέστησεν ἐπὶ γηλόφων τινών έναντίους αὐτοῖς καὶ ἱππέας καὶ ὁπλίτας, φόβον βουλόμενος καὶ τούτοις παρέχειν ώς, εἰ βοηθήσαιεν, ὅπισθεν οδτοι έπικείσοιντο αύτοις την μέν δη συμβολην 185 οὖτως ἐποιήσατο καὶ οὐκ ἐψεύσθη τῆς ἐλπίδος κρατήσας γὰρ ή προσέβαλεν όλον ἐποίησε φεύγειν τὸ τῶν έναντίων. ἐπεί γε μὴν ἐκείνος ἔπεσεν, οἱ λοιποὶ οὐδὲ τῆ 25 νίκη ὀρθώς ἔτι ἐδυνάσθησαν χρήσασθαι, ἀλλὰ φυγούσης μεν αὐτοις της εναντίας φάλαγγος οὐδενα ἀπεκτειναν οί 190 όπλιται οὐδὲ προηλθον ἐκ τοῦ χωρίου, ἔνθα ἡ συμβολὴ έγένετο · φυγόντων δ' αὐτοῖς καὶ τῶν ἱππέων, ἀπέκτειναν μέν οὐδ' οἱ ἱππεῖς διώκοντες οὖτε ἱππέας οὖθ' ὁπλίτας, ωσπερ δε ήττωμενοι πεφοβημένως δια των φευγόντων πολεμίων διέπεσον. καὶ μὴν οἱ ἄμιπποι καὶ οἱ πελτα-

24. χαλεπόν: sc. ἐστίν, — a general observation. - ἐπὶ τὸ ἐχόμενον: to those standing next them in the line of battle, i.e. the troops on the enemy's right, opposite Epaminondas himself, and at the point where he proposed to make his main attack. The troops here stationed were the Mantineans, while next them stood the Lacedaemonians. The former occupied the place of honor, in accordance with the principle already agreed upon, that each state should exercise command in its own territory. Cf. 3. — τούτοις: referring, like abroîs below, to the Athenians. - ούτοι: viz. Ιππείς και όπλίται. -

ώς ἐπικείσοιντο: indir. disc. (dependent upon the notion of thinking involved in $\phi \delta \beta \rho \nu$), where an object clause, $\mu \dot{\eta}$ ἐπικείσοιντο, was to be expected.

25. ἐπεί γε μὴν ἔπεσεν: Xenophon generally avoids describing in detail the fall of a leader. Lysander's death at Haliartus and Mnasippus's at Corinth, are indicated only by an incidental reference such as is contained in the present passage concerning Epaminondas. See iii. 5. 19; vi. 2. 23. — φυγούσης: concessive; so also φυγόντων below. — αὐτοίς: dat. of interest. G. 184, 3, N. 6; H. 770. — διέπεσον: i.e. they fell back through the

195 σταὶ συννενικηκότες τοῖς ἱππεῦσιν ἀφίκοντο μὲν ἐπὶ τοῦ εὐωνύμου, ὡς κρατοῦντες, ἐκεῖ δ' ὑπὸ τῶν ᾿Αθηναίων οἱ πλεῖστοι αὐτῶν ἀπέθανον.

Τούτων δὲ πραχθέντων τοὐναντίον ἐγεγένητο οὖ ἐνόμι- 28 σαν πάντες ἄνθρωποι ἔσεσθαι. συνεληλυθυίας γὰρ σχε-200 δὸν ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀντιτεταγμένων, οὐδεὶς ἢν ὄστις οὐκ ῷετο, εἰ μάχη ἔσοιτο, τοὺς μέν κρατήσαντας ἄρξειν, τοὺς δὲ κρατηθέντας ὑπηκόους ἔσεσθαι · ὁ δὲ θεὸς οὖτως ἐποίησεν, ὥστε ἀμφότεροι μὲν τροπαῖον ὡς νενικηκότες ἐστήσαντο, τοὺς δὲ ἱσταμένους οὐδέτεροι ἐκώλυον, 205 νεκροὺς δὲ ἀμφότεροι μὲν ὡς νενικηκότες ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν, ἀμφότεροι δὲ ὡς ἡττημένοι ὑποσπόνδους ἀπελάμβανον, νενικηκέναι δὲ φάσκοντες ἐκάτεροι οὖτε χώρα 27 οὖτε πόλει οὖτ' ἀρχῆ οὐδέτεροι οὐδὲν πλέον ἔχοντες ἐφάνησαν ἡ πρὶν τὴν μάχην γενέσθαι · ἀκρισία δὲ καὶ 210 ταραχὴ ἔτι πλείων μετὰ τὴν μάχην ἐγένετο ἡ πρόσθεν ἐν τῆ Ἑλλάδι. ἐμοὶ μὲν δὴ μέχρι τούτου γραφέσθω · τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ἴσως ἄλλω μελήσει.

disordered and fleeing bands of the enemy, to their original position. — συνwever, κότες: sc. on the Theban right. 26, 27. Results of the battle.

26. οὐ: attracted into the case of its omitted antec. — ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος: cf. Diod. xv. 86 οὐδέποτε, Ἑλλήνων πρὸς Ἑλληνας ἀγωνιζομένων, πλῆθος ἀνδρῶν τοσοῦτο παρετάξατο. — ἀντιτεταγμένων: const. acc. to sense, as though ἀπάντων τῶν Ἑλλήνων had preceded. — ἐποίησεν ἄστε: see on vi. 5. 4.

27. xépq: dat. of degree of difference. The terms of peace, concluded immediately after the battle, confirmed the status quo, though the Lacedaemonians protested against

recognizing the independence of Messenia and refused to sign the treaty. Diod. xv. 89. — άκρισία καὶ ταραχή: cf. the similar language of Demosthenes, xvIII. 18 άλλά τις άκριτος καί παρά τούτοις και παρά τοῖς άλλοις άπασιν έρις και ταραχή. The fact, however, must not be overlooked that Epaminondas's plans and hopes were in large measure realized; in spite of Sparta's protest, the freedom of the Messenians was established, along with that of Thebes's Arcadian allies. — γραφέσθω: the pres. and not the perf. (as in de re eq. 10. 17), since Xenophon does not regard his work as complete, but looks forward to its continuation by other hands.

Xenophon Hellenica-Note Edition.

APPENDIX.

I. MANUSCRIPTS, EDITIONS, AND AUXILIARIES.

A. MANUSCRIPTS.

CODEX PARISINUS 1738 (B): in the National Library at Paris, of the fourteenth century.

Cod. Parisinus 1642 (D): in the National Library at Paris, of the fifteenth century.

COD. MARCIANUS 368 (V): in the Library of St. Mark at Venice, of the fourteenth century.

Cod. Parisinus 317 (L): at Paris, of the fourteenth century.

Cod. Ambrosianus (M): in the Ambrosian Library at Milan, of the fourteenth century.

Cod. Parisinus 2080 (C): at Paris, of the fifteenth century.

Cod. Leidensis 6 (F): in Leyden, of the fifteenth century.

Of these Mss., BDVLM are held by Otto Keller (*Xenophontis Historia Graeca*, p. xxv), to be closely related and to constitute the best class, with B as the best single Ms., while CF are also related and form an inferior class.

B. EDITIONS AND AUXILIARIES.

1. Text Editions of the Hellenica.

Ludwig Dindorf: Oxford, 1853, second edition, enlarged and corrected. C. G. Cobet: Amsterdam, 1862, in usum scholarum.

Gustav Sauppe: editio stereotypa, Leipsic, 1866.

Otto Keller: Xenophontis Historia Graeca, editio major, Leipsic, 1890. Keller's edition contains the latest and most complete critical apparatus yet published, also an index verborum, and is of the first importance for the study of all questions pertaining to the text of the Hellenica.

2. EXPLANATORY EDITIONS (BOOKS V-VII).

B. Büchsenschütz: Leipsic, fourth edition, 1881. The basis of the present work.

Ludwig Breitenbach: Berlin, 1876, with exhaustive historical commentary.

Emil Kurz: Munich, 1874.
Richard Grosser: Gotha, 1888.

3. AUXILIARIES.

Gustav Sauppe: Lexilogus Xenophonteus, Leipsic, 1869.

F. G. Sturz: Lexicon Xenophonteum, 4 vols., Leipsic, 1801-1804.

K. Thiemann: Wörterbuch zu Xenophons Hellenika, second edition, Leipsic, 1887.

II. CRITICAL NOTES.

BOOK V.

- 1. 4. άξιολογώτερον Dindorf; the Mss. άξιολογώτατον, followed by Büchsenschütz.
- 1. 13. After av the Mss. have ἐπὶ ταύτη, which Sauppe omits; Cobet reads ἐπὶ τὰς ταύτη ναθς.
- 1. 18. απερ και ως Stephanus, Sauppe; ωσπερ και Dindorf, Cobet; απερ και ως the Mss.
- 1. 27. δια τῶν βραδυτίρων Laves, followed by Grosser. και τῶν the Mss., followed by Büchsenschütz; και πρὸς τῶν Cobet; και ὑπό Breitenbach.
 - 1. 32. atrovouous elva. So the Mss.; eccota Cobet and Sauppe.
 - 1. 34. akovres Grosser; ekóvres the Mss., followed by Büchsenschütz.
 - 1. 36. pooply . . . Koplyton omitted by Laves.
 - 2. 5. διοικιοίντο Cobet's emendation; the Mss. διοικοίντο.
 - 2. 6. ἀργολιζόντων Stephanus; the Mss. ἀργυρολιζόντων.
- 2. 12. τῶν πόλεων. D has πολλάς after πόλεων, which is adopted by Sauppe.
- 2. 14. ἀκτακοσίων. Mitford conjectures ἀκτακισχιλίων. See also Schambach, Untersuchungen über Xenophons Hellenika, pp. 42-51.
- 2. 16. γιγνομένης Schneider's conjecture; γενομένης BMDVF; αν γενομένης Hertlein; γενησομένης Weiske.
- 2. 35. συνεκαθίζετο D, followed by Sauppe; συνεκαθίζετο τὸ δικαστήριον BMD; συνεκάθιζε πρὸς δικαστήριον F; συνεκάθιζον πρὸς δικαστήριον C; συνεκάθησαν εἰς τὸ δικαστήριον V.
- 2. 37. anavas Weiske's conjecture; anavas the Mss.; anavas Schneider; adpolaring Laves; allouves Sintenis; apaves Grosser. If we read

απαντας, the word must be taken as in apposition with the collective noun σύνταξιν.

- 3. 5. τοῦ τείχους. V omits τοῦ. So Sauppe and Hartman.
- 3. 10. τίς ἄν είη. ἄν is lacking in the Mss.; restored by Cobet and Hertlein. οὐδὲν εἰσήκουον Cobet, Dindorf, and others; the Mss. have οὐδένες ἤκουον, whence Hertlein reads ούδὲν ἐσήκουον.
 - 3. 12. σφάς αὐτούς the Mss.; σφάς τούς Cobet.
- 3. 17. και είς τα έπιτήδεια the Mss.; και όσον είς Leonclavius; και άργόριον είς Portus.
- 3. 23. πρεσβεία Ιούση conjecture of Portus, supported by Dindorf, Cobet, Keller; πρεσβείαν Ιούσι the Mss., followed by Sauppe.
- 3. 26. ταύταις Leonclavius; τούτοις Stephanus; the Mss. ταθτα. έμμαναϊν Schneider; the Mss. έμμαναϊν.
- 4. 1. αὐτῶν μόνων BCFMD; αὐτῶν μόνον V. πρότερον Wolf; πρὸ τοῦ Hertlein; πρῶτον the Mss.
 - 4. 8. avayrator the Mss.; araketor Dindorf.
- 4. 9. Various proposals have been made for filling the lacuna after άπεστάλκεσαν. Leonclavius conjectured έχοντο, Schäfer ή έσαν, Weiske δρόμφ αὐτοῦς ἀπήντων, Dobree ἐβοήθουν. Yet no one of these is thoroughly satisfactory. Voigtländer proposes δύο στρατηγοὺς είδότας τὸ πράγμα.
 - 4. 13. Afforer Schäfer; Afferar av Matthiae; Afferar the Mss.
- 4. 17. Efeneure Dindorf, from Efenheurer, the reading of the better Mss.; Efeneure the poorer Mss., followed by Cobet, Sauppe, Keller.
- 4. 21. ούδὲν ἐντεθθεν Dindorf; ούδὲν ἐνταθθα Voigtländer, Keller; ούδὲ ταθτα the Mss.
 - 4. 39. OnBalov Dindorf; 'Adnvalov the Mss.
- 4. 42. ούδαμου the Mss. except D, which has ούδαμως, adopted by Sauppe; ούδαμοι Cobet.
 - 4. 43. τροπήν Leonclavius; πρὸς τήν the Mss.
- 4. 62. νομίσαντες ἔσεσθαι Büchsenschütz, followed by Keller; ἔσοιτο the Mss.; Castalio supplied ὅτι with ἔσοιτο, and his reading has been adopted by nearly all subsequent editors although at variance with the usage of the language, which does not admit the construction with ὅτι after νομίζειν. Grosser reads λογισάμενοι ὅτι ἔσοιτο.

BOOK VI.

- 1. 3. evden's ein the Mss.; evdenous Dindorf, Cobet, Sauppe, Keller.
- 1. 7. Sévalo de Castalio; Sévas de the Mss.
- 1. 11. elkôs elvai Schäfer; elkôs est the Mss.

- 1. 13. ἐφῆκε Cobet, Sauppe, Hertlein; ἀφῆκε the Mss.— θεοὶ διδώσιν Cobet in Mnemosyne I. 322 (but σοὶ διδώσιν in his edition); σοὶ θεοὶ δώσιν Dobree; οἱ θεοὶ διδώσιν Voigtländer.— εἰ τῷ πατρίδι Madvig; ἐν τῷ πατρίδι the Mss.
 - 1. 14. Sokovou Stephanus; Sokelv the Mss.; is emol Sokelv Hertlein.
- 1. 15. στι after εὖ γὰρ τστε is omitted by Dindorf and Sauppe and bracketed by Keller, on the authority of B.—νυκτὶ σσαπερ Dindorf, Cobet; νυκτὸς ἄπερ the Mss.; νυκτὶ ἄπερ Stephanus, Sauppe.
- 2. 10. στρατηγόν Dindorf, Breitenbach, Cobet; ταγόν CFMDV, ταγήν B, κατά γῆν Nitzsche.
 - 2. 22. molitan Dindorf; omlitan the Mss.
- 2. 28. čaou Dindorf; čan Sauppe, Keller, following D; čaos the other Mss.
- 2. 36. inacre the Mss.; inacre van den Es, Cobet, Dindorf, Hertlein, Keller.
- 2. 39. ούτω θρασίως μήτε the Mss.; ούτως έδρασεν ώς Hertlein; ούτω θρασίως ώς Morus; ούτως έθάρσει ώς Wyttenbach.
- 3. 3. êτel . . . συμμάχους is probably dittography, borrowed from the following.
 - 3. 4. oùr èyé the Mss.; oùr exe Fritzsche; oùr èyè (exe) Keller.
- 3. 11. ås . . . πόλεις Breitenbach, Hartman; ὧς . . . τὰς πόλεις the Mss. followed by Büchsenschütz; ὄσας . . . πόλεις Kurz; ὧν . . . τὰς πόλεις Grosser; οἶς . . . τὰς πόλεις Keller.
- 3. 13. τῶν συμμάχων τινές. The Mss. have εἰ before τῶν, which Büchsenschütz retains; Liebhold conjectures ἔνιοι for εἰ.
- 3. 16. ἐπιτύχωσι from the margin of Leonclavius's edition; ἀποτύχωσι the Mss.
 - 3. 17. ωστ' ή Dindorf, Hirschig; ωστε the Mss.
- 4. 3. αντιτάττοιντο πρὸς αὐτόν Brodaeus; αντετάττοντο πρὸς αὐτούς the Mss., followed by Sauppe; Keller brackets ώς αντετάττοντο πρὸς αὐτούς.
- 4. 6. μαχούντο Dindorf; μάχοιντο the Mss., defended by Goodwin, Moods and Tenses, 689, 3, 2.
 - 4. 11. δοθείη Dobree; αν δοθή Schneider; δοίη the Mss.
- 4. 14. ol μèν iππειs Stephanus; ol μèν ίπποι the Mss., followed by Büchsenschütz.
 - 4. 16. ούσης Gesner; ούσῶν the Mss.
 - 4. 17. ἐστράτευντο Dindorf; ἐστρατεύοντο the Mss.
 - 4. 27. et ποι D; et που BFMV; όπου C.
- 4. 29. ἐπαγγελλομένων Schneider; ἐπαγγελλομένφ the Mss., followed by Keller.
 - 5. 7. Ocapois Dobree; Ocarpois the Mss.

- 5. 9. ἀναβαλόντες Dindorf; ἀναλαβόντες the Mss.
- 5. 20. ἔνθαπερ ἐξωρμήσατο the Mss.; ἐξώρμητο Sauppe, Cobet, Keller; ἔνθενπερ ἐξώρμητο Dindorf.
- 5. 23. συνειδόμενοι most Mss.; συνηδόμενοι BCDE; συνοιδόμενοι V; συνιδόμενοι Dindorf, Cobet.
- 24. καθεστάναι Schäfer; καθεστάναι the Mss. Δεύκτρφ Wolf; Δεύκτρων the Mss.
 - 5. 34. συμβουλομένων Dindorf; συμβουλευομένων the Mss.
- 5. 35. σφιώ Dobree, Cobet, Dindorf, Sauppe, Keller; σφίσιν Β; σφίσιν CFMDV.
- 5. 39. of συμμαχοίεν αν Dindorf, Keller; of σύμμαχοι αν the Mss.; of συμμαχοίεν Stephanus.
 - 5. 41. οὐδενί Dobree, Keller; οὐδέν the Mss.
- 5. 43. ποιήσαισθε BMDV; ποιήσεσθε F; ποιήσοισθε C.— ἐπεισφέρεσθαι the Mss.; ἐπεισφρέσθαι Cobet, Dindorf, Sauppe, Büchsenschütz,
 Keller.
 - 5. 46. ἐάσαιτε Schneider; ἐάσοιτε CFMDV; ἐάσητε B.

BOOK VII.

- 1. 15. ἄλλοι ἄλλοθι Halbertsma, Dindorf; ἄλλος ἄλλοθι Sauppe; ἄλλοι ἄλλοθεν Cobet; ἄλλος ἄλλοθεν the Mss., followed by Keller.
- 1. 25. After πολέμαρχον the Mss. have Σπαρτιάτην γεγενημένον which Büchsenschütz retains, but Breitenbach and Kruse omit. Dindorf, followed by Keller, transposes Σπαρτιάτην, putting it before πολέμαρχον.
 - 1. 28. autoùs léval. léval omitted in CF.
 - 1. 38. οὐκ ἔφη Dindorf; οὐκ ἄν ἔφη the Mss.
 - 1. 41. έγνω ἐκστρατευτέον Hertlein; έγνωκε στρατευτέον the Mss.
 - 1. 45. int rois trois Weiske; in rois trois the Mss.
 - 1. 46. μέν τι M; μέντοι CFDV.
- 2. 1. τφ Φλωθντι Dindorf; ἐν τφ Φλωθντι the Mss., followed by Hertlein.
 - 2. 3. πώ τότε Hertlein; πό ποτε the Mss.
 - 2. 4. λόχων Stephanus; λόχους the Mss.
 - 2. 6. opôvtos Dindorf; opóvtov the Mss.
 - 2. 7. πολίται Dindorf and Dobree; όπλίται the Mss.
- 2. 8. οἱ μὲν τοὺς ἐπὶ τοῦ τείχους, οἱ δὲ καὶ τοὺς ἔξωθεν Hertlein, followed by Keller. The Mss. have ἐπὶ τὸ τείχος, and omit τούς before ἔξωθεν; followed by Büchsenschütz.—ἐπαναβαίνοντας Hertlein, Tillmanns; ἀναβαίνοντας the Mss.
 - 2. 20. ὁπλιτῶν Schäfer; πολιτῶν the Mss.
 - 2. 22. αὐτῷ Castalio; αὐτοῦ the Mss. followed by Keller.

- 2. 23. έωσπερ έτειχίζετο Dindorf; έως περιτειχίζετο the Mss.
- 3. 6. meloerai Schäfer; eloerai the Mss.
- 3. 11. πάντων τῶν συμμάχων Dindorf; πάντων τῶν συμμαχίδων the Mss.; πασῶν τῶν συμμαχίδων Cobet, Sauppe.
 - 4. 7. tooptyns Leonclavius; tooptywy the Mss.
 - 4. 16. exortas Morus; exortes the Mss.
- 4. 20. ἀπολαβείν Jacobs; ἀπαγαγείν Hertlein; ἀποκαμείν Madvig, followed by Keller; ἀποβαλείν the Mss.
- 4. 22. τοῦτον . . . τοῦτον Stephanus; τοῦτο . . . τοῦτο the Mss. ἄγων, ἔχων Schäfer; ἔχων, ἄγων the Mss.
- 4. 27. τοῦ κατὰ τοὺς 'Αργείους. The Mss. read καὶ τοὺς 'Αργείους. Palmer conjectured κατά and Schneider added τοῦ.
- 4. 34. κινδυνεύσοιεν, στρατεύσοιεν Dindorf; κινδυνεύσαιεν, στρατεύσαιεν the Mss.; Keller retains στρατεύσαιεν.
 - 4. 38. ἐπαγγέλλοντες Dindorf; ἀπαγγέλλοντες the Mss.
 - 5. 10. ἀπήσαν Schneider; the Mss. ἀπήεσαν.
- 5. 11. μηδέν πλέονες μαχείσθαι the Mss.; μηδέν πλέον έχοντες Voigtländer, followed by Keller; μηδέν πλέον μάχη οἴσεσθαι Schneider; μηδέν πλέον μαχείσθαι Büchsenschütz.
 - 5. 14. βοηθήσοιεν Schneider; βοηθήσαιεν the Mss.
 - 5. 18. καταλείψοι Budaeus; καταλήψοι the Mss.
 - 5. 19. τὸ στράτευμα Dindorf. In the Mss. the article is wanting.
 - 5. 23. αντιπαρετάξαντο Dindorf; αύτοι παρετάξαντο the Mss.
 - 5. 24. βοηθήσοιεν Dindorf; βοηθήσαιεν the Mss.

INDEX OF PROPER NAMES.

"Aβυδος, city on the Asiatic coast of the Hellespont, v. 1. 6, 25. The inhabitants 'Αβυδηνοί, ibid.

'Aγαμέμνων, reference to his sacrifice at Aulis, vii. 1. 34. Cf. iii. 4. 3.

'Aγησίλαος, Spartan, son of Archidamus, v. 3. 13. His relations with Agesipolis, 3. 20. Compels the Thebans to accept the Peace of Antalcidas (387 B.C.), v. I. 32-34; refuses to act as general against the Mantineans (386 B.C.), 2. 3; his campaign against Phlius (381-380 B.C.), 3. 13-25; refuses to march against Thebes (378 B.C.), 4. 13; yet later undertakes the command, 4. 35-41; so also in 377 B.C., 4. 47-55; falls ill, 4. 58; cf. vi. 4. 8; his conduct toward the Thebans at the peace-congress of 371 B.C., vi. 3. 19 f.; seeks as ambassador to prevent the rebuilding of the walls of Mantinea, 5. 4 f.; takes the field against Mantinea (370 B.C.), 5. 10-12, 15-21; marches against Epaminondas (362 B.C.), vii. 5. 9 f.

'Aγησίπολιε, son of Pausanias, king of Sparta under the guardianship of Aristodemus; his campaign against Mantinea (386 B.C.), v. 2. 3-6; against Olynthus (381 B.C.), 3. 8-18; falls ill and dies at Aphytis, 3. 19.

'Abéas, a Sicyonian, vii. 1. 45.

'Aθηναι, vi. 2. 9. — 'Αθήνηθεν, v. 4. 66; vi. 5. 33; vii. 3. 4. — 'Αθήνησι, v. 1. 35; 4. 22. — 'Αθήναζε, v. 1. 28; 4. 2; vii. 1. 1; 5. 3. 'Αθηναίοι, their relation to the Peace of Antalcidas, v. 1.31, 35; ally themselves with the Thebans (378 B.C.), v. 4. 34; form their second maritime confederacy, ibid.; make peace with the Spartans (374 B.C.), vi. 2. 1; operations at Corcyra, 2, 2-39; participate in the peace congress of 371 B.C., 3. 1-20; their attitude toward Thebes after the Battle of Leuctra, 4. 20; put an end to the Spartan hegemony in Peloponnesus, 5. 1-3; assist the Spartans in 370 B.C., 5. 33-49; negotiate an alliance with Sparta, vii. 1. 1-14; make a league with the Arcadians, 4. 2 f.; send cavalry to the aid of the latter, 5. 6 f., 15 f.

Alywa, island in the Saronic Gulf, v. I. 1 ff.; 4. 61; vi. 2. 1.

Αλγόσθενα, city in **Megaris**, v. 4. 18; vi. 4. 26.

Alvéas, a Stymphalian, commander of the Arcadians, vii. 3. 1.

'Aκαδήμεια, gymnasium near Athens, vi. 5. 49.

"Ακανθος, city on the peninsula of Chalcidice, v. 2. 11; 3. 6. The inhabitants 'Ακάνθιοι, v. 2. 12, 23.

'Ακαρνανία, district in central Greece, vi. 2. 37. The inhabitants 'Ακαρνᾶνες, vi. 5. 23.

'Ακρίσιος, a Sicyonian, vii. 1. 45.
'Ακρώρειοι, inhabitants of the city of the same name in Triphylia, vii. 4.

the same name in Triphylia, vii. 4. 14.
'Aláa, epithet of Athene, vi. 5. 27.

'Aλέξανδρος, 'tagus' of Thessaly, vi. 4. 34 ff., vii. 5. 4.

Aluis, town in Argolis, vi. 2. 3; also the inhabitants, vii. 2. 2.

'Aλκέτας, a Spartan, v. 4. 56. — Ruler of the Molossians in Epirus, vi. 1. 7; 2. 10.

"Aλτις, consecrated precinct at Olympia, vii. 4. 29.

'Aλυζία, town in Acarnania, v. 4. 65 f. 'Αλύπητος, a Spartan, v. 4. 52.

'Ahheids, river of Elis, vi. 2. 31; vii. 4. 29.

'Αμβρακία, city in Acarnania, vi. 2. 31.

'Αμύκλαι, Laconian town not far from Sparta, vi. 5. 30; vii. 2. 3.

'Aμόντας, king of Macedonia, v. 2. 12 f., 38; 3. 9.

'Aμφείον, sanctuary of Amphion at Thebes, v. 4. 8.

'Aνδροκλείδας, a Theban, flees to Athens, v. 2. 31, 35.

'Ανδρόμαχος, a cavalry commander among the Eleans, vii. 4. 19.

'Ανταλκίδας, a Spartan nauarch, v. 1.6; vi. 3.12.

'Αντίοχος, an Arcadian, vii. 1. 33, 38. 'Απόλλων, his sanctuaries, vi. 4. 2; 5.

'Απολλωνία, town in Macedonia, v. 2. 11; 3.1,6. The inhabitants 'Απολλωνιάται, v. 2.13.

"Apakos, Spartan ambassador at Athens, vi. 5. 33.

'Aργείος, an Elean, vii. 1. 33, note; 4. 15 f.

"Aργος, vii. 1. 41. The inhabitants 'Αργεῖοι, forced to withdraw from Corinth, v. 1. 34; in alliance with the Arcadians, vi. 5. 16, 23; vii. 1. 25, 28; 2. 1 ff.

'Aριοβαρζάνης, Persian satrap of Asia Minor, v. 1. 28; vii. 1. 27.

'Αριστοκλής, an Athenian, vi. 3, 2. 'Αριστόλοχος, a Spartan, v. 4, 22.

'Αριστοφών, an Athenian, vi. 3. 2.

'Αρκαδία, vi. 5. 12; vii. 4. 35, 40. The inhabitants 'Αρκάδες, v. 2. 19; form

a league, vi. 5. 11, 15 f.; combine with the Thebans, 5. 23; vii. 1. 18; defeat the Eleans, vii. 4. 18-32; make peace with the latter, 4. 35; their internal dissensions, 4. 33 ff. - τὸ ᾿Αρκαδικόν, the Arcadian League, vi. 5. 11, 22; vii. 4. 33.

'Aρταξέρξης, king of the Persians, v. 1. 31.

"Αρτεμις, vi. 5. 9; vii. 1. 34.

Aρχίαs, polemarch at Thebes, v. 4. 2, 6; vii. 3. 7.

Aρχ(δαμος, a Spartan. 1) father of Agesilaus, v. 3. 13. 2) son of Agesilaus, v. 4. 25 ff.; marches against the Thebans (371 B.C.), vi. 4. 18, 26; 5. 1; against the Arcadians (368 B.C.), vii. 1. 28; helps the Eleans (364 B.C.), 4. 20–24; defends Sparta against Epaminondas (362 B.C.), 5. 12 f.—An Elean of this name is mentioned in vii. 1. 33, 38.

'Aσέα, locality in southern Arcadia, vi. 5. 11, 15. The inhabitants 'Aσεαται, vii. 5. 5.

'Aσία, the country, v. 1. 31; vii. 1. 34.
'Aσίνη, town in Laconia, vii. 1. 25.
The inhabitants, 'Aσιναίοι, ibid.

'Attica, v. 1. 1, 9; 4. 19 f.; vi. 2. 14.

Achle, Boeotian town on the Euripus, vii. 1, 34.

Aὐτοκλήs, an Athenian, vi. 3. 2; his speech at the congress of 371 B.c., 3. 7 ff.

'Αφροδίσια, a festival, v. 4. 4 note. 'Αφροδίσιον, temple of Aphrodite in Megara, v. 4. 58.

"Aфυть, town on the peninsula of Pallene, v. 3. 19.

'Axata, district in Peloponnesus, vi. 2. 3; vii. 1. 41. The inhabitants 'Axatot, allies of the Spartans (371 B.C.), vi. 4. 18; of the Thebans (367 B.C.), vii. 1. 41 f.; assist the Eleans against the Arcadians, vii. 4. 17, 28.

Boιωτία, district in central Greece, v. 2. 16; vi. 4. 3. The inhabitants Boιωτοί, v. 1. 32; vi. 5. 23.

Taidoxos, epithet of Poseidon, vi. 5. 30.

Γεραιστός, promontory at the southern extremity of Euboea, v. 4. 61.
Γεράνωρ, polemarch of the Spartans,

vii. 1. 25. Γοργάπας, a Lacedaemonian, v. 1. 5-

Γραδε στήθος, hill near Thebes, v. 4. 50.

Γύθωον, harbor of Sparta, on the southern coast of Laconia, vi. 5. 32.

Δείγμα, part of Piraeus, v. 1. 21. Δείνων, polemarch of the Spartans, v. 4. 33, vi. 4. 14.

Δελφίων, a Phliasian, v. 3. 22, 24. Δελφοί, town and sanctuary in Phocis, vii. 1. 27; also name of the inhabitants, vi. 4. 30.

Δέρας, fortress in Sicyonia, vii. 1. 22. Δέρδας, ruler of Elimia, v. 2. 38 ff.; 3. 1 f., 9.

Δημαίνετος, an Athenian, v. 1. 10, 26. Δημήτηρ, vi. 3. 6.

Δημόστρατος, an Athenian, vi. 3. 2. Δημοτέλης, a Lacedaemonian, vii. 1. 32.

Δημοτίων, an Athenian, vii. 4. 4. Διονύσιος, 1) an Athenian, v. 1. 26. 2) tyrant of Syracuse, vi. 2. 4, 33; vii. 1. 20 ff. 3) son of the latter, vii. 4. 12.

Διόνυσος, his temple at Aphytis, v. 3.

Διόσκοροι, Castor and Polydeuces, vi. 3. 6.

Διότιμος, an Athenian, v. 1. 25. Δόλοπες, race in Epirus, vi. 1. 7.

'Ελευθεραί, town on the southern slope of Mt. Cithaeron, v. 4. 14. 'Έλευσίς, town in Attica, vii. 5. 15. Eλιμία, southwestern district of Macedonia, v. 2. 38.

"Eλos, city on the Laconian Gulf, vi. 5. 32.

Eλυμία, district in Arcadia, vi. 5. 13.

'Επαμεινώνδας, Theban general, invades Peloponnesus, vii. 1. 41; in Achaea, 1. 42; again invades Peloponnesus, 5. 4 f.; in Nemea, 5. 6; in Tegea, 5. 7; marches on Sparta, 5. 9-14; resolves to engage in battle, 5. 18; falls at Mantinea, 5. 25.

'Επίδαυρος, city in Argolis, vi. 2. 3; vii. 1. 18, 25. The inhabitants 'Επιδαύριοι, vi. 5. 29; vii. 2. 2.

Έπικυδίδας, a Spartan, v. 4. 39.

Έρμιών, coast city of Argolis, otherwise known as 'Ερμιόνη, vi. 2. 3.
 The inhabitants 'Ερμιοντ's, vii. 2. 2.
 Έρυθραί, Boeotian city near Mt. Ci-

Eρυθραί, Boeotian city near Mt. Cithaeron, v. 4. 49.

'Εστία, her altar at Olympia, vii. 4. 31.

'Ετεόνικος, Lacedaemonian harmost, at Aegina, v. 1. 1, 13.

'Ετυμοκλής, a Lacedsemonian, v. 4. 22, 32; vi. 5. 33.

Ećaγόρας, prince of Salamis, v. 1.10. Είβοες, inhabitants of the island of Euboea, vi. 5. 23; vii. 5. 4.

Eύδαμίδας, a Lacedaemonian, v. 2. 24 f.

Είδικος, a Lacedaemonian, v. 4. 39. Είθυκλης, a Lacedaemonian, vii. 1. 33. Είρυσθεύς, allusion to, vi. 5. 47.

Εὐρώτας, river of Laconia, v. 4. 28; vi. 5. 27, 30.

Etraia, Arcadian town in the vicinity of Mantinea, vi. 5. 12, 20 f.

Εὐτρήσιοι, inhabitants of a district of Arcadia, vii. 1. 29.

Εύφρων, a Sicyonian, vii. 1.44; made general, 1.45; his power in Sicyon, 1.46; 2.11-15; flees, 3.2; returns, 3.4; assassinated in Thebes, 3.5.

"Eperos, Ionian city of Asia Minor, v. 1. 6.

Záxvv003, island in the Ionian Sea, vi. 2. 3. The inhabitants Zakévelou, ibid.

Zeés, vii. 4. 35.

Zωστήρ, promontory on the western coast of Attica, v. 1. 9.

Ήλις, city in northwestern Peloponnesus, vi. 2. 3; vii. 1. 38. The country & Haela, vi. 2. 31; vii. 4. 17. The inhabitants, 'Haston, refuse to participate in the peace of 371 B.C. vi. 5. 2; allied with the Mantineans, vi. 5. 5, 19 ff.; abandon their Arcadian alliance, vii. 1. 26; enemies of the Arcadians, 4. 12 f., 15-35; unite with other Peloponnesians against the Thebans, 5. 1,

"Hweepes, district in northern Greece, vi. 1. 7; 2. 9.

"Hoala, city in western Arcadia on the Alpheüs, vi. 5. 22. The inhabitants 'Houses, vi. 5. 11, 22.

"Home, sanctuary of Hera in Phliasia, vii. 2, 1, 6 ff.

'Ηράκλεια, city in Phthiotis, vi. 4. 27. The inhabitants 'Hoakkerau, vi. 4. 9, 27; 5. 23.

"Hρακλής, the hero, vi. 3. 6; 4. 7; vii. 1. 31. A sanctuary of his, 'Hράκλειον, in Aegina, v. I. 10; in Thebes, vi. 4. 7.

Θαλάμαι, fortress in Elis, vii. 4. 26. Oáros, island off the coast of Thrace, v. 1. 7.

Θερμοπύλαι, the famous pass, vi. 5. **43**.

Geomal, Boeotian city near Mt. Helicon, v. 4. 15, 20, 38 ff. The district ή Θεστική, vi. 4. 4. The inhabitants Georgieis, v. 4. 42 ff.; vi. 3.1;

Θετταλία, vi. 1. 2 f.; 4. 28; 5. 23. The inhabitants Gerrahol, v. 3. 9; vi. 1. 8 ff.; 4. 28; vii. 5. 4.

Θήβαι, the city, v. 2. 25; 4. 19; vi. 3. 2; vii. 4. 34. The inhabitants, On-Batos, compelled to accept the Peace of Antalcidas, v. 1. 32 f.; their citadel seized by the Spartans, 384 B.C., 2.25 ff.; 37 ff.; expel the Spartans, 4. 2-10; subdue the Boeotian cities, vi. 1. 1; 3. 1; excluded from the peace of 371 B.C., 3. 20; victorious at Leuctra, 4. 13-15; their first expedition into Peloponnesus, 5.22 ff.; second expedition, vii. 1. 15 ff.; 2. 5; third expedition, 1. 41; send harmosts to the Achaean cities, I. 43; fourth expedition, 5. 4 ff. Θίσβαι, hamlet in Boeotia, vi. 4. 3. Θράκη, the country, v. 1.26; 2.12, 24. The inhabitants Opakes, v. 2. 17. Θρασύβουλος, of Colyttus, v. 1. 26. Ovapla, fortress between Phlius and

Θρασωνίδας, an Elean, vii. 4. 15. Θραθστος, place in Elis, vii. 4. 14. Opia, Attic deme, v. 4. 21.

Sicyon, vii. 2. 1, 23; 4. 1, 11.

Oupers, inhabitants of Thyrium in Acarnania, vi. 2. 37.

'Iáow, of Pherae, vi. 1.4 ff., 14; chosen 'tagus' of Thessaly, 1.18; his intervention between the Thebans and Spartans after Leuctra. 4. 20-25; victorious at Hyampolis and Heraclea, 4. 27; murdered, 4. 31. His wife, 4. 37.

"Iβηρες, among the Syracusan allies. vii. 1. 20.

'Iépag, nauarch of the Lacedaemonians, v. 1. 3-6.

'Iépwv, a Lacedaemonian, vi. 4. 9. "Ιμβρος, the island, v. 1. 31.

'Ιππίας, an Elean, vii. 4. 15.

'Ιππόδαμος, a Sicyonian, vii. 1. 45.

'Ιππόνικος, 1) a Phliasian, v. 3. 13. 2) father of Callias the Athenian. vi. 3. 2.

Ίσθμός, the isthmus of Corinth, vii. 5. 15.

'Ισμηνίας, a Theban, v. 2. 25; arrested and condemned to death, 2. 30–36. 'Ισχόλαος, a Lacedaemonian, vi. 5. 24, 26. 'Ιταλία, the country, v. 1. 26. 'Ιφρικράτης, an Athenian general, besieges Abydus, v. 1. 25: subsequent

sieges Abydus, v. 1.25; subsequent exploits, vi. 2. 13, 24, 27; expedition to Corcyra, 2. 33, 36; recalled, 4.1; sent to Peloponnesus (370 B.C.), 5. 49.

'Iχθθε, promontory in Elis, vi. 2. 31. 'Ιωνία, the country, v. 1. 28.

Καδμεία, citadel of Thebes, seized by Phoebidas, v. 2. 29-31; vi. 3. 9, 11; 5. 46.

Kaλλίας, son of Hipponicus, vi. 3. 2 f.; his speech at the congress of 371 B.C., 3. 4 ff.; proxenus of the Spartans at Athens, v. 4. 22.

Kαλλίβιος, a Tegean, vi. 5. 6 f.

Καλλίστρατος, an Athenian, vi. 2. 39;
3. 3; his speech at the congress of 371 B.C., vi. 3. 10 ff.

Kαλχηδόνιοι, inhabitants of Chalcedon opposite Byzantium, v. 1. 25.

Καρύαι, town in Laconia, vi. 5. 25, 27; vii. 1. 28.

Κεγχρειαί, harbor of Corinth, vi. 5. 51; vii. 1. 17, 41; 4. 5.

Κελτοί, among the Syracusan allies, vii. 1. 20, 31.

VII. 1. 20, 31. **Κέρκυρα**, the island Corcyra, v. 4. 64, 66; vi. 2. 4, 9, 33. The inhabitants

Κερκυραίοι, vi. 2. 7 f., 15, 24, 36 ff. Κεφαλληνία, island in the Ionian Sea, vi. 2. 31, 33.

Kέωs, one of the Cyclades, v. 4. 61. Κηφισόδοτος, an Athenian, vi. 3. 2; vii. 1. 12, 14.

Κιθαιρών, mountain on the border of Attica and Boeotia, v. 4. 36 ff., 47, 55, 59; vi. 4. 5.

Kισσίδας, a Syracusan, vii. 1. 28. Κλάδαος, tributary of the Alpheüs at Olympia, vii. 4. 29. Kλαζομεναί, Ionian city in Asia Minor, v. 1. 31.

Kλίανδρος, a Sicyonian, vii. 1. 45. Kλίας, a Spartan, v. 4. 39.

Κλειγένης, an Acanthian, v. 2. 12.

Κλειτέλης, a Corinthian, vi. 5. 37. Κλειτόριοι, inhabitants of the Arca-

αλειτόριοι, inhabitants of the Arca dian town of Clitor, v. 4. 36 f.

Κλεόμβροτος, Spartan king, sent against Thebes, 378 B.C., v. 4. 14– 16; again in 376 B.C., 4. 59; in Phocis, vi. 1. 1; again, 4. 2; invades Boeotia, 4. 3 f.; falls at Leuctra, 4. 13.

Κλεωναί, city in Argolis, vii. 5. 15.
Κλεώνυμος, a Spartan, son of Sphodrias, v. 4. 25; falls at Leuctra, vi. 4. 14.

Kόρη, the goddess, vi. 3. 6.
Kόρινθος, the city, separated from Argos, v. 1. 34; vi. 2. 3; 5. 11, 49; vii. 5. 16. The inhabitants Kορίν-θιοι, v. 3. 27; allies of the Spartans, 371 B.C., vii. 4. 18; 5. 29; oppose the proposed peace of 367 B.C., vii. 1. 40; make peace with the Thebans, 4. 6 ff.

Kρεθσις, Boeotian harbor on the Corinthian Gulf, v. 4. 16 f., 60; vi. 4. 3, 25.

Κρίνιππος, a Syracusan, vi. 2. 36.
Κρόνιον, hill at Olympia, vii. 4. 14.
Κρώμνος, city in Arcadia, vii. 4. 20 ff.

Κυλλήνη, city in Elis, vii. 4. 19. Κυνός κεφαλαί, place in Bocotia, v. 4. 15; vi. 4. 5.

Κύπρος, the island, v. 1. 10, 31.

Αάκαινα = ἡ Λακωνική, vii. 1. 25, 29. Λακεδαίμων, state in Peloponnesus, v. 3. 11. The inhabitants Λακεδαιμόνιο, begin the siege of Mantinea, v. 2. 1; march against Olynthus, 2. 23; parties to the peace of 371 B.C., vi. 3. 19; defeated at Leuctra, 4. 13; at Mantinea, vii. 5. 21 ff. Λάκωνες = Λακεδαιμόνιοι, v. 2. 40 f. Their country ή Λακωνική, vi. 2. 9, 31; 5. 21, 24.

Λάρισα, city in Thessaly, vi. 4. 34. Λασιών, city on the border of Elis and Arcadia, vii. 4. 12.

Acorridôηs, a Theban, negotiates with Phoebidas, v. 2. 25 ff.; delivers the Cadmea to the Spartans, 2. 29; accuses Ismenias, 2. 32 ff.; assassinated, 4. 7.

Λεόντιχος, an Athenian, v. 1. 26.

Λεπρεάται, inhabitants of the Triphylian city Λέπρεον, vi. 5. 11.

Λευκάs, island on the coast of Acarnania, vi. 2. 3, 26.

Λεῦκτρα, city in Boeotia, v. 4. 33; vi. 4. 4, 9 ff.; 5. 1, 23; vii. 1. 35; 2. 2.
Λεῦκτρον, Arcadian town, vi. 5. 24.
Λέχαιον, harbor of Corinth on the Corinthian Gulf, v. 1. 29.

Λέων, an Athenian ambassador, vii. 1. 33 ff.

Λήμνος, the island, v. 1. 31. **Λοκροί**, ἀμφότεροι, vi. 5. 23.

Λύκαιθος, an Athenian, vi. 3. 2.

Αυκομήδης, a Mantinean, vii. 1. 23 f., 39; 4. 2.

Λύσανδρος, a Sicyonian, vii. 1. 45. **Λυσιμένης**, a Sicyonian, vii. 1. 45.

Maκεδονίa, the country, v. 2. 12 f., 38; 3. 18; vi. 1. 11. The inhabitants Maκεδόνες, v. 2. 12, 40.

Maλεâτις, district in Laconia, vi. 5. 24.

Maντίνειa, the Arcadian city, v. 2. 2; broken up into its original villages, 2. 7; again united, vi. 5. 3 ff.; vii. 5. 9; cavalry engagement there, 5. 16; Battle of Mantinea, 5. 20 ff. The district ἡ Μαντινική, vi. 5. 15, 17. The inhabitants, Μαντινιές, besieged by the Lacedaemonians, v. 2. 1 ff.; allies of the latter, vi. 4. 18; again free, 5. 3 ff.; march against Orchomenus, 5. 13 f.; quar-

rel with the Arcadians, vii. 4. 33; with the Thebans, 5. 1.

Mακαροί, Aetolian tribe, vi. 1. 7.

Maργανείς, inhabitants of Margana, vi. 5. 2; vii. 4. 14, 26.

Μεγαλοπολίται, inhabitants of Megalopolis in Arcadia, vii. 5. 5.

Mέγαρα, the city, v. 4. 41, 55, 58.
The district ἡ Μεγαρική, v. 4. 18;
vi. 4. 26.

Μελάνιππος, a Rhodian, vi. 2. 35.

Mελάνωπος, an Athenian, vi. 3. 2. Mέλων, a Theban, v. 4. 2 ff., 19.

Mévov, a Thespian, v. 4. 21., 15.

Meσσήνη, capital of Messenia, vii. 1. 27, 36. The inhabitants Meσσήνιοι, vi. 5. 33; vii. 1. 29; 5. 5.

Mηδία, locality in Argolis, vii. 1. 28, 29.

Mηλιείs, the Malians, vi. 5. 23. Μνάσιππος, Spartan nauarch, vi. 2. 5, 22 ff.

Naukha, Spartan leader, vii. 1. 41. Neμέα, town in Argolis, vii. 2. 5; 5. 6. Νικόλοχος, a Spartan, v. 1. 6 f., 25; nauarch, 4. 65.

Olóv, locality in the Sciritis, vi. 5. 24 f. The inhabitants Olâται, 5.26. 'Ολονθεύς, a Spartan, vi. 5. 33.

"Ολουρος, stronghold in Achaea, vii.
4. 17 f.

'Ολυμπία, sanctuary in Elis, vii. 4. 14, 29 ff.

"Ολυνθος, the city, v. 2. 11 f., 27; 3. 4, 9. The inhabitants "Ολύνθιοι, v. 2. 13 ff., 27, 38; 3. 1 ff., 26; 4. 54.

"Overov, mountain on the Isthmus of Corinth, vi. 5. 51 f.; vii. 1. 15, 41 f.; 2. 5.

'Ορχομένιοι, inhabitants of the Boeotian city of Orchomenus, v. 4. 36 f.;

'Όρχομενός, city in Arcadia, v. 1. 29; vi. 5. 15, 17, 29. The inhabitants 'Όρχομένιοι, vi. 5. 11, 13.

saly, v. 4. 56. Hayyatov, mountain in Macedonia, v. 2. 17. Παλλάντιον, town in Arcadia, vi. 5. 9. The inhabitants Παλλαντιείς, vii. Παλλήνη, the peninsula, v. 2. 15. Πάμφιλος, general of the Athenians, Πάραλος, state galley of the Athenians, vi. 2. 14. Παρράσιοι, inhabitants of the Arcadian city of Parrhasia, vii. 1. 28. Πεισίας, Argive general, vii. 1. 41. Πάλα, city in Macedonia, v. 2. 13. Πελλήνη, 1) city in Achaea, vii. 1. 18; 2. 18, 20. The inhabitants Πελληνείς, vi. 5. 29; vii. 1. 15 f.: 2. 2; 4. 17. 2) city in Laconia, vii. 5. 9. Πελοπίδας, the Theban, sent as ambassador to Persia, vii. 1. 33-40. Πελοπόννησος and Πελοποννήσιοι, frequently throughout the history. Πέρσαι, the Persians, v. 2. 35; vi. 1. Πισάται, inhabitants of the Elean city of Pisa, vii. 4. 28 f. Πλαταιαί, the city, v. 4. 10 ff., 48. The inhabitants II harauss, v. 4. 10 f.; vi. 3. 1, 5. Ποδάνεμος, a Phliasian, v. 3. 13. Πόλλις. Spartan nauarch, v. 4. 61. Πολυαινίδας, a Spartan, vii. 4. 23. Πολυβιάδης, a Spartan, sent against Olynthus, v. 3. 20, 26. Πολυδάμας, a Pharsalian, vi. 1.2 ff.; 4. 34. Πολύδωρος, a Thessalian, vi. 4. 33.

Πολύξενος, a Syracusan, v. 1. 26. Πολύτροπος, Peloponnesian leader,

Πολύχαρμος, a Spartan, v. 2. 41. Πόντος, the Black Sea, v. 1. 28.

Πολύφρων, a Thessalian, vi. 4. 33, 35.

vi. 5. 11 ff.

Ποσειδών, vi. 5. 30.

Hayavai, harbor of Pherae in Thes-

Ποτείδαια, the city, v. 2. 15, 24, 39; 3. 6. Ποτνιαί, city in Boeotia, v. 4. 51. Πρασιαί, Laconian city, viì. 2. 2 f. Πρόθοος, a Spartan, vi. 4. 2. Προκλής, a Phliasian, v. 3. 13; vi. 5. 38; vii. 1. 1. Πρόξενος, 1) of Pellene in Achaea, vii. 2. 16. 2) of Tegea, vi. 5. 6 f., 36. Πύλος, town in Elis, vii. 4. 16, 26. The inhabitants Πύλιοι, 4. 26. 'Pólos, the island, v. 1. 5. Σαλαμινία, state galley of the Athenians. vi. 2. 14. Σαμοθράκη, the island, v. 1. 7. Σελλασία, city in Laconia, vi. 5. 27; vii. 4. 12. Σικελία, the island, vi. 2. 9. Σικυών, city in Peloponnesus, vii. 1. . 17 ff., 44 ff. The inhabitants Σικυώνιοι, vi. 4. 18; vii. 2. 2. Σκιλλούντιοι, inhabitants of the Triphylian city of Scillus, vi. 5. 2. Σκόπας, the Thessalian, allusion to, vi. 1. 19. Σκύρος, the island, v. 1, 31. Σκώλος, locality in Boeotia, v. 4. 49. Σούνιον, southern promontory of Attica, v. 1. 23. Σπάρτωλος, city in Macedonia, v. 3. 6. Στάλκας, an Elean, vii. 4. 15. Στάσιππος, a Tegean, vi. 4. 18; 5. 6 ff., 36. Στησικλής, Athenian general, vi. 2. 10. Στρατόλας, an Elean, vii. 4. 15, 31. Στρομβιχίδης, an Athenian, vi. 3. 2. Συράκουσαι, the city, v. 1. 26, 28; vi. 2. 35; vii. 1. 22. The inhabitants Συρακόσιοι, v. 4. 58. Σφαγίαι, islands on the coast of Messenia, vi. 2, 31. Σφοδρίας, a Spartan, harmost in Thespiae, v. 4. 15; his raid upon

227

Attica, 4. 20; accused at Sparta, 4. 24; acquitted, 4. 33 f., 63; falls at Leuctra, v. 4. 14.

Σωκλείδης, a Spartan, vii. 4. 19.

Tάναγρα, city in Boeotia, v. 4. 49. Τεγέα, city in Arcadia, v. 1. 33; vi. 5. 6 ff., 36; vii. 4. 36; 5. 7. The surrounding district Τεγεᾶτις, vi. 5. 15. The inhabitants Τεγεᾶται, vi. 4. 18; 5. 6, 10, 24; vii. 4. 36; 5. 8.

Teco (chovos, a Thessalian, vi. 4. 37; 5. 1.

Teλeυτίαs, a Spartan, brother of Agesilaus, at Aegina, v. 1. 2 ff.; nauarch, 1. 13; surprises the Piraeus, 1. 19-24 ff.; sent against Olynthus, 2. 37, 41; 3. 3; falls, 3. 6.

Téveδos, the island, v. 1. 6. The inhabitants Τενέδιοι, v. 1. 7.

Τιμαγόραs, an Athenian, vii. 1. 33, 35, 38.

Tiμόθεος, Athenian general, v. 4. 63; proceeds to Corcyra, 64 ff.; recalled, vi. 2. 2 f.; again chosen general, 2. 11; removed from command, 2. 13.

Τιμοκράτης, 1) a Lacedaemonian, vii. 1. 13. 2) a Syracusan, vii. 4. 12. Τιμόμαχος, an Athenian, vii. 1. 41. Τιμίβαζος, Persian satrap of Ionia, v. 1. 28; announces the Peace of Antalcidas, v. 1. 30.

Τλημονίδας, a Spartan, v. 3. 3 f. Τορώνη, city in Chalcidice, v. 3. 18. Τρικάρανον, hill and fortress in Phliasia, vii. 2. 1, 5, 13; 4. 11.

Τριπτόλεμος, Attic hero, vi. 3. 6. Τριπυργία, locality in Aegina, v. 1.

Τριφύλιοι, tribe in Elis, vi. 5. 2; vii. 1. 26.

Τροία, vii. 1. 34.

Tροιζήν, city in Argolis, vi. 2. 3. The inhabitants Τροιζήνιοι, vii. 2. 2. Τυνδαρίδαι, the Dioscuri, vi. 5. 31.

'Υαμπολίται, inhabitants of the Phocian city of Hyampolis, vi. 4. 27.
'Υπάτης, a Theban, vii. 3. 7.
'Υπατόδωρος, a Tanagraean, v. 4. 49.
'Υπομένης, a Spartan, vi. 2. 25.

Φανίας, an Athenian, v. 1. 26. Φάραξ, a Spartan, vi. 5. 33.

Φάρσαλος, Thessalian city, vi. 1. 8;
 4. 34. The inhabitants Φαρσάλιοι,
 vi. 1. 2, 7, 13.

Φεραίοι, inhabitants of Pherae in Thessaly, vi. 4. 31.

Φίλιππος, a Theban, v. 4. 2.

Φιλίσκος, of Abydus, vii. 1. 27.

Φλειοθε, the city, v. 2. 8; vii. 1. 18; 2. 1. The inhabitants Φλειάστοι, compelled to receive the exiles, v. 2. 9; differences with these, 3. 10; forced to yield to Agesilaus, 3. 17, 25; at Leuctra, vi. 4. 9, 18; help the Orchomenians, 5. 14, 17, 29; their fidelity to Sparta, vii. 2. 2 ff.; make peace with the Thebans, 4. 10.

Φοιβίδας, a Spartan, v. 2. 24 ff.; seizes the Cadmea of Thebes, 2. 29; harmost in Thespiae, 4. 41 f.; falls, 4. 45.

Φυλλίδας, a Theban, v. 4. 2 ff. Φωκίς, the country, vi. 1. 1; 4. 27. The inhabitants Φωκείς, v. 2. 33; 4. 60; vi. 1. 1; 2. 1; 3. 1; 4. 2, 9; 5. 23.

Xαβρίας, Athenian general, goes to Euagoras, v. 1. 10; in Aegina, 1. 10-12; watches the pass of Eléutherae, 4. 14, 54; defeats the Spartan admiral Pollis, 4. 61; in the army of Iphicrates at Corcyra, vi. 2. 39; in Peloponnesus, vii. 1. 25.

Xáρηs, Athenian general, helps the Phliasians, vii. 2. 18 ff.; 4. 1; commander of a fleet, 4. 5.

Χάροπος, an Elean, vii. 4. 15 f.

Χάρων, a Theban, v. 4. 3. Χερρόνησος, the peninsula, v. 1. 7. Χίλων, a Spartan, vii. 4. 23.

"Ωκυλλος, a Spartan, v. 4. 22; vi. 5. 33.

'Ωρεόs, city on the island of Euboea, v. 4. 56. The inhabitants 'Ωρείται, v. 4. 57.

v. 4. 57.
'Ωρωπός, town on the Euripus, on the borders of Attica and Boeotia, vii. 4. 1.

GRAMMATICAL INDEX.

atrios, followed by simple inf., vii. 4. Adverb. co-ord. with adj. const., vi. 5. 37; 19; 5, 17. άλλά, hortatory, vi. 4. 24; vii. 2. 21. vii. 1. 9. άλλ' ή, vi. 4. 4. post-positive, v. 3, 2; vii. 4, 24, 37. άμα, καί = simul atque, vii. 1.28. with subst., v. 4. 14; vi. 2. 39; vii. άμβάτας, Dor. for Att. άναβάτας, v. 3. 7. 3. 1. Anacoluthon, v. 4. 1; vi. 1. 13; vii. aμελές, uncared for, vi. 5. 41. 1. 24; 4. 4. av, repeated, vi. 1. 7. Anaphora, v. 1.28. dvaykatov, Boeotian for prison, v. Aorist. iterative, with dv, vi. 2. 28. 4. 8. inf., after $\epsilon \lambda \pi ls$, vi. 5. 43. άναλοθν, for άναλίσκειν, vi. 2. 13. άνευ, post-positive, vii. 1. 3. inceptive, vi. 1. 19. άνεψξεται, άπαξ λεγόμενον, V. I. 14. Article. άπό. with βασιλεύς, meaning King of with gen. for part. gen., v. 1. 11. Persia, vii. 1. 37. with gen. of agency, vi. 3. 10. with τοιοῦτος, of something preάπογράφεσθαι, to sign one's name, vi. viously mentioned, v. 2. 32; 3. 19. vii. 5. 19. άποκλείειν, not to let in, v. 3. 12. to express a round number, vii. 4. 23, 31. άπολαβείν, to intercept, vii. 4. 20. άποτείσαι, its orthography, vi. 2. omitted, with doxn, vii. 5. 18. 36. with designations of place and άστυ, for Athens, v. I. 22. time, v. 1. 7; 2. 40. άσχολίαν, followed by τὸ πράττειν. with vnooi meaning the islands of vi. 1. 16. the Aegean, v. 1. 23. αὐτόνομος, followed by ἀπό w. gen., Attraction, v. 1. 36; vii. 1. 36. of adv., v. 2. 9; 3. 11; vii. 5. 13. айтой, as possessive gen. limiting a of prep., v. 3. 24; vi. 5. 28. clause, vii. 5. 8. Augment, άφαμαρτάνειν, ἄπαξ λεγ., vi. 1. 15. double, hvelxovto, vi. 5. 28. Abstract for concrete, v. 2. 9; vi. 1. Brachylogy, v. 3. 2; vi. 4. 29; vii. 2. 23. 13; vii. 3, 2, Accusative. γὲ μήν, ν. 1. 29; ν. 4. 1. abs., after γιγνώσκειν, vi. 3. 10. γενέσθαι. followed by $\omega\sigma\tau\epsilon$ with inf., v. 3. 10. for dat., after ἔξεστι, v. 4. 60. retained in passive const., vii. 1.26; ϵγϵνετο = ϵδ ϵγϵνετο, ∇. 1. 33; ∇i. 5.4. 23. 12.

Chiasm, v. 2. 27; vi. 2. 8.
Climax, vi. 4. 28; 5. 47.
Comparison,
ferms in -alτεροs, -alτατοs, vi. 3. 6;
vii. 1. 14; 3. 8; 5. 15.
forms in -έστεροs, -έστατοs, vi. 2. 24;
5. 40; vii. 2. 20; 4. 13.
Construction,
co-ord. for subord., vi. 3. 9.
subord. for co-ord., v. 4. 55.
constructio praegnans, v. 1.
10; vi. 2. 11, 26.
constructions blended, v. 4. 35; vi.
2. 32; 5. 24, 42.

δαμοσία, Doric form, vi. 4. 14. **86, apodotic, vi. 3. 6.** δή ironical, v. 4. 6. estrictive, vii. 4. 39; 5. 5. διαπράττεσθαι, with simple inf., v. 1. 25; 2. 9. with δπωs-clause, vii. 1. 46; 5. 3. διά ταχ έων, for διά τάχους, vii. 5. 6. διατελέω, with adj. without ων, vi. 3. 10; vii. 3. 1. . δίδωμι, aor. ἐδώκαμεν, vi. 3. 5. Sixatos, in personal const. for impersonal, v. 2. 32. διώκειν περί θανάτου, vii. 3. 6. δύνασθαι, aor. έδυνάσθην used by Xenophon instead of έδυνήθην, vii. 3. 3.

Dative,

of accompaniment with αὐτοῖς, vi. 2. 35.
with σπονδαί, vii. 3. 10.
with els μάχην lέναι (= μάχεσθαι),
vi. 4. 24.
Direct discourse, introduced without

verb of saying, vii. 4. 40; 5. 2.

έαυτών,

position, when used as obj. gen., vii. 3. 12. referring to sing. subj., v. 2. 39; vi. 5. 18; vii. 1. 17. ŧαυτών, used for dem. pron., vi. 5. 21. eyyés, with gen. of a numeral, vii. 4. 26. elev, as interjection, vi. 3. 13. elπov, commanded, v. 4. 7; 4. 37. els, into the territory of, v. 4. 36. els búo, els toels, in two columns, in three columns, vii. 4. 22; vi. 4. elolv, omitted, vi. 1. 10. et Tis, every, v. 3. 3. ἐκείνος, for ἐαυτοῦ, vi. 4. 25, 27. έκλειπειν, fail to join, v. 2. 22. **ἐμαυτόν**, for ἐμέ, v. I. 14. έμβάλλειν, row, v. 1. 13. $\mathbf{d}\mathbf{E} \hat{\boldsymbol{\omega}} \boldsymbol{v} = \hat{\boldsymbol{\epsilon}} \kappa \, \tau o \hat{\boldsymbol{v}} \tau \boldsymbol{\omega} \boldsymbol{v}, \, \text{vi. 5. 3.}$ έξωρμήσατο, for έξωρμήθη, vi. 5. iora, followed by nom. of partic., vi. έπειτα, without preceding πρῶτον, v. 2. 12; vi. 2. 39. ἐπιστολιαφόρος = ἐπιστολεύς, vi. 2. 25. έργον, battle, v. 3. 2; vii. 2. 19. εν οίδ' δτι, elliptical, vi. 1. 4, 10; vii. čφασκον, rare form, v. 3. 15. έφ' φ, with the agreement, vi. 3. 18. $\ddot{\eta} = \epsilon l \, \mu \eta$, vii. 5. 2.

η = εί μη, vii. 5. 2.
ηδη,
immediately, vi. 1. 7; 4. 36.
= stronger δη, v. 1. 4.
η καί, for η, v. 1. 14; vi. 5. 39.
η μην, in oaths, vii. 1. 42.
η ού, for η, after μαλλον in neg. sents.,
vi. 3. 15.
η, τέ, for η, η, vi. 3. 6.

Euphemisms, vi. 3. 9, 11; vi. 5. 46.

Future, mid. used as pass., vi. 4. 6; vii. 2. 18; 5. 18. Future Perfect, with force of fut., v. 1. 14. Genitive, abs., subj. omitted, v. 3. 27. for acc. abs., v. 2. 24. of agent. with intrans. act. verbs. 4. 31; 5. 43; vii. 1. 31. with verbal nouns, vi. 4. 37. Doric gen., v. 1. 5; 4. 28; 4. 63. Ionic gen. (so-called), v. 4. 16. for acc. after Ta mepl, by attraction, v. 2. 7; vi. 2. 31; vii. 3. 4; 4. 18. governing word omitted, v. 4.6; vi. 5. 30, 31. dependent upon prepositional phrases, v. 4. 38, 49; vi. 2. 9.

 $\theta \epsilon \acute{o} s = \theta \epsilon o l$, vi. 4. 23.

Imperfect,

in indir. disc., representing pres. of dir. disc., v. 1. 20; 4. 19, 41; vi. 5. 24; vii. 1. 23. in past cond. contrary to fact, vi. 5. 26. where English uses plpf., vi. 2. 35; 3. 3.

with force of plpf., v. 4. 31.

Incorporation of rel., vii. 4. 9.

Indeclinable forms used for declinable, v. 3. 16; 4. 66; vii. 1. 20;
4. 23.

Indicate discourse often 4/60 vii

Indirect discourse, after φόβος, vii. 5. 24.

Infinitive,

aor. for fut., after verb of saying, v. 1. 32; 4. 7. pres. for fut., v. 1. 32; vi. 5. 3. in loose const., vii. 2. 2. Intransitive verbs used as trans., vi. 3. 16; vii. 1. 5.

καὶ δή = ήδη, vi. 4. 13.

, καθ' ἔν, united, v. 2. 16.

καί, καὶ δέ, vi. 1. 2.
καὶ μάλα, v. 2. 3; 4. 16; vii. 1. 19;

5. 10.
καὶ τίς, for τίς, v. 3. 10.

καταγιγνώσκειν, with acc. of the person, v. 4. 30.
καταλύεσθαι, for καταλύειν, vi. 3. 6.
κατανύω (without δδον) = arrive, v. 4.
20; vii. 1. 15.
καταράττειν, followed by ωστε with inf., vii. 4. 11.
καταστρατοπεδεύω, used of a fleet.

vi. 2. 7. κλαυσίγελως, its accent, vii. 2. 9.

Λάκαινα, Laconia, vii. 1. 25, 29. **Λακεδαίμων** = ἡ Λακωνική, vi. 5. 50. λυμαίνομαι, with the dat. for acc., vii. 5. 18.

μάλα, with subst. of adj. meaning, v.
4. 14; vi. 2. 39.

μάλιστα, with numerals, v. 2. 31.

μεθ' ἡμέραν, by day, vi. 2. 30.

μέν = μήν, v. 1. 10; 2. 12; vi. 5. 39.

μέν, γὲ μήν, vi. 1. 8.

μέν, καὶ μήν, vi. 1. 15.

μή,

with inf., after verbs of hoping, vi.

 34.
 for μη οὐ, after neg. expressions of hindering, v. 2. 1; vi. 1. 1.

μόνος, emphasized by addition of αὐτός, v. 4. 1.

Metonymy, vi. 2. 27; vi. 4. 12; 5. 17; vii. 2. 6.

ναύαρχος = στρατηγός, ν. Ι. δ. νεώτερα πρόγματα = res novae, ν. 2. 9. νύν, with imv., ν. Ι. 32.

Nominative, in pass. const., for cognate acc. of the act., v. 1. 1. Neuter plural, with plur. verb, vii. 2. 8.

ολα δή = ἄτε δή, v. 4. 39; vi. 4. 26, οι κράτιστοι = οι βέλτιστοι, yii. 1. 42; vii. 3. 1. oi mepi, referring to one person, v. 4.2. παραγωγή, muffling, of oars, v. I. 8. οί πάντες, οί σύμπαντες, vii. 4. 23, 27. παρά πάντων, as attrib. modifier, vi. οί μέν τινες, ν. Ι. 23. **3.** 10. οί μέν τινες, οί δέ τινες, νί. 2. 17. παρασκευάζω, followed by simple inf., oleolai, vi. 1. 8. think fitting, v. 1. 15. ποιείν, redundant, vii. 4. 35. followed by wore with inf., vi. 1. δμως, put in the concessive clause, v. 10; 5.4. 1. 3; vi. 4. 14. by ωστε with ind., vii. 5. 26. όποιός τις, ν. 2. 8; 4. 13. repeated in different sense, vi. 3. όπότε, causal, vi. 5. 48. όπότε πρώτον = cum primum, vii. Ποτείδαια, its orthography, v. 2. 15. 3. 7. προήκαντο, rare form, vii. 5. 17. δπου, temporal, vii. 1. 25. **προπέμπειν**, pursue, vii. 2. 13. όπως μη ού, after verb of fearing, v. πρός, with acc., on the part of, vii. 4. 2. 15. δσον οὐκ ἥδη, all but, v. 2. 13; vi. 2. 34. 16, 24. adv., vi. 5. 50. δτι-clause, correlative with inf., vi. πρόσθεν, with pres. tense, v. 4. 29. 2. 28. πως εἰκός (ἐστί), followed by opt., v. δτι μέν, without following δέ, vi. 1. 5; 4. 20. oė, for μή, vii. 4. 38. Paronomasia, vi. 3. 4; vii. 1. 26. ού, for οὐκ ἄρα, vii. 5. 2. Participle, οδείς, resolved into οὐδὲ εῖς, v. 4. 1; aor, with av, to denote repeated acvii. 1. 32. tion, vi. 2. 28; 4. 11. ούδεις δς ού, ν. ι. 3. pres. as fut. denoting purpose, vii. ούδελε δστις ού, vi. 2. 34. 4. 5. ούτε, τέ, νιί. ι. 38. Periphrastic forms, v. 1. 20; 2. 27; ούτως, resumptive of preceding prot., vi. 1. 16. v. 3. 26; vi. 5. 15, 22; vii. 1. 2, Perfect, of resultant state, v. 4.7; vi. 2. 15; 4. 25; vii. 4. 38. 42; 5.7. ούχ ὅπως = ούχ ὅπως ού, \forall . 4. 34. Personification, vii. 2. 23. ούχ δπως, άλλα οὐδέ = non modo Pluperfect, non, sed ne ... quidem, vi. for aor., v. 1. 22. in indir. disc. representing perf. of 4. 3. dir. disc., v. 2. 8. Optative, to denote the rapidity with which in indir. disc. representing impf. ind. an act is completed, vii. 4. of dir. disc., vi. 5. 34; vii. 1. 38. 23. in parenthetical explanatory clause Poetic expressions, in indir. disc., vi. 5. 36; vii. 1. άτάρ, ∀. 3. 7; 4. 17. 23. δώμη, vi. 1. 15; vii. 4. 16. in subord. clause of indir. disc. σθένος, vi. 5. 2.

κνέφας, vii. I. 15.

οί πῦρ πνέοντες, Vii. 5. 12.

Polysyndeton, vi. 2. 3; vii. 5. 18.

representing aor. ind. of dir.

disc., vii. 1. 34.

Order of words, v. 1. 35; 2. 4; 3. 3.

